YALÇIN KÜÇÜK

tarihçe

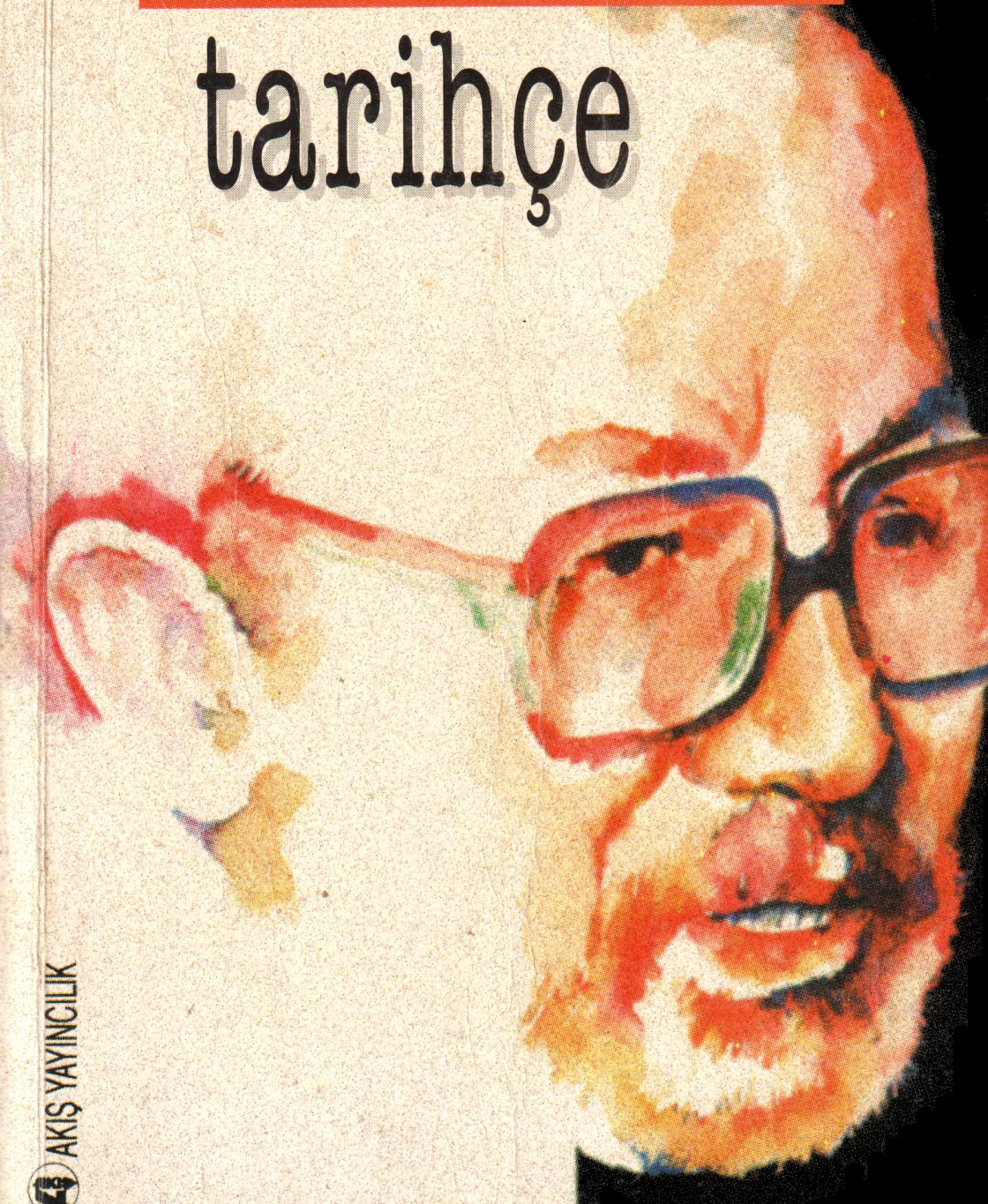

AKIŞ YAYINCILIK

TARİHÇE

Tarihçe, Yalçın Küçük, Ocak 1997, İstanbul.
Kapak Resmi: Kemal Buluş
Kapak Tasarımı: Erdal Baysan
Baskı, Ceylan Matbaacılık
Akış Yayıncılık
Büyükparmakkapı Sokak, 20 / 4
Beyoğlu-İstanbul

YALÇIN KÜÇÜK

TARİHÇE

AKIŞ YAYINCILIK

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Peryodizasyon 9

BİRİNCİ BÖLÜM

Ankara'nın Vietnamı 13
Haber 25
Kontr-kıyas 37
Kurşunsöz 45
Soyut 51
Tarih 57
Görmek 63
İleri 69
İki Yüzyıl Savaşları 77
Düşük Yoğunluklu Savaş 85
Kısa İhanet Tarihi 101
Pislik 111
Devrim 123

Birinci Bölüm İçin Birinci Ek

Go Home!
Devrim Jandarması ABD: Kapı Dışarı 133

İKİNCİ BÖLÜM

Ali Nesin'e 165
Yaşar Kemal'e 167
Nail Güreli'ye 179
Nur Vergin'e 193

İkinci Bölüm İçin Birinci Ek

Refah Dilekçesi 197

SUNUŞ

Yayınevimiz tarafından geçtiğimiz aylarda yayınlanan "Yürüyüş" ve "Bakış" gibi, "Tarihçe" de, Yalçın Küçük yoldaşın güncel politik yazılarının biraraya getirilmesiyle oluşturulmuştur.

"Tarihçe" ile birlikte bu üç çalışma, daha şimdiden bir kitap, daha doğrusu bir kitapçık dizisine işaret ediyor.

Bu küçük kitaplar, yıllardır Yalçın Küçük yoldaşın hacimli kitaplarına alışkın okura şaşırtıcı gelebilir; dahası bir türlü alışamayan ve alışamadığını da her fırsatta ifade etmiş olan, eskimiş sol ve aydınlarımızın bir bölümü bu durumu rahatlatıcı bir "değişiklik" olarak görebilir. "Hoca'nın tuğla gibi kitaplarını" hasretle bekleyenler de az değildir.

Yalçın Küçük yoldaşın uzun süredir, "Osmanlı Üzerine Tezler"e hazırlandığını biliyoruz ve dil-tarih bağlamında yeni bir çalışmasından, yine yazılarıyla, haberdar oluyoruz. Bunların dışında basılmayı bekleyen tamamlanmış çalışmalar da mevcut ve değişik yayınevleri tarafından yayınlanmış kitaplarının da çoğunun baskısı tükenmiş durumdadır; onlar da yeniden basılmayı bekliyorlar.

Ancak bu haberlerin ardından, güncel politika yazıcılığına biraz daha değinebiliriz.

Güncel yazıcılığın geçiciliği ve sınırlılığı hep bilinir ve söylenir; yazar, büyük bir risk altındadır. Yazılan, zamanın yıpratıcılığında uçup kaybolabilir; asıl korkutucusu "doğru" çıkmayabilir. Çünkü, güncel yazıcılıkta, yazılanı "dinlendirmek" mümkün değildir. Kendi yazınıza dışarıdan ve nesnel bakmanız için yeterli süre, size tanınmamıştır.

Kuşkusuz, biz burada Yalçın Küçük yoldaşın güncel yazıcılığından söz ediyoruz. Bu aynı zamanda Türk ve daha çok Kürt devrimcilerinin '80 sonrası geliştirdikleri haftalık-günlük yayın zincirinin tarihiyle de yakından ilgilidir ve içiçedir. Bu dönem yazılarından sadece haftalık Yeni Ülke'de yayınlananlar, "Bir Dikine Ülke" adıyla kitaplaştırılmıştır ve Özgür Gündem-Özgür Ülke yazıları kitap olmayı bekleyenler arasındadır.

Yalçın Küçük okurları, güncel politikayla teorik politikanın birbiriyle ustaca kaynaşmasını, çok gerilere gitmiyoruz, Toplumsal Kurtuluş Dergisi'nden bilirler. Günlük yazılarda ise, bilim-tarih-felsefe zırhlarıyla donanmış olarak, güncelin dar çerçevesini aşarak, gelecekten geçmişe ve geşmişten geleceğe mekik dokunur.

Tüm bunlar böyleyse ve hala güncel politika yazıları kaygısı kalıyorsa, tekelli devlet ya da tekelli bürokratik devlet çözümlemesinden, bu kaygının üzerine, bir tutam serpmek yeterli gelecektir.

Tüm bunlar büyük bir güven kaynağıdır. Biz ise, bu güveni de kuşanarak, kendimizi sadece "yeni" güncel politika yazılarıyla sınırlandırmadık; "eski" güncel yazılardan seçtiklerimizi de "Tarihçe"ye dahil ettik. Belli sayıda aydına yazılmış açıklama-mektupları da eklemek gerek. Tabii, bir de"haklı çıkma", "doğru bilme" sorunu var. "Eski" yazıları "yeni"lere içerirken, belge olarak maddi delil işlevlerini de gözettik.

Peki ama "haklılık" ve "doğru çıkma" üzerinde neden bu kadar duruluyor?

Aslında, "Tarihçe" bütün olarak bu soruya bir cevaptır. Ayrıca yazıların içinde bu soru açıkça soruluyor ve cevaplanıyor da.

Yıllardır ideolojik mücadelenin öneminden söz ediliyordu. Şimdi ise açıkça "İşte ideolojik egemenlik budur" deniliyor. "Doğru"larımızı kabul etmek zorunda kaldıkları ifade ediliyor.

Ancak, düzene karşı '80 sonrası ilk defa ideolojik üstünlük sağlandığının söylenmesinin dışında, "tarihsel doğrularımız"a sahip çıkılması gereği de ortaya çıkıyor ve bu da, bir yanıyla ideolojik mücadelenin "iç" boyutunu ilgilendiriyor. Türkiye solculuğunu tarihte yok sayma eğilimi, islamik etkiyle birlikte dost cephelerde de belirmeye başlıyor. Buna göre, ilericiler, Türkiye tarihinde hiçbir kalıcı iz bırakmamış oluyorlar. Böylelikle kapıdan kovulan "resmi ideoloji" bacadan sızmış oluyor.

"Tarihçe"nin dillendirdiği kimi sorular ve sorunlar, bunlar. Çözümü, herhalde, ilk defa ilericilere geçtiği söylenen ideolojik inisiyatifi siyasal üstünlüğe dönüştürebilmektedir.

AKIŞ YAYINCILIK

GİRİŞ

PERYODİZASYON

İnsanoğlunun zaman'ı kavraması çok zordur. Ancak insan, sanıldığından çok daha güçlü ve sanıldığından çok daha fazla kolaycıdır. Zamanı bir türlü anlayamayan insanlık, zamanı duyabilmek için, bölüyor ve bölmek için de sınırlar koyuyor. "İlk Çağ" ya da "Orta Çağ" ve bunu izleyen "Modern zamanlar" sözcüklerin en iyi anlamlarında birer uydurmadırlar, insanlık, kavrayabilmek için uydurmak zorundadır. Bunlar zaman yolunda yürüyen insanın önüne çıkan kilometre taşları değildirler. İnsanlık, çağları, çok büyük zamanlar aktıktan sonra döşüyor. Döşerken de, başlarına veya sonlarına, umulmadık ve bir tür sürpriz sayılan "insanlık hallerini" koyuyorlar Bir: İstanbul, zapte-

** 22 Ağustos 1994, Özgür Ülke Gazetesi*

dilemez, kabul ediliyordu, İkinci Mehmet tarafından zaptı umulmadık bir olaydır. İki: Dünyanın yerinde durduğuna inanılıyordu ve Copernicus'un dünyanın döndüğünü yazması şaşılacak bir durumdur. Bunların her üçü de, aynı ölçüde, çok aşağıdan akan "zaman" suyunun önüne setler ya da barajlar olarak kondular.

* * *

Ben de şimdi bir benzerini denemek durumundayım. Zamanımızı anlayabilmek için zamanımızı bölmek zorundayım.

Bu ara, ben, "habire" ne yaptığımı sanıyorum; yaptıklarımın bir bölümüne zamanla karar verilecektir. Ancak birisini ben burada yazmak istiyorum. "Bana gelinceye kadar", yakın zaman "Türkiye" tarihi düzdü ve nihavend makamında söyleniyordu. Buna iç savaşlar ekledim; daha önce söylenmiyordu. a. Tanzimat'a varan, 1806-1826 bir iç savaş dönemidir. b. Cumhuriyet'e yol açan, 1906-1926 bir başka iç savaştır. c.1966 veya yakınını da bir iç savaş başlangıcı olarak yazdım. Tarihin türküsü şiddetlenmiştir.

* * *

Paranteze ihtiyaç duyuyorum. Bir: Bu son iç savaş neye vardı ve nasıl kapandı? Bu soruya burada cevap veremiyorum. Üzerinde çalıştım ve yazdım; ancak yazdıklarım yanımda olmadığı için not alamıyorum. İki: Benim için yazmakla kütüphane özdeştir. Yazdıkça, kendi yazdıklarım dahil, kütüphanelere ihtiyacım artıyor.

İkinci paranteze geliyorum. a. Sözünü ettiğim bu son iç savaş döneminin başı, Süleyman Demirel'in de, yönetiminin başlarına işaret ediyor. b. Demirel, hep bir iç savaş yöneticisidir. c. Yakın zaman dönemlerimizin bütün büyük katliamlarında Demirel var. Bir Mayıs Katliamı, Demirel'indir. Sivas Katliamı Demirel'indir. Bütün akan kanlarda Demirel'in kanlı eli ve parmakları var.

Demirel'i destekleyen "Türk solu" da, eli kanlıdır ve lanetlidir.

* * *

Eskisini kapatmadan bir yeni iç savaş açmak gereğini duyuyorum.

Önce Vedat Aydın'ı anmalıyım. İnsan Hakları Derneği kongresinde Kürtçe konuşmuştu ve lanetli solun oradaki temsilcilerinin dudakları uçuklamıştı, tutuklandı. Gözlerinden öpmek üzere bir mektup yazmıştım; "hocam ilk mektubu sizden aldım" diye cevap yazmıştı. Sonra 1991 yaz sıcağında Diyarbakır'da işkenceyle öldürüldü. Soner Yalçın, öldüren timin başında, sonradan kendisi de öldürülen Binbaşı Cem Ersever'in bulunduğunu yazıyor.

Ben Vedat Aydın'ın katlini içine alan olaylar yumağını bir iç savaş çözümü olarak görüyorum.

Bir: Vedat işkenceyle öldürüldü ve açık Kürt politik hareketinin Diyarbakır başkanıydı. İki: Aynı zamanda, Devrimci Sol'un önde gelen ondan fazla deneyimli yöneticisi, İstanbul'da imha edildiler. Üç: Aynı zamanda, zamanın Amerikan Başkanı Bush Türkiye'deydi. Dört: Aynı zamanda, hükümete daha hemen gelmiş yepyeni başbakan Mesut Yılmaz, umulmadık bir zamanda erken seçim kararıyla hükümetten ayrılıyordu.

En başta sonuncusu, bütün bunlar, umulmadık olaylardır. Aradan geçen zaman, bana, bütün bunların birbiriyle bağlantılı olduğunu ve bir iç savaş kararını gösteriyordu.

* * *

Soner Yalçın'ın, Aydınlık'ta yazmasının dışında, yazılarını beğenerek okuyordum; siyaset çözümlemeleri yapabilen pek az gazeteciden birisi olarak görüyordum. "Binbaşı Ersever'in İtirafları" kitabı aynı tür bir çalışmadır, bildiklerimizi akıl süzgecinden geçiren ve bilmediğimiz tartılmış bilgiler ekleyen bir kitaptır.

a. Vedat'ın cenazesinde o zaman kontr-gerillada çok önemli bir yerde olan binbaşı Ersever'in verdiği bilgilere dayanarak, son anda, çok büyük bir katliamdan vazgeçildiğini ortaya çıkarıyor. Bu noktanın, Mesut Yılmaz'ın, zavallı kadının "kaçma" olarak nitelediği, hükümetten ayrılma kararında etkili olduğunu sanıyorum. b. Devletin Kürt itirafçılarından bir "azap" birliği kurduğunu ve kanlı cinayetlere sürdüğünü inandırıcı bir biçimde yazıyor. c. Vedat Aydın'ın cenazesinde çıkan olaylarla, devletin, istediğini elde ettiğini ve bazı milletvekillerinin, HEP'ten ayrılmalarının sağlandığını yine inandırıcı bir biçimde çiziyor. İç savaştır.

* * *

Doksan bir yazından itibaren, generaller ve polis şefleri, Yıldırım Akbulut veya Mesut Yılmaz türünden, her işe "evet" demeyenlerin dışında bir hükümet arayışı içine girmiştir. Mesut Yılmaz, işaret üzerine hükümetten ayrılıyor. General ve polis şeflerinin katliamlar başbakanı Demirel'e özlem duyduklarını anlayabiliyorum.

Emin Çölaşan, dünyada kendisinden "ünlü" diye söz eden ilk gazeteci olarak, Demirel'i yeniden başbakanlık koltuğuna oturtmanın tellaklığını, kendisiyle birlikte teyzesi oğlu Hüsamettin Cindoruk ile Uğur Mumcu ve Hikmet Çetin'in yaptıklarını açıkladı. Uğur'un bir bomba ile ve çok acıklı bir biçimde paramparça edilmesinde, herhalde bu iç savaş hükümetini oluşturmadaki katkısının da rolü var.

Hikmet Çetin ise, henüz bana göre yeteri ölçüde rezil olmamakla birlikte, son zamanlarda "rezil oldum" diye bağırmaya başladı; bu işte, bu lanetli işteki rolünü görebiliyorum. Teyze oğullarının da, bu uğursuz işteki rollerinin karşılığını görecekleri zamanın çok uzak olmadığını düşünebiliyorum.

Ancak Süleyman Demirel, her türlü katliama onay veren ve

aynı zamanda "ben yapmadım" diyen bir insandır. Çok korkaktır ve zamanın önemli bir bölümünü, kendisine bulaşacağını düşündüğü pisliklerin üzerini örtmekle geçiriyor. Bıktırıcı bir yanı var; işte tam bu sırada, "tarih baba" için hiç de zor ve gizemli olmayan bir biçimde, Eşref Bitlis ve Turgut Özal fani hayattan ayrılıyorlar. Demirel'in kaydırılması ve gerici, ancak, inanmadığı bazı işlere "evet" demesini bilmeyen Erdal İnönü'nün çekilmesi, tam bu sıradadır. Geriye politikada tam beyinsiz Tansu Çiller ve Murat Karayalçın kalıyorlar. Darbedir.

Bitiriyorum, ancak kötümser miyim? Hayır. Hem bilim, bir ayrı iyimserliktir. Bunlar, tam otuz yıldır, "bizi", Türk ve Kürt solunu, "yenmekle" meşgul ve övünmektedirler. "Çıkarın", Türk ve Kürt solunu ve "bizle" mücadeleyi, Türkiye tarihinden ve Demirel'in tarihinden, geriye ne kalır? Geriye kalan boş bir çuvaldır. Ve akan zaman bütün peryodlarıyla, bizdedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ANKARA'NIN VİETNAMI

Bazı roller var, tiyatrolarda oluyor, oyuncusunu aşıyor. Bazı misyonlar var, tarihte ortaya çıkıyor, görevlisini zorda bırakıyor. "Erbaş Misyonu", bu ikinci kategoriye giriyor; çok masum bir iş için yola çıkıldı, artık PKK nezdinde konuk olan Türk askerlerini alıp götürmeyi amaçlıyordu; çok zor bir durumla karşılaştıkları kesindir. Türk Devleti, kendi pasaportuyla, günlerce davul zurna çalarak yola çıkardığı Fethullah Erbaş Heyeti'nden ne bekliyordu, artık söylemek çok zordur; ancak resmi televizyon kameralarıyla yansıtılanların Ankara'ya bir bomba gibi düştüğünü de artık inkar etmek mümkün olmuyor. Bu resimlerle birlikte, Ankara'da, "devletin tepesinde birbirine surat asma" edebiyatı başlıyor; gül gibi geçiniyorlardı, birden, Demirel'in, Necmi Hoca'nın, Madam Çiller'in, Generaller'in, artıklarının, Ecevit'in, Türkeş'in neşeleri kaçtı ve birden, suratlarında bir düşenin bin parça olduğu uçurumlar belirdi. Geçen Pazar günü Med Televizyonu'nda korkarak sözünü ediyorduk, "kabak Akın'ın başına patlamasın" diyorduk; korktuğumuz oldu, şimdilik güçleri onlara yetiyor, Bir-

dal ile Mazlum-Der'in başkanını içeri alıyorlar. Gerçekten çok acı ve gerçekten çok ayıp, ancak şu iyi bilinmelidir; Türk devleti, budur. TC Devleti'nde hem devamlılık ve hem de mertlik kalmamıştır. Artık TC Devleti'nde "gücü yeten gücü yetene" dönemi resmi'dir; başta TC Devleti'nin kendisi, ancak gücünün yettiğini tutabiliyor.

Erbaş Misyonu'nun ziyareti sırasında resmi televizyon kameralarının yansıttığı fotoğraflar, Türk Devleti için, gerçekten son derece vahimdir; artık olan olmuştur ve bu resimleri kazımak mümkün görünmemektedir. Ülkemizde, kalbini ve kafasını ipotek etmiş bütün mahfillerin hep birden, "işte bu bir PKK propagandasıdır" dedikleri durum son derece düşündürücüdür; ben, Deniz Baykal'dan Ali Kırca'ya, Ecevit'ten Dgm'nin savcısı Nuh Mete'ye kadar bütün Ankara oyuncularının, "bu gerçek nereden çıktı" dememek için, diyemedikleri için, "propagandadır" dediklerini biliyorum. Ortaya çıkan gerçek yeni değildir; yeni olan bunların, resmî televizyonlar kanalıyla, Türk ve Kürt halklarımızın bilincine kakılmasıdır. Bu son derece yeni bir durumdur; Ankara oyuncularının suratını kesmiştir ve bu nedenle, Erbaş Misyonu'nu, "Apo'nun propagandasını" yapmakla suçlamaya başlamışlardır. Haklıdırlar; TC Devleti sahnelerinde gerçek olan propagandadır ve propagandalar ise sadece gerçektir.

Nedir? Ne çıkmıştır? Bir: Şam ile ilgili bütün iddialar inandırıcılığını yitirmiştir. Resmi televizyonun filmleri, PKK'nin, Kürdistan denilen topraklarda, gerilla veya direniş filmlerini aratmayan bir tamlıkta, en az bir karargahı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunun bütün dünya için anlamı, artık PKK'nin Şam'a ihtiyacının kalmadığıdır. Kalmış mı, kalmamış mı; filmler, kalmadığını göstermiştir ve önemli olan budur. İki: En azından üçyüz kişilik, genç bir merasim birliği ortaya çıkmıştır. Moralleri yerinde görünmektedir. Üç: Şimdiye kadar, her Türk uçaklarının sortisinden veya birliklerin Güney'e girişinden sonra tekrarlanan, "ezdik, te-

mizledik" sözlerinin hiçbir inandırıcılığı kalmamıştır. Ezilmedikleri ve temizlenmedikleri görülmüştür. Bütün bu görülenler ise Türk Devleti'nin tepesi için son derece kötüdür; Erbaş Misyonu filmleri ile birlikte, TC sahnesinin baş oyuncularının birbirine kanlı bıçaklı bakmalarının nedeni budur.

Bu yepyeni bir bilgidir ve bu nedenle yepyeni bir durumdur. TC Devleti, şimdi bu darbenin etkisindedir ve bir çıkış yolu peşindedir. Önce itibarına ve yalanlarına indirilen bu darbeyi, gösterişte de olsa, uzaklaştırmak istemektedir; sancılanma bundandır. Güvenlikleri kalmamıştır ve bu yüzden bir güvenlik kuşağı arayışına girdiler.

Burada sorularım var: Bir: Bağdatlı Saddam Hüseyin, Mesud Barzani'yi tankları ve birlikleri ile donatarak Kuzey'e çıkmaya karar verirken, zamanı ayarlarken, bu resimlere bakmış mıdır? Bu soruya verilecek kesin bir cevabım bulunmuyor; ancak Bağdatlı Saddam'ın, işte bu resimlerden sonra, Barzani ile yakınlaşarak Kürdistan'a yapacağı bir seferin, Ankara tarafından hoş karşılanacağını ve hatta Washington tarafından birtakım sözlü tepkilerle geçiştirileceğini hesaplamış olması mümkündür. İki: Saddam, seferini, önceden Ankara'ya bildirmiş midir? Bu soruya "hayır" cevabını vermekten yanayım; çünkü, Bağdat'tan da görülebileceği üzere, artık Ankara ikiye bölünmüştür. Saddam, Ankara'ya verilecek bir bilginin Madam Çiller'e de gideceğini ve bunun ise Washington'a haber vermekten farksız olduğunu görebilecek durumdadır. Üç: Peki, Washington da Irak'ı cezalandırma projesini, öncesinde, Ankara'ya haber vermiş midir, sanmıyorum; çünkü, Washington'dan görüleceği ve Washington'un da isteği üzere, Ankara bölünmüştür ve Madam Çiller'e verilecek bir ön haber zorunlu olarak Erbakan'a da verilmiş olacaktır ve Erbakan'ın ise bunu kimlere yayacağını düşünmek zor değildir. Bu sorulardan sonra bir sonucum var: Ankara, bölgenin yalancısı durumundadır. Bütün önemli manevraların dışına itil-

miştir.

Devam ediyorum, ancak, yaşlı Kürt köylüsünü ve başına gelenleri hatırlamadan edemiyorum. Diyarbekir Dgm'ye çıkarmışlar, tutuklamışlar, elektrikten geçirmişler, "Sen Türkiye'yi bölüyorsun" diye cezalandırmak istiyorlar; "ne" demiş, "Türkiye hıyar mıdır ki, ben ikiye bölem" diye cevap veriyor, biliniyor. Ama öyle anlaşılıyor, Türkiye değil ama, TC Hükümeti, sanki bir hıyar'dır ve birileri, "şak" diye, ortadan ikiye bölüyor. Bölmüşler; bugün, ülkemizde, "Madam Çiller Tayfası" ve "Necmi Hoca Tayfası" olmak üzere iki hükümet bulunuyor. Aslında "bulunuyordu" demem gerekiyor. "Erbaş Misyonu" ve arkasından Washington'un Irak'ı bombardımanının sıcağı içinde, Ankara'da bir "küçük darbe" daha yaşanmışa benziyor. Öyle görünüyor bu sömürge hükümetinde, bir saray darbesiyle, Necmi Hoca Tayfası, fiilen tasfiye ediliyor; şu anda, sadece dış politikada değil, iç politikada da bir kuyruklu yıldıza dönmüş durumundalar.

Dönüyorum; Ankara'nın oyunu ne olabilir, bu soruya geliyorum. Önce net bir cevabımı yazmak istiyorum; şu anda, Ankara sahnelerinde oynanacak ve üzerinde anlaşılmış bir senaryo görünmüyor. Sorunları budur ve bu nedenle yüksek sesle, ayrıca "her kafadan bir ses" tartışıyorlar. Tartıştıklarından ve görebildiklerimi özetlemek istiyorum. Bir: Türkiye'nin güney sınırının güneyinde bir toprak şeridini işgal ederek bir "güvenlik kordonu" kurma projesi var; buna bir de "Özal Modeli" adını veriyorlar. Burada söylenecek olan şudur: Turgut Özal'ın böyle bir formülü veya senaryosu yoktu. Bunun yerine, bizim, 1992 yılı sonunda, Başkan Apo ile uzun uzun tartıştığımız, ayrıntıları Avrupa'da "Dirilişin Öyküsü" ve ülkede "Kürt Bahçesi'nde Sözleşi" adıyla yayınlanan kitapta yer alan, Turgut Özal-Eşref Bitlis formülü var. Bu formüle göre, Türkiye'nin güney sınırı karakollarla donatılacak, ayrıca Barzani peşmergeleri dolar üzerinden maaşa bağlanacak, mücadele güney sınırının güneyine kaydırı-

lacak; buna karşılık, güney sınırının kuzeyindeki Kürtler'e mümkün olduğu kadar insanca davranılacak; bu formül gerçekleşmiyor ve Eşref Paşa, açık bir suikastle ve Özal, kuşku duyuran bir ortamda, temizleniyor.

İkinci formüle gelmeden önce bir paranteze ihtiyaç var: Eşref Paşa'nın, Uğur Mumcu'nun, Turgut Özal'ın ölümleri ve Sivas Katliamı'nı içine alan bu çok kısa tarih kesiti, tarihimizin en kanlı darbelerinden birisine sahne olmuştur. Bu darbe ile tarihimizin büyük hainlerinden İsmet Paşazade Erdal İnönü'nün önemli katkılarıyla, Morrison Süleyman bir yukarıya ve yerine de Amerikan yurttaşı Madam Çiller kaydırılmış ve daha kanlı bir dönem açılmıştır. Ancak Türkiye'yi resmen de sömürge durumuna sokan bu Amerikancı darbe ile yönetimi alan darbeciler, kana doyamadılar, Musa Hoca Dostumuzu, pek çok arkadaşımızı, bu arada katlederek, sınırlardaki karakolları geriye çektiler, Kürt köylerini yaktılar, Leyla, Hatip, İsmail Hocamız başta, pek çok sevdiğimizi zindanlara attılar. Turgut Özal-Eşref Paşa, formülünün temelinde, Güney Kürdistan'ı, bir "üst-türk himayesi" altına alma düşüncesi bulunuyordu; ancak şu anda bu formül, bir daha uygulanamaz biçimde, toprak altındadır. Kuşak arayşının, bu formülle bir ilgisi bulunmuyor; kesindir.

Şimdi dağınık bir biçimde ortaya atılan ikinci formüle geliyorum, daha iyisi bulununcaya kadar, "Sandeviç Senaryosu" adını vermek eğilimindeyim, en çok Ecevit tarafından ileri sürülüyor ve başarısı Saddam'a dayanıyor. Bu ikinci senaryonun dayanakları şudur: Bir: PKK, yenilememiştir. İki: Türkiye'nin tek başına PKK'yi yenmesi mümkün değildir. Üç: Savaşı uzun döneme yaymak zorunludur. Dört: Saddam'ın zincirlerini çözmeden, PKK'yi alt etmek imkân dahilinde görülmemektedir ve bu nedenle Saddam'ı sınırsız iktidarına döndürmek, Ankara'nın temel politikası olmalıdır. Dayanakları böyle olan bu senaryoya göre, ancak Kuzey'den Ankara ve Güney'den Bağdat kuvvetleri, aynı zamanda

harekete geçerek, Kürtler'i ve bu arada PKK gerillalarını bir sandeviç gibi araya alıp, sıkıp yemek durumundadır. Bunun dışında, soruna çözüm görememektedirler. Oradaki ve henüz kağıt üzerinde duran asıl senaryo budur. Bu, Kürtleri sandeviç etme senaryosudur.

Gerisi? Gerisi ya bir Sarıkamış ya bir Vietnam'dır. Bunu hissediyorlar ve bu nedenle, bin kafadan bin bir gürültü çıkıyor ve bu arada, kemerlerinin boyunda olmasa bile eninde de anlaşamıyorlar. "Acaba" diyorlar, "kemerin eni on kilometre mi olsun, yirmi mi?" bunu tartışıyorlar. Madam Çiller on, Ecevit yirmi kilometre enli kemerler istiyor. Necmi Hoca'nın aklı ise henüz kemerlerden daha çok kanlı diktatör Suharto'nun uçaklarındadır. Bütün bunlar bir yana, benim görebildiğime göre, Ankara'nın önündeki gerçek senaryo, daha çok Vietnam'a benziyor. "on" ve arkasından "yirmi" diyerek, Vietnam'a kadar gideceğe benziyorlar.

Bunu bırakıyorum ve sondan önceki bir soruyu ele alıyorum. Sandeviç Formül'e ya da Saddam-Ecevit hattına, uluslararası dengeler elverişli mi; kısaca değinmek durumundayım. Görünenleri sıralıyorum. Bir: Fransız televizyonları, Saddam kuvvetlerinin hareketini daha çok "Kürdistan'a kuvvet sevketme" olarak aktardılar. Bunu bilinçli olarak yapmıyorlardı; ancak bilinçsiz olarak, artık Kürdistan'ı ayırıyorlardı. İki: Elize Sarayı, Washington'u yalnız bırakırken, Saddam'ın, Kuveyt türünden başka topraklara değil, hukuken kendinin olan topraklara asker sevkettiğini ve bunun da egemenlik hakkı olduğunu ileri sürüyordu. Arap dünyasındaki tepkiler de bu yönde oldu. Üç: Beyaz Saray'ın kuvvet kullanmasının arkasındaki teorik malzeme ise, artık Irak'ın Kuzey'inin Irak olmadığıdır. Bu çok önemli ve yepyeni bir durumdur. Washington, bir eylemle de Güney Kürdistan'ı, Irak'tan ayırmış oluyor.

Peki bu Beyaz Saray için yeni midir? Asıl soru budur. Bu so-

ruya geçmeden önce, Ankara'nın kendi Vietnam'ına doğru yol almak için Washington'dan izin istediğini, Washington sözcülerinin tepkilerini aktarmak istiyorum. "Olabilir, ancak bunu daha geniş ele almak gerekir" diyorlar. "Daha geniş" dedikleri ise, Washington'un, en az 1995 yılından beri Kürdistan politikasıdır. Washington da, artık Türk Ordusu'nun PKK kuvvetlerini yenemeyeceğini kabul ediyor; bunun dışında çözümler arıyor. Şimdi Washington'a en yapılabilir gelen senaryo Güney Kürdistan'ı Irak'tan koparmak ve muhtemelen ve bir biçimde, kuzey ile birleştirerek, Ankara'nın üst egemenliğine vermektir. "Daha geniş" dediği budur ve bunun dışında, iç piyasaya ve resmi televizyon kanallarının tüketimine yönelik propaganda amaçlı ufak-tefek uçuşlar ve girip-çıkışlar hariç, sömürge başkenti Ankara, Washington'un rızasını almış görünmüyor. Ankara'daki suratlarda daha da büyük uçurumlar açılmasının bir nedeni de burada yatıyor.

Peki? Son nokta şudur: Şimdi bir çalışma üzerindeyim. Üstelik ilk kez Fransızca yazıyorum; Türk ve Kürt tarihlerini süzgeçten geçirerek, son iki yüzyıllık Kürt tarihini peryodlarına ayırmaya çalışıyorum. "Peryodizasyon", henüz Kürdoloji'de kimsenin el atmadığı bir konudur; benim çalışmam buradan başlıyor ve ilerliyor. Öyle düşünüyordum ve son gelişmeler daha da doğruladı; 1995-1996 tarihi, Kürt tarihinde bir önemli dönemeçtir. Başka özellikleri bir yana, bu tarih noktasında, Kürt mücadelesi, sözcüğün tam anlamıyla, "enternasyonalize" olmuştur. Bunun anlamı ya çözülecektir ve çözülürse, çözümü de enternasyonal olacaktır. Bunun anlamı da şudur: Kürt Düğümü çözülürken, mutlaka başka düğümler de çözülecektir. Ortadoğu'nun düğümleri birbirine düğümlenmiştir.

Peki bunun anlamı ne oluyor? Anlam çok açıktır: Kürt yurtseveri olalım, Türk yurtseveri sayılalım, Türk devrimcisi, Türk sosyalisti olalım, Kürt sosyalisti, Kürt devrimcisi sayılalım, tarihin

tek tek her birimize biçtiği roller, hepimizin boyunu aşıyor. Tarih, bizi müthiş zorluyor; rolümüzü oynayabilmek için, hepimizin çok ama çok büyümemiz lazım; üstelik zamanımız da yok, sıçramalarla büyümek zorundayız. Hemen bugünden yarına büyümeye mecburuz. Çünkü kaçındığımız sorumluluklar üzerimize geliyor. Çünkü Ankara, Vietnam'ı üzerimize yıkıyor. Çünkü Vietnam, bize doğru geliyor.

Vietnam'ı karşılamak durumundayız.

"Hoşgeldin, Vietnam!"

6 Eylül '96

HABER

Bunlar ve onlar, dilimizi bozdular. Madam, Kahire direklerine çekilmeyen Türk bayrağı için, "çekmek" yerine "seçmek" diyor ve ben bunu kastetmiyorum, sömürgelerde böylesi oluyor, yerel dili sonradan öğrenen sömürge yöneticileri, "çek" ile "seç" köklerini karıştırabiliyorlar. Görebildiğim asıl bozulma başka yerdedir ve dilimizi anlamsızlaştırma yönündedir; "ya... ya" deyişi vardı, severdim, şimdi anlamsızlaştı, kullanamıyorum. "Ya biter, ya biter" diyecek oluyorum, birisi karşıma çıkmış, "aman Yalçın Hoca, boş laf etme, bak bir TC Başbakanı vardı, 'PKK ya bitecek ya bitecek' diyordu, bak bitmedi" diyor, en azından ben öyle duyuyorum. "Ama" diyorum, sıkışan her doğru sözlü insanın yaptığını yapıyorum, "ama ben hiç yalan söylemem" diyecek oluyorum, sanki kahkahalar duyuyorum, "Aman Hoca, güldürme, Madam'a benzemeye başladın" diyorlar. Görüyorum, bunlar, bu değersizler, oturdukları koltuklarından daha çok ve en çok, dilimizi değersizleştirdiler, artık, "ben yalan söylemem" sözü bile anlamsızdır.

"Ne Yapmalı!"

Sorunumdur, şimdi ben kendimi "haberci" sayıyorum, mesleğim, "haber" vermektir, şimdi, dilimiz kirletildiği için, ülkemizdeki, bütün televizyon habercileri ve bütün "büyük" gazete yazar ve muhabirleri, ülkemiz habercilerinin pek büyük çoğunluğu, polisleştiği için, kontr-gerillanın memurları oldukları için, yalanı meslek bildikleri için, "haberci" saymakla, acaba ben kendimi mi kirletiyorum, bunu soruyorum. Hayır; dilimiz kirletilmiştir, ancak, izin verin, böylece ben kendimi aşağılamıyorum ve kendime, çok "yüce" bir meslek öneriyorum. Çok kısa yazıyorum, Paris'te Bastille'de başlayan büyük bulvar, üzerinde ünlü tiyatrolar vardır, "bulvar tiyatrosu" lafının kaynağı burasıdır, bir yerde "Bonne Nouvelle" adını alıyor; üstünde çok güzel bir tiyatro vardır. Biz, artık efsanevi bir nitelik alan Toplumsal Kurtuluş Dergimizin kapanışını, burada kutlamıştık; caddenin çevresinde Türk ve Kürt dernekleri yer alıyor; cadde, "İyi Haber" anlamına geliyor. Aynı zamanda "İncil" demektir; çünkü bütün Büyük Kitaplar, aslında bir haber'dir. Çünkü bütün peygamber'ler, aslında sadece haberci'dir; uzaktan, bir bilinmeyenden, doğrunun taşıyıcısıdırlar. Çünkü bu yüzden, en azından sevmeyenleri, Marx'a "peygamber" demişlerdir. İşte bu yüzden, mesleğimi "haber" seçmekle, kendimi biraz büyütüyor, biraz zorluyorum; kendimi "haberci" ilan etmekle, bu zor ve büyük yola girdiğimi duyuyorum.

Özgür Politika'yı beğeniyorum ve buradaki kalem gerillalarının özverili çalışmalarını seviyorum, isteklerini kıramıyorum. Düzenli haberlerime başlıyorum; yeni haberlerim var.

* * *

"Eski haberlerim, yeni haberlerimin güvencesidir"; yazık, demek henüz yolumda pek yeni olmalıyım, bazılarını rahatlatmak için, böyle bir cümleye de ihtiyacım oluyor ve başlıyorum. Bir: Herkes, bir "İnönü Zaferi" tutturuyordu, bir gün oldu, haber ver-

dim, "yalandır" dedim, şimdi bir bölük, "aman, biz de biliyorduk" diyor ve bir bölük ise, eskisi kadar övemiyor. İki: Bana gelinceye kadar, Kürtler ve Türkler, Şeyh Sait'in "İngiliz Casusu" olduğuna inanıyorlardı, haber ettim; şimdi inanmıyorlar. Üç: Tarih, narodnik gerilla lideri Çerkez Ethem'in ihaneti üzerine yazılıyordu; düzelttim, şimdi, bu önemli "özel örgütçü" hakkında "hain" kelamı azalmıştır. Dört: Başta sosyalistler, Türkiye Sovyetler'in Türkiye'den toprak ve üs istediğine inanıyordu; üstelik uzlaşmacı Sovyet yönetimi de aksine kalem oynatmıyordu. Yalanladım, haber ettim, şimdi "eski" Sovyet arşivlerinin de kullanılabileceğini ekledim; yalanı meslek edinenlerin dışında inananların kalmadığını görüyorum. Beş: Karakusunlar Köyü'ndeydim, nasıl oldu bilmiyorum, bilincinde değildim, uçağı düşürülerek öldürüldüğü günün aynı zamanda benim doğum günüm olduğunu yeni hesapladım, bir süre sonra, o zaman yazdığım Ülke Gazetesi'ne "Vezir Düşürmesi" yazısını gönderdim, ben, Jandarma Komutanı General Bitlis'in öldürüldüğünü haber veriyordum. Bu hafta gördüm, Fransa Dışişleri Bakanlığı'ndan iyi bilgiler alan Mehmet Ali Birand, otuz ikinci gününde, General Bitlis'in nasıl öldürüldüğünü anlatıyordu ve bütün yönetimi Washington'un elinde Sabah-atv medyasının barlara parasız dağıtılan "düşünce" gazetesi "yyy" ise, otuz eylül sayısında, "korkunç iddialar" süper kuponuyla, Bitlis'in öldürülüşünü yazıyordu. Şimdi, haberlerimin bir bölümünün gerçek sayıldığı bir zamandan geçiyoruz.

VEZİR DÜŞÜRMESİ*

Bazen bana da oluyor, bir üzücü olayla karşılaşıyorum, ancak yeteri kadar üzülemiyorum, vaktim olmuyor, işim çıkıyor ve

* 16-22 Şubat 1993, Yeni Ülke Gazetesi.

istediğim kadar üzülemiyorum. Daha sonra, daha az üzücü bir olay çıkıyor, fırsat buluyorum ve kendimi yerden yere atarak, doya doya üzülüyorum. Aynen Milliyet'te de böyle oldu: Meşguldüler, Uğur Mumcu'nun öldürülmesine pek üzülemediler. Fakat arkasından Eşref Bitlis'in ölümü gelince Milliyet, bütün Babıali'yi gözyaşlarıyla tufana uğrattı. Çok çok üzüldü.

Yine bazen bana da oluyor, bir üzücü olayla karşılaşıyorum, belki de bekliyorum, birdenbire, zembereğinden boşanmış türden üzülüyorum. Çok üzülüyorum, o kadar üzülüyorum ki, arkasından bir üzücü olayla karşılaşınca artık hiç üzülemiyorum. Aynen Hürriyet'te de böyle oldu: Uğur Mumcu'nun ölümüne çok üzüldüler, üzülmekten çok yoruldular ve Eşref Bitlis'in ölümüne üzülecek halleri kalmadı.

Dün Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde, "Felsefe ve Politika" konulu konferansım vardı; iki "büyük" gazetemizin, 18, 19, 20 Şubat tarihli birinci sayfalarını, Mimarlık Anfisi'ni dolduran öğrencilerime sergiledim. İlk gün, Hürriyet, "Son Konuşmalar" başlığını sunuyor, ikinci gün "Hükümette Firar Kavgası" ile yanında Nil Hanım'ı veriyor. Üçüncü gün, "Rezalet Üstüne Rezalet" ile Nurseli Hanım'ı sunuyor. Eşref Paşa, yukarıda bir yerlerde yok; öyle başyazı da yazılmıyor. Milliyet ise ilk gün yukarının üstünde "Başarılı Komutan Orgeneral Bitlis" ile başlıyor, "Görev Yolunda Facia" diyor; ikinci gün, "Eşref Paşa'nın Son Planı" ile hava yapıyor. Üçüncü gün, Hürriyet'in Nurseli'ye ayrılan en önemli yerinde ağlayan bir Genelkurmay Başkanı fotoğrafıyla sürdürüyor. Bu durum ise hem beni şaşırtıyor ve hem de çok üzüyor.

Neden mi üzüyor? Onlar, "ölülerimizi" bölüyorlar. Ben sanıyordum ki, Uğur da Eşref Paşa da milli ölülerimizdir; ama iki "milli" gazetemizin, böyle sanmamalarına çok üzüldüm. Ben ne zaman üzülürsem, aynı zamanda da, şaşkınlık duyuyorum. Şaşkınlık ise, bana göre gerçeği aramanın başlangıcıdır. Şaşkınlık duyamayanlar, gerçeğin peşinde koşamayanlardır.

Dünkü konferansımda devrimci politikacıyı da tanımladım: Dağlar kadar büyük kayaların üzerindeki kılcal damarlar kadar küçük yarıklarda yaşamakla ölüm arasında savaşan dağ çiçeklerinin mikroskobik hareketlerinden büyük mesajlar çıkarabilene devrimci ve devrimci politikacı diyorum. Neo-Osmanistler'in bir kenara attıkları Osmanlı tevazuunu silkeleyerek buna özendiğimi, söyleyebiliyorum.

Bir nokta var: Azerbaycan'daki ilkel ve Türkçü Elçibey yönetiminin, her zaman, Moskova ve Tahran yanlısı tehditlerle karşı karşıya olduğunu yazdım. Bu hafta bütün "milli" gazetelerimiz, bu yollu, haber ve yorum çıkardılar. Çok açık işaret etmek durumundayım; benim özel istihbaratım yok. Ancak dünyaya ve Türkiye'ye teorik bakabiliyorum ve ipuçlarından önemli kurgulara yol alıyorum.

Bir nokta daha var: Mesut Yılmaz'ı, Almanya'nın Türkiye'deki politikacısı olarak kurmuştum. Beni hiç yanıltmıyor. İstanbul-Ankara arası hızlı ve elektrikli trene "takoz koyun" diye bar bar bağırıyor. Bağırır; çünkü ülkesini değil öncelikle Almanya'nın çıkarlarını düşünüyor. Çünkü, hızlı tren, şehirlerarası otobüs taşımacılığına en büyük darbedir. Çünkü şehirler arasındaki otobüslerin hepsi Almanya'dan ithaldir. Çünkü, Türkiye, Almanya'nın otobüslerinin en büyük alıcısıdır. Buna ek olarak otobüs işletmecilerinin çoğu Karadenizlidir. Yılmaz, Almanya'nın emrinde bir bölücüdür.

Türkiye artık bu ölçüde teorik zorunluluklar içindedir. Ve Milliyet, Türkiye'de Almanya'nın bakış açısıdır. Bir: Almanya, İran, Kürdistan ve Türkiye islamı'yla flört halindedir. İki: Milliyet, aynı haber ve yorumların gazetesidir. Uğur Mumcu'nun bağnaz İslamcı örgütlerin de katkısıyla katledilmesi Milliyet'in işine gelmiyor. Üç: Almancı Altan Öymen, Eşref Paşa için resimli başyazı yazıyor. .

Dört: Bütün bunlar benim için ipucu oluyor ve şaşkınlıkla araştırmaya başlıyorum.

Bir: Herkes İngilizce öğrenirken, Eşref Paşa, 1960 yıllarında, Goethe Enstitüsü'ne Almanca öğrenmeye gönderiliyor. İki: Eşref Bitlis, Türk Kurmay Akademisi'nden sonra Alman Akademisi'ni de bitiriyor. Üç: Normali iki yıldır, dört yıl Komando Tugay Komutanlığı'nı yapıyor. Dört: İmset'in, istihbarat kaynakları da kullanılarak yazılan, "The PKK" kitabının 201. sayfasında, "Bitlis, a successful commande in the Turkish armed forces, was also an expert on special warfare" ifadesi yer alıyor. Türk Silahlı Kuvvetleri'nde başarılı bir kumandan olan Bitlis'in bir özel savaş uzmanı olduğu belirtiliyor.

Güzel; yeteri kadar bağ çıkıyor. Eşref Paşa'nın Milliyet'in ölüsü olması daha da anlam kazanıyor.

Bundan sonrası çok daha kolaydır: Benim artık Eşref Paşa'nın bir kazayla öldüğüne inanmam zordur. Bu, bir vezir düşürmesidir. Almanya'nın yirmi-yirmi beş yıldaki hazırlığı boşa çıkartılıyor. İkincisi, bir Uğur Mumcu'nun katlinden hemen sonraya rastlamasını da bir rastlantı saymıyorum. Ayrıntılarını, hazırlıklarını büyük ölçüde tamamladığım "mülakat" kitabımızda sunmak üzere, şimdilik şu kadarını söyleyebiliyorum. Bir: İnanmak çok zor, ancak, Uğur Mumcu, ölümünden bir hafta önce, Türk Silahlı Kevvetler Akademisi'nde ders vermiş, devlet buraya hocalarını son derece güvendiklerinden seçiyor. Kurmay subaylar Uğur'u ayakta alkışlamışlar; müthiş bir durumdur. İki: 1980 yıllarında Washington, Sovyet Sosyalizmi'ne karşı topyekün bir savaşı başlattığında, Uğur Mumcu, bu savaşın Türkiye'deki en sağlam silahşörü oldu. Bugün hepsi yanlış çıkan kitaplarıyla, Bulgarları ve Sovyetler'i kötüledi. Üç: Eylülist darbeden sonra Türkiye politikasını ve basınını düzenlemek için Ankara'ya gönderilen yaşlı büyükelçi ve sağ basın kampanyası uzmanı Straus-Hupe, Mumcu'nun ölümü üzerine ağlamamak için kendisini zor tutuyordu.

Uğur da bir vezir olmuştu. Düşürüldü. Vezir düşürmesidir: Uğur ve Eşref Paşa'nın birbirine karşı yok edilmelerini çok

güçlü bir hipotez olarak görüyorum.

Geriye "gizli" örgütlerin rolünün çözümlenmesi kalıyor. Bana göre önce açık örgütlerin çözümlemesi daha yararlıdır. Burada, bu yer yer acıyla neşe karışık yazıya, fazla acı katmak istemiyorum ve Cumhuriyet'e acısız yaklaşmak istiyorum. Hizbullah ile ilgili bir söyleşi yayınladılar: hiçbir yanı gazeteciliğe sığmıyor. Gizli örgüt ya da bir kanıt bulunur; hiçbirisi yoktur. Söyleşiyi yapan, eylülist yılları Frankfurt'ta taksi işletmeciliğiyle geçiren eski TKP'li Aydın Engin'e ise, en azından, benim hiçbir güvenim bulunmuyor. Bir: Böyle bir söyleşi, İstanbul'da Cumhuriyet'in odalarının birisinde yapılmış olabilir. İki: Diyarbakır'da Ünal Erkan'ın verdiği bir kaset olabilir. Üç: Ünal Erkan'ın adamlarıyla, Hizbullahçılık-gazetecilik oynamış olabilir. Dört: Hizbullah'ın PKK'ye karşı bir örgüt olduğu söyleniyor ve PKK'ye karşı çok iyi mücadele ettiği iddia ediliyor. Sonra, devletten destek almadığı ısrarla yazılıyor. Başka yazılan yoktur ve bu devletin görüşlerinin yansıması olarak kalıyor. Çok tatsız buluyorum.

Hizbullah ile ilgili en doyurucu çözümlemeler, Apo Kardeşime aittir. Son derece soğukkanlı ve diyalektiği çok iyi kullanan bir çözümleme var; ayrıntıları, "mülakat" kod adıyla ifade ettiğim kitaptadır. Hazırlığın Eylülist darbe sırasında yapıldığına işaret ediyor ve sürdürüyor: "İşte imam hatip okulları daha öncesinden vardı, tarikatlar bunun üzerine bina edildi, en son bunların hepsinin üzerinde, ortaya Hizbullah çıkarıldı. Hizbullah'ın böyle bir imam hatip, bir tarikatlar geleneği içinde taban bulması var. İlaveten İran Devrimi'nin etkileri gelişiyordu. İran Devrimi'nin kendisini yayması ve bir Kürdistani Hizbullah yaratma durumu vardı. Büyük ihtimalle Türk emniyeti veya istihbaratı onu da kontrolü altına almak işin işine girdi." Apo, kuşkuya yer bırakmayacak bir biçimde, Hizbullah için "Biçim değiştirmiş Mhp"dir diyor. Ben Apo'ya Türk devletinin bu oyunlarının TC için tehlike yaratıp yaratmadığı konusundaki düşüncelerini de sordum. Apo, buna "Hizbullah da onun için potansiyel tehlikedir,

ama PKK en büyük tehlike olduğu için Hizbullah'a şimdilik katlanıyor" cevabını veriyor. Ve biz bunları, Aralık 1992 sonunda konuşuyoruz; hemen arkasından potansiyel olan, gerçek olmayı deniyor.

Şimdi elbirliğiyle üzeri örtülüyor.

Bu bir vezir düşürmesidir. İç savaş sürecinin sahneleri oluyorlar. Ben, 1991 yaz başını, Amerikan Başkanı Bush'un Türkiye'ye geldiği, Diyarbakır'da Vedat Aydın'ın, İstanbul'da Devrimci-Sol kadrolarının katledildiği zamanı, yeni bir iç savaşın ilanı olarak anladım ve ilan ettim.

Peki bu süreçte devletin örgütü mü? Nasıl gazeteleri parsellenmişse, devletin istihbarat ve kontgerilla örgütlenmesi de parsellidir. Ama devletindir.

Vezir düşürmesi, bir devlet işidir.

Şimdi bir soru var; bunlar "haber" mi, yoksa "mucize" mi? İzleyenlerime bırakmak istiyorum, sadece ikisini anlatmakla yetiniyorum. a. Türkiye'nin kurtuluşu'nda, halkçı gerillalar vardı ve Sovyetler'den destek geliyordu. Bu sırada, emperyalizm Türkiye'ye Sevres'i dayatıyordu ve Kemal Paşa ile arkadaşları hem yönetimi tam almak istiyorlar, hem kendileri ve hem de emperyalizm için, sol dayanaklarını kesmek istiyorlardı. Ethem'i ve Sovyetler'den gelen Suphi'yi tasfiye ettiler; ancak halk, bunlara güveniyordu ve Paşa'nın halka güven vermesi gerekiyordu. İşte "İnönü Zaferi" tam bu sırada ortaya çıkıyordu, Tanrı'nın bir lütfu gibi, Paşa'nın omuzlarına konuyordu; ben Tanrı'nın Paşa ve arkadaşlarını bu kadar çok sevebileceğine inanamadım ve Zafer'in yalan olduğunu ilan ettim. Yalan çıktı. b. Arkadaşımız Uğur Mumcu, devlet'in göbeğine girmişti, "devletin rüknü" olmuştu. Kürt Cephesi'nde, en geri çizgiyi savunuyordu. Öldürüldü, arkadaşımdı, içim yandı; ama Almanların yetiştirmesi General Bitlis, PKK'ye sert, içerdeki Kürtlere yumuşak Alman çizgisini

savunuyordu. President Özal, heveslenmiş, İç Asya kapısını açabilmek için, Kürt Sorunu'nu bir biçimde çözmek istiyordu, Bitlis ile pakt yapıyordu; Washington rahatsız ve ipleri elden kaçırmaktan korkuyordu. Demirel-Güreş, bir yanda, Mumcu-Çölaşan-Hikmet Çetin-Hüsamettin Cindoruk altlarında dolaplar çeviriyorlardı; tam bu sırada Bitlis'in bir kazaya kurban gitmesi, Tanrı'nın darbecileri çok sevdiği anlamına geliyordu. Ben yine Tanrı'nın bu kadar "allah'sız" olamayacağını ve bu nedenle de, Bitlis'in, Tanrı tarafından değil de, "allah'sız" darbeciler eliyle öldürülmüş olduğunu düşünüyordum. Öyle yazdım. Doğru, aklıma, Tanrı, kesinlikle düşüyordu, ama sözümün bir haber mi, "mucize" mi, olduğunu söyleyecek durumda olmadığımı kabul ediyorum.

* * *

Yeni haberlerim var. Vermek istiyorum.

"Pilot" sözcüğünün, uçaktan önce varolduğunu çoktan yazdığımı hatırlıyorum. Önceleri, korsan gemilerini, Umut Burnu örneği, kayalıklar, dalgalar, koyu sisten kara karanlıklar içinden geçiren kılavuz-korsan'lar için kullanılıyordu; kabul etmek gerekiyor, Mustafa Kemal, usta bir kılavuz korsan olmuştur. Burada benim bir itirazım yok; itirazım, bunu yaparken, halkçı tabana ve bütün devrimci damarlara savaş açmasıdır, buradan itiraz ediyorum.

Şimdi yeni haberlerimden birisine geliyorum; bu tarih itibariyle, Birayen Min Abdullah Öcalan, gayet usta bir kılavuz-korsan olarak kendisini ispat etmiştir. Henüz gemi, nihai limanına ulaşmamıştır; ancak, şimdiye kadar geride bırakılan kayalıklar muazzam, dalgalar pek yüksek, karanlıklar çok koyu'dur. Üstelik şimdiye kadar, halkçılıktan ve devrimci yoldan, önemli bir fiyat ödenmemiştir; insanlık tarihimizin bu İkinci Orta Çağı'nda, bu noktayı, ayrıca önemli buluyorum.

Kuşkusuz sorunlar var; ben, bana göre inanılması zor bir

önsezgiyle, 1995 sonrasında, bütün yapıların, eşkisi gibi, devam edemeyeceğini söylüyordum. Şimdi söylediklerimin doğruluğuna daha çok inanıyorum. Şunu görüyorum, ancak tiyatroda, insanlar, daha önce yazılmış rolleri oynayabiliyorlar; tarih sahnesinde ise, oynanacak rollerin hepsi, bilinmeyen gelecek tarafından yazılıyor. Tarih, bu yeni kesitte, hepimize yepyeni ve çok çok daha büyük roller yazmıştır. Şimdilik sadece görüp haber verebiliyorum.

* * *

Haber'i meslek seçtim, sürdürüyorum.

Bir: Tarihi yeniden bölme üzerinde çalıştığımı haber vermiştim; ondokuzu değil, yirmiyi değil, yirmi üçü değil, 1925-1926 tarihini, Türk ve Kürt tarihleri için ayrı ayrı bir dönem sonu ve bir dönem başı olarak alıyorum. Bu tarihten sonra, Kürt Sorunu, büyük devletlerin küçük devletleri terbiye için kullandıkları bir kırbaç olmuştur. Şimdi tersini görüyoruz; Arap devletleri ve hatta İran, PKK Gücü'nü, Türk Devleti'ni terbiye etmek için bir imkan olarak görüyor. Şimdi, bütün Ortadoğu devletleri, serüvenci Ankara'ya karşı, PKK'yi bir imkan sayıyor; yepyeni bir durum'dur. İki: Bu haber'i yazarken, tanınmış Kürt tarihçisi Hüseyin Avni'nin kızı, Kürt-Mısırlı-Fransız dostumuz Dureya Avni telefon etti. Kahire'den Paris'e dönmüş; "kitabın Arapça yayınlandı" diyordu, Türkiye'de yasaklanan Apo'yla ortak kitabımız Kahire'de okunuyordu. Dureya, Kahire'nin büyük haftalık dergilerinin Apo'yu kapak yaptıklarını haber veriyordu; Kürtlere en uzak bir yerde rüzgarlar değişmektedir. Üç: Erbaş Misyonu, Şam'ı, Washington karşısında çok rahatlatmıştır; PKK'nin, Kürdistan denilen topraklarda yeri olduğunu ortaya çıkarmıştır. Dört: Netanyahu Erbakan'ın, "yani" Necmi Hoca'nın, nam-ı diğer "imansız" Necmettin'in, hükümete gelmesiyle birlikte yaptığı temaslar, geri tepmektedir; Güney'in en dindar Kürt örgütleri bile, PKK ile dostluk politikasını dile getiriyorlar. Beş: Barzani'nin son yayılma hare-

keti yepyeni bir durumdur; tek kayıplısı Ankara'dır. Artık Barzani ve Saddam, Güney'e, Türk askeri hareketlerine yeşil ışık yakmayı durdurmuşlardır ve Ankara'ya PKK'yi kendi sınırları içinde aramayı tavsiye ediyorlar. Barzani'nin başta PKK olmak üzere diğer yurtseverlerle anlaşmadan, Güney'de onurunu tutması imkansızdır. Altı: PKK gerillalarının ise Kuzey'de yeniden kontrolü ellerine almak üzere oldukları görünüyor ve üstelik bu kez, "halklaştıkları" görüntüsünü veriyorlar. Ankara, artık eylemlerin halkın içinden çıktığını düşünmeye başlıyor; bu, yepyeni bir durumdur. Yedi: Devlet-i Türk ve Medyası, Talabani'nin, PKK kampında olduğunu yazmaktan geri kalmıyor; bu, Güney'de, PKK'nin konuk gerilla kabul edecek kadar yerleştiği anlamına geliyor.

Kürt Cephesi, yepyeni bir durumdadır.

Haber veriyorum, ben şimdi bilimsel çalışmalarımda da, "Kürdistan" dediğim zaman, özellikle, Kuzey-Güney ya da daha açık sözcükle, çok büyük ölçüde Osmanlı Kürdistanı'nı anlıyorum. Şimdi Osmanlılık moda değil mi; bu da, benim Osmanist yanımdır. Şimdi, Güney-Kuzey, Osmanist konumuna daha yakındır.

* * *

Habercilik, işim olunca, ülkemden söz etmeden bu haberi bitiremeyeceğim, tabiidir. Başlıyorum ve bir: Ülkemiz, bir tekelli polis devletidir. Kozakçıoğlu, Erkan, Ağar, Menzir; dört adet İstanbul polis şefi, "yüce" meclis'tedir. Bu da yetmiyor; ülkemizi Netanyahu Erbakan ve Süleyman Çiller'den kurtaracak "umudumuz" da bunlardadır. İki: Ülkemiz, bir sömürge'dir. Netanyahu-Çiller Hükümeti, bir sömürge hükümeti'dir. Birisi, fındık fiyatlarını ya da asgari ücreti bile dolarla ifade etmektedir, kafası sömürgeleşmiştir, dolara vurmayınca az mı çok mu anlayamamaktadır; sanki islamiye tarikatından komprador Ağa Han'ın veznedar-rahiplerinden birisidir. Diğerinin bütün hazzı bir "kefere" kodamanından telefon alabilmektir; sanki Hong-Kong'da bir call-

girl'dir. Üç: Ülkemizde bir Kürt Savaşı vardır ve artık ülkemizde, bu savaşı sürdürmek isteyen bir ekonomi ve bir parti vardır. Bu parti, bazı çalışmalarında, "en" olarak nitelediğim bir sektörden nemalanıyor, bu kirli savaşla, bütün kirlerini örtebildiğini sanmakta ve her gün ülkemizi daha çok kirletmektedir. Dört: Ülkemizde Kürt Savaşı'ndan ayrı bir "iç savaş" vardır. Her iç savaş'ta ise bir insan için sadece iki kapı bulunuyor; bunlar, ihanet ve kahramanlık kapıları olarak ortaya çıkıyorlar. İç savaşlar, isimli hainlerin ve isimsiz kahramanların alanıdır.

Bir nokta daha var; haberlerim kime çalıyor? Cevabım var; tüm haberlerim, önce benim kulağımda çalıyor ve gözümü açıyor. İç savaş'ı yıllardır yazıyorum; ancak önemini daha yeni yeni kavrıyorum. Önemi şudur: İç savaşta, mukavemet alanında, mükemmeliyet mümkün değildir; ancak, hep iyiye doğru sürmek durumundayız. Çünkü, "mükemmel" olursa, sömürgeci devlet güçleri tahrip ederler ve ediyorlar. Çünkü, "kötü" olursa, bizler, "iyilik" tarafı, bütün kötülükleri silmek doğamız olduğu için, onları da siliyoruz. Bu yüzden, Hadep'e, Ödep'e, Sip'e ve diğerlerine yeniden bakmak zorundayız.

* * *

Haber, eninde sonunda, bonne nouvelle'dir.

Bu "cumartesi anaları", müthiş bir haber'dir. Bana göre bir destan'dır. Bu Zeynep Kız, Kürt Halkı'nın yükselişinde bir kararlılık tatbikatı'dır; son derece teorik'tir. Bu ölüm orucunda bütün pislikleri kırbaçlayan gençliğimiz, bir başka dönüm noktasıdır; şimdiden görüyoruz, boşa göçmediler ve burada duyuyorum, tüm insanlık'ı sarstılar ve kötülüklerin üzerine yıldırım düştüler.

Düştüler, düştüler, rüzgar oldular. Şimdi rüzgar arkamızdan esiyor. Bize hız veriyor.

6 Ekim '96

KONTR-KIYAS

"Akıl" nasıl bakar; bunun cevabı, "akıl nasıl bakıyor" sorusundadır. Çok kısa bir zaman kesitinde, ülkemizin sahnesine bir profesör geldi, adı alık'a çıktı, ben adını ülkemizin büyük hainleri arasına yazdım, Erdal İnönü'ydü. Bir başkası göründü, Türkçe cümle kuramıyordu, adı hırsıza çıktı, ben adını ayrıca "madam" olarak kaydettim, başkaları "Tansu Çiller" diyordu. Sonra bir başkası zuhur etti, çok "acayip" çıktı, görenler isim bulamaz oldular, her adımında beş koca çam deviriyordu, çok korkuyordu ve başbakanlık odalarında bile özel koruculari olmadan gezemiyordu, heyecanlanıyor, bu yüzden ya hep ağlıyor ya da her toplantıdan önce bir kez daha ayak yoluna gidiyor ve hepsine geç kalıyordu, kimisi "hayalci" ve kimisi "garson" diyorlardı, "onursuz" diyenler de vardı, en çok akan kandan haz alıyordu, ben "Netanyahu Necmettin" olarak biliyorum. Bunların üçü de profesördür, üçü de doktorasını "ileri" dünyanın "büyük" üniversitelerinde yapmıştır; ancak artık ortaya çıkmıştır, üçü de düşünme özürlüsüdür. Ancak üçü birarada olunca, özürlü çıkan Erdal, Tansu ya da Necmi değildir; ülkemizin ufkundan batanlar, profesörlerdir. İnönü, Çiller ve Erbakan, ülkemizde profesörlük mesleğini rezil ettiler. Rezalet çıkarmaya, aynı meslekten, Profesör

Soysal, Profesör Kumbaracıbaşı, Doçent Baykal ve diğerleri de katıldılar. Aklın şimdi bakıp da gördüğü, bir tayfanın, profesör tayfasının rezil olup bittiğidir. Ülkemizde, üniversite bitmiştir.

Bu, akl'ın tek tek gözlemden hareketle ve büyük bir yaratıcılıkla bir kavram'a varma yolu'dur, buna "soyutlama" diyoruz. Soyutlama yolu, bütün büyük dinlerde vardır, bütün büyük dinler, eninde sonunda bir soyutlama'dır, ancak bu yol, soyutlama yöntemi, islamda yoktur. Aslında, Klasik Elen'de de yoktu; Aristotales, düşünmede sadece kıyas'a dayanıyordu. Gerçekte islamcı düşünmenin tek yolu kıyas'tır; aslında ben, islamın, eninde sonunda grekoromen felsefesini, Büyük İskender ve Romalı Generaller'in ulaşamadıkları yerlere götürme misyonunu yüklendiğini ileri süren tarihçilere yakın düşünüyorum. Kuşkusuz, içine yeni öğeler de almıştır; ancak islam, son çözümlemede, Yunan Felsefesi'ni, İç Asya'ya ve Afrika'nın uçlarına yaymıştır; bunun kanıtları var. Bir: Orta Çağ ile birlikte Elen felsefesini unutan Batı, bunu yeniden ve sadece islam filozofları İbni Sina ile İbni Rüşt'ün yazılarından öğrenmiştir. İki: İslamda Büyük İskender, hemen hemen bir yarım peygamber'dir ve bu arada kaydetmeden edemiyorum, benim de pek sevdiğim bir lider'dir. Ayrıca Romalı Generaller, islam dünyasında çok saygındırlar ve Türk General Mustafa Kemal'den de çok önemli tutuluyorlar. Bu nedenle, Necmi Hoca'nın Libya Seferi'nden dönerken kendisini bir Romalı General'e benzetmesi, kendisine kıyasla, yerindedir; pek cahil, Mesut Yılmaz ile pek cahil Bülent Ecevit'in "neden Mustafa Kemal'e benzetmiyor" yollu yakınmaları ise yersizdir. Ayrıca bu iki cahil pek bilmiyorlar, Kemal Paşa'yı süslemeye pek meraklı resmi tarih bile, Mustafa Kemal'in Kuzey Afrika'dan mağlup bir subay olarak döndüğünü saklayamıyor.

Devam etmeden önce bir parantez açabilir miyim? Cumhuriyet Gazetesi'nde, "fıkra" yazmaya başladığımdan beri, uzun zaman oluyor, inşaat işçisiyle karşılaşıyorum, tekstil işçisi görü-

yorum, okuyucularımın tepkisi hep aynıdır; gülüyorlar, kızıyorlar, öfkeleniyorlar, rahatlıyorlar ve zorlanıyorlar. Bunların hepsi makbulüm'dür, çünkü benim küçük-büyük her yazı'mda yaratmak istediklerimdir; hem gülmek ve hem de öfkelenmek, hem güldürmek ve hem öfkelendirmek, bunlar benim işim'dir. Ancak her yazımın her yanını her okuyucumun anlamasını da beklemiyorum; beklediğim tam tersi'dir. Her yazımda, bir inşaat işçisinden bir düşünüre kadar açılan bir yelpazede pek çok tür okuyucuya ulaşmaya çalışıyorum; benim okuyucularım, önce benimle kavga etmelidir, sonra birbiriyle tartışmalıdır, daha sonra kütüphaneye kapanmalıdır ve en sonunda var olan dünyaya karşı bir kavga başlatmalıdırlar. Çok açık, benimki yazıyla bir üniversite'dir; gülmeyen, öfkelenmeyen, hırslanmayan, kafasını genişletmeyen okuyucu-öğrencilerimin derhal kayıtlarını silmelerini öneriyorum. Kalanlar, her zaman bana yetiyor. Ayrıca şimdi en önemli sorunumuz, nitelik sıçratması olarak ortaya çıkıyor.

Parantezi kapatıp kıyas'a dönmek istiyorum; Netanyahu Necmettin'e dönmek durumundayım. Önce bir sonucu kaydetmek zorundayım, artık Türkiye'de Necmi Hoca Hükümeti bitmiştir. Artık ülkemizde, sadece şu andaki değil, bütün Refah Partisi Hükümetleri dönemi sona ermiştir; bu tür hükümetlerin teorik ömrü tamamdır. Netanyahu Necmi, beklendiği üzere, sadece kendisinin değil, türünün hükümetlerini tüketmiş oluyor. Bundan sonra Necmi Hoca'nın bu hükümeti, hükümette kaldığı sürece, sadece Kontr-gerilla'nın programını uygulamak durumundadır ve bundan sonra sadece, Arap politikasına özgü ikiyüzlülükle, kendilerine "müslüman" diyemeyen ve bunu "müstakil" sözcüğüyle gizleyen tarikatçı iş adamlarının keselerini şişirmeye çalışacaktır; açıkça görebiliyorum. Bunu, yobaz gazeteciler korosu da saptıyor; Netanyahu Necmettin'in Libya Seferi'nden sonra karşılaştıklarını "linç" ve "felç" sözcükleriyle anlatıyorlar. Refah'ın silahsız bir linç ile karşı karşıya geldiği ve hükümetin

Saptamalarım önemli mi? Sonuçları, çok önemli ve çok kanlıdır. Bir: Yobazlar, bunu biliyorlar ve Kürt sorununu kesinlikle çözmezler. Bu toplumda, sosyalist mücadele ve Kürt Yükselişi olduğu sürece yobazlara yer açılıyor ve bunu biliyorlar. İki: Şimdi sosyalist kanadımız zayıftır ve Kürt Mücadelesi bittiği anda, yobazların tasfiye edileceği kesindir. Çok kanlı bir biçimde, İkinci Mahmut'un yeniçeri güruhunu tasfiye ettiği türden ve büyük ölçüde ellerine geçirdikleri polis güruhu ile birlikte tasfiye edilecekleri kesin görünüyor. Üç: Necmi Hoca ve diğer yobaz güruhunun bunu görmesi mümkün olmuyor, çünkü bunun için bir başka akıl gerekiyor. Buna, Aristotales-karşıtı mantıkta, "zıtların birliği" diyoruz; zıtlardan biri bitince zıttı da ortadan kaldırılıyor. Tüketim olmazsa üretim olmuyor; üretim yoksa tüketim yapılamıyor. Zıtlar, zıtlarıyla birlikte var. Yobazlık, başkalarının değil, Türkiye toplumunda sadece bizim zıttımız'dır.

Şimdi yobazlığa ve kıyasa dönüyorum. Zıtların birliğini bilmiyorlar ama, yobazlar, politik bir linç ile karşı karşı olduklarını görüyorlar; bu kadarını yobazlıktan beklemek kaçınılmazdır. Peki ne diyorlar? Bir: Libya, hakaret etti, ama, Batılılar da hep hakaret ediyor. Söyledikleri budur; Necmi Hoca, Kaddafi'nin hakaretlerini Avrupa ve Amerika'nın da Türk yönetenlerine yaptıkları hakaretlerle kıyaslayarak savunuyor. İki: Necmi Hoca, Libya'dayken, Morrison Süleyman da İtalya'dadır. Yazgı ya, Libya uzun yıllar Osmanlı ile İtalya arasında kavga alanı olmuştur ve öyle anlaşılıyor, İtalyanlar, Libyalı dostlarını yalnız bırakmak istemiyorlar ve her gördükleri yerde TC Cumhurbaşkanı Morrison Süleyman'a hakaret yağdırıyorlar. İşte Necmi Hoca, kendisinin Libya'daki gördüğü hakaretleri, Çoban Sülü'nün İtalya'da gördükleriyle kıyaslıyor ve "yarabbi şükür" diyor. Mantık budur. Yobazlık, kıyası olanın dışında bir beyne sahip değildir; bu nitelemeyi, beyinsiz olmakla aynı anlamda kullanıyorum. Yobaz kafada, deney, gözlem yapma ve gözlemleri kavramlara çevirme ve

Saptamalarım önemli mi? Sonuçları, çok önemli ve çok kanlıdır. Bir: Yobazlar, bunu biliyorlar ve Kürt sorununu kesinlikle çözmezler. Bu toplumda, sosyalist mücadele ve Kürt Yükselişi olduğu sürece yobazlara yer açılıyor ve bunu biliyorlar. İki: Şimdi sosyalist kanadımız zayıftır ve Kürt Mücadelesi bittiği anda, yobazların tasfiye edileceği kesindir. Çok kanlı bir biçimde, İkinci Mahmut'un yeniçeri güruhunu tasfiye ettiği türden ve büyük ölçüde ellerine geçirdikleri polis güruhu ile birlikte tasfiye edilecekleri kesin görünüyor. Üç: Necmi Hoca ve diğer yobaz güruhunun bunu görmesi mümkün olmuyor, çünkü bunun için bir başka akıl gerekiyor. Buna, Aristotales-karşıtı mantıkta, "zıtların birliği" diyoruz; zıtlardan biri bitince zıttı da ortadan kaldırılıyor. Tüketim olmazsa üretim olmuyor; üretim yoksa tüketim yapılamıyor. Zıtlar, zıtlarıyla birlikte var. Yobazlık, başkalarının değil, Türkiye toplumunda sadece bizim zıttımız'dır.

Şimdi yobazlığa ve kıyasa dönüyorum. Zıtların birliğini bilmiyorlar ama, yobazlar, politik bir linç ile karşı karşı olduklarını görüyorlar; bu kadarını yobazlıktan beklemek kaçınılmazdır. Peki ne diyorlar? Bir: Libya, hakaret etti, ama, Batılılar da hep hakaret ediyor. Söyledikleri budur; Necmi Hoca, Kaddafi'nin hakaretlerini Avrupa ve Amerika'nın da Türk yönetenlerine yaptıkları hakaretlerle kıyaslayarak savunuyor. İki: Necmi Hoca, Libya'dayken, Morrison Süleyman da İtalya'dadır. Yazgı ya, Libya uzun yıllar Osmanlı ile İtalya arasında kavga alanı olmuştur ve öyle anlaşılıyor, İtalyanlar, Libyalı dostlarını yalnız bırakmak istemiyorlar ve her gördükleri yerde TC Cumhurbaşkanı Morrison Süleyman'a hakaret yağdırıyorlar. İşte Necmi Hoca, kendisinin Libya'daki gördüğü hakaretleri, Çoban Sülü'nün İtalya'da gördükleriyle kıyaslıyor ve "yarabbi şükür" diyor. Mantık budur. Yobazlık, kıyası olanın dışında bir beyne sahip değildir; bu nitelemeyi, beyinsiz olmakla aynı anlamda kullanıyorum. Yobaz kafada, deney, gözlem yapma ve göz'emleri kavramlara çevirme ve

en önemlisi "tartma" özellikleri tümden yoktur. Tartma olmadığı için bir çırpıda bazı ülkelerle dış ticareti üç milyardan on beş milyara çıkarabiliyor, farketmemiştir, yobaz için hiç önemi yoktur, pek ala altmış beş milyara da çıkarabilirdi. Yobazın kafası, Erbakan'ın kafası budur ve kafa değildir; açık çıkıyor.

Bugün parantez günüm; bir parantez daha açıyorum. Ali Kemal'i benim okuyucularım hatırlayacaklar, öyle sanıyorum, çok kullanıyor ve yaşatıyordum. Cengiz Çan-kemal, Mehmet Bar-kemal diyordum; Ertuğrul Öz-kemal de var. Ali Kemal, kurtuluşa karşı çıkan bir gazetecidir, yabancılarla işbirliği yapmıştır ve kurtuluşçu güçler güçlenince, Pera'dan kaçırılıp İzmit'te linç edilmiştir; adını bugünün gazetecilerine vererek yaşatıyordum. Hafta içinde ise Saint-Michel'e inmiştim, bir Özgür Politika ve bir Hürriyet alıp, cafe'de okuyordum; Politika, Demirel'in İtalya'da uğradığı hakaretleri yazıyordu ve Ertuğrul Öz-kemal ise, Sülü'nün nasıl Türkiye'yi onurla temsil ettiğini yaşlı gözlerle ve özeleştiri maşrabalarıyla anlatıyordu. Yalan söylüyordu; Libya'da sıkışan yobaz basın, tek akılları, kıyas olduğu için, bu haftayı tüm, en önde Kürt Sorunu olmak üzere çok çeşitli nedenlerle, İtalyanların nasıl TC Cumhurbaşkanı Morrison Süleyman Sülü'ye hakaret ettiklerini anlatarak geçiriyorlardı. Ertuğrul Öz-kemal büyük bir yalancıdır ve yobaz medya bu hafta bunu ortaya çıkarmış bulunuyor.

Peki öyleyse, yobazlar, bugünkü medyaya küfretmekte haksızlar mı? Haksız'dırlar; çünkü, zıtlar aklına göre, haksızlar hep haksız'dırlar. Çünkü bunlar, diğer hakaretleri, örnek olsun, Demirel'in son Amerika gezisinde karşılaştığı hakaretleri hep görmezlikten geliyorlar, şimdi çok sıkıştıkları için, sonuncuları sergiliyorlar. Böylece, "özgürlük tiranların ağız dalaşının ürünüdür" diyen filozofları haklı çıkarıyorlar; bir özgürlük kavrayışları yok, istemeden yapıyorlar. Bütün yobaz ve tiranlar örneği, sıkıştıkları zaman ve istemeden doğruları çıkarıyorlar ve te-

sadüfi'dir, belli olmuyor, sıkıştıkları zaman daha önceki doğrularını da kusabiliyorlar. Bu ara çok kustular; yobaz tayfası içinde özgürlük programına en yakın görünenlerden birisi Abdurrahman Dilipak'tı, linçten korktu ve kusmaya başladığı görülüyor. Dilipak, marksistlere ve Kürtlere gülücükler dağıtıyordu; son linç eylemi üzerine kusmaya başladı. Chp'lilerin "ulus bilincinden yoksun oldukları" eleştirisi karşısında, "ama Kürtleri parlamentoya siz soktunuz" demeye başladı, utanmazdırlar. Kıyas mantığıdır ve bunlar için artık ispatın bir tek yolu kalmıştır; bu da PKK'dir. Bu sıkılmazlar, her türlü ayıplarını, PKK ile mücadeleye kıyaslayabildikleri ölçüde övünmeye çevirebiliyorlar; ayırma ve tartma yeteneklerinden yoksun oldukları için de, sıkıştıkça, yumruk ve ölü rakamlarını şişiriyorlar. Çünkü rakam, yobaz için, aklı değil süsleme sanatını ilgilendiriyor.

Akıl üzerine bu yazımı bitiriyorum. Nasıl mı? "Kıyas", çok düz ve çok ilkel bir akıl yoludur; eskimiştir ve şimdi, insanı, doğrulara değil, yanlışlara götürüyor. Yeni akıl ise daha karmaşıktır, bu yüzden zaman zaman "diyalektik" de deniyor ve "zıtların birliği" türü, adı üzerinde zaman zaman da pek "ters" görünüyor. Kabul ediyorum, ben, bu "ters" mantığa pek yatkınım; hep tersini de düşünüyorum. Öteden beri, iktidarımızda, bütün üniversitelerimizin bahçe ve yollarını aydın ve yiğit insanlarımızın heykelleriyle donatacağımızı düşünüyordum; bu hafta, aklımı "ters heykel" kavramına takmış bulunuyorum. Gerilla'nın kontr'u oluyor, peki "kontr-heykel" olmaz mı; gerçekten buna takılmış bulunuyorum. Önce kimin kontr-heykelini dikeriz; birinci soru budur ve bu hafta hep bu soruya akıl yürüttüğümü biliyorum. Düşündüm, kendisinden iyisine hiç razı olmayan ve politikada hep kendisinden kötü'sünü tutan birisi olmalıdır, kötü de, kendisini "yiyor". Politikada sadece Özal'ı, Çiller'i ve Erbakan'ı getirip tutan baş kötücü Süleyman Sülü'dür ve kontr-heykel için üç "şık" bulabiliyorum. Bir: Kaidesinin üstünde, ancak ayakları

yukarıda ve başı aşağıda bir Sülü Heykeli düşünebiliyorum. İki: Ayakları yerinde, başı yukarıda, ancak kaidesi başının üzerinde bir Sülü Heykeli de önerebiliyorum. Üç: Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde İdari İlimler Fakültesi ile Mühendislik Fakültesi arasındaki yolda, Sinan Cemgil'in, Hüseyin İnan'ın, Erdal İnönü'nün rektörlüğü sırasında yarım kayıt yaptırdığı için yarı Odtü'lü sayılan Deniz Gezmiş'in, diğer Odtü'lü yiğitlerimizin, bazı aydınlarımızın heykellerinin arasında, vücudu toprak altında ve sadece başı yol üstünde bir Kontr-Sülü Heykeli hayal edebiliyorum. Hayal etmeden aklın gelişemeyeceğini düşünüyorum ve kontr-heykel sorunumu tartışmaya açıyorum.

13 Ekim'96

KURŞUNSÖZ

Kurşun söz'dür ve söz, kurşun'dur.

Söz'ün etkisinin kesildiği yerde, yerini kurşun alır.

Kurşun, etkiyi başlatınca, yerini söz'e bırakır.

Bu, bir kural'dır; tarihten çıkıyor. Tarih'in "ateşkes" dediği, kitapların "diyalog" olarak adlandırdığı, hep bu'dur; kurşunun sözünü bitirip sözü söz'e bırakmasıdır. Savaş ise diyaloğun durmasıdır. Bu zamanda, sözün söz'ü kurşuna çevriliyor.

Söz ve kurşun, aynı öz'ün iki cismi'dir. Aralarında bir nitelik ayrımı bulunmuyor.

Bende ise iki cisim yok; bende sadece bir biçim var. Buna "kurşunsöz" adını veriyorum.

Hem kurşun'dur ve hem de söz; bu nedenle "kurşunsöz" diyorum. Belki "söz" yazmıyorum, belki "kurşun" dökmüyorum; herhalde "kurşunsöz" sıkıyorum. Bu nedenle, yazılarımda, "kurşunsöz" harcarken çok tutumlu davranıyorum. Hiçbirisinin boşa gitmemesine ayrıca özen gösteriyorum. Çünkü, eninde sonunda her biri bir kurşunsöz'dür.

* * *

Aslında bu yazdıklarım pek de yeni değil, hep böyle olduğu

bir zaman var. Eski Elenler'de, Atina'da, söz kurşundu ve tartışmak, tartışmada, hep sözcük'ü bir kurşun olarak kullanmak, insan olmanın birinci özelliği sayılıyordu. Bu gelenek, islam kanalıyla, bölgemize de geldi; tarihlerde yazılıdır, Simavna Kadısı Bedrettin'in yaşam öyküsü nedeniyle pek bilinir, büyük aydın sayılabilmek için, aydınlar denizleri aşar, önde gelen aydınları bulur, tartışırlardı ve dinleyenlerin oyuyla, zafer kazanmış sayılırdı. Buna bizde, "münazara" deniyordu ve münazara yapmak, benim üniversite yıllarıma kadar, gençliğin en önemli sporlarından birisiydi; fakülteler, dörder kişilik münazara takımları birbiriyle savaşıyorlardı.

Bizim zamanımızda, en güçlü söz savaşçılarından birisi, yakın zamanda aramızdan göçen tıp fakültesinden Dr. Çağlar Kıpçak'tı; şimdi uluslararası çalışma örgütü'nün Ankara temsilcisi Prof. Rüçhan Işık da, hukuk'tan çok popüler bir söz ustasıydı. Deniz Baykal da, hukuk fakültesi münazara ekibinde yer alıyordu; ancak, Siyasal'ın münazara ekibi olarak, biz, bunların çoğunu döverdik. Siyasal takımında, şimdi Mesut Yılmaz'ın adamı olarak bütün televizyon kanallarını işgal eden Yılmaz Karakoyunlu da vardı; şimdi de görüldüğü üzere, Yılmaz, öğrenciliğimizde de, ülkemize gelmiş en büyük demagoglardan birisiydi. Konuşmalarını, borçlar hukuku dersinden öğrendiği bir takım Arapça tabirlerle doldurur, hiçbir cümlesini bitirmez, nereye sıkıldığı belli olmayan bir laf kalabalığıyla, hem rakiplerimizi ve hem de izleyicileri sersemletirdi. İzleyiciler bir süre sonra Yılmaz'ın sözlerinin ipini kaçırır, Yılmaz'ı seyretmeye başlar ve perişan olurlardı; böylece, hem savaş alanı ve hem de hakemler, benim için hazır hale geliyordu. Ben asıl vuruşları yapardım, o zaman da boşa bir tek kurşun sıkmazdım; hep kazanıyorduk.

Şimdi hatırlıyorum, bazen sıktığım kurşunlar, münazara salonlarının dışına da gidiyordu; zaman zaman münazaralarda çıkışta gözaltına alındığım da oluyordu. Eskiden hiç yazmıyor-

dum, bu nedenle bilinmiyor veya hep yanlış biliniyor; "gözaltı" bizde çok eskidir. Ben bu yıl, gözaltına girişimin kırkıncı yılını kutluyorum.

Kırk yıldır gözaltında yaşıyorum.

Savaş, uzun nefeslidir. Şahısların bir bölümü bildiktir; beni ilk kez gözaltına alan polis, yakın zamana kadar Milli Eğitim Bakanı olan Nevzat Ayaz'dı. Benim arada bir, ilk tokatları attığım kimse, çok silikti, kafasız ve sinsiydi, ben unutmuşum ve arkadaşlarım bir kez hatırlattılar, Agah Oktay Güner'di; o zamanda da faşistti ve şimdi Mesut Yılmaz'ın birinci yardımcısıdır.

Kuşkusuz arkadaşlarım da vardı. Çoğu şimdi hain oldular. Ülkemizin büyük hainleri eski arkadaşlarımdır.

* * *

Kurşun sıkmak üzücüdür. Ancak zaman zaman zorunlu oluyor; özellikle, ihanete hazır olanlara, kaçmak üzere olanlara, panik yaratmak isteyenlere, savaşta karşı tarafın kadrosu olmak isteyenlere, kurşunsöz kaçınılmazdır. Ruşen Çakır haketmiş görünüyor. Devrimci Sol'dan bir hapisliği var, Paris'e gelince bizleri de arıyor; kendisine "islam uzmanı" köşesini vermişler; son Refah eğlencesinde, atv adına, eski bir solcunun sağa yatmış kızıyla birlikte, Konya'nın döner dervişleri türünden kendisinden geçiyordu. "İşte" diye haykırıyordu; "Erbakan devlet adamı olmuştur" diye bayram yapıyordu. Erbakan'ın Atatürkçü olması, Cia denetimindeki atv ile soldan sağa geçmek üzere olanları heyecanlandırıyor.

Bir: Erbakan ne zaman söylediğini tuttu ki? 1974 yılında, Chp ile anlaştı ve af yasası hazırlığına girildi, yobazların affı çıktı ve solcuların affı geldi, tükürdüğünü yaladı. İki: Yiğitler cezaevinde ölüme tekme atıyordu, hapisane koşullarını iyileştirmeye söz verdiler. Peygamberin doğum günüdür, dediler ve sonra, dediklerini yaladılar. Üç: Erbakan iki ayağı üzerinde her

türlü yalanı söyleyebilen birisidir; aynı toplantıyı izleyen, Economist'in temsilcisi, "bu kongre değil kutlama" diyordu. Dört: İslam uzmanlığına heveslenenler, önce nakşibendi tarikatını öğrenmek zorundadır; Ortadoğu'ya, Hindistan'dan Mevlana Halid adında bir Kürt tarafından getirilen bu tarikatta şeyhe itaat esas'dır. Beş: Refah Partisi olarak görünen, aslında bir gizli örgüttür, bir nakşibendi örgütüdür ve bütün kararlar, nakşibendi tekkesinde alınıyor. Altı. Dönme eşiğinde bir eski solcu bunları bilemiyor; ama Demirel'e sormalıdır. Demirel, masondu ve mason locasında alınan kararları politikaya getiriyordu; Erbakan'ın nakşibendi tarikatı, islam görüntülü bir mason locasıdır.

* * *

Anavatan Yılmaz'ın Erbakan'a muhalefet yapması mümkün değildir. Çünkü, Partisi'nin içi, Erbakan kadar karanlık görünüyor ve Erbakan, bunların kendisine geleceğini ileri sürüyor. Haksız mı? Bir: Türkeş'in yarısını, Maraş Katliamı sanıkları faşist Birlik Partisi'ni parlamentoya sokan Yılmaz'dır. Bunlar, Erbakan'ı ayakta tutuyorlar. İki: Önceleri Erbakan'la arası açık, şimdi kapalı, nakşibendi şeyhi Coşan'ın eteğini öperek seçime giren Yılmaz'dır. Erbakan'a koşan, Aksu, bekleyen Özal, Ali, Cemil, hepsi nakşi'dir. Dört: Birinci yardımcısı, kanlı katil Türkeş'in partisinden Oktay Yılmaz ve genel sekreteri kanlı katil Türkeş'in yanından Yaşar Okuyan'dır. İşte ülkemizin ana muhalefetini yapacak olan anavatan'ın hali budur; bu tencerenin dibi daha karanlık görünüyor.

Yaşar Kemal'in bunun altından kalkması mümkün görünmüyor.

Seçimden önce, "vallahi billahi Yılmaz, her sorunu çözecek" demesi, medyaya kanarak, başbakan gördüğü birisine köprü atmak değilse ne idi; Yaşar Kemal'in güce köprü kurmadan harekette güçlük çektiği anlaşılıyor. Ben uyarılarımı sürdürüyorum;

bunun arkasından savaş geleceği kesindir. Sevdiğim bir insan, ama günahlarını temizlemek için çalışması gerekiyor. Bir: Peygamberimiz'in doğum gününde, savcıların ve refahlıların inisiyatifiyle, onurları için ölümü kırbaçlayan cezaevi yiğitlerimizin grevi sona ererken, "namus sözü veriyorum, cezaevleri taahhütümdür" diyordu, ne oldu? Diyarbekir Cezaevi'nde insanlarımız kafaları parçalanarak katledilirken, neden sesini çıkarmadı? Yoksa, Diyarbekir'de yatanların Kürt olmalarından mı kaygılanıyordu? İki: Bir kadınımız, vücudu tekerlekli sandalyede, iradesi çelikten, aylardır, yiğit analarla beraber, azgın ve katil polislere direniyordu; dayanamadılar, sandalyesinde esrar buldular, tutukladılar; bilirim, yaparlar, ben de bir kitaptan tahliye olduğum günde, Orgeneral Necdet Öztorun'un emriyle, benzer bir komploylа, ordu'ya hakaretten tutuklanmıştım, biliyorum. Yaşar Kemal nerede? Şanar Yurdatapan için harekete geçiyor; güzel ama, Şanar'ın babasının orgeneral ve kız kardeşinin ise, İsrail Devleti'ni kuran bir aileden kız alan ve yahudi geleneklerine göre yahudilerin yahudi saydıkları ve çok yüksek tuttukları bir Osmanlı ailesine gelin olması mı önemlidir? Dört: Biz aydınlarımıza artık, hesaplarına ve işlerine geldikleri zaman, ortaya çıkma özgürlüğünü tanımıyoruz. Ya hep çıkarlar, ya hiç çıkmazlar; bunları kaydediyorum, Yaşar Kemal'e henüz sadece söz sıkıyorum ve henüz kurşun yazmıyorum. Uyarıyorum.

Biliniyor, "Bir Yeni Cumhuriyet İçin" kitabımdan hapse girmiştim, "general canavarı", bu kurşunsözü, "trafik canavarı" uydurmasına bakarak uyduruyorum, henüz mesaide değildiler, "gelecekler, Erbakan'ı hapse atacaklar, Erbakan'dan daha çok Erbakancılık yapacaklar" diyordum, geldiler ve beni de attılar; çok kızmışlar, tam çıkacağım gün, ellerimi arkadan kelepçeleyip Selimiye'ye götürdüler, bir de orduya hakaretten tutukladılar; çaresiz kalmıştım, durduğum yerde vücudumdan dumanlar çıktığını sanıyordum, bu anamız'ın halini çok iyi anlıyorum, du-

manları buraya geliyor. Bir: Yobazlığın Türkiye'de bir devlet politikası olması, Türkiye İşçi Partisi'nin yükselişiyle denk zamanlıdır. İki: Erbakan, asıl önemli gelişmesini, 12 Mart'ın azılı günlerinde, "general canavarı" çalışırken, yapmıştır. Üç: Yobazlık, ülkemizde asıl büyük atağını, eylülizmin karanlığında yapmıştır. Türkiye'nin İslam Konferansı'na katılmasını, seksenden önce, ne Erbakan ve ne de Demirel imzalayabilmiştir; Türkiye'yi islamın kucağına, "general canavarı" atmıştır. Tekrar ediyorum, Türk generallerin şu anda Kürdistan'ın yükselişine ve daha önce sosyalizmin gelişmesine karşı, yobazlıktan başka bir çaresi yoktur; Kemalizm, artık tek dişi kalmış canavar'dır. Beş: Şu anda da, generallerin, Erbakan'a karşı olduğu iddiası, bir yalandır; Mümtaz Soysal'ın karnından konuşmasıyla başlayan bir hikaye'dir. Generaller, şimdi Erbakan'ı terbiye etmek için arada bir "ho! ho!" diyor; bu dilleri'dir.

Ortada bir dinselleştirme yoktur; ortada insanımızın insanlıktan çıkarılması vardır. Refah, insanımızı ilkelleştirme ve Afrika yerlisi haline getirme fabrikasıdır. General canavar'ın bildiği ise artık bu "kemalist" devletin ancak Afrika yerlilerinin boynuzlarında ayakta kalabileceğidir; Refah'a muhtaçlar.

Kesiyorum. Bu bir uzun soluk'tur. Bu, bir ilericilik ve gericilik savaşıdır.

Savaş, henüz bitmedi. Bitmeyen savaşın kazananı olmuyor. Bitmeyen savaşta muharebe kaybedilip, mevzi yitiriliyor; mevzi alınıyor ve muharebe kazanılıyor.

Önemli olan sıkmak'tır. Ben, kurşunsöz akıtmayı sürdürüyorum. Çünkü bu, bir savaş'tır.

20 Ekim '96

SOYUT

Bilim, eninde sonunda soyutlama'dır.

Toprağın çok derinini, eşyanın çok ötesini görebilmektir. Bilim eninde sonunda uzak'tan haber getirmektir. Buna "soyutlama" diyoruz. Biz insancıklar, aslında ve eninde sonunda soyutlayarak insan oluyoruz, insan olmak, aslında somut'tan soyut'a fırlamaktır; fırlıyoruz.

Terstir, bu yazdıklarımın, pek çok iklimde ve bu arada ülkemizde yazılan ve söylenenlerin tam tersi olduğu açıktır, hep "somut" olma öğüdünü işitiyoruz. Ancak gerçek öyle mi; "çık" ve "çıkma" sözcükleri dilimizde var, yalnız çocuklar saklambaç oynarken, "elma" denince çıkıyorlar ve "armut" denince ise çıkmıyorlar. Neden mi; çünkü, "çık" ya da "çıkma" çocuklar için çok soyuttur ve çocuklar ancak çok daha somuttan, "elma" ve "armut" somutluklarından anlıyorlar. Aynı şekilde, "sol", son derece soyuttur ve "sağ" onun kadar soyut olmaktadır; belli düzeye fırlamamış insancıklara bir anlam ifade etmiyor. Bu nedenle, askerde acemi ocağına gelen köylü çocuklara, marş marş öğretilirken, sollarına "soğan" ve sağlarına "sarımsak" koyuyorlar. "Soğana dön" veya "sarımsağa dön" komut'tur; görünüyor, "so-

mut", çocukların ve cahil köylülerin dilidir.

Tam gerçek, hiçbir zaman "somut" değildir ve "tam gerçek" her zaman soyut'tur.

Bu kadar mı; bütün dinler, birer büyük soyutlama oluyorlar. "Güç" az veya çok, her insancıkta var, biz çok olmasını istiyoruz, çoğaltıyoruz, çoğalttıkça soyutluyoruz, kendimizden çıkarıyoruz, gök'e koyuyoruz, adına "kadir-i mutlak" diyoruz. "Sevgi" iyidir, insancıklar sevmelidir, çok sevmelidir, çoğaltıyoruz, soyutluyoruz, kendimizden uzaklaştırıp gök'e çıkarıyoruz, "rahman" diyoruz, "seven" ve bu nedenle "merhamet" dağıtan anlamındadır. "Bilmek" çok iyidir, insancıklar bilmelidir, az biliyorlar veya çok biliyorlar, ama çok çok bilmelidirler, üstelik her şeyi bilmelidirler, her şeyi bilmek her şeyin yanında olmaktır, bilmeyi abartıyoruz, soyutluyoruz, yukarıya çıkarıyoruz, "her yerde hazır ve nazır" diyoruz ve bütün dinlerde insancıklarda atom ölçüsünde bulunan bazı özellikleri çoğaltarak, Tanrı'yı buluyoruz. Bütün modern dinlerde, Tanrı, soyuttur ve soyutlamadır. Ve şimdi buraya kadar "güzel" diyoruz ve "ancak" diyerek duruyoruz.

Bütün dinler, insandan Tanrı'yı çıkardılar. Bizim işimiz, Tanrı'yı insanlaştırmak'tır.

Bütün dinler Tanrı'yı gök'e çıkarmak için insanı tükettiler. Bizim işimiz, Tanrı soyutlamasını, insanı çoğaltarak tüketmek'tir.

Doğru mu? Dünyada hiçbir şey bu söylediklerimi "aczmand" kadar doğru çıkarmıyor; ülkemizde, bütün soyutlar ve bu anlamda tüm tam gerçekler, somutumuzdan fışkırıyor. "Acz" Arapça kökenlidir; ama bütün Ortadoğu'ya yayılmış görünüyor; güçsüzlük ve beceriksizlik anlamına geliyor. Doğru telaffuzu ile "mand", İrano-Aryan dillerinde, açıkçası Kürtçe ve Farsça'da çok kullanılan bir ek oluyor; eklendiği isme, bir yapış biçimi veya sahiplik anlamı veriyor. Kürtçede "kar" iştir ve "karmand", işin sahibi ve böylece, memur anlamına geliyor ve bizim Osmanlı Türk-

çemizdeki "danişmand", akademisyen demektir. Şimdi Türkiye'yi sallamaya başlayan küçücük "aczmand", Tanrı'nın sonsuz iktidarı karşısında, insancıkların bir toz haline gelmesini anlatıyor; yerlerinde duramıyorlar, tir tir sallanıyorlar. Aslında bütün tek tanrılı dinlerde durum budur; aczmand'ler biraz kendilerini ve mesleklerini abartıyorlar. Abartırken de çok açıklayıcı oluyorlar.

Aczmand ne diyor? Şimdi Türkiye'yi en acizler sallıyorlar. Türkiye bugün en küçüklerin ve en acizlerin salladığı bir siyasi organizmaya dönmüştür. Türkiye bugün varlığını sürdürebilmeyi birtakım tarikatlarda gören bir köhne yapı olmuştur. Belki tarihin büyük bir alayıdır; Ankara hükümetinin bugün en önemli düşmanı Kürtlüktür ve köhne Ankara, ayakta kalabilmek için birtakım tarikatlara dayanıyor, bu tarikatların ise hemen hemen tümü Kürt kökenlidir. Bir: Erbakan tayfası ve Mesut Yılmaz tayfasının bir bölümü nakşibendi'dir ve bu tarikatın Mevlana Halit adında bir Kürt tarafından Osmanlı'ya getirildiğini daha önce yazmış bulunuyorum. İki: Rakibi, Kadiri Tarikatı da Kürt kuruluşudur. Üç: Aczmand'lerin çıktıkları Nurculuk, Said-i Kürdi tarafından kurulmuş bir tarikattır. Dört: Bunun tüccar kolunu kuran gezici vaiz Fethi, en son Madam Çiller'in elini yaladığı vaiz Gülen'in de Kürtlüğünü inkar eden bir Kürt olduğu söyleniyor ve bunların yoksulları sayılan Aczmand'ler de Bölge'de doğmuş bulunuyor. Beş: Türk devletinin son direklerinden Albay Hilmi Işıkçı'nın kurduğu, Tgrt veya İha tarikatı ise doğrudan doğruya bir Mit-kolu'dur ve tasnif dışı kalıyor.

Somut işte budur. Devlet artık tarikatlara ve tarikatların kavgasına dönüşmüştür. Ancak bu henüz sadece somut'tur ve tam gerçek olmaktan uzak görünüyor. Ben şimdi tam gerçeğin peşindeyim ve bunun için somut üzerine yeni sorulara muhtacım; birincisi, Zeki Müren için düzenlenen "On Kasım" ile Türk sanayii'nin Avrupa'dan aldığı "son kalite" ödülü arasında ne ilişki var? Tam gerçek ve tam soyutta; tam bir ilişki var ve anlamı

şudur: Türk yönetenleri, tükenmişliği ve bitmişliği çok iyi duyuyorlar. Türk yönetenleri kendilerine güveni tam yitirmişler ve bunun için moral pompasına ihtiyaç duyuyorlar. Bunun için de tam bir ikiyüzlülük ve tam bir yalancılıkla, kendisi için ve kendinde "değerler" uydurmaya çalışıyorlar. Soyut ve tam gerçek budur.

Bir: Güzel sesli bu tükenmiş ve hazza tapınan insan, ülkemizde, ölünceye kadar pisliğin sembolüydü. Adı "zeki" Türkçe argoda, en ayıp anlamların yerini tutuyordu. Korkak ve en hayvansal zevklerin tutsağı bir yaşam sürdürüyordu. Ama moralsiz Türkiye, öldüğü zaman bu zavallıyı göklere çıkardı ve kendisine bir "On Kasım" düzenledi. İki: Başta eski solcu aydınlar ağladılar. Çok sevindim, bir tek Sosyalist İktidar Dergimiz zamanında bizimle çalışan Yıldırım Türker, yeni çıkan Radikal'in ekinde "ömür boyu müstehcen bir ikiyüzlülüğü" sergileyen bu hayvansal zevklerin aczmand'i için tam gerçeği yazabildi. Üç: "Sevgili izleyiciler, ülkemizde iyi şeyler de oluyor" bütün kendi kendisinin sunucusu spikerler, yalanlarına böyle başlıyorlar ve başladılar; soytarı Sakıp'ın "son kalite" ödülünü böyle duyurdular. Osman Ulagay türü maoculuktan dönme tellaklar, bu ödül karşısında sevinç gözyaşlarından her tarafı yıkadılar. Dört: Dünya tekel dünyasıdır, bu dünyada hiçbir sanayi için birincilik ödülü verilmiyor; imkansızdır. Yalandır. Yaşar Kemal'in "büyük yalanı" Zivaneli'nin İsveç'ten aldığı üniversite diploması kadar yalandır ve ülkemizde herkes birbirinin yalanını parlatıyor. Beş: Şimdi öneriyorum, herkes gazetelerini tekrar okumalıdır; kime ne için ödül verildiğini anlamaya çalışmalıdır; anlaması imkansızdır ve çünkü öyle birincilik ödülü yoktur. Altı: Dünyada iyi işletme yönetimi için bir vakıf kurulmuş, Türkiye'de sayıları bini aştı, bunlar, kalite yönetimi için bir cetvel çıkarmışlar, bu cetveli iyi uygulamaya çalışanları, sırayla duyuruyorlar. "Aferin, oğlum, böyle devam et" diyorlar, hepsi budur. Bu ödülün Ankara'daki çağdaş gazeteciler derneği'nin ödülleri kadar bile bir değeri bu-

lunmuyor; tükenmişlik psikozu içinde devlet, kendi kendini yalanla değerlendiriyor.

Neler yazacaktım, hiç yerim kalmadı. Peki, ülkemizde ne oluyor, "devrim" mi oluyor, "en kaliteli gazete" ve en "radikal" gazete üçyüzer bin satıyormuş, ne oldu, "devrim" oldu da habersiz mi kaldık? Paris'e geldiğimin ilk günlerinde Barış Derneği'nden Enis Coşkun'u görmüştüm, reklam gazetesi çıkarıyordu, reklam alıp parasız gazetesini parasız dağıtıyordu, çok şaşırmıştım, böyle para kazanılacağını bilmiyordum, ama şimdi bizim eve her sabah iki tane reklam gazetesi bırakıyorlar, ben arkadaşlarımdan "yyy", yeni yüzyıl, ile r'yi, radikal de göndermelerini istedim ve böylece şimdi evime günde dört reklam gazetesi giriyor. Bunlar reklam gazetesidir; aslında utandıkları için üzerine on kağıt yazıyorlar, normalde parasız dağıtıyorlar. Üzerine adlarını yazan, dönek birtakım eski solcular, reklamlar, için reklam gazetesini satabilmenin boyasıdırlar. Eğer boyayabiliyorlarsa? Boyaları izlemeye dalmış bulunuyorum.

Seksenli yılların başıydı, İstanbul'da bir aydın paneli vardı, "insan doğar, büyür, gelişir, aydın olur, gelişir, sonra solcu olur" demiştim ve devam etmiştim, bir kısmı devam ediyor ve reklamcı oluyorlar. Şimdi de devam ediyorum, "ey bir kısım Türk aydını, senin için alçaklığın sınırı yoktur", bunların hepsi "zeki" oldular.

Peki tam gerçek bu kadar mı? Bu iki reklam gazetesinin, "yyy" ile "r" reklamlarının iki anlamı daha vardır. Bir: Cumhuriyet, paspas olmuştur ve Evrensel ve Demokrasi, boşluklarını dolduramamaktadır. İki: Ankara, hala Türkiye aydın geleceğinden korkmaktadır ve Türkiye aydınının yeniden doğuşunu önlemeye büyük değer biçmektedir.

Bu reklam gazetelerinde okunacak yok mu? Ben yyy'de yine de Coşkun Kırca'yı okuyorum; belki de sıkılmış limon kolleksiyonuna meraklı olmamdan ileri geliyor. Bu arada bu yalan par-

latma düzeninde okuyucularıma bir borcum daha çıkıyor, bu türlerin kimliklerini de özetlemek ihtiyacı duyuyorum. Ama şimdi yerim yok; kafası işlemekle birlikte "ailevi" nedenlerle sola kin besleyen Kırca, eylülist cuntanın mimarlarındandır, ama şimdi "kuşkusuz, bu irtica başlı hükümeti düşürmek yetmez, irtica Türkiye'nin başbakanlığına, devlet yozlaştırıldığı için gelebilmiştir" diyor. Ne demeli, "Allah söyletiyor" demekten başka söz olmamalıdır. Ancak bir söz daha var. Bu bizim işimizdir.

İşimiz, iş'tir. Bir: Demirel, altmış beş'te, yüzde elli oyla geldi. Tüketen ve ufaltan biziz. Partisi, tükenmiş ve kendisi rehine verilmiştir. İki: Özal, seksenin başında, generallerin kucağından yüzde elliye yakın bir oyla, hükümete geldi. Tüketen biziz, partisi, beşte birin altına düştü, biz yaptık. Üç: Bunları, Ecevit değil, Chp değil, Shp değil, Baykal değil, Türkiye'nin solu ve aydınları sıfırladılar. Dört: Ezdik, tükettik, ama henüz iktidarı alamadık ve sıra şimdi Kabakçı Mustafa'nın torunlarındadır. Beş: Bugün Türkiye gericiliği yuvarlanmış, yuvarlanmış ve Refah'a ulaşmıştır. Soyut olarak ve tam gerçek olarak, Refah, Türkiye gericiliğinin en çoğalmış ve bu nedenle en alçak halidir. Bitirmek işimiz'dir.

Bitiririz. İşimizi biliriz. Ömürleri yetmezse, bir sabah, mezarlarını boş bulurlar. Kemiklerinin torbalara konup yargılanacakları kesin'dir. Bu ise, bizim en somut sözümüz'dür.

27 Ekim '96

TARİH

Bu haftanın bu kadar "tarihsel" olduğunu bilmiyordum. Bilmeden "tarih" yazmak istiyordum, şimdi öğrendik, çok tarihsel günlerden geçmişiz; bu nedenle daha çok isteyerek "tarih" yazmaya koyuluyorum. Zamanlıdır; çünkü Fenerbahçe'nin Türk olmayan oyuncusu, İngilizlere pek tarihi bir Türk golü atarak, kaçakçı Ali Şen'in makus talihini yendi ve bu arada Amerika'nın yedek başkenti Ankara'da Ankara'nın tarihi palasında, Amerikan dışişleri bakan yardımcılarından birisi bazı Kürt liderlerinin bazı yardımcılarını toplayarak, Türkiye'nin başbakan yardımcısını da yanlarına alıp, Barzani ve Talabani arasındaki talihsiz ateşlerden birisini keserek, Türkiye'ye, Lozan'dan sonraki en tarihi diplomatik zaferlerden birisini kazandırdı ve böylece çok tarihi bir haftayı geride bıraktık. Bu arada Paris Saint-Germain'in dört golünü tarihe yakıştıramadığımız için sansür ettik ve halkımızı derhal ilaçlayarak, bu münasebetsizliği unutturduk ve unuttuk. Bu arada "peşmerge" geleneğine, "ölümüne atılan" anlamındadır, yeni bir biçim vererek kendilerine ölümde-çoğaltan iki Kürt kızının yarattığı utanç şokundan kurtulabilmek için bütün halkımıza esrar verdik; demek "tarih" yazmak zorunludur.

Önce bir nokta var; işaret etme gereğini duyuyorum. Türk yönetenleri, kendilerine güvenlerini tümden yitirmiş durumdadırlar. Bunu yazdım, sürdürüyorum; tam bir köksüzlük paranoyası içine düşmüş görünüyorlar. Karşılaştıkları her olayı bir propaganda isterisine dönüştürmeleri bu yüzdendir; Koç'un kemikleri son örnek oluyor. Kurtlu peynir satarak ve Amerika'nın ayak işleriyle başlayarak ülkemizin zenginliklerinin çok büyük bölümünü üstüne yazan, milyonlarca emekçimizin alınterini çalan, bu sömürgenin çocukları, kemikleri sadece kemik olduğunu bilecek bir materyalist felsefeyle yetişmişlerdir, hırsızlık umurlarında olmadı. Ancak Güneri Civaoğlu ya da Ali Kırca türü parazitler, birden kemiksiz vücutlarından canlı canlı, olmayan kemiklerinin çalındığını sandılar ve üzüntülerinden kendilerini bir mezar taşından diğerine vurdular. Koç'un kemiklerinin çalınmasıyla, toprağımızda bağlarının bir kez daha koparıldığına inandılar.

Tarih yazıyorum ve haber veriyorum, yeni başlıyorum. Tarih kitapları, mezarlıkla ilgili iki önemli olaya tanıklık ediyor. Birincisi tüm kitaplarda vardır, İsa Peygamber'in mezarı da üç gün sonra boşalmıştır; bu yüzden iseviler, İsa'nın gök'e çıktığına inanıyorlar. Koç için de böyle olabilir ve ancak, İsa türü, gök'e çıkması için kuşkusuz önce hristiyan olması gerekiyor; polisin, Koç'un kemiklerini hristiyan mezarlıklarında aradığını işittim, bu benim tarihime uygundur. Tarihteki ikinci mezarlık olayı, daha çok benim kitaplarımda var; Osmanlı'nın yeniçeri ordusunun son durumunu anlayabilmek için bugünkü polis güruhunu hatırlatıyorum. Tıpkı bugünkü polis güruhu türünden bir katil yığınıydı, sokaktan adam alıyorlar ve işkenceyle öldürüyorlardı; tıpkı bugünkü güruh örneği, her türlü yenileğe karşı çıkıyorlardı ve sivil'deki en gerici partinin vurucu aygıtı olarak çalışıyorlardı. İkinci Mahmut, bekledi, hazırlandı ve tarihimizde "Vaka-i Hayriye", Mutlu Olay, denilen bir baskınla, bunları ezdi, hepsini öldürdü, İstanbul Boğazı, Vaka-i Hayriye'de katil cesetlerinden görülmüyordu, Mah-

mut, Saray'dan bu cesetleri seyrediyor ve kinini teskin edemiyordu, eski katiller Karacaahmet'te gömülüydü, bugünkü katil polislerin kasklarına benzer kavukları vardı ve mezar başları kavukluydu, Mahmut emretti, mezarlıktaki eski katillerin çoğunun "mezar taşı" kafaları bir kez daha kırıldı; yazdıklarıma inanmayanları, kitaplarıma bakmaya ve Karacaahmet'i gezmeye çağırıyorum. Sürdürüyorum, bu mümkündür, Türkiye'nin en büyük sülüklerinden birisi olan Koç, ölümüne yakın, İstanbul'da insanlarımızı katleden polis şefi Necdet Menzir'e sahip çıkıyordu; tarih bilgime göre kemiklerini buna kin duyan birisinin koleksiyon için almış olması ihtimal dahilindedir.

Şimdiye kadar çıkan kitaplarım hazırlıktı ve "tarih" yazmaya yeni başlıyorum. Tanınmış Türkolog ve ünlü gerici, Bolşevik tarihindeki adıyla "Validov", Türkiye'deki ismiyle Zeki Veli'di Togan, "Tarihte Usül" kitabında, tarih'in İbranice "yarex" sözcüğünden Arapçaya alındığını kaydediyor; "ay" anlamındadır. İsmet Zeki Eyüboğlu, Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü'nde, bunu doğruladıktan sonra, sözcüğün "ileriye ve geriye gitme" anlamını da taşıdığını ekliyor, bu, bana uygundur. Bana göre, sadece geçmişe bakmak ve sadece geçmişle bugünü anlamak, gericilik'tir. Ben, çok zaman, bugünden bakarak, geçmişi anlamaya çalışıyorum ve anladıklarımı kavram haline getirip yarına ışık olarak kullanmaya çalışıyorum.

"Sevr" mi? Sevr'i nasıl kavramlaştırıyorum; bir kez, benim Kürt tarafım, Sevr'i kutsallaştırıyor ve ben bunu doğru bulmuyorum. Yazmayı sürdürdüğüm yeni çalışmalarımda gösteriyorum, Sevr'de, Kürdistan ve Ermenistan'dan sözedilmesi, İngiliz Emperyalizmi'nin, Bolşevizm'e güney duvarı ararken, bunların, akıllarına ilk gelenler arasında olmasıdır; Kemalist Türkiye'nin duvarlığa yatkınlığı ortaya çıkınca, bu projeler unutulmuştur. Sevr'in, tarihsel-kavramsal anlamı burada değildir ve şuradadır: Emperyalizmin kendi barışını, mücadele edenlerin dışında, bir

otorite'ye kabul ettirme girişimi ve bunun bozulmasıdır. Bir: 1920 yılında emperyalizm, Osmanlı yıkılınca, kendi barışını, İstanbul'a kabul ettirmiş, ancak Ankara bunu bozmuştur. İki: Yirminci yüzyılın son iki on yılında emperyalizm, kendi Kürt barışını pek çok defa Talabani'ye, Barzani'ye veya bir başkasına veya hepsine ve bu arada Türkiye'deki Kürtlerden "Damat Ferit" rolünü oynamak isteyenlere, kabul ettirmiş ve Apo, bu kabulleri bozmuştur. Üç: Emperyalizm, hala Kürtler ile aydın ve sol hareketinde, "Damat Ferit" arayışı içindedir. Dört: Cia denetiminde ve sömürge televizyoncusu Kırca'nın inisiyatifiyle son olarak sahnelenen "Yaşar Kemal Show", emperyalizmin kazandığı mevzileri kabule hazır bir aydın güruhu, bir Damat Feritler sürüsü yaratma çabasıdır. Beş: Sömürgecilerin, Türkiye'de "düşünce özgürlüğü" alanında kendilerine muhatap olarak, Amerikan kadrosundan birkaç gazeteciyi, yüzlerini televizyona borçlu birkaç yalancı şöhreti bulmaları, sol partilerden bir tek kişiyi bile getirememeleri, düşüncesi olan bir tek insan bile bulamamaları, yalnızca yalnızca döneklere dönmeleri, içine düştükleri güvensizliğin çok açık işaretidir. Altı: Yaşar Kemal'in, bu show için benim çocukluğumda Sirkeci'de kazak satarak çok zengin olan, oğlu gelini tarafından öldürüldükten sonra kendisini ormana atan bir bunağı şart koşması, bütün Türk basının anladığı ölçüde "bu kemalist memlekete Kürtler de, ağaçlar da gereklidir" mesajını vermek istemesi utanç vericidir. Yedi: Bu yeni Sevr Senaryosu'nu bozarız, işimiz budur ve Yaşar Kemal'in kemiklerini de Koç Ailesi'ne hediye ederiz. Sekiz: Benim, tarih anlayışım ve çalışmam budur.

Bugünden geçmişe bakıp ve geçmişten çıkarılan kavramla yarını anlamaya çalışmak; tarih budur ve işte böyle yapılırsa, tarih en güçlü silaha dönüşüyor. Bu, tarihi anlayabilmek için, bugünü çok iyi anlamayı zorunlu yapıyor ve ben, bugünümüzün krokisini bir kez daha çizmek istiyorum. Bir: Türkiye, bir tekelli-polis devletidir. Eylülizmin en katil, en hırsız polis şefi, Amerikan

ajanı, İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'nın yetiştirmeleri, Ağar, Erkan ile Kozakçıoğlu ve Menzir hükümette ve meclistedir. Koç'un kemikleri ile Sabancı'nın yalan ödülü ülkemizin en önemli sorunları olabilmektedir, her gazete ve her televizyon, bunların birisi için gözyaşı dökmeye ve diğeri için bayram yapmaya kendisini mecbur sayıyor. İki: Türkiye, sömürge'dir. Ankara, artık Amerika'nın yedek başkentidir ve Amerika'nın küçük bakanları, toplantılarını burada yapıyorlar. Osmanlı dönemindeki, Türkiye'nin başbakanlarının muhatabı, elçilik tercümanlarıydı ve şimdi, Amerikan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Nikolas Burns Efendi, Türkiye'nin en etkili ve tanınmış adamıdır. Üç: İç savaş vardır. İç savaş, intikam cezalandırmalarının geçerli olduğu bir savaş durumudur; Adana'dan bir Kürt kızı, "kamikaze", bir kez daha yazdım "kutsal-yel", eylemi mi yapti; oradan "bir miktar" Kürt alınıp öldürülecek ya da hapse atılacaktır, iç savaş bu anlama geliyor. Dört: Türkiye, bir demirperde ülkesidir. Bunun anlamı ve uzantıları çoktur; bir tanesi, bütün gazete ve televizyonların, bir tek boru olmasıdır. Leyla için önce, "esrar" dendi ve bütün gazete ve televizyonlar ve bütün borular bunu tekrarladı; ama, ne oldu, polis Ağar bunu beğenmedi ve iki gün sonra değiştirdi. Leyla'nın silah tehdidiyle kendisini fırlattığına karar verdi, bütün borular, tiksindirici bir ikiyüzlülükle bunu tekrarladılar. Görülmemiş demirperde'dir.

Peki neden? Türk takımları ilk kez mi maç kazanıyorlar; peki neden bu çılgın törenler? Türkiye'de ilk kez mi trafik kazası oluyor, peki neden, her gün insanların kanlı iç organları bir ameliyat filmi türünden evlere sokuluyor? Peki neden, ülke günlerce, bir oligark'ın boş ve çirkin mezarını seyrediyor? Peki neden ölçüsüz yalanla, insanlarımızı sevindirmek istiyorlar? Bunların tek bir cevabı var: Bu bir ameliyattır ve insanımızı daha da bozmak istiyorlar. Her gün insanlarımızı gözyaşı hamamından çıkarıp sarhoş sevinçlerinin yaşandığı meyhanelere sokarak insanı-

mızı, daha da ilkelleştirmek istiyorlar. İnsanımızı, ilkel bir yerli türünden fetişlerle sevinen, içgüdüleriyle patlayan, insan öncesi bir hale getirmek istiyorlar. Kürt Savaşı'ndaki inat da bunun içindir ve bununla birlikte son zamanlarda ölçüsü artan vahşet törenleri de bu amaca yöneliyor. Hapishane sözcüğüyle artık "biraz kafayı yemiş" olduğu görülen Netanyahu Erbakan'ın orada olmasının da nedeni budur; insanımızı, insanlıktan çıkarmada bu yobaz güruhuna pek iş düşüyor. Bu inşaatçı, bu tekstilci, bu turizmci, bu fahişe ve bu faşige yönetimi, ancak, "piçleşmiş" eski-insanlarla varolabiliyor ve bunu biliyorlar. Netanyahu Erbakan'ın misyonu, insanımızı dinselleştirmek değil, piçleştirmektir.

Peki, bütün bunlara "tarih" ne diyor? Tarih bütün toplumların bir tür içten patlamalı motor olduğunu anlatıyor. Osmanlı medeni yasası olan Mecelle ise "sıkışırsa genişler" kuralını getiriyor. Türkiye'ye, "beş humeyni şiddetinde", ancak tamı tamına antihumeynist yönde bir patlama geliyor. Mezarlıkların boşaltılması gerekiyor, almayacağa benziyor; İstanbul Boğazı'nın üstü yine cesetlerle örtülü görünüyor. Tarih söylüyor ve ben tarih düşüyorum.

4 Kasım '96

GÖRMEK

Görmek, görünmeyeni görmek'tir.

Çünkü görünen gerçek değil'dir.

Çünkü, artık bütün üniversiteler, artık bütün yazılı basın, artık bütün televizyonlar, bütün radyolar, artık bütün yazarlar ve bütün çizerler, gerçek'in üzerini karalamak için var'lar. Bu nedenle, gerçek bir görmek'ten sözedebilmek için, mutlaka görünmeyeni yakalamak gereklidir. Aslında bu da, bir cehd, bir cihad ve aslında bir savaş'tır.

Aslında, bilmek, bir savaş'tır. Aslında, bizimki bir savaş'tır.

Aslında, görmek, bir şiddet'tir. Aslında, bizimki bir şiddet'tir.

Peki, bilmeye susamış bir kamyonun, Susurluk "kırsal alanında" sergilediği şiddet'in bizim gördüğümüz laboratuarında ne görüyoruz, günlerce görünenleri yazıyorlar ve hiç kimse bizim gördügümüzü göremiyor. Çünkü, biz ayrıldık ve bizim gözlerimiz başkalaştı; görmek için önce ayırıyoruz ve tasnif ediyoruz. Bir: "Sinema güzeli" bir faşige çıktı. Katil bir faşist'in metresiymiş; yakın bir zamanda öldürülen başka bir faşist-katil'in yetmişli yılların ülkücü katili Ağansoy'un faşigesi'nin de, eski bir "fotoroman güzeli" olduğunu öğrenmiştik. Buraya bir nokta koyuyoruz; eğlence sanayiinin güzellerini, ülkücü mafyaya faşige yazıyoruz. İki: Bu o kadar önemli değil, bu tasniften sonra, üçlü bir kümeyle karşılaşıyoruz. Asıl önemlisi bunların gösterdikleridir.

Görmeye ve bilmeye susamış kamyonun, bir mercedes'in içerisinde yakaladıkları şunlardır: Bir adet Türkiye emekçilerinin, Türkiye solcularının ve bu arada Tip'li gençlerimizin katili bir faşişt yakalanmıştır. Bir adet, Kürt emekçilerinin kanını emen bir aşiret reisi, Kürt yurtseverlerinin ihbarcısı, gözü patlak bir faşist Kürt bulunmuştur. Bir adet, pek çok masum Kürdün, İstanbul'da pek çok gencimizin kanını içen, hem alevi ve hem kemalist bir emniyet müdürü bulunmuştur. Görmeye susamış bu kamyonun şiddetle ortaya çıkardığı bu buluntunun sağladığı bilgi ise son derece önemlidir: Kürt emekçilerinin kanını içenlerle, Türkiye solcularının katilleri aynı arabadadır. Bunları aynı arabaya bindiren ve direksiyonu eline alan ise Türk Devleti'dir. Bu son derece önemli bir açıklık oluyor; bu açıklığı bilmeye susamış kamyona ve bilmenin önemli tekniklerinden birisi olan otopsi'ye borçluyuz.

Kuşkusuz, Sezar'ın hakkını da vermek durumundayız; biz de çok değiştik. İçinden geçtiğimiz şiddet bizi değiştiriyor ve başka türlü bakıyoruz ve bu nedenle görünmeyeni görüyoruz. Bizim gördüğümüz ve başkalarının göremediği bir başka gelişmeye gelmek istiyorum. Şimdi, ham gerçek şudur; öğrenmiştik, daha tanınmış hainlerden Hikmet Çetin'in Dışişleri Bakanlığı'ndan beri, Türk Devleti, İç Asya'da gezici vaiz Fethi'nin okullarını yaymayı bir devlet politikası haline getirmiş bulunuyor. Nurcu vaiz Fethi, bunun için bir de banka kurdu ve Madam Çiller açılışına yetişti ve belki de buralara nurcu hoca yetiştirmek için bir de "Fatih" üniversitesini kurdu ve Çankaya'da mukim Morrison Süleyman açılışını yaptı. Çok açık; ham gerçek gösteriyor, Türk Devleti, gözünü diktiği İç Asya'ya seyyar vaiz Fethi'nin nurculuk'u olmak üzere tarikatlarla gidiyor. Bunu da çok önemli buluyorum.

Neden mi? Bir açık nedeni var: Türk Devleti'ni yöneten "en kemalist" yöneticiler, kemalizmin bittiğini görüyorlar ve gitmek istedikleri her yere, bu nedenle, kemalizmle değil, tarikatlarla sefer

düzenliyorlar. Bu herkesin göremediği ve bizim gördüğümüz bir gerçektir; Med-Tv'deki son açık oturumda, Başkan Apo'nun, "Türk Devleti'nin Refah'a muhtaç ve mahkum olduğu" yönündeki saptamasını da bu cümlede anlamak görekiyor. Çok zamanlı ve çok yerinde bir saptamadır; Refah, Türk Devleti'nin en alçak ve en son mihrabı'dır. *Bunu böyle anlamak zorundayız; bütün bu* krizlere karşın, yüzde yirmilerde bir partinin, ülkenin direksiyonunda olmasını, Madam adında bir kadının kaprisleriyle açıklamamız mümkün olmuyor. Türkiye, tekrar ediyorum, çözemediği sorunlarının altında ezileceğini görüyor ve ancak piçleşmiş insanlarla ayakta kalabileceğine inanıyor; insanlarımızı piçleştirmek için, kutsal bir yalana muhtaç'tır.

Yalnız bütün bunların yeni başladığını düşünmek çok yanıltıcıdır; bu, artan ölçüde, son otuz yıllık iç savaşlar döneminin devlet politikası durumundadır. Eylülist darbeyle bu politika çok daha yüksek düzeylere ulaşmış bulunuyor. Burada kastettiklerim, sadece faşist general Evren, ikide-bir, "imamın oğlu" olduğunu söylemesi, daha önceki dönemde Demirel-Erbakan yönetimlerinin bile cesaret edemediği İslam Konferansı'na katılma kararları değildir, daha öte gelişmeler var. Şimdi bunların, sadece bugün için gerekli olanlarına değinmek istiyorum. Bir: Üniversite'lerde solun egemen olduğu düşünülmüş ve üniversiteler tümüyle ve bilinçli olarak Mhp'ye teslim edilmiştir. Eylülizm, bütün rektörleri açık faşistlerden seçmiş ve üniversiteler, henüz faşist rektörlerin işgalinden kurtulamamıştır. İki: Eylülizm öncesinde polis'te Pol-Der dalgasından çok ürken devlet, polise, yine kemalizmle giremeyeceğini saptamış ve polisi tümüyle tarikatlara ve Refah'a teslim etmiştir. Bugün, cuma namazı sonrasında şeriat yürüyüşlerinde yobazlardan dayak yiyen pek kibar polislerin, hınçlarını analardan, memurlardan ve öğrencilerden çıkarmaları, bunların tarikat bağlantılarının ve yobazların, ilericiliğe sonsuz kinlerinin sonucudur.

Asıl noktaya geliyorum ve üç: Türkiye'de yeraltı dünyası, alt-

mışlı yılların sol yükselişinden etkilendi, bir bölümü Martçı Darbe'de, Türkiye solu ile birlikte hapis yattı ve yetmişli yılların iç savaşında Türkiye solunun yürekliliğine hayran kaldı. Eylülizm ise, yeraltı dünyasına el atmak ihtiyacını duydu; bu el atış, romanı yazılacak bir hikaye'dir, çok çok kısa yazıyorum. a. Operasyonu, zamanın İstanbul Emniyet Müdürü, hırsız ve katil polis şefi, Amerikan uşağı Şükrü Balcı yürütüyordu ve emekli olduktan sonra, Amerika'ya kaçırılan ve orada ölen Balcı'nın en yakın yardımcıları Mehmet Ağar ve Ünal Erkan'dır. b. Operasyon, "sol mafya" olarak bilinen yeraltına karşı müthiş bir basın kampanyasıyla başladı; Hürriyet manşetleriyle ve Cumhuriyet'te Uğur Mumcu yazılarıyla, Şükrü Balcı ve Mit ile işbirliği içinde görülmemiş bir kampanya başlattılar, bu kampanya ile birlikte, "sol mafya" olarak bilinen yeraltı isimlerini hızla topladılar ve zindanlara attılar. c. Yerlerini, yetmişli yıllarda bizim geçlerimizi katleden polis veya polis yamağı ülkücü katillere verdiler; polis-Mit desteğiyle yepyeni bir mafya yaratıldı; Çakıcı, Ağansoy, Uzun Ali ve Çatlı, devletin katilleriydi ve devletin mafyası oldular. Doğan Avcıoğlu ile hapis yattığı için adı "Sol Mafya" olarak çıkan Dündar Kılıç, kızını Çakıcı'ya vererek bir barış aradıysa da, sonunda kızının katledilmesine razı oldu. Devlet, üniversite rektörlüklerini Mhp'ye, polisi tarikatlara ve Refah'a ve yeraltı dünyasını ülkücü katillere taksim ediyordu.

Yine tarih mi yazıyorum? Hayır; son kırk yılın Türkiye tarihi, biraz da benim kişisel biyografim'dir. Bir: İstanbul'da geçlerimizin katili Ağansoy'u ilk kez, "İtirafçıların İtirafları" kitabımda ben yazdım. İki: Uğur Mumcu'yu yine de severdim, yollarımız ayrılmıştı ve 1984 yılında, Ankara'da bir bahçede, tesadüfen yanımızda Vedat Türkali'nin bulunduğu bir masada, Uğur'a yeraltı dünyasının kendisini öldürmeye kararlı olduğunu söyledim; bilgilerimi aktardım. Üç: Hürriyet'ten Çetin Emeç'in bir kampanya nedeniyle, hep mafya tarafından ve uluslararası başka mafyaya ihale edilerek öldürülmüş olabileceğimi yazdım. Dört: Yaptık-

larını en iyi bilen Hürriyet'in sahibi Erol Simavi'ydi, yalanlarından korkuyordu, özel yaşamı nedeniyle Mit'in şantajına uğradığını ileri sürüyordu. Ama yine de gazeteyi satmak istiyordu; sattı ve şimdi korkusundan gizlilikte yaşıyor. Beş: İçimde bir şiddet var, bu beni gençleştiriyor ve bu nedenle hep gençlerle birarada oluyorum; ayrıca son televizyon oturumunda, PKK Lideri Apo'nun, kendilerini patlatarak sonsuzlaştıran Kürt kızlarının vasiyetlerinden söz etmesinden ve "vasiyetleri bende" demesinden hoşlandım; ben de öyle düşünüyorum. Benimki teorik'tir; büyük yenilikçi Sultan Üçüncü Selim'den bu yana, yobazların elinde yiten bütün yiğitlerimizin vasiyetlerini üzerimde duyuyorum. Bunların arasında, 70'li yıllarda Yürüyüş'te yanımda çalışan Latif Can ve kendisiyle yedi genç arkadaşımın vasiyetleriyle de yanıyorum. Latif'in yüzü ne kadar aydınlıktı ve galiba, bir çalışmamı bu yedi yiğidimize ithaf etmiştim; ülkücü faşistler bir gün, Bahçelievler'de telle boğdular. Boğan örgütün başında, son olarak Mesut Yılmaz'ın parlamentoya soktuğu Muhsin Yazıcıoğlu vardı ve diğeri Abdullah Çatlı'ydı ve bilime susamış bir kamyon leşini çıkardı.

Devam ediyorum ve etmeden önce, son zamanlarda ihmal ettim, üç tez yazmak istiyorum. Bu tezlerimin üçü de canavarlar ve dişler üzerinedir; solumuz, bu arada düşünmeyi pek ihmal ettiği için zorunluluk duyuyorum.

Bir: *Türk medyası, tek dişi kalmış canavar'dır.*

İki: Tüsiad, tek dişi kalmış canavar'dır.

Üç: Türk Ordusu tek dişi kalmış canavar'dır.

Kuşkusuz bütün bunlardan ülkemizin bir tek dişi kalmış canavarlar ormanı olduğu ortaya çıkıyor; ancak yerim kalmadığı için bunları geliştirmeyi başka zamana bırakıyorum. Şimdi devam ediyorum: Bana sorarsanız, biz iktidara gelinceye kadar, en iyi hükümet, Refah-Dyp'dir. Bu, iktidarımızın yolunu, "ya açar, ya açar", bunu da bırakıyorum. Ancak Refah'ın üç ayı, Refah'ın hiçbir büyüsünün olmadığı ve sadece bir yalan makinası olduğunu göstermeye yetti; sağlıklı bir tepkileşmenin uçlarını göre-

biliyoruz. Buna ek olarak, devlet çatısında da yepyeni bir parçalanmanın seslerini duyuyoruz.

Sıra, son olarak, bu noktaya geliyor. Ben önce, Seksen Yılı Nisanı'nda görmüştüm, Ankara'nın duvarlarına yazmışlardı, "gizli" Tdkp'nin kurulduğu ilan ediliyordu. Ben "gizli" bir partinin kuruluşunun ilan edilişine ilk kez rastlıyordum. İkincisi, bu 29 Ekim tarihinde ortaya çıktı. Med-TV'de ayrıntıyla değindim, devlet içinde, yeni bir "cumhuriyet" partisinin kurulduğunu görüyoruz. Bu parti, Dışişleri, Mit Müsteşarlığı ve Genelkurmay'ın bir bölümünden oluşuyor. İlk kez, devlet, Avrupa'da kütle toplantıları ve Ankara Palas'ta bir baloyla, bu partinin kuruluşunu duyurmuş oluyor. Dışişleri Müstaşarı Onur Öymen'i, Mit Müsteşarı Sönmez Köksal'ı ve Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir'i, bu yeni "cumhuriyet" partisi'nin icra komitesinde görüyoruz; Osmanlı'nın son zamanlarında görüldüğü gibi devlet partilere ayrılıyor. Devletin çatısında gelinen yerden ürküntü çığlıkları var.

Ne yapar? Henüz çok zayıftır ve zaman kazanmak isteyeceğini sanıyorum. Ancak ben, son zamanlarda Ağansoy'un, Çatlı'nın ölümü ile bazı şebekelerin açığa çıkarılmasının, bu yeni parti'nin işine yaradığını düşünüyorum. Bu parti'nin mehteran yöntemiyle, bu yeniçeri güruhu olan polisin yıpranmasını beklediğini görüyorum.

Peki ben ne yapıyorum, üzülüyorum? Üzüldüğüm yer ayrıdır; ben, benim soyumun katilleri arasında kan davası olan, yobaz aşiretinden Ağansoyların, Çatlıların cezasının benim elimden çıkmamasına pek çok üzülüyorum. Duam, kalanların cezasını bizim ailemizin verdiğini görmek'tir. Bunun için çalışıyorum ve çok genç kalıyorum. Bende de pek çok vasiyet var ve benim pek büyük kinim var.

11 Kasım '96

İLERİ

Bunu anlatmayı pek seviyorum, Abdülhak Hamit ile ilgilidir; "Şair-i Azam", ilk karısının ölümü üzerine; makber'i yazarak, insanlarımıza büyük bir ağıt bırakmakla birlikte arka arkaya evlenmekten de geri kalmıyor. Sonuncusu, gayr-i müslim'den Lüsyen Hanım'dır, çapkınlığı hep anlatılıyor, ama, dedikodular çok yükselince, ailenin ileri gelenleri Şair-i Azam'a duyurmak istiyorlar; kızgınlığından çok korkuyorlar, ancak Şair-i Azam, çok soğukkanlı karşılıyor ve büyük bir vekar içinde, "icabına bakarım" demekle yetiniyor. Sonra, on beş gün kadar sonra, yine büyük bir törenle aile meclisini topluyor ve "söylediğiniz skandalı araştırdım, hiç aslı yokmuş, Lüsyen Hanım'a sordum, aslı yoktur" diyor ve aile meclisini kapatıyor. Güzel, bu öykü beni hep acı acı güldürüyor; yakın zamanda da pek güldüm, Mesut Yılmaz, cinayet şebekesini, Süleyman Demirel'e götürmeye karar verince, "işte bir skandal daha Lüsyen Hanım'a havale edili-

yor" diyerek pek kırıldım. Demirel, son otuz yıllık skandallar ve katliamlar dünyamızın Lüsyen Hanımı'dır. Son otuz yıllık katliamlar ve cinayetler tarihimizin önceden-bileni'dir.

Önce bir nokta var; bugün güzel yazı yazmak durumunda değilim, bugün tekrar günümdür. Bir: Üzüntümden önce önemini kavrayamamıştım, önce yabancı uzmanların incelemelerinde dikkatim çekildi, Sevgili Musa Anter Dostumuzun katlinden hemen altı saat sonra Demirel, "Kendi aralarında kavga" açıklamasını yapıyordu; bu kesin ispat'tır. Biz ve hiç kimse henüz Anter'in, henüz itirafçı olduğu bile bilinmeyen bir PKK yandaşı tarafından öldürüldüğünü bilmiyorduk ve Demirel, bunu biliyordu. Türkiye'de bir üst düzey yöneticinin bunu bilmesi, katl'den önce kendisinden onay alınması anlamındadır. İki: Yakın zamanlardaydı, Med-Tv'de PKK lideri Apo, bana soruyordu, kendisine yapılan suikasttan başbakan Yılmaz'ın haberi olup olmadığını merak ediyordu; Demirel başbakan iken ben başbakanlıkta bir yöneticiydim ve Türkiye tarihini de izliyorum, cevabım her zaman "kesindir" oluyor. Üç: Bu hafta Uğur Dündar, kumarcı Topal'ın öldürülmesinde hükümet düzeyinde bir karar olup olmadığını sabık başbakan Yılmaz'a soruyordu ve cevabı, "hükümet düzeyinde bilgilendirilmeden bu tür cinayetler olmaz" şeklinde çıkıyordu. Bu, kesindir; bütün siyasal katliamlar, en üst düzeyde hükümet işidir ve Türkiye işte budur.

Bugün, ülkemizin yönetiminde otuz yıllık katliamların icracıları vardır.

Altmışlı yıllardan başlayan aydın ve solcu öldürmelerini bir kenara bırakıyorum. Son zamanların Kürt aydın ve köylüsü katliamlarını da ayırıyorum. Kürt Savaşı'nı da ayrı tutuyorum ve son otuz yıllık üç katliamı hatırlatıyorum. Bir: 1 Mayıs 1977, Taksim Katliamı'dır ve Demirel başbakandır. İki: Aralık 1978,

Maraş Katliamı'dır; Ecevit'in içişleri bakanı, Orgeneral Özaydın'ın işbirliği ile o zamanki Mhp'nin ve bugün Mesut Yılmaz'ın Meclis'e soktuğu Yazıcıoğlu şebekesinin eliyle yapılan bir milliyetçi cephe acımasızlığıdır. Üç: 1993 Yaz, Sivas Katliamı'dır: Demirel yine yüksek görevde, şimdiki başbakan Netanyahu Necmi'nin arkadaşlarının cinayet şebekesini oluşturduğu, grup başkanının sanık olarak yargılandığı, adalet bakanının savunma avukatlığını yaptığı, Madam Çiller'in cülusu niteliğinde bir büyük kıyımdır. Dört: Bunlar, bir şebeke'dir. Beş: Demirel-Erbakan-Çiller, Türkiye gericiliğinin en uyumlu sacayağı'dır. Altı: Bu sacayağının yine de en "masum" ayağı, Çiller'dir; çünkü yaşamakla ölmek ve cinayetle ödüllendirmek arasında ayırım yapmaktan aciz bir beyin sahibidir.

Şimdi sağımı bırakıp soluma gelmek istiyorum; solculuk, sadece yürek değil, aynı zamanda kafa işidir ve çalıştırılmayan kafa ise insana değil, kasaba gereklidir. Bir: Bu katliamlar politiktir. İki: Mayıs ve Maraş, sağdan gelip bizim sol dalgamıza binerek başbakan olan Ecevit'i yine sağa çekme operasyonudur ve başarılı olmuştur. Üç: Sivas Katliamı, Mumcu-Bitlis cinayet dizisi ile birlikte ve daha çok, Demirel-Güreş-Çiller, 1993 Yaz Darbesi'ni gerçekleştirmek içindir. Dört: Sivas Katliamı, Bölge'de kanlı eylemlere yataklık eden Refah yobazlığının yakın zamanlardaki ilk önemli katliamı'dır ve bu katliam, hem Refah ile Cia arasında yakınlaşmaya ve hem de Demirel-Güreş-Çiller üçgeni ile bağdaşmaya kapıları açmıştır. Beş: Solumuz, bu katliamlara sadece faillerinin bulunması çerçevesinde hukuk düzleminde değil, bununla birlikte ve daha çok politik olarak bakmak durumundadır.

Devam etmeden önce, biraz rahatlamak ihtiyacı duyuyorum; ülkemizin yakın siyasal tarihini inceleyeceklere benim günlük

yazılarımı salık veriyorum. Kuşkusuz, gazete arşivlerine gitmeye gerek yok; benim "Emperyalist Türkiye", "Bir Dikine Ülke", belki daha vardır hatırlamıyorum, türünden kitaplarım bunları içeriyor. Bu arada, yakın zamanda "Yürüyüş" çıktı, yasaklandığını işittim, yalnız bir de "korsan baskı" yapıldığını duydum, mümkündür; "Tezler" için de işitiyordum, dünya korsanları içinde en çok, kitaplarımı izinsiz olarak basıp kendi hesaplarına satanları seviyorum. Şimdi bir de "Bakış" okuyucuya ulaştı, belki bir hafta oldu, şaşırtıcıdır, henüz yasaklanmadı; günlük siyasal bilimi izlemek isteyenlere mutlaka öneriyorum. Şimdi daha önce yazdıklarımın özet tekrarına dönüyorum.

Bir: 1991 Yazı, yeni bir iç savaş ilanıdır; Vedat Aydın'ın ölümü, sadece Vedat'ın değil, aynı zamanda, İstanbul'da Dev-Sol liderlerinin katli, iç savaş ilanıdır. İç savaş ilanı sırasında, zamanın ABD Başkanı Bush, Türkiye'dedir. İki: Mesut Yılmaz, bunun sorumluluğundan kaçmış ve erken seçimle hükümeti bırakmıştır. Üç: Büyük hainlerden, İsmet Paşazade Erdal, Demirel'in başbakanlığını sağlamıştır ve Washington için de uygun olmuştur. Ancak Demirel, katliamlardan yana olmakla birlikte çok korkak olduğu için resmi konuşmalarında buna karşı bir izlenim vermektedir. Solun dalgasına bindiği sırada, 1977 yılında, üst düzeyde Ecevit'e hazırlanan bir suikasti, belki önce onayladıktan sonra korkup, sonra yazıyla Ecevit'e ihbar etmesi ünlüdür. Son olarak bilimsel bir kamyonun ortaya çıkardığı cinayet şebekesi için "sonuna kadar gidilsin" demesi, üzerine gidilmeyeceğini düşünmesindendir ve üzerine gidildiği zaman ise unutmaya ve unutturmaya çalışması kendisinden de korkmasındandır. Dört: İç savaşı görülmemiş bir öldürme ayinine dönüştürmek ve masum köylülerin evlerinin yakılması, gerilla öldürülemediği zaman yerlerine masum Kürtlerin katledilmesi

gerekmiş, bunun için ikiyüzlü davranan Demirel yerine, hiçbir hukuk ve siyasal belleği olmayan birisi aranmıştır; Demirel'in yakınından, "vitrin" dediği, cam anlamına gelmektedir, Madam Çiller bulunmuştur. Beş: Dyp içinde, bugün birbirinin liderliğini seve seve kabul eden Köksal Toptan ile İsmet Sezgin, biraraya geldiklerinde Madam'ı önleyebilecekleri halde, birileri kuş beyinlerini çelmiş ve Cindoruk da sonradan açıkladığı üzere, Demirel'in isteğine uyarak, rakip olmamıştır. Madam Çiller adında bir alık başbakanlık koltuğuna oturtulurken, zamanın Amerikan Dışişleri Bakanı, Dyp Kongresi'nin olduğu gün, bütün gününü "parti komiseri" olarak İstanbul'da geçirmiştir. Altı: Eylülist Darbe ile önce İstanbul polisinde oluşturulan en ön planında Mehmet Ağar ile Ünal Erkan'ın bulunduğu bir şebeke, her türlü yasal endişeleri bir kenara atarak, ülkücü ve itirafçı katilleri daha da öne sürerek, cinayet makinasını işletmeye başlamıştır.

Bundan sonrası kolaydır; ancak solcu gençliğimizi ve önde gelen aydınlarımızı katledenlerin, Albay Türkeş ve Mesut Yılmaz'ların Muhsin Yazıcıoğlu şebekelerinin polisten ayrı olduklarını düşünmek, cinayet ölçüsünde yanlıştır. Biz altmışlı ve yetmişli yıllarda da bunların devletin içinde odaklandığını yaşıyor, biliyor, söylüyor ve yazıyorduk; çok açıktır, eğer devlet içinde olmasa, bizim için Mhp ve Yılmaz'ların Birlik Partisi'ni ve Refah'ı temizlemek iş değildir, kolaydır.

Peki şimdi yeni olan nedir? Bir: Hürriyet'ten Ertuğrul Özkök, bu hain darbenin içinden, bir elemanı ölçüsünde, bilgi alıyor ve zaman zaman yazıyordu; benim önemli kaynaklarımdan birisidir. Bu darbe sırasında, ülkücülerin de, dışarıda Ermeniler'e karşı harekete geçirildiğini ve bundan sonra Apo'ya karşı da harekete geçirileceğini, sevinerek, yazdı ve ben aktardım. Şimdi korka korka Ağar'ı savunması, korka korka kendisini savunmasıdır.

İki: Bozkurt ve ülkücülerin, Çeçenya'da kullanıldığını, Amerika'da istihbarat servislerinden aldığı bilgilerle tanınan W. Safire, yakın zamanlarda, Tribune'de yazdı ve ben bunu aktardığımı hatırlıyorum. Üç: Elazığ'da doktor ve avukat arkadaşlarımızın Musa Hoca'nın katilleri nedeniyle, bizim basınımızda itirafçıların kirli rolleri ve bu arada ülkücü katillerle Çiller Ailesi'nin ilişkisi hep yazılmış ve fotoğrafları yayınlanmıştır. Tablo, tamamdır.

Hep biz mi? Hayır, başkaları da yaptılar ve hep tekrarlıyorum, ben hocalarım, bilim adamları, Marx ve Lenin kadar babamdan da öğrendim. Babam bana, hep "oğlum, bu memlekete kasap da lazım, ama sen olma" diyordu; Doğu Perinçek, babamın bana "sen olma" dediği işleri yapıyor. Bir: Perinçek, sağcıların solcu ve solcuların sağcı saydıkları birisidir ve bu raporları yayınlaması yararlıdır. İki: Bu raporların, teknik anlamda tam bir "Mit raporu" olduğunu sanmıyorum, ancak mutlaka Mit'in içine kadar uzanıyor. Üç: Çatlı'yı, Özbay adıyla gömebilirlerdi ve "doğrusu" bu olurdu; Ankara'dan birileri, bunu özellikle duyurmuştur. Dört: Show Tv'de Soner Yalçın, üçlü şebekenin, Ağar'ın oteline gittiğini ortaya çıkarmakla büyük bir iş yapmıştır. Yeni bir cinayet için, Ağar'ın olur'unu almak istemeleri mümkündür. Beş: Kanal D'de Uğur Dündar, Çatlı'nın ihale bağlantılarının, ortağı Mehmet Baydar ile konuşurken, Sazak Ailesi'ne bağlandığını ortaya çıkarması çok çok önemlidir; henüz üzerine gidilmemiştir, ancak Sazaklar, Albay Türkeş'in finansmanını yapan faşist bir ailedir. Bu şebekenin Albay Türkeş ile Mesut Yılmaz'gillerden Birlik Partisi'nin finansmanına da ışık tutması mümkündür. Altı: En önemli katkıyı, bu iki televizyon yaptığı için, Refah-Dyp kadrolarıyla doldurulan televizyon üst kurulu, bu iki televizyonu kapatma kararı almıştır.

Peki ne olur, devlet katından bir sonuç çıkar mı? Bir: Bu şe-

beke, doğrudan doğruya Çiller ve Demirel'e değer; Netanyahu Erbakan'la dolaylı teması vardır. Dolayısıyla devlet katında hiçbir sonuç beklememek gerekiyor. İki: Gerekli mi? Hiç sanmıyorum. Çünkü, artık tahkikat kamu vicdanında tamamlanmış ve toplum iddianamesini yazmıştır. Üç: Türkiye gericiliği, en güçlü olduğunu sandığı bir zamanda Demirel-Erbakan-Çiller olarak hükümetteyken, en büyük mahkumiyetini almıştır. Bunların bir hırsızlık, bir cinayet ve bir yalan makinası olduğu artık, bugün topraklarımıza ekilmiştir. Dört: Kürt ilericiliği çok itibarlı bir yere gelmiştir. PKK, eroin kaçakçılığı ile suçlanırken, bu kadar itirafçıya karşın bir tek kanıt bulunamazken, Kürt haini, korucu reisi, Bucak Aşireti'nden Sedat'ın uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı kesinlikle ortaya çıkmıştır. PKK karşısında kahramanlık iddiasında bulunan kadroların hırsız, gözü dönmüş katil güruhu oldukları belli olmuştur. Beş: Türk ve Kürt solunun önü açılmıştır. Altı: Türkiye gericiliği, kendisine güvenini yitirmiştir. Türk ilericiliği yitirdiği güveni bulmuş ve Kürt ilericiliği, solunu daha da güçlendirme imkanına kavuşmuştur.

Peki neden ve nasıl olmuştur? Bir: Erbakan Güruhu'nun hiçbir sırrının, büyüsünün, formülünün olmadığının görünmesi ve buna karşın, devletin tüm kontrolü eline geçirmek için sergilediği açgözlülük, ikiyüzlülük, çok uyarıcı olmuştur. İki: Bürokrasinin üst tepelerine, devletin elden gittiği inancı yerleşmiştir ve ayrıca, üst tepeler, bürokratik tabanı kontrol edemez olmuşlardır; Aczimendiler'in tutuklanması, bir rektörün görevden alınması, İstanbul'un bir ilçesine zorla heykel dikilmesi, bunların işaretleridir. Üç: Ben çok cesur görünüyorum, ancak yeni tezler ortaya atarken çok korkağımdır. Üç haftadır devlet içinde kod adı "cumhuriyet partisi" olan Mit Müsteşarı Sönmez, Dışişleri Müsteşarı Öymen ve Genelkurmay İkinci Başkanı General Bir'in yü-

rütmesini üstlendikleri bir partinin çıkışını haber veriyorum, ancak henüz yine de kesin yazamıyorum. Kesin olduğum nokta, eğer çıktılarsa bile şu anda çok zayıf olduklarıdır. Ancak bu Parti'nin, Demirel-Çiller-Erbakan'dan yönetimi almak için çekingen adımlar attığını görüyorum; yalnız, medyayı çok başarılı olarak harekete geçirdiler. Dört: Şimdi Doksan Üç Yaz Darbesi'ne karşı bir darbenin içinden geçiyoruz ve kanlı geçiyoruz.

Kimler çatışıyor? Bir: Kemalizm, Türkiye ilericiliğinin "en" geri noktasıdır. İki: Refah, Türkiye gericiliğinin en alçak halkasıdır. Üç: Şimdi nokta ile halka arasında bir çekişmeden geçiyoruz. Ancak kesinlikle biz ilerliyoruz.

17 Kasım '96

İKİ YÜZYIL SAVAŞLARI

Ne yazık, beşik'ten hep yiğitler çıkmıyor; bir de "piçler" var. Farsça, "baççe", çocuk, sözcüğünden bozulan ve babası belli olmayan çocuk anlamına gelen "piç" kelimesini, burada biyolojik anlamda kullanıyorum; zaman zaman meyvelerin ya da bitkilerin de yozlaşmasına tanıklık ediyoruz. Bu nedenle biliyoruz, topraklarımız, aynı zamanda, piç tarlası'dır; "çift dinliler", son zamanlarda en çok rastladığımız piçlerdendir. Bunların bilincine, ilk önce, doksanlı yıllarda, Tkp'lileri ve Sbkp'lileri görünce vardım; Boris Yeltsin ve Nabi Yağcı, biyolojik anlamda "piç" ve sosyolojik anlamda iki "çift dinli" olarak ortaya çıkıverdiler. Demek, doksan başına kadar resmi konuşmalarında, marksizm-leninizmi ve evlerinde ise kapitalizmi dillendiriyorlardı; Sovyet Sosyalizmi yıkılınca, ev-dinlerine sarıldılar. Bunları gördüm, adlarını koydum ve topraklarımızda, çift dinli avına çıktım; şu anda kumlar kadar çokturlar.

Bütün buluşlarımda aynı yolu izliyorum; izini sürdürüyorum,

doğrudan doğruya Vatikan arşivlerine inmedim, ancak çok ciddi kaynaklarda buldum, Vatikan, onbeşinci yüzyılda, Anadolu'da çift dinli olgusunu kabul ediyor. Her cuma camiye giden, orucunu tutan, görüntüsü müslüman, ancak gece geç vakit, evinde gizli İncil'ini okuyanları hristiyan olarak kabul ediyor ve bunlara "kripto hristiyan" adını veriyor. Şu günlerde İran uygarlığıyla boğuşuyorum, çeşitli kaynaklar, bir zamanlar Anadolu'da bir yanı Zerdüşt ve diğer yanı Anadolu dinlerinden insanlar kaydediyorlar; topraklarımız çift dinliler ormanıdır. Son On Kasım'da, sabah Kemal Paşa'nın heykeli önünde eğilen, sonra evine gelince Kemal Paşa'ya binbir küfür salan, Kayseri'nin doçent doktor belediye başkanı Karakafa, halis bir çift dinli ve eğer Vatikan'ın terminolojisini kullanacak olursam, kripto müslüman'dır. Kemalist ayetlerin en inanılmazı olan, üniversitelerde mutlak ezberletilen, "devrim tarihi" dahil, doçent oluncaya kadar kemalizmin bütün cuma namazlarından geçen bu zavallının tek şanssızlığı ve belki de sayısız zaaflarından birisi, evindeki küfür ayinini videoya kaydetmesi olmuştur. Ancak biz, çift dinlilik kavramının yaygınlığını gözleyebilmeyi de, bu zaafa borçluyuz.

Bütün refahlılar çift dinlidir. Bütün gezici vaiz Fethullah'ın nurcuları çift dinlidir. Bunların tümü aç gözlü kripto-müslümandırlar. Bugün çok iyi ortaya çıkmış oluyor; Muaviye'den beri islamın tek mücadele silahı, yalan ve hile'dir. Bugün çok iyi biliniyor, islamdaki bütün kavgalar, iktidar kavgasıdır ve siyasi'dir; islam, siyasal iktidar mücadelesinin dışında hiçbir tartışması olmayan tek din'dir.

İslamın bütün tarihi, siyasal iktidar savaşı'dır.

Nerede çift dinlilik varsa, orada bitmemiş sürüp giden bir savaş vardır.

Bizim son savaşımız ikiyüz yıllık'tır.

Fransa'da Büyük Devrim gerçekleşirken bizde de Sultan Üçüncü Selim, bir yenileşme hareketini başlatıyor; bizim yenilik savaşımız ikiyüz yılını dolduruyor. Şair, müzisyen, dünyaya açık, Fransız Devrimi ile bağ kurmak isteyen Sultan Selim'i, katledenlerin kimlikleri şimdi ortaya çıkarılmıştır; bunlar, Demirel, Çiller ve Erbakan'dır. Rusçuk Yaranı'nı, Alemdar Mustafa Paşa'yı öldürenler de bunlardır. Mithat Paşa'yı boğanlar da bu üçüdür; bunlar Kabakçı Mustafa soyundan geliyorlar. Bunlar, altmış yıllarında, Teknik Üniversite'de Vedat Demircioğlu'nu da öldürdüler. Dostumuz Prof. Orhan Cavit Tütengil'i de öldürdüler, Doğanay'ı, Cömert'i, Öz'ü katlettiler, doymadılar, 1 Mayıs Katliamı'nı, Maraş Katliamı'nı tezgahladılar ve kana doymadılar, Sivas Katliamı'nı yaptılar, doymadılar, Musa Anter'i öldürdüler, doymadılar, Malkaç'u, Tepe'yi, Medet'i öldürdüler. Bunlar kana doymaz soyundandırlar, korkak canalıcılardır ve bunlarla bizim aramızda kan var. Savaşımız ikiyüz yıllık'tır ve devam ediyor.

Şimdi devletin bütün kilit noktalarını ele geçirdiler; başbakanlıkta çöreklendiler. Biz başbakanlıktayken çok anlatıyorduk, çaycıların önemini vurgulamak için çaycılara giydiriyorduk ve kendimizi korumak için, Ankara yerine Amsterdam diyorduk. Şöyledir, iki kana doymaz canavar, Amsterdam kapısında sözleşiyorlar, bir ay sonra aynı yerde buluşmaya karar veriyorlar, gerçekten de buluşuyorlar, canavarlardan birisi daha kanlıdır, gürbüz ve ancak diğerinin her yeri yara bere içinde görünüyor. Halinden hoşnut olanı anlatıyor, "büyük büyük binalar vardı, alt kattan giriyordum, önüme çıkanı yiyiyordum, yedim yedim, geldim" diyor; diğerininki, biraz acıklı gelişiyor, önce işleri iyi gidiyor ve sonrasını şöyle sürdürüyor; "iyi gidiyordu, kat kat adamları yiyordum, kimse fark etmiyordu, sonra bir yanlışlık yapmışım, başbakanlıkmış, önemli değil ama yediğim a-

dam çaycıymış, beş dakika sonra herkes fark etti ve üzerime hücum ettiler" diyor. Bu akbaba sürüsü de, Kocadağ-Yeşil-Bucak-Kırcı-Çatlı Şirketi de, Türkiye solcularını, Ermenileri, Kürtleri katlederken iyi yapıyormuş, ancak bir "yanlışlık" yapmışlar ve bu kez bir kumarcıyı yemişler, işte Mesut Yılmaz'ı, bu kana doymazların, bir yanlışlıkla, kumarcı Topal'ı yemeleri çileden çıkarıyor.

Bizim savaşımız ikiyüz yıllıktır ve sürüyor. Mesut Yılmaz'ın Mhp'den transfer yardımcılarının, Çatlı için "kötü demiyoruz, Asala'ya, PKK'ya yaptıkları çok iyidir, ama Topal'ı katlettiler, kerhanelerden haraç topluyorlar, işte bu olmaz" demeleri, sanki topraklarımızın bataklığa dönüşmesi ve sanki ormanlarımızın piçleşmesidir.

Bunların duyarlılıkları, kumarhane ve kerhanelere'dir. "Allah" sözcüğünü, "töre" kelimesini ağzından eksik etmeyen bir zavallı Bucak'ın, kendisiyle görüşmeye gelen Leyla'nın konuşmalarını içcebindeki alıcıya kaydettiğini ve bunu polise verdiğini övüne övüne söylemesi, insanlığımızın piçleşmesinden de ötedir. Gerçi şair, "şecaat arzederken, merd-i kıptı sirkatin söyler", çingenenin yiğidi, kahramanlığını söylerken hırsızlığını anlatır, dizesiyle çoktan bunu karşılamak istemiştir ama, burada karşılaştığımız çok daha geri ve insanlık adına çok daha utandırıcıdır.

Bizim savaşımız ikiyüz yıldan beri sürüyor. Bir yazgı ortaya çıkıyor; bizler Tütengil, Doğanay, Cömert, Öz, Demircioğlu, Özgür, 1 Mayıs, Tip'liler, Maraş cinayetleri ve katliamları yapılırken, bunların devlet eliyle yapıldığını o zaman da söylüyorduk. Bir: Devlet'in Çatlı ve şebekesiyle sadece seksenden ve doksandan sonra birlikte olduğu iddiası, büyük bir yalandır. İki: Altmışlı ve yetmişli ve seksenli ve doksanlı yıllarda bizi katleden,

devlet'tir. Üç: Ağca'yı hapishaneden kaçıran devlet'tir. Dört: Bir ara Turgut Özal'ın yakını olan Yavuz Gökmen, Özal'ın "orduya karşı yüz binlik bir polis ordusu kurduğunu" söylediğini, birkaç kez yazmıştır. Kürdistan Solu'nun Özal'da bulduğu meziyetleri, Türkiye Solu'nun kabul etmesi imkansızdır; bu hafta Ertuğrul Özkök, Meclis eski Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un, Başbakan Yardımcısı Madam Çiller'in, kendisine "ben korkmuyorum, asker arkamda, polisi tamamen yanıma aldım" dediğini yazdı, doğru'dur, Özal'ın mirası'dır. Dört: Şu anda "Ordu'nun tek dişi kalmış canavar olduğu" yollu saptamalarım, bununla paraleldir. Savaş sürerse, Ordu, parçalanacaktır. Beş: Ecevit-Erbakan Koalisyonu ile birlikte, Oğuzhan Asiltürk'ün İçişleri Bakanlığıyla başlayarak, polis, nakşibendi tarikatının eline geçmeye başlamıştır, Korkut Özal ve Abdülkadir Aksu'nun bakanlıklarıyla polis tarikatlara ve bu arada Refah'a yamanmıştır. Polis tabanında, Mhp'den çok Refah vardır; bu yüzden, analara ve üniversite öğrencilerine kin, Cezayir ve Afganistan'daki islamik şiddetin, çok hafif dozlarda, uygulanmasıdır. Altı: Bu cinayetlerde ülkücü yamaklarının rolünü abartmak ve bunlardan Genelkurmay'ı aklamak, büyük bir şaşırtmacadır ve bu şaşırtmaca bizi, ikiyüz yıl savaşlarında, Doğu Perinçek'e getiriyor.

Mehmet Ali Aybar, başkandı ve Behice Boran, bilim kurulunu yönetiyordu ve bizler, Türkiye İşçi Partisi'nin bilim kuruluyduk; şimdi Profesör Korkut Boratav, şimdi Profesör Taner Timur, şimdi Doğu Perinçek, birkaç örnek ve diğerleri, Parti'nin çok güçlü bilim bürosu oluyorduk. Bir ara, Parti'yi destekledikleri için esnafların ilerici mi gerici mi olduklarını araştırıyorduk, çok ciddi adımlar attık, sonra bütün çalışmalarımız kayboldu ve sonra, Doğu Perinçek ve arkadaşları Parti binalarımıza hücuma başladılar, biz bir yandan ülkücü-polislerin ve diğer yandan

daha sonra benim "maocu-bozkurt" adını verdiğim, Perinçek taraftarlarının çok acımasız saldırılarını karşılıyorduk. Bir süre sonra bu çalışmaları Perinçek yeni dergilerinde yayınlamaya başladı; o zamandan beri biliyoruz, raporlara bir ayrı merakı vardır.

Sonra yetmişli yıllarda bir "rapor" daha yayınladı, Aydınlık'ta Tkp'den Dev-Yol'a kadar gizlideki bütün solcu ve devrimcilerin adlarını ve adreslerini tefrika ve ihbar etti, bunun sonucu olabilir, eylülist darbeden sonra hapishanelerde, "beni teröristlerin koğuşundan ayırın" diye dilekçe verdi; ancak seksenli yılların ortasında solu yeniden yükseltmeye başladığımızda ve bizimle ortak bir parti kurabilmek amacıyla, bunları geri aldı ve yarım ağızla da olsa özür diliyordu. Şimdi uluslararası güç yarışlarından ve bu arada bir aya yakın zamandır haber verdiğim devlet içindeki çatışmalardan yararlanıyor ve bunların içinde bir yer alıyor; ben uzakta tutulduğu ölçüde yaptıklarının yararlı yanları olduğunu görüyorum.

Perinçek Grubu, yararlı işler de yapıyor; ancak her yararlı adımlarını çok daha zararlı marifetleri izliyor. Bunun bir örneğini çok iyi biliyoruz; seksenli yılların sonlarında benim Bekaa Vadisi'ne giderek PKK lideri ile görüşmemim hemen arkasından Doğu Perinçek de Vadi'ye doğru yola çıkıyordu. O zamanlar, şimdi Ödp yöneticisi bir solcu, bana "Kürt devrimcileri ile Türk devrimcilerinin ittifakını bozmak içindir" diyordu; bu ayrı, bu ziyaretinden sonra haftalık İkiBin'e Doğru dergilerinde, Kürt yükselişi için çok olumlu katkılarda bulundular. Bunu görmek gerekiyor; arkasından; acımasız ve kindar bir hücuma geçtiler, bunu da görüyoruz. Şimdi yeni bir yakınlaşma arayışı içinde oldukları bellidir.

"Çok şükür", böyle bir tercihle karşı karşıya değiliz, ancak

ben, Perinçek Grubu ile Ödp arasında bir seçime zorlanırsam, her zaman "Perinçek Grubu" demek durumundayım. Çünkü yapacakları zararlara karşı hazırlıklı olunduğunda, yararlı işler yaptıkları kesindir; cinayet çetelerini, Genelkurmay'dan soyutlamaları, yakın zamanlardaki en kanlı cinayetlerin, Doksanüç tarihli Demirel-Güreş-Çiller Darbesi'yle başladığını unutturmak istemeleri, biz bunları kendimiz açıkladığımız için, büyük sakıncalar olarak görünmüyorlar.

Ancak Ödp'ye gelince, alınlarına hiçbir yarar yazılmamış, Cia kontrolündeki atv'nin son icatıyla, "siyaset sahnemizin bu genç aktörünün" verebileceği hiçbir zarar da görünmüyor. Kurulmasında önemli bir rol oynayan Washington'u da unutmak üzereydi, fakat, Washington'un, Almanya'yla içli dışlı gördüğü Doğu Perinçek Grubu'nun prim alması üzerine bir medya desteğiyle harekete geçirdiğini görüyoruz. Yalnız yönetenlerinin, medyanın yan sanayi olarak gündüzlerini, Bab-ı Ali'de ve gecelerini de Pera barlarında geçirmelerinin bir sonucu olabilir, "sifon çekme" veya "sokak süpürme" türünden sarhoş şakalarını aşamadılar. Bunlar ancak cenaze evinde komiklik peşinde koşan densizliklere aday görünüyorlar ve burada Demirel adında bir rakipleri var. İkiyüz yıllık savaşlarda, bir kıymet-i harbiyelerini göremiyorum.

Şimdi durum şudur: İkiyüz yıl savaşlarında Türk Solu ve Kürt Solu, gericiliğin yönetimde çöreklendiği bir zamanda, en büyük ideolojik üstünlüğü kazandılar. İkiyüzlük savaşta, çok büyük bir paradoksla, Türkiye gericiliği, ideolojik ve programatik alanda, en büyük yenilgisini almak üzeredir. Çift dinli ikiyüzleri yırtılıyor.

Örgüt cephesine gelince, Ankara'da Karasunlar Köyü'ndeki

bahçemde, toprakla da uğraşıyordum ve topraktan öğreniyordum. Fasulye yeştiriyordum, büyük bir özenle, sürekli su veriyordum, verdikçe yeşiller gök'e doğru tırmanıyor, ancak fasulye, ürün vermiyordu. Sonra öğrendim, suyunu kestim, bazı canlıların, ürünü ancak ölmek üzere verdiklerini, ancak nesillerini yenilemek için meyvelendiklerini gördüm. Şimdi biliyorum, yaratmak, ölmek üzereyken yenilenmektir.

23 Kasım '96

DÜŞÜK YOĞUNLUKLU SAVAŞ

Ne baba'lar var, baba'ları, Türkiye solcularının kafasız düşmanlarından birisiydi, geleceğe kinliydi, çocuğunun birisine "öcal" adını veriyor, sınıf arkadaşımdı, bir diğeri "vural" oluyor, tanımıyorum ve üçüncüsü hıncal'dır. Yankı dergisinde birlikte çalışmışlığımız var. Martçı Darbe olmuştu ve beni Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ndeki hocalık görevimden atmıştı, ülke dışına çıkmak istemiyordum; kimse iş vermiyordu, Mehmet Ali Kışlalı'nın şimdi Erbakan'ın kuyruğu İlnur Çevik'in babasıyla ortak olduğu "askerlere yakın" Yankı dergisinde karın tokluğuna çalışıyordum; şimdi Cumhuriyet'te yazar Prof. Ahmet Taner Kışlalı ve şimdi mankenlere yapışkan ve mafyadan kurşunlu Hıncal Uluç'la beraberdik, yetmiş yıllarının başıdır, Ahmet, bazı siyasal yazıları ve özellikle o zaman Türkiye'ye ilk kez giren seks yazılarını üstlenmişti, ben politik değerlendirmelerin yanında, her hafta bir de kendi kendime soru sorup cevap yazıyordum, Kışlalı muhtemelen bir solcu olarak beni henüz "ilgililere" kabul

ettirememişti, "dışardan" görülüyordum, Hıncal ise, kuzeni Kışlalı'nın dergisinde, okuyucu mektuplarını yazıyordu; Türk basınında okuyucu mektuplarının içerden yazılması esastır. Ancak "Genelkurmay'ın Yankı dergisinde" yazmam, Cumhuriyet gazetesi yönetimine de güven verdi. Cumhuriyet'te de yazmaya başladım, aynı hafta, birbirinden ayrı üsluplar ve imzalarla çeşitli yazılar yazıyordum; yazmayı öğreniyordum. Bazan Mehmet Ali, ülke dışına çıkıyordu ve o sıralarda imzalı başyazılarını da benim yazmamı istiyordu; zorlandım ve sonra kolayını buldum. Sözcükleri ve cümleleri yan yana koyuyordum, sonra biraz bozuyordum ve sonra bunları karıştırıyordum ve sonra bunları yayınlıyorduk; Hıncal, bir hafta sonraki okuyucu mektubunda, "yine anlaşılmaz üslubunda sol vurmuşun" diyordu ve bir süre sonra da, Mehmet Ali'nin asıl başyazılarına karşı, "anlaşılmaz üslubunda generallere yağ yapmışın" diyerek dengeliyordu. İşte şimdi bu Mehmet Ali Kışlalı'nın "Düşük Yoğunluklu Çatışma" alt başlıklı "Güneydoğu" kitabı önümdedir ve bugün, buradan bir küçük tarihçe sunmak istiyorum.

Galatasaray ve Siyasal'da aklı ermezlerin isimlerinin başına "kuş" sözcüğü ekliyorlardı, "Kuş" Mehmet Ali Kışlalı, Mit müsteşarlarından Celal Tevfik'in kızı Sevinç ile evliliğini, şimdi Sevinç Mümtaz Soysal'ın eşidir, istihbarat örgütleriyle bağ kurmak için kullanıyor ve yaşam boyunca generallerin sözcüsü olmaya özeniyor, kitabın değeri ve değersizliği buradadır. Kitabı tahriflerle doludur ve bazı mülakatların dışında, Genelkurmay'ın "düşük yoğunluklu savaş" üzerine raporlarının özensiz bir derlemesinden ibaret görünüyor; ancak bu bağlantı, belli ölçüde yankı doğurmasını da sağlıyor. Bu nedenle, Türkiye aydın hareketi içinde Genelkurmay'ın ileri karakolu olan İlhan Selçuk da bizi şaşırtmıyor; Kuş Kışlalı'ya ayırdığı bir yazısını "Mehmet Ali

Kışlalı deneyimli bir gazetecidir, kitabı da bilinçli bir çalışmanın ürünü" dedikten sonra, Kuş'un yazdıklarından tenbihlenerek, yazısını, "PKK'nın ne olduğunu anlamak için 1984'ten 90'lı yıllara değin beklendi, bari bu kez geç kalmayalım" duasıyla bitiriyor.

Bir parantez açıyorum; ülkemizde yeni iletişim kanalları açmaya çalışıyorum. Paris'te çalışma masamdan, Tgrt'nin kontrgerillanın yeni Trt'si olduğunu ve İha'nın da bir ordu-polis foto film merkezi olduğunu çıkarmıştım; bunu duyurdum. Diyarbakır'daki kışla içi cenaze törenlerine Anadolu Ajansı'nı sokmayan "devlet" bunu "İha" markasıyla filme alıp dağıtıyordu; bütün kameramanları ya polis ya da astsubaydır. İşte bu "Güneydoğu" kitabının arkasında, "Kuş" Kışlalı'nın, İha'nın Ankara müdürü olduğu yazılıdır. Çok yerindedir ve özel tim polisleri ile komando astsubaylarından oluşan bir ajansın başına Kışlalı'dan uygunu olabilir mi?

Bu nokta çok önemlidir; ancak ben parantezime parantezle devam etmek istiyorum. Bu yeni iletişim kanallarım, Çölaşan'ın saldırıları da gösteriyor, hedeflerine ulaşıyor; devlet, bir ara İha'yı geri çekti ve savaş yalancılığını bu kez Uba'ya verdi. Şaşırdığımı kaydetmeliyim. Çünkü Uba ajansı kısmen ilericilerin elindeydi, hainlik yapmazlardı; ama izledim ve öğrendim, Uba'yı Shp'nin ihale zengini "alevi" politikacı Ali Haydar Veziroğlu satın almış ve kontrgerilla'nın hizmetine vermiştir. Şimdi, devletin, düşük yoğunluklu savaşında, birisi ışıkçı tarikatından "İha" ve diğeri, Veziroğlu "alevi" partisinden "Uba" olmak üzere iki ajansı var.

Önemli dediğim nokta işte burasıdır; şimdi açıyorum. Bir: Kuş Kışlalı, Güneydoğu'da "düşük yoğunluklu çatışma" olduğunu ileri sürüyor ve kesinlikle aldatmacadır. Bölge'de Şimdi

"dört başı bayındır", bir savaş vardır. İki: Bu açık savaş, aynı zamanda düşük yoğunluklu savaş sisteminden de yararlanmaktadır. Üç: Özetle Bölge'de orduların kullanıldığı açık bir savaş vardır ve buna ek olarak "düşük yoğunluklu savaş" yöntemleri uygulanmaktadır. Arkadaşlarımızın bu savaşa "kirli savaş" demeleri, bana göre, gerçeği tam yansıtmıyor; "kirli savaş", bu iki savaşın, sadece düşük yoğunluklu savaş doktirinine uygun yanlarını anlatıyor. Dört: Kuş Kışlalı'nın ve şimdi destekçisi İlhan Selçuk'un ileri sürdüklerinin aksine, "düşük yoğunluklu savaş" yeni bir doktrindir ve sadece askeri yöntemleri değil, çok daha fazla, askerlik dışı imkanları, basını, bankaları, üniversiteleri, tarım sektörünü, savaşın aletleri olarak kullanmayı içeriyor. Beş: Daha açık olarak yazıyorum, ülkemizde, "düşük yoğunluklu savaş" Doğu'da vardır, ancak düşük yoğunluklu savaşın asıl savaş meydanı İstanbul'dur. Ankara'dır, İzmir'dir.

Şimdi bir parantez daha açıyorum. Bir: Şimdi ne yapıyorum? Beni uzun yıllar, her biri yedi yüz sayfalık "kitap" yazmakla eleştirdiler ve ben bu eleştirileri kabul etmiyorum. İki: Ancak, şimdi her birisi iki sütun uzunluğunda, "kitap" yazmaya çalışıyorum. Bana göre, "en güzel" yazılarımı, Özgür Politika'ya hazırlıyorum ve uzun çalışmalarımı imbikten geçirerek kaleme alıyorum. Üç: Tekrarlıyorum, özellikle güncelle ilgili olarak söylediklerimi büyük bir düşünsel kuşku ile karşılamalarını, izleyicilerimden, özellikle diliyorum. Beni en çok hoşnut edecek olan, okuyanlarımın bunlarla boğuşmasıdır. Dört: Politika'yı yöneten arkadaşlarımla bunları ikinci sayfaya almada anlaşmış bulunuyoruz. Beş: Bunlar, ülkeye gidiyor ve ulaşması gerekenlere ulaşıyor. Sonra kitapçık oluyorlar.

Devam ediyorum Kışlalı'nın "Düşük Yoğunluklu Çatışma" kitabında, bu yeni savaş doktrininin kökenleriyle ilgili hiçbir bilim-

sel kaynak bulunmuyor, bu Genelkurmay'ın da boş olduğu anlamına geliyor. Eğer bilimsel kaynak olsaydı, bunun adının "low-intensty warfare" olduğunu bilirdi; aslında "çatışma" ya da "conflicht" değil, "savaşçılık" ya da "savaş hali" ya da "savaş" anlamına gelen warfare sözcüğü kullanılıyor, "düşük yoğunluklu savaş" anlamındadır. Bunu ilk kez, seksenli yılların ikinci yarısında, Toplumsal Kurtuluş'ta duyurduk. Henüz bir arayıştı: kuşkusuz ülke dışında Behice Boran ile Abdullah Öcalan da bu yeni arayışı dikkatle ve kaygıyla izliyordu. Bu yeni savaş doktrininin iki net çizgisi ortaya çıkıyordu; birincisi, bağımsızlık ve sol devrim çıkışlarına karşı, düzenli birliklerin yerine, paramiliter oluşumlarla nokta çatışmaları düzeyinde mücadele etmektir. Bu mücadelede, "kesin ve yakın" bir başarıyı hedef olmaktan çıkarmak esastır. Bu çerçevede, bizde, hem "özel tim" kuruluşu ve hem de Kuzey Irak'ta daha önce Arapların Kürtlere karşı denedikleri "korucu" türü birlikler, düşük yoğunluklu savaş yöntem ve imkanlarıdır. Ancak tekrar ediyorum, Ankara'nın Kürt savaşında, tanklar, helikopterler, uçaklar ve düzenli birlikler kullanımı ön plandadır ve bu nedenle, Ankara'nın Kürt savaşını sadece düşük yoğunluklu savaş olarak göstermek çok büyük bir aldatmacadır. Yine tekrar ediyorum, düşük yoğunluklu savaşta *asıl önemli olan, basının, medyanın, üniversitelerin* ve işveren sektörünün ve de tarım şeflerinin savaşın askerleri ve birlikleri olarak kullanılmasıdır. Düşük yoğunluklu savaş, "mehmetçik" gazetecinin, "mehmetçik" profesörün, "mehmetçik" yargıcın, "mehmetçik" Sabancı'nın "mehmetçik" Bucak'ın savaşıdır. Bizim, zamanında Toplumsal Kurtuluş'ta açıkladığımız ve altında Kissinger dahil Amerika'nın en önemli en önde gelen stratejlerin imzası bulunan bu doktirinin özü buradadır. *

** Düşük Yoğunluklu Savaş üzerine Toplumsal Kurtuluş Dergisi'nde yayınlanan söz konusu yazı, Birinci Bölüm İçin Birinci Ek'te yer alıyor (Y.N)*

Öyle rastlantı olarak ortaya çıkmıyor; "mehmetçik gazeteci" sözcüğü, Türkiye'nin Genelkurmay Başkanları'ndan Genaral Güreş'in ağzından çıkmıştır ve bugün geçerliliğini yitirmiş görünmüyor. Türkiye basınının ve televizyonlarının bir bölümünün, Susurluk Çarpışması'ndan sonra sergilediği savaşçı tutum sevindiricidir; ancak bir noktayı unutmuyoruz, aynı basının, "bize" karşı düşmanlığında en küçük bir yumuşama yoktur. Üstelik başka bir zaman göstermeye çalışacağım: Türk ve Kürt soluna karşı daha hainane dolaplar peşindedir. Burada açıklayıcı olan, benim pek sevdiğim bir filozof sözüdür: "Bir insanı büyü ile öldürebilirsin, ancak kahvesine bir miktar arsenik koymak şarttır." Burada önemli olan şudur; bir aydır, korka korka izleyicilerimi uyara uyara, devlet partisinin çatladığını, ikiye ayrılmak üzere olduğunu aralarında bir çatışma çıktığını haber veriyordum, korkum, güncelde benim yüzde yüz emin olmadığım bu saptamayı, okuyanlarımın çok doğru kabul etmeleri ihtimalinden kaynaklanıyordu. Ama şimdi, benim bu yazılarımın posta muhataplarından olan Mesut Yılmaz, Türk devletinin ikiye ayrıldığını, yurtsever tarafının kendisine bütün bu bilgileri verdiğini açıkça söylemiş bulunuyor; medyayı da hazır kaset ve haberlerle besleyen işte bu taraftır. Bu çatışmanın, nereye kadar gideceği hala tartışmalıdır, ancak medyada bu çatışma ve çarpışmaya göre ikiye ayrılmış bulunuyor. "Özgürlük" sevdalılarının kaynağı buradadır. Doğu Perinçek de buradadır ve bu çatışmanın, tekeller arası ve uluslararası yarıkları da vardır; Perinçek aynı zamanda bu yarıklardadır.

Bir: Biz bu çatışmanın iki tarafında da namevcut durumdayız. İki: Ancak bu yarılma bizim dinamizmimizin sonucudur. Üç: Yarılmadan bir kaygımız olamaz; "kayıkçı döğüşüdür" diyerek küçümsememiz veya küçültmemiz, bizden uzaktır ve uzak

olması gerektiğini düşünüyorum.

Devam ediyorum; Kışlalı'nın kitabına dönüyorum. Kitabın en yararlı bölümü, Kışlalı'nın çeşitli zamanlarda yaptığı mülakatları yeniden yayınlamasıdır. Buradan bir "tarihçe'" çıkarmak ve Genelkurmay'ın iç değerlendirmesini görmek mümkün oluyor. Şimdi buna geliyorum.

Bir: "1991 baharı ve yazında ben büyük endişe içerisindeyim. Hemen büyük bir çalışma grubu kurdum. Ne yapmamız gerektiğini araştırdık." Bu sözler, İstanbul'da Fenerbahçe Ordu Mahallesi'nde çok korumalı eski genaraller sokağında, General Güreş'in söylediklerıdir ve ben yine "Allah söyletiyor" diyorum. Çünkü "biz" 1991 Yaz Ayı'nı ülkemizde yeniden iç savaş'ın başlatılması tarihi olarak yazıyoruz; Diyarbakır'da Vedat Aydın ve İstanbul'da Devrimci-Sol liderlerinin katliyle yargısız infaz'lar bir devlet politikası oluyor ve Güreş bunu itiraf ediyor. İki: "Baktım ki ben Genelkurmay Başkanı olarak yardımcı olmazsam bu iş kötüye gider. Türkiye bölünür. Durum bu kadar kötüydü. O günlerde göreve gelen Mesut Yılmaz Hükümetine de brifing verdim. MGK'de duyduğum büyük endişeyi anlattım." Bunu da Güreş söylüyor ve bu Mesut Yılmaz'ın, Yıldırım Akbulut'un yerine Anap başkanı ve başbakan olması dönemidir. Ve biz şimdiye kadar hep şunu söylüyoruz: Mesut Yılmaz, iç savaşın sorumluluğundan kaçmak için hemen erken seçime gitti; burada hesabı, ya halkın yeni bir güveniyle gelmek ya da "kirli" işlerin icrasını başkasına bırakmaktı. Madam Çiller'in, son başkanlığına kadar Yılmaz'a, "bıraktı, kaçtı" demesi bununla ilgilidir ve bu değerlendirmenin asıl sahibinin Genaral Güreş olması ihtimal dahilindedir.

Üç: "Topyekün mücadele, ama buna da imkan yok. Tayin ettiğin gitmiyor. Kim yapacak mücadeleyi? Gidenler de istifa edi-

yorlar. Yedi gün uyumadan bunu düşündüm. Sonunda bu işe el atmam gerektiği neticesine vardım. Zaten cumhurbaşkanı da başbakan da istiyorlardı. Kuvvet komutanlarına, el atmam için sıkıyönetim lazım, dedim. Ama bunun bir mahzuru vardı. Türk halkı 'gene asker geldi halletti' derdi. Demokrasi sivil bir yönetimle sorunu çözerse halkta daha güzel bir imaj oluşacaktı. Hükümetler daha kuvvetlenecekti. Oradaki sivil yöneticiler de kendilerini daha güçlü hissedeceklerdi." Bu sözler de General Güreş'indir ve burada adı geçen başbakan, artık Morrison Süleyman Demirel'dir. Muhalefetinde "kardaşım Kürtler" diyen demagog Morrison ülkemizin büyük hainlerinden Erdal İnönü'nün koltuk değneğiyle koltuğa oturunca, böyle bir zulüm ve cinayet programıyla karşılaşıyor ve hemen kabul ediyor. Doksan üçe kadar hain bir iç savaş içinde, daha sonra, Demirel-Çiller-Güreş Darbesi dediğimiz, tarihimizin en hain ve kanlı darbesine yaklaşılıyor. Doksanbirden sonra, "demokrasi" görüntüsü içinde, çok kanlı bir iç savaş başlatılıyor; demokrasi görüntüsü verebilmek için basının, televizyonun, iş çevrelerinin, üniversite ve yargının içine çekilmesi zorunlu oluyor, işte düşük yoğunluklu savaş budur.

GAYRI MESUT HAVALAR*

Ankara'daki gayrı mesut havaları aktarmakta geciktim. İyi oldu, daha çok araştırma yapmak imkanı buldum. "Mesut", Türkçede "mutlu" ve Latince kökenli dillerde "faust" sözcükleriyle ifade ediliyor; isim olarak "fausto" kullanılıyor. ANAP Başkanı

* 13 Eylül 1993, Özgür Gündem Gazetesi.

Fausto Yılmaz, kendisini, Stalin'i aratacak biçimde, yüzde yüz oyla başkan seçtirecek kadar gayrı mesut görünüyor. Bir ipucu olarak ele alıyorum ve üzerinde durmam gerektiğini biliyorum.

Ancak "Faust" benim en çok sevdiğim şaheserlerin birisinin de adı oluyor. Goethe'nin bu ölümsüz eserinde Faust, iktidarı bilimde buluyor, bilim için büyük bir susuzluk çekiyor ve karşısına hep Mefisto çıkıyor; ilk kez, Almayacı eski başbakanlardan Sadi Irmak tarafından Türkçeye çevrilmiş bulunuyor. Faust, bir susuzluk ve bir bilim felsefesi romanıdır.

Madam Çiller hükümete gelince, Fausto Yılmaz'da bir mutsuzluk sezmeye başladım; bir aykırılığı sergiliyordu. Sürekli "biz iyi muhalafet yapıyoruz" diyordu ve Süleyman Demirel'i bile beğenmeye başlıyordu. Hep hükümete destekten sözediyordu ve terörist medyadaki a.çocukları, Fausto'nun iyi olması gerektiği zamanda sürekli, "Çiller mi, Yılmaz mı" sorusunu ortaya atıyordu. Bunları aykırı ya da beklenene göre sapma olarak görüyordu.

Faust, bir bilim felsefesi tartışmasıdır; bilim felsefesi denince ben Marx'ı ön planda tutuyorum. Marx'ın epistemolojisi ile Amerikan bilimi arasında taban tabana bir zıtlık var; Marx'da hareket noktası aykırılıklar ya da sapmalardır. Amerikan biliminde ise sapanlar, Mehmet Sincar'a saygı için DEP önüne gelen emekçi-Kürt kardeşlerimiz örneği, tepelenmeye, ezilmeye, üzerinde polis postallarıyla çiğnenmeye mahkumdurlar. Amerikan bilimi, ayrık olana polis terörünü layık görüyor; bilim ise, bir çiçek örneği, ayrık uçlarının incelemesinden fışkırıyor.

Aykırılık sadece Fausto Yılmaz'da görülmüyor; şimdiye kadar Alamancı Milliyet'e de bir hoşluk gelmiştir. Daha çok yakın bir zamanda Uğur Mumcu'nun öldürülmesini, cinayet saymayan ve Eşref Bitlis'e "milli ölü" muamelesi yapan Milliyet'te bir büyük çark işlemi yaşanıyor; Bonn eğilimli Altan Öymen, ayrıca arka-

daşları arasında "Hans" olarak çağrılan Yalçın Doğan, Madam Çiller'in etekleri altında kendilerine bir yer bulmak için yarış halinde görünüyorlar. Eski hallerinden sapıyorlar ve sapkındırlar; üzerlerinde durmam gerekiyor.

ANAP Başkanı Fausto Yılmaz, gayrı mesuttur.

Alamancı Milliyet, çark içindedir.

Araştırdım, tartıştım, okudum, bilen arkadaşlarımı buldum ve görüşlerini aldım. Yazmak durumundayım; ancak bir bilim yöntemi parantezinin yararlı olacağını düşünüyorum. Tarih, bilimlerin anasıdır; şu günlerde Adam Smith'in görünmez ellerinin Cumhuriyet'e monte ettiği Aydın Engin ile Atilla Coşkun'un, Aziz Nesin için "Aziz nesin sen nesin" kampanyası artık tarihtir. Ve tarihi kısadır: Aziz Nesin, İstanbul'daki bu TKP saldırısını durduramadı ve musluğuna, Moskova'ya gittti, rica etti ve şimdi Cumhuriyet'te Engin ve Coşkun ve diğer coşkunlar susuverdiler. Bunun anlamı ise şudur; bazılarının muslukları dışardadır.

Gayrı mesut havaları anlayabilmek için Almanya'ya değil, Amerika'ya baktım; Fausto Yılmaz'ın mutsuzluğu ile Milliyet'in çarkı aynı gibi görünüyor. Şimdi özetlemek istiyorum; Amerikan dış politikasının oluşmasında en etkin ve ciddi çalışma ile tartışmaların yer aldığı, "dışişleri", Foreign Affairs Dergisi'nden söz etmem gerekiyor. Dergi'nin, yaz 1993 sayısında, strateji uzmanHorvad'lı Profesör S.P. Huntington'un "The Clash of Civilizations?" başlıklı yazısı son derece ilginçtir; Sovyet sisteminin yıkılmasıyla birlikte dünyayı, "uygarlıkların çatışması" olarak görüyor. Huntington'un yazdıkları ilginç, "Mekke'yi reddeden, Avrupa'nın Mekkesi Brüksel tarafından reddedilen Türkiye'yi", parçalanmış ülke, "torn country" olarak değerlendiyor; ancak, bana göre, derginin otuzuncu sayfasında yayınladığı harita çok

daha önemlidir. Huntington, 1500 yılından beri geçerli olduğunu söylediği bir sınır çiziyor; Filandiya ve Rusya arasından, Beyaz Rusya ile Ukrayna ile Romanya'yı ikiye bölerek geçen bu sınır, Hırvatistan ile Bosna Hersek'i ayırarak denize ulaşıyor ve Huntington'a göre uygarlıkları ayırıyor. Batısı'nda "Batı" ve Doğusu'nda "Doğu" var; Batı, Katolik-Protestan ve Doğu da Ortodoks-Müslümandır.

Bir: Hepsi bu kadar. Doğu'da islamlık var. İki: Foreign Affairs'teki bütün yazılar, bir "enternasyonalist" olan Clinton'un ilan ettiği bütçe kısıntıları nedeniyle enternasyonalist bir politika izlemesinin imkansızlığını vurgular. Amerika, askeri bütçesini kısmak istiyor ve jandarmasıyla bu bölgeyi kontrol edemeyeceği ortaya çıkıyor. Üç: Sırbistan'a başbakan, Ermenistan'a dışişleri bakanı olarak Amerikan yurttaşı gönderen, bir başkasını Polonya'ya monte etmek isteyen ve Türkiye'de önemli yerlere Amerikan yurttaşları getiren Amerika, daha ekonomik kontrol yollarını deniyor. Dört: Doğu'da, Almanya'ya politik etki kapıları kapatılıyor. Beş: Soğuk savaş'ın bütün mali askeri yükünü omuzlayan Amerika'nın, şimdi askerlerini azaltırken, buraları Almanya'ya kaptırmamaya kesin kararlı olduğu anlaşılıyor.

Birinci sonucu yazıyorum: Fausto Yılmaz ile Milliyet'in ayaklarının altındaki toprak kayıyor. Türkiye, "politik" Almanya'ya kapatılıyor.

Devam etmeden önce bir parantez açıyorum. Gayrı mesut havaları yazmakta geciktim, ancak iyi olmuştur. Bir: 9 Eylül 1993 tarihli Hürriyet'te, ben hapisteyken bu evde kiracı olan ve daha sonra Turgut Özal'ın evine iltica eden Yavuz Gökmen, ANAP'ta yeni lider arayışını haber veriyor. MHP kökenli Lütfullah Kayalar, son kongrede, merkez komitesine en yüksek oyla seçiliyor ve Yavuz'un yazdığına göre ölü Turgut Özal'ın başkanlığa adayı oluyor. İki:

"Parti-basın" üzerinde yazmam gerekiyor, eylülist darbe halklarımızı depolitize etmek istedi, Madam'ın darbesi burjuva partilerini ortadan kaldırmayı hedefliyor. Mart seçiminde, bütün işbirlikçilerin Madam'ı destekleyerek Fausto Yılmaz'ın defterini dürmek istedikleri anlaşılıyor. Üç: 10 Eylül 1993 tarihli Hürriyet'te, Ertuğrul, Madam'ın, Yeltsin'den boru hattı ihalesini, Amerika'da seçimde Clinton'u destekleyen bir Amerikan firmasına vermesini istediğini yazıyor. Madam, ülkei Amerika için Moskova'ya gitmiş bulunuyor.

Ekleyeceklerim de var: Bir: Kürt sorununda inisiyatif alan Almancı Jandarma paşası, Eşref Bitlis öldürülmüştür. İki: Almanya, Hırvatistan üzerinden tekrar Türkiye'de etkinlik kazanmak için hücuma geçince, içerisinde, ırkçı Dazlaklar hareketi çıkmıştır. Üç: Madam, TRT'nin başına Bonn'dan Onur Öymen'i getirmek istemiş, püskürtülmüştür. Yerine, ileride yazacağım, benim ajan yetiştiricisi olarak bildiğim Washington'daki George Town Üniversitesi'nden Tayfun Akgüner getirilmiştir. Bunlar, Washington açısından, Bonn'a karşı, kararlılık göstergeleri oluyor.

Devam ediyorum. Bir: Foreign Affairs Dergisi'nde, Ukrayna'nın nükleer silahlarını koruması üzerinde ciddi yazılar çıkıyor. Washington, Doğu'yu Almanya yerine Rusya'ya bırakmakla birlikte Rusya'ya tam güvenmiyor. İki: Türkiye'yi, Rusya'nın yanına bir casus ve bir bekçi olarak koymak istiyor. Üç: Foreign Affairs'in, başka bir sayısında, D.Pipes ve P.Clawson adındaki iki uzmanı, "Hırslı İran ve Sıkıntıları Komşular" başlıklı incelemesinde, Ankara'nın, "Çin Seddi'nden Adriyatik Denizine" türünden edebiyatı sert bir biçimde eleştiriliyor. Bunlar, "Delusions" kendinden geçme, olarak niteleniyor ve "çok büyük hatalara yol açabileceği" belirtiliyor. Dört: bir Amerikan papaganı olan Madam'dan önce bu sözler, Foreign Affairs Dergisi'nde reddediliyor.

Hepsi bu kadar; ancak çok net görünmüyor. Washington, Rusya'ya tam güvenmiyor ve Türkiye'nin geleceğini de emin görmüyor. Foreign Affairs'te, Türkiye, "gelecek yılları çok riskli ülke" olarak niteleniyor. Bu kadar mı? PKK içinde, "Now Controls Portions of Southern Turkey" ifadesi yer alıyor; PKK'nin, Güney Türkiye'de belli kısımları kontrol ettiği yazılıyor.

Güzel. Filistin-Tel-Aviv barışı ile Amerika'nın bölgeyi daha az masrafla kontrol etmesi yolları açılırken, bu PKK nereden çıkıyor? Amerika ve askerlerin uysal papağan, Madam Çiller bir vitrin olarak bunun için mi öne sürülüyor? Düşünmeye çalışıyorum; ancak Ankara'da mefistolar çalışıyor ve gayrı mesut havalar esmeye devam ediyor.

Eylülist darbenin yıldönümünde, Ankara'da dün, SHP toplantısında, mefistolar kirli havalarını estirdiler. Bir: Almanya'da politikaya başlayan Ercan Karakaş ile Almanya eğitimli Güven Gürkan'ın grubu durduruldu. İki: Meteahitlerin üç mefistosu Moğoltay-Kumbaracıbaşı-Çetin'in katılımıyla, Parayalçın adında bir Amerika ve Amerika'nın Foreign Affairs'i kazandı.

Eylülizmin yıldönümünde kazanan Parayalçın değil, General Güreş, polis şefleri Erkan-Agar ve Amerika'dır.

Ben, bir konuşma için baktığım, "Kürt Bahçesinde Sözleşi" kitabımızda, 1992 yılı için, "PKK Yılı" dediğimi gördüm; Güreş hazırlıkları için, "bunlar 1992'den itibaren hizmete girdi" diyor ve böylece tarih saptamalarımız birbirini buluyor. Dört: Şunları da söylüyor: "Eski Özel Harp'ın yapısını değiştirdik. İngiltere'ye gittim. Araştırma yaptım. Özel Kuvvetler Komutanlığı haline geldi. Alayları oluştu. Amerika ile temasa geçtim. Çok yakın işbirliği

yaptım. Bunlara 1991 sonlarında başladık." Bunlara ben de şunları söylüyorum: Kimseye iki yüzlülük hakkı vermiyoruz: bu dönemde, Shp-Chp hükümettedir ve bütün pisliklerin, cinayetlerin içindedir. Bunlara bir de şunu ekliyorum: "Ülkemizin bütün büyük hainleri benim eski arkadaşlarımdır." Bunu tiksinerek yeniden yazıyorum. İnönüler, Çetinler, Karayalçınlar, Baykallar, yakın ya da uzak benim eski yaranım, çenelerine kadar pisliğin ve cinayetlerin içindedir.

Genaral Güreş, "Demirel'in çok rolü oldu" diyor; "bordo bereliler bunlar, hepsi gönüllüler, onlarla vurmaya başladık" diyerek sürdürüyor. Ancak Demirel'in korkaklığı ve ikiyüzlü konuşmaları ortaya çıkıyor; Demirel, kapalı kapılar ardında bunları hep onaylıyor, ancak kapıdan çıkınca kendisini sorumluluktan sıyıracak adımlar atıyor. İşte bu nedenle, "sorumluluk" kavramından yoksun, yasa veya meşruiyet kavramlarını hiç bilmeyen birisi aranıyor; 1993 yılı yazındaki, Demirel-Çiller-Güreş darbesi işte böylece gerçekleştiriliyor. Bu darbenin önünde ve sonundaki devlet katındaki cinayet ve katliamları yeniden yazmıyorum. Çünkü biliniyor. Yalnız bilinse de tekrarlamak zorundayım: Ülkücü-polis-mafya şebekeleri bu cinayetlerin yalnızca tetikçisidir ve emri verenler, Demirel-Çiller-Güreş Cuntası'dır.

Sonuç mu? Beş: Kışlalı'nın yansıttığı Genelkurmay psikolojisi, 1994 yılını büyük bir başarı yılı sayıyor. O yıl terhislerin de ertelenmesiyle, büyük bir karşı taarruz amaçlanıyor; "denizin kurutulması" dedikleri, sivil halkı temizlemek bu yılda yüksek düzeylere ulaşıyor. Kışlalı, 1994 yılı için, "bu alanlar PKK'den temizlendi" değerlendirmesini aktarıyor; "1994 yılında sağlanan kontrol" bir iyimser değerlendirmeye yol açıyor. İşte bu yılda, hem Güreş ve hem de Çiller, "terör'ün belini kırdık" şarkısını söylüyorlar. Ama ne ölçüde? Düşük yoğunluklu savaş, bütün bu

kirli ve hainane işlere, büyük bir ideolojik kamuflaj gerektiriyor. Başarı mı ve nereye kadar? Altı: "PKK'ya karşı sürdürülenler içerisinde, herhalde en az başarı sağlanan psikolojik operasyonlar olmuştur". Kışlalı, kimseye atıf yapmadan bunu da yazıyor; Kuş Kışlalı'nın kendine özgü bir düşüncesi olmadığı için bunu, Genelkurmay psikolojisi olarak almak zorunludur. Düşük yoğunluklu savaşın bütün şiddetine karşın, Genelkurmay, Türkiye aydınının tümüyle kazanılmadığından yakınıyor ve şimdiki zamanlarda, aydına yönelik yeni ve daha sinsi operasyonlar, bu değerlendirmenin hala geçerli olduğunu gösteriyor.

Durum değerlendirmesi mi? Genelkurmay'ın bu yayının göre, Genelkurmay, şehir kesiminde, önemli başarılar aldığı kanısındadır. Hem Kürt ve hem de Türk solu için, legal basın ve parti alanında varılan noktayı büyük bir başarı sayıyor; "Demokrasi" gazetesi ve Hadep'i "asimile" edilmiş ve evcilleştirilmiş sayıyor ve Türkiye solunda, Doğu Perinçek'in grubu ile sokak süpürgecisi Ödep'i "meşru" sayıp, diğerlerini kanla yasaklıyor. Yedi: "Örgütün silahlı gücü ile buna katkıda bulunan şehir yapılanmaları büyük ölçüde elinden alındı. Ancak bunlar onu eylemsiz kılmaya yetmez. Dünyanın birçok yerinde benzer örgütler var. On kişisi kalmıştır ama, eylem yapar. Bazen büyük kayıplar da verdirir. Terörün sıfırlaması kolay değil. Ben bile kırıldı ya da son çırpınışları gibi bir sözü hiç etmedim". Bunları da, Ohal Valisi ve Dyp yöneticisi Ünal Erkan söylüyor. Devlet, basının ve açık siyasal faaliyetlerin alanı olarak gördüğü "şehir yapılanmalarının" saf dışı edildiğini düşünüyor.

Peki şimdi? Doksanbir, bir politikanın sonudur. Doksanüç dahil ve doksanüçe kadar geçen zaman, yeni bir politikanın kanlı arayışıdır. Doksanaltı ise arananın iflasıdır. Devletin çatlaması ise, iflasın kabulüdür. İflasta üç Kürt kızının kutsal yel eylemi,

son derece önemlidir; hatırlatıyorum, Arap Kasabı İsak Rabin de kendisine yönelik "neden barış" suçlamalarına, İsrail'de, otobüslerde Arap gençlerinin kutsal yel eylemlerini göstermiştir. Kentlerde, gazete veya partilere razı olmayanların, kutsal yelle karşılaşması sersemletici bir etkiye sahiptir. Sadece bu değil; doksanaltı yılında, Kürt gerillaları Kürt kentlerinde kalıcı eylemler yapmaya başlamışlardır. Sadece bu değil; Türkiye kentlerinde öğrenciler, analar, yoksullar, tarihimzin pek az örneğini bildiği direnç işaratleri ve şiddete şiddetle karşı koyma eylemleri ortaya koymuştur. Türkiye devrimcileri, Genelkurmay'ın kendilerine açık tuttuğu kapılardan girmeyi reddetmişlerdir. Öte yandan, Türkiye düzeninin son bir çare olarak denediği Refah yobazlığı geri tepmiştir. Tek sözcükle, doksanbeş yılında ve özellikle doksan altıda, hem savaş ve hem de düşük yoğunluklu savaş, önemli ölçüde toprak kaybetmişlerdir. Bu nedenle toplumumuz şimdi, bilinçsiz olarak, ancak nesnel bir biçimde, bu savaşların uygulayıcısı şebekelere, polis şeflerine, Güreş'e, Çiller'e nefretini kusma şölenindedir. Demirel, kollarını başına siper yapmış, sakınarak bekliyor.

Bazen düşünüyorum, bilime susamış bir kamyonun altında kalan, mankenlikten bir faşige, ülkücülükten yetişme bir mafya soytarısı ve alevi topluluğumuzun yüzünü kirleten özel tim şefi bir katil polis, üç kişi miydi, yoksa artık bir kişilik bir suret miydi? Ezilen, güzel ülkemize layık görülen çirkin vesikalık mıydı? Yoksa orada kaybolan, mankenlere düşkün, polis şefleriyle dost, mafyayla içli dışlı "bizim" Hıncal Uluç muydu, bilmiyorum. Öyleyse, artık "öç", "hınç" ve "vur" sözcükleri bize mi kalıyor? Soruyorum.

30 Kasım '96

KISA İHANET TARİHİ

Bir "iki yüzyıl savaşları" haberi tutturdum, sürdürüyorum ve bırakmıyorum. Bunun içine bir "otuz yıllık iç savaş" dönemi yerleştirdim; henüz kapanmadı ve devam ediyor. İç savaş bazen ateş alıyor ve bazen külleniyor, başlangıç tarihi aşağı-yukarı, Morrison Süleyman Demirel'in başbakanlığına denk düşüyor. Bütün iç savaşlar örneği pistir ve geçtiği toprağı mutlaka kirletiyor; "kirli devlet" bu olgunun ve Morrison Süleyman'ın varlığının işareti oluyor. "İç savaş" konsept planında, "düşük yoğunluklu savaş" stratejisinden ayrıdır; ancak yürütülmesi, "düşük yoğunluklu savaş" türü, ihanetlere dayanıyor. Bu anlamda, iç savaşı yazmak, ihaneti yazmaktır. Bugün, ihanetin kısa tarihini sunmak istiyorum. Pek acıklıdır.

Devlet, zor uygulamasının soyut adı'dır; bu anlamda soyut'tur ve somut düzlemde ise, devletin kirlenmesi, toplumun kirlenmesinin başıdır.

Bir yanı yiğit, bir yanı görkemli, bir yanı yaratıcı, ancak, ortamı pis ve rivayeti acıklı bir otuz yılı düğümlemek üzereyiz ve ben, sona yakın ölçüde iyimser ve sondan bir basamak altta mo-

ralliyim. Nasıl olmam ki? "Bizim sadık ihanetçimiz" Doğu Perinçek, "bizim" pazarlamacımız ve "bizim" düşüncelerimizin, isportacısı olmuştur. "Benim" sözcüğünü biliyorum, ancak burada "bizim" sözcüğü önemlidir; "Ülke" olabilir, Gündem'dir ya da "Özgür Ülke", kısaca "bizim gazete" demektir, bunlardan birisinde, General Eşref Bitlis'in uçakla ölümü üzerine, henüz mevlidi okunmadan, imzası önemli değil, bizim "Vezir Düşürmesi" yazımız çıktı; orada, Bitlis'in, Mumcu'nun katline bir karşılık olarak, Amerika taraftarları tarafından öldürülmüş olabileceğini ısrarla yazıyorduk. Perinçek'in şimdi yaptığı, başka devletlerin raporlarıyla bizim düşüncelerimizi karıştırıp pazarlamaktır, çok mu kötü?

Artık neredeyse haftada bire çıkarmışlardı, gece geliyorlar, alıyorlar, "ülkücü" katillere benziyorlardı, otomobilin arkasında birisi bir yanımda ve diğeri diğerinde, Karakusunlar Köyü'ne yakın Adana yolu üzerinde, götürüyorlar, ben içimden "ne zaman vuracaklar" diyordum, bir veya birkaç gün sonra, Dgm'de savcının önüne çıkarıyorlardı; savcının adı, daha çok Nuh Mete Yüksel'di ve her serbest kalışımda, elinden avını kaçırmış bir vahşi yüzü takınıyordu. İşte bu Nuh, sonunda, Refah'ın kapatılması için bir fezleke hazırladı ve dava açılması için Anayasa Mahkemesi savcısına gönderdi. Ne kadar acı-komik değil mi? Ben bu yaz, ilk önce, Refah'ın kapatılması için bir basın açıklaması gönderdim, "Bakış" kitapçığında var ve sonra da, usulüne uygun olarak, Ankara'da avutakım Dursun Ermiş eliyle aynı savcılığa başvurarak, Refah'ın kapatılması için dava açılmasını istedim.* Şimdi "benim sadık savcım" Nuh Mete Yüksel, eksik kalanı tamamlıyor. Pek güzel değil mi?

Bu benim ahlakım'dır; "güzel" olanı görmeden acı olanı yaz-

** Söz konusu başvuru dilekçesi, İkinci Bölüm'e Ek olarak kitaba alınmıştır.(Y.N)*

mak istemiyorum. Bugün, Türk ve Kürt solu, otuz yıllık iç savaş döneminin sonunda, kesin bir ideolojik zafer kazanmıştır ve böyle bir zamanda, ihanetin acı tarihini yazmak mümkün oluyor. Yazmak için zafer gereklidir; çünkü "ihanet" sadece katliam, sadece satış, sadece kalleşlik demek değildir. Bundan öteye gidiyor. İhanet için, bütün bunların olması gerekiyor; ancak bütün bunlara ek olarak bir de, "güven" zorunludur. İhanet, kötülüklerin güvenilen eller tarafından yapılmasıdır. Hain, sadece "kalleş" değildir; hain, kendi içinizden çıkan kalleş'tir. İhanet, öldürülmeniz değildir; yakınınızın sizi öldürmesidir. Hain, güven kazanmış katildir. Bu nedenle ve tarifine uygun olarak, Madam Çiller, Netanyahu Erbakan ve Morrison Süleyman, kesinlikle hain değiller. Hain değiller, ancak ihanet için gereklidirler.

Tekrarlıyorum, bu yazılara, kitaplar sığdırmaya çalışıyorum; kitap çalışmalarımda, "1967 Yılı", hem Türkler ve hem Kürtler için çok önemli çıkıyor. Bu yıl, aynı zamanda, zamanın TC Başbakanı Demirel'in Sovyetler Birliği ile Cumhuriyet tarihinin, birincisi 1921 yılı Mart ayındadır, ikinci büyük antlaşmasını imzalamasına tanıklık ediyor. 1967 Türko-Sovyet Antlaşması, tıpkı 1921 Türko-Sovyet Antlaşması gibi hem Türkiye, hem Sovyetler ve hem de dünya için önemlidir. Güzel, ancak neden? Neden, korkak Demirel, bir ölçüde Washington'u da aşarak böyle bir anlaşmaya gidiyordu ve daha önemlisi Sovyetler'e "mal satarken" karşılığında ne alıyordu; yıllardır bir de bu sorunun cevabını arıyordum. Cevabın ipuçlarını, buraya göçmeden kısa bir zaman önce Mahir Kaynak'ın aracılık ettiği ve Prof. Türkcan'ın da katıldığı bir buluşmada, eski başbakanlardan Menderes'in oğlu Aydın Menderes verdi; "çok basit Hocam, çok bunalmıştı" diyordu. 1967 yılında Demirel, Türkiye'yi Amerika'dan bir milim uzaklaştırmak karşılığında, Sovyetler Birliği'nden, Türkiye İşçi Partisi'nin kellesini istiyordu. Çünkü, 1965 Seçimi, Demirel'i başbakan yaparken onbeş isimsizi de, "Tip milletvekili"

olarak meclise gönderiyordu; "biz" her kademede Tipliler, Türkiye'de Başbakan'a "morrison" diyor ve Demirel'i başbakan olmakla birlikte, ülkeyi yönetemez hale getiriyorduk. Şimdi nasıl Netanyahu Erbakan bunalıyorsa, o zaman da Başbakan Demirel nefes alamıyordu. Kendisi de Moskova'ya açılırken düşürülen Adnan Menderes'in oğlu Aydın Bey, bana, "Anlaştılar Hocam, Tip orada bitti" diyordu.

Doğrudur. O zamana kadar hükümeti bunaltan biz Tip'liler o tarihten itibaren birdenbire kendimiz bunalır hale geliyorduk; sanki herkes ipinden boşaltılmıştı ve Tip, kendisi dışında solun hedefi olmuştu. Bir: Sovyetler en çok, şimdi aramızdan göçük, sevgili dostum Doğan Avcıoğlu'nun başında bulunduğu radikal askeri "devrim" hareketini destekliyordu; Ordu içinde pek çok cuntalar oluşmuştu. Zamanın Mit ajanı Mahir Kaynak da, Mandanoğlu Cuntası içindeydi ve cuntayı izliyordu; Kaynak çabuk farkedildi, Avcıoğlu bana daha sonra, Kaynak konusunda kendilerini Sovyet ajanlarının uyardığını anlatıyordu. Avcıoğlu, güçlü bir Tip muhalefeti yapıyordu. İki: Mihri Belli sessizliğini bozmuştu ve "milli demokratik devrim" adıyla, Avcıoğlu'na yakın ve gençleri toplayan bir Tip muhalefeti başlatmıştı. Üç: Tkp henüz pek zayıftı. Ancak Tip'e yakın sekreteri Baştimar'ı tasfiye edip, karyerist İsmail'i yerine geçirmişti; Laz İsmail, Belli'yi sevmemekle birlikte, milli demokratik devrim teziyle Tip'e karşı kampanyaya katılıyordu. "Bizim Radyo" Tip'e karşı mücadelesinde ısınıyordu. Dört: O zamanlar solda görünen ve her zaman Mit ile kucak kucağa olan Cumhuriyet gazetesi, Tip muhalefetini kinle körüklüyordu. Beş: İnci ve Doğan Özgüden yönetimindeki Tip yakını "Ant" dergisi sallanıyordu; zaman zaman Yaşar Kemal de, ben de başyazı yazıyorduk, ancak Özgüden, hazırlıksız bir "Orta Doğu Devrimci Çemberi" sloganı atmıştı, bu bizim gençliği daha hızla kaybetmemiz sonucunu doğuruyordu. Sonunda Tip, bu anlaşmadan çok kısa bir zaman sonra, Hemingway'in balığı

türünden hızla küçülüverdi.

Ancak yılmadığını söylemek gerekiyor; hem dışa karşı savaşıyor, hem ülkücülerin, hem başta "maocu" olmak üzere solcu gençliğin hücumlarına karşı kendisini korumaya çalışıyor ve hem de ileriye atılmaya hazırlıyordu. İleriye atılımı yazı kurulunda benim de olduğum "Emek" dergisi hazırlıyordu; Aybar devrildi. Behice Boran Genel Başkan, Kürt kökenli Sait Çiltaş Genel Sekreter yapıldı ve 1970 yılı sonunda, Dördüncü Kongresi'nde ünlü "Kürt Halkı Vardır" kararını aldı. O zaman Mehdi Zana ve Kemal Burkay örneği Kürtler ile beraberdik; bu karar, Kürtler üzerinde bütün yabancı gözlemcilerin kabul ettiği gibi, Kürtlük tarihinde çok önemlidir. Sonunda Türkiye İşçi Partisi kapatılmıştır.

Dördüncü kongre Ankara'da, Yıldırım Beyazıt Çarşısı'nın küçük düğün salonunda yapılıyordu, biz, ülkücülerin ve Perinçek Grubu'nun baskınından çekiniyorduk. Ancak yakın zamanlarda, Rasih Nuri İleri, yakınımızda bir yerde, kendisinin ve Ertuğrul Kürkçü'nün içinde bulunduğu başka bir grubun bizi basmak için bütün hazırlıkları yaptığını yazıyordu. Kongre ise "Kürt Halkının Varlığı" kararına ek olarak faşizmin ayak seslerine işaretle "Faşizme Hayır" kararını da alıyordu. Acı olduğu kadar öğretici'dir.

Tip Dördüncü Kongresi Kürtlük kararını aldığı yıl, Güney'de Mustafa Barzani ile Bağdat arasında bir ön anlaşma imzalanıyor; bu anlaşmaya göre, Bağdat, Kürtler'e "otonomi" vermeyi resmen kabul ediyor. Bu kabul ve bu ön anlaşma da Kürt tarihinde ayrı bir öneme sahiptir; yalnız "otonomi" sözcüğü, Ankara ve Tahran için bir kabus anlamına da geliyor. Bu kabusun etkisi olabilir, 1972 yılı ilkbaharında, Moskova, Bağdat ve Ankara ile nerede ise aynı tarihte, "Dostluk Antlaşmaları" imzalıyor; benzerini Tahran'a da sunuyor. Ben hep, Türkiye'de, Martçı Darbe günleridir ve bu darbe sırasında Başbakan Kosligin'in Ankara'ya gelip, darbeci generallerlerle kucaklaşmasını acı acı izlediğimi

hatırlıyorum. Ancak bu "Dostluk Antlaşmaları" asıl Güney Kürdistan için tam bir darbedir; Sovyet Komünist Partisi, Irak Komünist Partisi'ni iktidardaki Saddam rejimi ile bir "cephe" yapmaya zorluyor. Bu, Kürtlerin yalnız bırakılması ve Mustafa Barzani'nin bastığı toprağın kaymasıdır. Çok acıdır.

İsmet Şerif Vanlı'nın Fransızca kaleme aldığı, Irak Kürdistanı'nın siyasal tarihi, bu açıdan son derece öğreticidir. Vanlı'nın bu dönemde Barzani'nin kurmaylarından birisi olarak, Sovyet Komünist Partisi liderleriyle görüşmelere katılmış olması ihtimal dahilindedir ve yazdıklarının bu yanını, Sovyet tarihi için de anlamlı buluyorum. Sovyetler, Barzani'ye teselli sözleri ediyorlar; ancak Barzani; sonunda, İran ve Cia ile anlaşmak zorunda kalıyor. Kürtlük tarihinde çok acı sayfalar hazırlanıyor.

Önce Moskova ve arkasından, 1975 yılında, Cezayir'de Şah-Saddam Antlaşması ile Washington ve Tahran, Kürtler'i terk ediyor; Moskova'nın Saddam ile kurduğu "cephe" binlerce Kürdün canına ve Mustafa Barzani'nin politik yaşamına maloluyor. Ancak şimdi daha iyi görüyoruz; bu yıllarda, Moskova kaynaklı bir başka "cephe" daha hazırlanıyor.

Bu hazırlık için yetmişli yılların başına dönmem gerekiyor; biz "kan kaybını" sürdürüyoruz. Mahkemelerde, o zamana kadar birlikte olduğumuz, yakın zamanda Sosyalist Parti'yi Dev-Yol ve Tkp döküntülerine terk eden Sadun Aren, Baro'nun bundan önceki başkanı Turgut Kazan, şimdi Cem Boyner'in yerini alan Hüseyin Ergün, sosyalizmi, kendilerini ve Tip'i reddediyorlar ve Dördüncü Kongre'yi savunmuyorlar. Yollarımız ayrılıyor; biz de sonradan anlıyoruz. Laz İsmail, Tip'in gençlerine el atıyor, İstanbul'dan, Veysi, Nabi Yağcı, Sıtkı Coşkun, Ankara'dan bizim yanımızdan Nihat Akseymen, benim çok yakınımdan Bulutgil'i, Londra'da toplayarak yeni bir "atılım" için hazırlığa başlıyor. Bu, 1975 yılında, biz İşçi Partisi'ni yeniden kurmaya karar verince patlıyor ve "Bizim Radyo", bizi provokasyonla suçlayarak,

önlemeye çalışıyor. Şimdi daha açık yazıyorum: Sovyet Komünist Partisi, Aybar'a, Behice Boran'a ve bu arada bana, hiçbir zaman güvenmemiştir. Bizleri, kendi senaryoları için, hiçbir zaman esnek bulmamıştır; şimdi ben, sadece pek de haksız olmadıklarını söyleyebiliyorum.

Açık olan şudur: 1970 ortalarında, Tkp ülkede, önemli ölçüde bir legal parti olarak çalışmıştır ve Bülent Ecevit ile Moskova'nın isteklerine uygun, bir "cephe" kurmayı denemiştir. Bizim, başında olduğumuz, "Yürüyüş" dergisinde ısrarla karşı çıktığımız ve "ihanet" saydığımız Disk'in Chp'lileştirilmesi, sendika yönetiminin bizden alınarak, Chp'lilere verilmesi, Chp'li Abdullah Baştürk'ün Disk'in başına getirilmesi ve Yağcı, Coşkun, Daysal türünden Tkp bürokratlarının Disk bürokratı olarak kullanılmaları işte bununla ilgilidir ve bu zamandadır. Bülent Ecevit, Disk'e hakim olmuş ve bir ara, Behice Boran'a benim Tip'te etkinliğimin kırılması karşılığında, Disk uzmanlıklarının Tkp'den alınıp Tip'e verilmesini önerecek duruma gelebilmiştir. Hain bir "cephe" adına, Ecevit'in Disk'in patronu yapılması, bizi çok zayıflatmıştır ve tekeller gözünde Ecevit'in büyümesine yol açmıştır.

Yalnız, yetmişli yılların ikinci yarısında, henüz tam olarak çözemediğimiz çok karışık bir durumun ortaya çıktığını görüyoruz. Sol, Martçı Darbe'yi büyük bir moralle atlatmış bulunuyor ve içeride, Demirel-Türkeş-Erbakan'ın üçlü Milliyetçi Cephe Hükümetleri, ülkeyi kalıcı bir karanlık rejime çevirmek için, güçlendirdikleri "kontr-gerilla" aygıtı ile her gün yepyeni cinayetler işliyorlar. Sermaye korkuyor ve o zaman gözlemcileri korkutan bir hızla ülkeyi terk ediyor; işte tam bu sırada Sovyetler Birliği'nin, bir an için, Türkiye'de yeni bir düzenin kurulabileceğine inandığını görüyoruz. Bunun kanıtlarından birisi, sonradan "Yörükoğlu" adıyla yazan Nihat Akseymen'in üzerinde kalan, Tkp'nin, Türkiye'nin "emperyalizmin zayıf halkası'" olduğu savıdır. Bu sav, aslında Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne ait gö-

rünüyor ve bir süre ciddi olarak ele alındığını görüyoruz.

Bunu, Batılıların da ciddiye aldığını gösteren işaretler var; şu günlerde, bir televizyon oturumunda, Doğu Perinçek'in, bir ülkücü katile, aynı oturumda ve yüzyüze "siz pek çok insanımızı öldürdünüz" dediği zaman, ülkücünün, "evet ama, hepsinin isim ve adreslerini siz gazetenizde yazıyordunuz, bize yardım ediyordunuz" demesi, tarihsel bir durumdur. Perinçek ve arkadaşlarının, tıpkı 1920 yılında Kafkasya'da olduğu gibi, Türkiye'de sol bir kalkışma olacağına ve yardım için Kızıl Ordu'nun geleceğine dayalı bir ihbar ve ihanet çizgisi izledikleri kesindir; ben, her zaman Perinçek ve arkadaşlarının bu kanıya ulaşmada, yabancı istihbarat kaynaklarından etkilendiklerini düşünüyorum. Kaynağı ne olursa olsun, Türkiye solu o zaman da ikili ateş arasında kalmıştır.

Moskova'da bir ara "yüksek düşünülen" "Türkiye Devrimi" gündemden çıkıyor, İran ve Afgan Devrimleri öne çıkıyor. Bu yepyeni bir durumdur ve diğer yandan, 1921 baharında, Anadolu'da Mustafa Suphi ve Çerkes Ethem solları tasfiye edilirken, Sovyetler'in İngiltere ile yaptığı bir diğer anlaşma ile Afganistan'da sol politika izlemeyeceğine söz verdiği hep ileri sürülüyor. Amerika'nın Afgan Devrimi'ne tepkisi belki de bu yüzden pek şiddetli oluyor. Ülkede de şiddet görüyoruz; Devrimci Yol'un, Tkp'nin, Tsip'in parçalanmaları aynı tarihe denk geliyor ve her zaman olduğu gibi şimdi de saygı ve sevgiyle andığım yiğit kadınımız Behice Boran'ın, benimle ilgili "anti-Sovyet ve antikomünist" kampanyası başlatarak, Tkp'ye ve Sovyet çizgisine yaklaşması da işte tam bu sıradadır. Ayrıntılı çalışmalarımda general anılarına dayanarak göstermiştim; işte tam bu sıralarda, ordu içinde yeni bir darbe kararı alınıyor ve hazırlıklar hızlandırılıyor.

Burada duruyorum; ne kadar moral içinde olsam da, ihaneti yazmak yorucudur. Seksen ve doksanlı yıllardaki ihaneti yaz-

mayı daha sonraya bırakıyorum. Ancak bütün bunların cevapsız kaldığı düşünülmemelidir; toplumlar canlı organizmalardır ve her canlı organizmanın önce içgüdüsel tepkileri oluyor. Bir: Partiya Karkeren Kurdistan'ın kuruluşu, bu tarihtedir ve bu ihanet yumağına bir içgüdüsel cevap oluyor. Bir rastlantıdır; Ordu içinde, Eylülist darbenin kesin kararının alındığı ay ile Apo'nun Türkiye'den çıkma kararını aldığı ay, aynıdır. İki: Kimseyi incitmek istemem; Sevgili Behice Hanım'ın hakkımızdaki ağır kampanya kararının metnini bana hep yoldaşım Mesut Odman getirmişti, "bunlar beni görevime itiyorlar" dedim. İlk tepkim, bir görevi kabul olmuştur. Biz, Tip'e karşı hiç mücadele yapmadık ve "Sosyalist İktidar" için, cepheden hücuma geçtik. Türkiye topraklarında içgüdüsel tepkinin onuru bizim omuzlarımıza yıkılıyordu. Üç: Seksenli yıllarda, Aziz Nesin'le "aydın yükselişi" için yola koyulduk. Dört: "Ekin-Bilar" ile kütleye doğru yöneldik; yalnızca, İstanbul'da, Harbiye'de yaptığımız bir toplantı nedeniyle, İstanbul trafiği iki saat durdu, Abdullah Baştürk'ü, Profesör Coşkun Özdemir'i hatırlıyorum, "devrim devrim" diye ağlıyorlardı. Beş: Ancak biraz fazla gittik; o sırada Sofya'da toplanan "Sol Birlik" Yürütme Kurulu'nda, Nabi Yağcı, Teslim Töre, Ahmet Kaçmaz da vardı, Behice Boran'ın karşı çıkmasına rağmen, belki de kontrol edemeyeceklerini bildikleri için, Tkp inisiyatifi ile, bu oluşumlara karşı harekete geçilme kararı alınıyordu. Şimdi sevgiyle andığım Aziz Nesin'in bana "deli" diyerek hücuma geçmesi, çevresindeki Tkp artıklarının tahrikiyle olmuştur. Altı: Zorlandık, ama devam ettik, Bir Mayıs toplantıları, öğrencilerin açlık grevleri, Türk ve Kürt analarının açlık grevleri, öğretim üyeleri derneği, özgür üniversite, Küba halkıyla dayanışma komiteleri, sonradan adı "insan hakları" olarak değiştirilen yapılanmalar, Toplumsal Kurtuluş ve Kürt Devrimi ile yazgı birliği çizgisi; bütün bunlar sadece ve sadece, karanlığın zulmüne karşı atılan taşlar oldular.

Kimseyi şaşırtmak istemiyorum: Bütün bu taşları atarken hiçbir örgüt kaygısına kapılmıyorduk. Herkese, örgütüne bakmadan, destek olmaktan geri kalmıyorduk ve bir örgüt kurmak için acele etmiyorduk. Her noktada direnişi görev biliyorduk ve yapıyorduk. Görev yapılmıştır ve bu dönem kapanmıştır.

İhanetin içinden geliyoruz.

İnsan kalabildiysek ve devrimci kalabildiysek, "ne mutlu" bize; daha büyük bir mutluluk düşünemiyorum. Bunun ise en büyük moral olduğunu biliyorum. Moralin de en güçlü silah olduğuna inanıyorum.

8 Aralık '96

PİSLİK

Nasıl, bakmalı?

Eğer ülkemizde, devlet içindeki cinayet şebekelerinin cezalandırılmasının önündeki engel olarak, "memurin muhakemat kanunu", bugünkü dille, memurların yargılanma yasası, gösterilirse, ne diyeceğiz? Kumarhane işleten ve kendisi de kanun kaçağı olan bir Topal'ı öldürdükleri ısrarla iddia edilen üç polis ve bunları cinayete azmettiren bir özel tim şefinin, birdenbire, milletvekili dokunulmazlığından daha delinmez zırhları olduğu, buna da bir sihirli tamlama ile "memurin muhakemat kanunu" denildiğini işitince ne yapacağız?

Daha da önemlisi, bunları söyleyen koronun başında, bakanlık yapmış ve soldan hapse bile girmiş, bir ünlü anayasa profesörü, bir Mümtaz Soysal ya da Cumhuriyet'in kurucusu bir parti'nin başı rolünde bir anayasa doçenti, bir Deniz Baykal varsa, bunlara daha mı çok inanacağız? Hayır, "doğru bakacağız" ve doğru bakmanın cüretle bakmak olduğuna inanacağız ve bunların, Soysal ve Baykal'ın da beyinlerinin keçelenmiş olduğunu

göreceğiz. Anayasa müderrisi olmalarına karşın, daha önce, Yılmaz-Çiller Hükümeti'nin aldığı güvenoyunun sakat olduğunu görmeyen bu ikilinin, beyinlerinin keçelendiği artık kesindir ve bu ülkemizin başına gelebilecek en büyük felaket de değildir ve daha büyük felaketler var.

Şimdi önce beyinlerin keçelenmesini göstermek durumundayım; uzağa gitmeye gerek yok, "Söylemez Kardeşler Şebekesi" adıyla bir cinayet şebekesi ortaya çıkınca, kardeşlerden birisinin devlet memuru doktor olduğu anlaşılmış ve derhal içeri alınmıştır. Şebekeden birisinin subay olduğu görülmüş, derhal nezarete konmuştur; demek, "memurin muhakemet kanunu" ortaya çıkmamıştır. Ayrıca Uğur Dündar'ı izleyenler görüyorlar, Dündar, her hafta bir gün resmi polis oluyor ve bir devlet memurunu rüşvetten yakalayıp, nezarete koyuyor; rüşvetçi devlet memuru, "benim muhakematım var" diye dayatmıyor. Dayatamazlar; çok basit nedeni var, bu yasa bir kamu görevinin yapılması sırasında söz konusudur.

Örnek olsun, Ankara Dal'ından bir polis memuru "Hücre çok soğuktu, üşüyordu, ısıtmak istedim, şaşırmışım, elektriği sobaya değil, yanlış yere bağlamışım, ölmüş, öldürmek istemiyordum, görevimi yapıyordum" derse, burada memurun muhakemeti vardır. Eğer Diyarbakır gardiyanları, "biz PKK'li tutsakları çok severizdir, her yer pisti, havada sinek vardı, baltalarla sineklere saldırdık, mahkumları rahat ettirmek istedik, bu arada onlara da değmiş, beyinleri parçalanmış, özür dileriz, bu görev kazasıdır" derlerse, işin içine memur yargılama tekniği girebiliyor. Ancak üç özel timci ile bir kumarhane sahibi arasında bir görev ilişkisi yoktur ve bir polis şefi ile katil bir ülkücü arasında bir görev ilişkisi düşünülemez; düşünenler, beyinleri keçelendiği için, aslında artık düşünemiyor, demektir. Demek, bir savcı olsa, bunları tutuklamak işten değildir ve böylece ispat edilmiştir; Pro-

fesör Soysal ile Doçent Baykal'ın beyinleri keçelenmiştir.

Devam edeceğim, önce bir parantez açıyorum; bazen beyazın beyaz olduğunu söylemek için lafı çok uzattığımı ve çok uzun ispatlara başvurduğumu kabul ediyorum. "Tabii ya", Soysal ve Baykal'ın beyni keçelenmiştir, çünkü, bunlar, bu cinayet şebekesi iş başındayken, asıl Madam Çiller Başbakan ve Mehmet Ağar, cinayet işleri genel müdürüyken, bunlar da bu hükümette bakandılar; kafalarında keçe taşıyorlardı ve olanları göremiyorlardı. "Biz" yazıyorduk, beyinleri keçeli olduğu için, yazdıklarımızı anlayamıyorlardı.

Uzattım mı? Yerim olsa, daha da uzatmak durumundayım; çünkü bunların ikisinin beyin yerine keçe takmaları önemli değil, önemli olan tüm insanlarımızın beyinlerinin çıkartılıp yerlerine keçe takılmasıdır. İşte asıl felaket budur ve işte son yıllarda hızlanan ve son otuz yıldır, ülkemizde yapılmakta olan budur. Bu keçe takma işine, aydınlardan başlanmıştır ve burada önemli mesafe alınmıştır; şimdi aramızdan göçük Aziz Nesin'in haklı ve haksız olduğu nokta budur. Aziz Bey, insanlarımızın, yüzde sekseninin aptal olduğunu ileri sürmüştür; tepki çekmiştir, aslında, Aziz Bey için, "insan dünyası" her gün alışverişte olduğu "aydın dünyası" olduğu için söyledikleri, benim bu tarifimle doğrudur. Çünkü, bir zamanlar, Türkiye aydını'nın en yüksek noktası sayılan Mümtaz Soysal ile her zaman vasat bir aydın olan Baykal'ın beyinleri şimdi keçedendir; Aziz Bey, bunları görerek, insanlarımızın aptallığı üzerine ünlü hadisini telaffuz etmiştir.

Devam ediyorum; ancak iki parantez, beni, zorluyor. Bir: Şimdi gecekonduları, yeni ve alafrangaya daha uygun sözcükle, "varoşları" aptallaştırma süreci başlamıştır. Ancak aptal olmayanların aptallaştırılması mümkün değildir; Türk televizyonlarının bu kadar çok aptallaşması ve özellikle, "kaset patlaması"

adı altında tarihimizin en büyük pisliklerinden birisinin şarkısının kampanya haline getirilmesi, gecekondu insanımızı aptallaştırmak içindir. İki: En ağır yargıları, en umutlu olduğumuz ve hastalıktan kurtulma umudunun belirdiği zaman yazma ilkemi tekrarlıyorum; Necmi Hoca güruhu, bütün fincancı katırlarını ürkütmüş ve toplumumuzda, yeni bir aydın uyanışını tahrik etmiştir. Şimdi aydınımız, altmış yıllarının yeniden doğuşundan önce, ellili yıllardaki kıpırdanış aşamasındadır. Aydınımız, materyalist bilimin sözcükleri ile, "burjuva-demokrat" uyanış halindedir.

Ellili yıllar? Şimdi kaç kişi, ellili yıllarda, ilerici Türkiye aydınının tek karşı tipinin "Hacı Ağa" olduğunu hatırlıyor; ellili yıllarda Türkiye aydını, bir "Hacı Ağa" tiplemesine hücum ederek kendisini yeniden tanımlıyordu. Bir rastlantı, şu günlerde de ben, tanınmış İranlı romancı Sadıgh Hedayat'ın, şu günlerde Paris'te, yine "Hacı Ağa" adıyla yayınlanan romanını okuyorum. Ellili yılların başında ölen Hedayat'ı, Fransız sanat dünyası zaman zaman, Kafka ayarına koyuyor; "Hacı Ağa", ikiyüzlü, aşırı müslüman, aşırı dalaverici, nüfuz ticareti ile zengin, evinde birkaç karısı olan, ancak evine aldırdığı eriklerin hesabını çekirdeklerini sayarak yapan ve tanrının bu yüzden erikleri çekirdekli yarattığını anlatan bir tip'tir. Yirminci yüzyılın başında, Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın, Reşat Nuri Gültekin'in romanlarında pek gördüğümüz, bir ara kaybolan ve ancak, şimdi, Netanyahu Erbakan'ın topal hükümetiyle birlikte suyüzünü dolduran, aslında, sadece, "iki ayaklı ikiyüzlü" canlıların yürüyen türü olan, Ortadoğu'ya özgü ortak bir familyadır. Bu familya, toplumumuzun kirlenmesinde önemli bir araç olarak ortaya çıkıyor. Keçelenme ve pislenmenin, en son ve en yüksek ve bu anlamda da en alçak derecesini temsil ediyorlar; şimdi buradan devam ediyorum.

Çok korkaktırlar; islamda "istiklal" kavramı yoktur, islam dü-

şüncesinde, topraklar, "dar-ül-harp" ve "dar-ül-islam" olarak zıtlaştırılıyor. Ancak Netanyahu Necmi Hoca'nın bezirganları, bir dernek kurmak istedikleri zaman, "müstakil" sözcüğünün arkasına sığınıyorlar ve "müsiad" oluyorlar. Dünyaları ikiyüzlülük dünyasıdır; Müstakil'in mim'i ile müslüman'ın mim'i aynıdır. İslamda "milli" kavramının olmadığı, bunun yerine, aynı iman sahiplerini anlatan "ümmet" kavramının kullanıldığı kesindir; ancak, Netanyahu Necmi tayfası, gençler için kurduğu en karanlık örgütün adını, "milli" koyabiliyor; çünkü Milli Gençlik Vakfı'nın mim'i ile müslümanın mim'i aynıdır. Bunlarınki bir "mim" dalavereceliği, tam bir ikiyüzlülük ve tam bir para ve korkaklık düzlemidir.

Yalnız, "bizim" özendiğimiz bilim yolu, eski sözcükle, tarik-i ilm'dir; bilim ise, hem bir yol ve hem de bir tartma yeteneği'dir. "Vezin" yoksa, ilim yoktur; örnek olmalı, bu yüzden, Doktor Hikmet Kıvılcımlı, zaman zaman pek güzel bakabilmesine karşın, ilim yolunda bir mesafe kaydedemiyor. Bu nedenle Netanyahu Erbakan'ın konumunu abartmamayı öneriyorum; Erbakan tayfası, aktif değil, pasiftir. Son tartışmalar, özellikle, bu tayfadan Hasan Hüseyin Ceylan'ın kaseti nedeniyle ortaya çıkanlar, hem iman-hatip okullarının "lise" yapılmasının ve hem de bunlara üniversite kapılarının açılmasının, askeri darbeler sırasında gerçekleştirildiğini ortaya çıkarmıştır; Martçı ve Eylülist Darbeler, kesinlikle "sivil" hükümetler değil, imam-hatip okullarını yaydılar.

Bu son derece önemli bir açıklıktır; Türk ordusunun da ikiyüzlü düzlemdeki yeri açısından öğretici oluyor. Bu nedenle, benim, Eylülist Darbe'den bir hafta önce çıkan ve hala yasak olan, "Bir Yeni Cumhuriyet İçin" adlı çalışmamdaki, "Ordu iktidarı alacak ve Erbakan'dan daha çok Erbakancılık yapacak" öngörümü tekrar hatırlıyorum; inanılmaz görünmesine karşın, doğru çık-

mıştır ve hala doğrudur.

Bir katı gerçek de şudur: Türk ordusu ile Erbakan arasında özde bir ayrılık yoktur ve ayrılık pratikte ortaya çıkıyor. Ordu, Erbakan tayfasını kullanıyor ve ancak zaman zaman da kontrolden çıkmasını önlemek istiyor. İtiş-kakış bu yüzdendir.

Bir katı gerçek de şu oluyor: Erbakan, Türkiye'yi pislemtenin, yollarından birisidir. Başka mekanizmaları da var; ancak önemli olan, güzel ülkemizi, bir pislik haline getirme kararıdır. Bu karar, 1960 yıllarının ortasında alınıyor. Daha açık söylemek durumundayım; 1960 yıllarında, Türklerde ve arkasından Kürtlerde büyük uyanış başlayınca, Türk ve Kürt yönetenleri, ülkemizi varolduğu halde tuttukları sürece, bu uyanışı önleyemeyecekleri sonucuna varıyorlar. İşte bu sırada, topraklarımızın pisletilmesiyle ilgili meşum karar alınıyor. Necmi Hoca ve Albay Türkeş, bu pisletilme işinin iki pis aletidir. Tarih, altmışlı yılların ortasıdır. Erbakan'ın ve 27 Mayıs Hareketi'ne katıldıktan sonra aslına dönen faşist Albay Türkeş'in politika sahnesine çıkışları işte bu tarihte oluyor. Necmettin Erbakan'ı, politikaya, Süleyman Demirel sokuyor; elinden tutuyor, Ankara'da Odalar Birliği'ne genel sekreter olarak oturtuyor.

Faşist Albay Türkeş'in, ünlü demagog Osman Bölükbaşı'nın atıl partisi Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin başına getirilmesi de bu zaman'dır; önce Hoca ile faşist ayrı yollardan gidiyorlar. Hoca, din duygularını, Türkiye gericiliği için politize ederken, faşist Albay dinden uzak, saf Türkçü bir edebiyat ile ülkücü katiller ordusunu hazırlıyor; Morisson Süleyman Demirel başbakan'dır. Tam bir bürokrat ve tam bir korkak olan Demirel, bu sırada ülkücü katiller için, "bana ülkücülerin katil olduğunu söyletemezsiniz" demekle birlikte, Menderes'in sonundan titriyor ve ayrı örgütler olarak görünmek istiyor.

Bunların aynı çatı altına gelmeleri, yetmişli yılların ortasında ve "Milliyetçi Cephe" hükümetleri manzumesi içindedir; bir zamanlar Demirel'e rakip gösterilen ve şimdi Tgrt'nin ve Türkiye gazetesinin başyazarı ve Aydınlar Ocağı Başkanı Profesör Nevzat Yalçıntaş, yakın bir zamanda, bu üçlüyü bir çatı altında çalışmaya, Aydınlar Ocağı'nın ikna ettiğini ileri sürmüştür; makul görünüyor.

Devam ediyorum; bilim yolu, tartı yoludur. Ülkemizde, son zamanlarda yazılanları ve özellikle Radikal ve Hürriyet'te yazan İsmet Berkan'ın yazılarını göstererek, "Yalçın Hocamız bunları görse, ben yazdırıyorum derdi" yollu, tatlı tatlı benimle dalga geçildiğini duyuyorum; ben en çok benimle dalga geçilmesini seviyorum ve kimse geçmeyince kendim geçiyorum. Gerçek payı var; artık bütün yazdıklarımız doğru çıkmıştır. Bir düzeltme yapacağım, ancak önce bir katı gerçeği daha telaffuz etmek istiyorum. Bu katı gerçek şudur: İşte, materyalist bilimde sözü edilen, "ideolojik egemenlik" budur. Şu anda ülkemiz, tümüyle solun ideolojik egemenliği altındadır ve biz böyle bir duruma, altmışlı yıllarda bile yakın olamadık.

Değerini bilmek zorundayız; zorunluluk var. Düzeltmeye geliyorum; bütün bu cinayetlerde, Madam Çiller'e aktif bir rol vermek hem haksızlık ve hem de büyük bir yanlışlık'tır. Madam, Soysal ve Baykal'dan farklı olarak, doğarken keçeli doğmuştur, beyin yerindeki keçe doğuştandır ve işte bunun için, hiç gelemeyeceği bir yere getirilmiştir.

Tekrar ediyorum, 13 Haziran 1993 tarihinde Madam, DYP'nin başına oturtulurken, zamanın Amerikan Dışişleri Bakanı, Warren Christopher, bilinmeyen bir nedenle İstanbul'dadır ve sonuçları aldıktan sonra dönmüştür. Ülkemizdeki Amerika'nın ilk bursiyeri olan Demirel'e de, oturtmada, Cindoruk'un adaylığını önleme ve Sezgin ve Toptan'ın birinci turdan sonra

aralarında anlaşmak yerine, Washingtonlu bu beyni keçelinin adına, seçimden çekilmelerini sağlamak düşmüştür. Ancak "şer" hiçbir zaman cevapsız değildir; bana da 15 Haziran 1993 tarihinde, bir basın duyurusuyla, "bu darbedir" haberi düşmüştür. Benimle her zaman olduğu üzere çok dalga geçilmiştir, "bizim" gazetelerde, özellikle Gündem'de bunları söylediğim için bana çok ağır hücumlar yapılmıştır; ama şimdi ben, bu rivayetimin bu kadar kısa zamanda bu kadar güçlü bir biçimde doğru çıkışına şaşırıyorum ve hem de onurunu taşıyorum.

Bu arada, 1994 sonunda, Oslo'da toplanan "Symposium on Freedom of Expression" adındaki toplantıya sunduğum "For a New Enlightment in the Second Middle Age" adlı çalışmayı, "İkinci Ortaçağ'da bir Yeni Aydınlanma" ve Yürüyüş kitabımın, "Tarih Felsefesi" başlıklı girişini hatırlıyorum; dünyanın ve ülkemizin, ileriye gidişini durdurabilmek için geriye çekilişi ve pisletilmesi ile ilgilidir.

Çok basittir: Sol Yükseliş ve arkasından gelen Kürt Yükselişi durdurulamayınca, bütünüyle topraklarımız, geriye doğru çekilmek istenmiştir. Bu insanımızı insan olmaktan çıkarma ve topraklarımızı kirletmedir. Bu pisletme işi, altmışlı yıllarda başlamış ve gittikçe daha büyük hız kazanmıştır. Bu nedenle bu işte Madam Çiller'e önde bir yer vermek, tarih gerçeklerine de aykırıdır. Bu iş, Madam misyoner okulu Robert College'de coca-colasını yudumlarken başlamıştır.

Bir nokta daha var; son zamanlarda ülkemizde, Bülent Ulusu, Erdal İnönü ya da Tansu Çiller türü, eksik akıl olduklarında herkesin ittifak ettiği kimselerin ön plana çıkmaları tesadüf olarak görünmüyor. Pislik, ancak eksik akıllıların dünyasıdır; bir nedeni burada yatıyor.

Ancak bu kadar değil; hep bilim yolundan söz ediyorum ve bilim yolu, son derece materyalisttir. Pisliğin maddi bir temeli ol-

malıdır ve bu temel daha ülkedeyken yine "bizim" gatezelerde "en" başlığıyla yazdığım bir incelemede açıklanıyor ve burada özetliyorum. Ülkemizdeki pisliğin dibinde en saldırgan, en kan içici, en sömürgen, en ahlaksız, en kumarbaz, en cahil üç sektör var; pisliği üreten, tekstil, inşaat ve turizm sektörüdür.

"Tit" turizm, inşaat ve tekstil sözcüklerinin baş harfi, zaman zaman, yetmişli yıllarda, kontr-gerilla'nın aydınlarımızı öldürdükten sonra, cinayet yerine bıraktıkları bildirilerde de imza olarak kullanılıyordu; yakın zamanlarda öldürülen ülkücü katil Tevfik Ağansoy, itiraflarında, böyle bir Tit'in "Türk İntikam Tugayı" olmadığını, ismi cinayetler sırasında kendilerinin uydurduklarını söylüyordu. Şimdi var; turizm-inşaat-tekstil, Tit, şimdi halkımızdan intikam alıyor. Pislik saçıyor; pisletmek, halkımızdan intikam almaktır.

Gerekli tevazu ile söylüyorum; bu bir teori'dir ve günlük olayla destekliyor. Bugün, saldırgan kim varsa, Tit'tendir ve Tit'leşmiştir ve ben kısaca saymak istiyorum.

Bir: Şimdi en saldırgan "parti" olan, Besim Tibuk'un tek kişilik Liberal Partisi bir Tit kuruluşudur; Cumartesi Anaları'na bile küfreden bu saldırgan, turizmcidir ve bu "parti" sayesinde pek çok kumarhanenin sahibi ve kralı olduğunu gizliyor. İki: Son kez ortaya çıkan, ülkücü katillerin hepsi, hepsi, Kırcı, Atilla, Çatlı, hepsi tekstilcidir. Mesut Yılmaz'ın da hayatta yaptığı tek "üretim" işi tekstildir ve kardeşi tekstilci bir Tit'tir. Üç: Cinayet işinde adı sık sık çıkan, Çatlı'nın iş ortağı, Ahmet Baydar inşaatçıdır ve Mhp finansörü, faşist Sazak'lar da inşaatçıdır. Dört: Cem Boyner, tekstilcidir ve düşkün döneminde Demirel'i finanse eden, uçaklarla gezdiren Cavit Çağlar tekstilcidir. Beş: Madam Çiller, inşaatçıdır. Altı: Demirel, "Morrison" adını, böyle bir Amerikan inşaat firmasının taşaronu olduğu için almıştır. Yedi: Chp'yi Shp'den ayıranlar inşaatçıdırlar ve burada Çarmıkli ile Bayındır inşaatçıları önemli bir rol oynadılar; Baykal'ın

Bayındır ile ilişkisi hep ileri sürülüyor, ancak akıl hocası Çevikçe'nin Bayındır'ın adamı olduğu, Ali Topuz, Ali Dinçer, Erol Tunçer, Algan Hacaloğlu'nun inşaatçı oldukları kesindir. Hikmet Çetin, müteahhit Ali'nin memurudur ve Kumbaracıbaşı, müteahhitlerin bakanıdır. Sekiz: "Alevi" politikacı Veziroğlu, Chp inşaatlarının aşırı zenginidir ve inşaatçıdır. Dokuz: Netanyahu Erbakan'ı Kaddafi'nin çadırına götüren, inşaatçıların parasını tahsil etme görevidir; burada Kaddafi'nin hakaretlerine karşı çıkan bütün politikacıların, Necmi Hoca'nın tahsildarlığını doğru bulmaları öğreticidir. On: Bütün kumarhaneler, turizmin ve dolayısıyla Tit'in içindedir. Ülkemizin pisletilmesi ile Tit'leşmesi aynıdır. Onbir: Bu örneklere bakarak binlerce örnek türetmek serbesttir.

Pisliğin "ekonomi politiği" bitmedi; iki ek gerekiyor. Bir: Tit sektörleri, turizm ve inşaat ve tekstil, sıcak ve kirli paraların toplandığı yerdir. Bankalar ise, pisliğin aktığı kanalizasyon sistemidir. Son zamanlarda ülkemizde bankaların sayılarının artması, pisliğin artmasının sonucudur. İki: Orta Çağ'da kara para kazananlar, günahlarını affettirmek için ya katedral ya da cami yaptırıyorlardı; şimdilerde televizyon ve "medya" açıyorlar. Şimdi "medya" pisliğin cilasını üstleniyor ve bu yüzden, pisliğin kanalları, banka sistemi ile birleşiyor; Kanal D'nin iki, Show'un iki, Star'ın iki bankası var. Üç: Gazeteleri de var. Show'un gazetesi yok ama, uzaktan saptamalarım, Cumhuriyet'i ya satın aldığı ya da almak üzere olduğudur. Bu arada tekstilci Cavit Çağlar'ın eksiğini tamamlayarak televizyonunu kurduğunu da görüyoruz.

Bitmedi. Başka incelemeye bırakıyorum. Şimdi başlığını veriyorum. Bir: "Tit" sendikacılığın son bulduğu alandır. İki: Tit'de bilgiye gerek yoktur. Üç: Tit, orospu ahlakının alanıdır. Dört: Son zamanlarda "dünya evine giren", bütün şantözler, mankenler, sunucular, herif'lerini, "marifetli" demektir, Tit'de buluyorlar.

Pislik, ülkemizde, bir ekonomi politik sistemidir.

İki nokta daha ekliyorum; birincisi, Paris'te de oluyor, bazan eve dezenfekte yapmaya geliyorlar. Hiçbir zaman, masaları ya da tabakları ilaçlamıyorlar; hemen hela'ya gidiyorlar ve sıkıyorlar. "Tit" temizlenmedikçe, ülkemizde pislik ve cinayetler temizlenemez; bu bizim görüşümüzdür. İki: Biz bunu otuz yıldır tekrarlıyoruz. Altmışlı yılların başında, başbakanlık devlet planlamada kalkınma planları yapıyor ve hep, makina ve ağır sanayii ön plana iterek, turizm, inşaat ve tekstili frenlemek istiyorduk. Ama kabul etmek gerek; o sıralarda, Tit'in bir orospu ve katil yatağı olabileceğini göremiyorduk.

Ama yetişiyorduk. Biz asıl plancı ve Demirel ile Özal, "yedek" plancıydılar; yedek subaylıklarını "sivil" yapıyorlardı. Beş yıllık plandan önce bir "geçiş planı" hazırladık; üsuldendir, geçmiş dönemi, Bayar-Menderes dönemini eleştiriyorduk. Son yazım komitesinde planlamanın önde gelenleri, bu Demirel, nedense bir de ben vardım; çok çocuktum ve Demirel, her söyleneni onaylıyordu. Sonra yedek subadan bir tatil aldı ve bu ara Isparta'ya gitti geldi ve bu kez her söylediğinin aksini söylemeye başlıyordu, bütün "büyük" plancılar kaçtılar ve biz karşı karşıya kaldık; Hikmet'le, Hikmet Çetin, düşündük ve politikaya gireceğine karar verdik, Avcıoğlu'nu ikna edip, Yön Dergisi'nde çıkardık. Belki kendisi dahil, dünya politikaya gireceğini bizden öğrendi ve sonra gittiler ve 1965 yılında başımıza başbakan olarak geldiler; müsteşar Memduh Aytür'dü, Çerkes halkından "iyi" bir bürokrattı ve çok genç olmama karşın beni özel danışmanı olarak kullanıyordu. "Bu adam namus sahipleriyle çalışmaz, sizi atar" diyordum; pek inanmak istemiyordu. Başbakanlıktaydık, bir gün başbakan geldi, Aytür'ün odasına girdi ve gider gitmez, müsteşar beni çağırdı; "Yalçın, yanlış çıktın, gözleri yaşlıydı, beni çok övdü, beraber çalışacağımızı söyledi" diyordu, ben ayrılmak

üzereydim, müsteşar beni tutmak istiyordu. "Ne denebilir", aynı gün, mesai saatinin sonuna doğru şimdi aramızdan göçük Memduh Bey beni çağırdı, gözleri yaşlıydı, "haklı çıktın" dedi. Demirel, Aytür'ü görevinden alan kararı aşağıya gönderiyordu.

Ben biraz da Demirel'in yalanlarıyla büyüdüm. Pisliği de ve helaları da biliyorum.

14 Aralık '96

DEVRİM

Belki de yeni bir kapı önündeyim, ne tarafa baksam karşıma Goethe'nin ünlü, "bir dil bilen, hiçbir dil bilmiyordur" sözü çıkıyor, aynı söz, dinler tarihinin bilimsel ve karşılaştırmalı bir biçimde ele alınmasında da temel işlevi görüyor. "Bir dini bilen hiç din bilmiyordur" diyorlar; bana, pek inandırıcı geliyor. Ancak ben şimdi diller dünyasına dönüyorum; önce Soranca öğrenirken karşıma çıktı, Soranofon Kürtler, Kırmancı konuşanlardan daha zengin bir yazılı edebiyata sahipler, Nasrettin Hoca'yı yazılı olarak da biliyorlar ve Kürt olduğuna inanıyorlar. Hoca, Farsça'da da karşıma çıkıyor. Farsçada Nasrettin'in nefis öykülerini okudum, sanki Nasrettin, en azından yüz yıllar önce gelmiş bir İenesco'dur ve ayrıca, İranileri pek dertsiz gördüm, Nasrettin'in İrani olduğunu tartışmaya bile gerek duymuyorlar. Benim sorunum değil; ancak Farsça Nasrettin'in, Türkçe Nasrettin'den çok daha felsefi oluşuna hem şaşırıyorum ve hem de, bunu önemli buluyorum. Bu, bize, Türklere, dilimize ve devrimlerimize bir yeni kapı'dır. Şimdiye kadar dilimiz ve devrimlerimiz, büyük ölçüde, felsefesiz kalmıştır.

Bu alanda, "dilimiz ve tarihimiz" üzerindeki çalışmalarım sürüyor, zaman içinde kitaplara akacağını umuyorum; ancak şu

son "telsiz" telefon aletinin dillendirilmesi son derece öğreticidir. İngilizce'de, "mobile" dendi, Fransızca "portable" deniyor. İlki "hareketli" ve ikincisi "taşınabilir" anlamına geliyor, bizde ise, akıl almaz bir biçimde, "cep" tabir ediliyor, sanki kendi kendimizi aptal sayıyoruz ve başkaca söylersek birbirimizi anlamaktan korkuyoruz, daha somutunu düşünemiyorum. Düşüncemiz ve dilimiz, en doğrudan olanına ve en tekil göstergelere yöneliyor; "traş bıçağı" türünden, tarih yüklü kültürü bırakıp, "cilet" diye, sadece çok kullanılan bir traş bıçağı markasına yapışmamız da bu cümledendir ve bana çok acı geliyor. Çünkü "düşünme", somut ve tekil olandan genel ve soyut olana bir yöneliştir ve dil ise, insanlığın en büyük yaratıcılık ve soyutlamalarından birisidir; halbuki, dilimizde ve düşüncemizde, en basite ve bir tür fetişlere doğru bir yöneliş ortaya çıkıyor. Bunu en çok devrimlerimizde görebiliyoruz; çünkü devrim, soyut ile somut'un depremsel buluşmasıdır.

"Divan", özünde yerleşik Arap-İran kültürünün bir kurumu ve sözcüğüdür; ancak, Batı "divan" ile ilk önce Türk gerçekliğiyle karşılaştığı için bu sözcüğü Türkçe kabul ediyor. Divan'ı bir kenara koyacak olursam, bizim, bütün dillere soktuğumuz tek politik söz, "Jön Türk" sözcüğüdür; Türkçe olmayan bu tamlama, bütün dillere girmiştir ve insanlar artık, Washington'da veya Saygon Sarayı'nda "Jön Türk" darbeleri görebiliyorlar. İ. Sabri, Resneli Niyazi ve bu eylemden sonra "Kahraman-ı Hürriyet", Özgürlük Kahramanı ünvanını kazanan Enver adlı genç subayların, Sultan'ı yeni bir anayasaya zorlamak için, dağa çıkmalarıyla adını duyuran Jön Türkçülük, bir aç kurt hırsı ile felsefede büyük bir sığlığı temsil ediyor. Jön Türk devrimcisi, eylemde sonsuz şiddetli, programda son derece cılızdır; dünyanın her tarafında her sarayda bir Jön Türk hareketinin bulunmasının nedeni budur. Ne yazık, bizim devrimlerimizin hepsi, teori ve programda büyük bir sığlıktır. Thkp'de, yirminci yüzyılın başında bir kez da-

ha fışkıran şiddeti kullanmayı devrim yoluna yatırmakla birlikte, var olan teoriden, toplumun kemalist anlayışından kopamamıştır. Altmış kuşağı devrimci, şiddetli ve nefesli olmuş ve ancak önemli ölçüde kemalist ve demokrat kalmıştır, teoride de, eylemdeki kopuşunu gerçekleştirememiştir. Bu anlamda Jön Türk çizgisini sürdürdüğünü söylemek mümkün görünüyor.

Felsefe ile şaka'nın bir ilişkisi var mı? Belki de "şaka", şiddeti olmayan felsefe denemesidir. Belki de bu nedenle, ben, şiddetli eyleme dönüşmeyen faaliyetlerimde, yazı ve konuşmalarımda, "şaka" ögesini çok kullanıyorum; bir de, gülmenin insan yüzüne dansetmek ve inanmak ile birlikte, en çok yakışan üç renk olduğuna inanıyorum. Geçen hafta Londra'daki toplantılarımızda, Yıldız ve Gökhan'la birlikte çıktığımız kürsülerde, "cansız, ancak henüz ölmemiş ve bu nedenle de umutlu bulduğum" devrimci kütlelere, düşünce kadar şaka da sunmaya çalıştım; katılanların nicelik ve niteliğinin, toplantılarımızı düzenleyen arkadaşlarımızı pek çok hoşnut bıraktığını söylemek durumundayım. Ancak toplantılarımızın birinin sonlarında, devrim yoluna yeni girdiğini sandığım bir arkadaşımız, benim konuşmalarımdan hoşlanmamış olmalı, söz alıp, "Biz Yalçın Küçük'ü demokrat biliyorduk, Nasrettin Hoca çıktı" deyiverdi; kavlince, beni hem övüyor ve hem de yeriyordu. Aklınca, "demokrat" diyerek övüyor ve "Nasrettin" diyerek, yeriyor ya da hakaret ediyordu. Aslında pek çok devrimcimiz örneği, sözlerini pek iyi bilmiyordu ve bana hakaret ettiğini sandığı zaman beni övüyor ve beni övmek isterken de, bana hakaret ediyordu.

Bana "Nasrettin Hoca" demek, beni bölgemiz halklarının bu ortak halk filozofu ile özdeşleştirmek, benim henüz haketmediğim bir övgü'dür. Bana "demokrat" demek ise, benim hiçbir zaman haketmediğim ve her zaman, şiddetle ve nefretle reddettiğim bir hakaret'tir. Almanya'da Kohl, Demokrat Parti'nin başında bir "demokrat" ve Amerika'da Clinton, Demokrat Parti'nin

başında bir demokrat'tır; benim ne suçum var da beni, Kohl ve Clinton ile aynı sepete koyuyorlar. Türkiye'de Adnan Menderes, "Demokrat" Parti'nin başında bir "demokrat" idi, tekstilci Cem Boyner, bir "demokrat" hareket kurmaya kalktı, kumarhaneler kralı, turizmci, Almanya'yı aşırı "sosyalist" bulan, küfürbaz Besim Tibuk, ülkemizde, kontrgerilla televizyonlarına göre, "demokrat" bir şirketin başıdır, Albay Ecevit'in partisinin adının başında da "demokrat" damgası bulunuyor. İhaleci Veziroğlu da bir "demokrat" hareket kuruyordu ve Kürdistan'da, Barzani'nin partisinin adı demokrat'tır. "Demokrat", artık dünyanın her yanında, sömürgen ve zalimlerin markasıdır.

Böyle olduğu için dünyada ve ülkemizde, hiçbir emekçi, hiçbir devrimci hareket, "demokrat" sıfatına tenezzül etmemiştir; bölgemizde, ilerici ve devrimci partiler, "komünist", "sosyalist" "işçi", "emekçi", "halkçı" sıfatlarından birisini alıyorlar. "Türkiye İşçi Partisi" diyorlar veya "Kürdistan İşçi Partisi" adını buluyorlar; açıkta veya gizlide, hiçbir zaman, "demokrat" sözcüğüne yanaşmıyorlar. "Halkın Emek Partisi" diye başlıyorlar; eğer sonunda, "demokrat" veya "demokrasi" sözcüğüne tenezzül ettilerse, ben iyi biliyorum, bunlar, bu oluşumlarının son anında, oluşumların içinde yer alan bazı "yaranmacı" eğilimlerin bastırması sonucundadır. Bu böyledir; ülkemizde, yirmili yılların başındaki "Resmi" Komünist Fırkası bir yana, solcular tarafından kurulmuş en yaranmacı "parti" olan Ödp'nin bile "demokrat" sözcüğünden uzak durması, öğretici ve bu anlamda sevindiricidir.

Devam ediyorum, ancak bir parantez açmak durumundayım, düşüncemiz ve dilimiz, felsefe özürlüdür. Ancak günlük yaşam da mucizelerle doludur. Türkçenin mucizelerinden birisi "ben de senin" deyişi oluyor; birisi, "gözlerinden öpüyorum" derse, cevapta tekrarlamaya gerek kalınmıyor ve "ben de senin" diyoruz. Fakat bu kadar değil, "ben de senin" hem son derece kibar ve hem de son derece galiz bir imkandır; birisi, "ananın..."

diye başlarsa ve eğer kibarlığı elden bırakmak istemezseniz, "ben de senin" diyebiliyorsunuz ve ben bunu dilimizin mucizelerinden birisi sayıyorum. Bu mucizeden yararlanarak, şimdi duyuyorum, bundan sonra, eğer birisi bana "demokratsın" derse, ben de, "ben de senin..." diyeceğimi açıklıyorum. Ben kesinlikle demokrat değilim ve bana demokrat denmesini en büyük küfür sayıyorum; ben, özgürlükçüyüm, ben ortakçıyım, ben katılımcıyım, ben halkçıyım, ben kesinlikle demokrat değilim, ben devrimciyim. Ben aydınım ve ben sosyalist olmaya çalışıyorum. Ben demokrat değilim ve ben devrimciyim.

Hiçbir demokrat, devrimci değildir.

Bu nedenle Lenin ve arkadaşları, Paris Komünü yenilgisi sonrasında, tıpkı bugünkü gibi, komünizm itibarını yitirince, o zamanlar da uydurulan anlamsız "sosyal-demokrat" sıfatının da etkisiyle, sosyalist olmayan devrimciler için, "devrimci-demokrat" lafını buldular; ancak zaman içinde, bütün solumuz sağa kayarken, "devrimci" kimliğimiz mezara gömülürken, bu talihsiz tamlamayı, "devrimci-demokrat" tamlamasını, asıl sıfatından soyarak ortaya sadece "demokrat" lafını bırakmış bulunuyoruz. Bu, bize hiçbir zaman yakışmayan bir laftır ve biz, "demokrat" lafını ancak karşımızdakiler için kullanmak zorundayız; "demokrat" sözcüğünü, kendimize değil, ikiyüzlü zalimlere ve işe yaramaz gevezelere ayırmak durumundayız. Bu cümleden, yetmişli yıllar ortalarında, Türkiye İşçi Partisi'ni yeniden kurarken ve Behice Boran ile birlikte program üzerinde çalışırken, "demokrat" sözcüğünü kullanmamaya kesin karar vermiştik, bütün kapıları kapattığımızı hatırlıyorum. Ama ne yazık, bu hastalık, son anda, pencereden girmeyi başardı ve daha sonra, o zamanlar bizi "devrimci" bulmayan bütün hareketlere, Thkp ve Thko ardılı çizgilere, damgasını vurdu. Büyük yazıktır.

Devlet, bir zor durumudur.

Demokrasi, bir devlet halidir.

Marx ve Lenin, bu önermeleri ortaya çıkarmakla birlikte, devlet ve demokrasi arasındaki ilişkiyi pek açıklayamadılar. Ben güneyli olduğum ve güneyde Adana Kebabı ünlü olduğu için, devlet ve demokrasinin "şiş" kuramını ortaya koyabiliyorum. Devlet, halka yönelmiş bir şişler toplamıdır; yargı, basın, yasama, yürütme, maliye, jandarma, hepsi hepsi birer şiş'tir ve halkımıza yöneliyor. Köylümüz, devlet deyince, daha çok tahsildar ve jandarma şişlerini biliyor; başkaları da vardır. Eğer bu şişler sıkıca birbirine bağlanır ve bir balta sapı yapılırsa, bu devletin diktatorya halidir, çünkü, balta sapıyla, halkımızın midesini ve kalbini dışarıya çıkartmak daha kolaydır. Eğer Adana Kebabı'nın şişleri, bir yelpaze haline gelirse, birbirini çelerse, bunları tutan eller, bunlarla halkımızı yine acıtırlar, yaralarlar ve ancak bağırsaklarını dışarıya çıkaramazlar; işte bu devletin demokrasi hali'dir. Tekrarlıyorum; Adana ya da Urfa şişleri iki halde de, halklarımıza karşıdır; devlet, her zaman, halka karşı bir zor durumudur. Demokrasi, bu zor durumunun devamıdır; ancak şişler daha dağınık olduğu için, yaralayan ve tam öldürmeyen bir zor hali vardır. Biz ise, her türlü zor haline karşı olmak durumundayız. Devrimci tutum, bu şiş tutan elleri kırmak ve şişleri insanlık tarihinden silmektir; bu demokrasiyi gömmekle de özdeştir. Şişlerimiz, sadece Adana ve Urfa kebabı için kullanılmamalıdır, bu nedenle, ayrıca hatırlıyorum, Başkan Mao acı yiyemeyen halkların devrimci olamayacağını söylüyordu, devrimci tutumumuz, şişlerimizi onların şişlerine karşı kullanmakla başlıyor.

Devrimimiz, düşüncemiz ve dilimiz üzerindeki bu kısa yürüyüşten sonra, şimdi, şimdiki halimize geliyorum ve devletin bugünkü konumuyla ilgili saptamalarımı tekrarlamak gereği duyuyorum. Bir: Türk devleti, bir tekelli polis devletidir. En az on yıldır her gün tekrarladığımız bu saptamamız, bugün çok daha açıktır; ülkemizde artık sadece oligarkların ve polislerin lafı edi-

liyor. Bu arada ekliyorum; bu işkenceci, pek çok yoldaşımızı eliyle ölüme gönderen, İstanbul Polis Şefi Kemal Yazıcıoğlu'nun görevden alınması nedeniyle, evinin filmleri televizyonlara yansımıştır, işkenceci Kemal, oligark ve alık Sakıp'ınkine benzer bir sarayda yaşıyor. İki: Türkiye, bir sömürge'dir. Üç: Türkiye, bir demir perde gerisindedir. Çıkmak ve girmek zordur ve haberleri ve yıldızları sadece içinde geçerlidir. Dört: Topraklarımızda bir Kürt Savaşı vardır. Beş: Ülkemizde bir iç savaş vardır. Yalnız, bütün bunların birbirine giriş ve çıkışları var, ancak teorik düzeyde ayrı yazmak gereğini duyuyorum.

Teorisiz, devrim yoktur.

En ileri devrim, en ileri teoriden kalkan devrim'dir.

Benim bu teorik saptamalarımın hepsinin ise ayrı ayrı ve bire-bir, pratik uzantıları olmaktadır; bunların hepsini burada açmak durumunda değilim ve sadece birisi üzerinde durmak istiyorum. "İç Savaş", henüz savaş araçları ve teorik sınırları itibariyle fazla geliştirilmemiştir; üzerinde daha da çalışmamız gerekiyor. Bu nedenle ancak bazı uzantılarını ele alabiliyorum.

Bir: İç Savaş'ın kahramanları isimsiz ve hainleri isimlidir. İç Savaş alanında çalışan isimlilerden hiçbirisi, kahramanlık havasında olmamalıdır. İç Savaş'ta, isimli kahramanlar, ancak ve ancak, ya hapistedir, ya toprak dışındadır ya da dağdadır. Alanda olan isimliler için ise en yüksek nokta, insanlığını korumaktır. İki: İç Savaş açık alanında çalışanlar, isim istiyorlarsa, ancak ve en çok insan olarak kalabileceklerini bilmek durumundadırlar. Üç: İç Savaş alanında, mükemmel bir kurum ve işleyiş asla mümkün değildir. İç Savaş açık alanında, iyiye yaklaşan her kurum ve mekanizmayı, her parti veya yayını, "onların" ortadan kaldıracağı açıktır. Ancak İç Savaş açık alanında, her türlü içi boş, mücadele yerine karyerizmi seçen, kof kahramanlık peşindeki kurum ve mekanizmaları da, hapistekilerin, dışardakilerin, dağdakilerin sileceği de aynı ölçüde açık olmalıdır; geliştirdi

ğımiz teori bu yöne akıyor.

Bitiriyorum; önümüzde son otuz yılımız var. Marx'tan güzel bir tamlamayı, "ilkel birikim" deyişini ödünç alacak olursam, bu otuz yıl, Türkiye devriminin ilkel birikimidir ve büyük heyecan veriyor. Şimdi yel devrimden yana esiyor ve yepyeni yapılanma ve yükseliş dönemine girmek durumundayız. Yakınımızda bir Kürt devrimi var, çok soğukkanlı ve bazen de çok şiddetle bakmak zorundayız. Bir özelliği şudur: Kürt devrimi, yönetici örgütüyle, bizim bölgemizde, teoride de pratikte de, tek ve saf bir kopuş olarak ortaya çıkmıştır. Başarısında, yüksek kopuşlu çıkışının büyük rolünü görüyorum. Gerçi şimdilerde bu büyük kopuştan kopuş işaretleri vermektedir; ancak Türkiye devrimi açısından en büyük dersi, rahminde barındırdığı kopuş'tur. Türkiye devrimi, bunun sıcaklığını duymalı ve güven duymalı ve heyecan verici birikimiyle, kendi dilini geliştirmelidir; devrim yolu, bir dil yoludur.

Zulüm yolu da bir ayrı dil yoludur. Bir: "Enflasyon Canavarı" diyorlar; insanlarımızı çaresizliğe itmek ve asıl canavarı gizlemek için kurdukları bir dil tuzağıdır. Canavar, oligarktır ve bu arada, Adana'nın yüzkarası Sakıp'tır. İki: "Trafik canavarı" diyorlar; canavar, düzendir, kütlesel taşımayı reddeden özel mülkiyet sahipleri ve rüşvetçi polis'tir. Üç: "Kamyondan sonra" diyorlar ve bir hain polis şefi, bir ülkücü katil ve bir faşigenin dökülen kanıyla, dökülmüş bütün kanlarımızı eşitlemeye ve kendilerini temizlemeye çalışıyorlar. Bu polis devletini, "kamyon" ile sorumsuzlaştırmayı deniyorlar; devrim yolu, hem bu çarpışmanın, bizim zorumuzdan çıktığına kökten inanmak ve hem de, bu pislik dolu dili reddetmektir.

Nasıl mı? Halklarımızın bu dil mucizesini Londra'da öğrendim ve aktarıyorum. Özel tim gerillayı kovalıyormuş, tanımadığı bir eve sığınmak zorunda kalmış, kapıya dayanmış, "aç, benim" diyormuş; içerdeki yaşlı Kürt Ana açmıyor. "Benim, Zınar" diyor,

Ana "kimsin, açmam" diyor; "yurtsever" diyor, kapı açılmıyor; özel tim sıkıştırıyor ve gerilla, "benim, ben, gerilla" diyor. Kürt Ana, "kimsin, açmam" diye ısrar ediyor. Gerilla sıkışmış, etraftan sesler geliyor, gerilla, "terörist var" seslerini işitiyor ve umutsuz, "aç ana, aç, benim terörist" diyor; işte o zaman Kürt Ana anlıyor, koşuyor, "gel oğlum, benim teröristim, gel oğul, terörist oğlum gelmiş" diyor ve kucaklıyor ve saklıyor. Onlar "terörist" sözcüğünü küfr olarak kullandıkları için, Kürt Ana, kendini küfür diyarında saymadığı için, kendisiyle teröristi özdeşleştiriyor. Onların küfürleri Kürt Ana'ya sevgi ve şefkat oluyor. Halk yolunda önce diller çarpışıyor.

Dilimiz mucizelerle doludur. Devrim, mucizelere gebedir.

22 Aralık '96

BİRİNCİ BÖLÜM İÇİN BİRİNCİ EK

GO HOME!
DEVRİM JANDARMASI ABD: KAPI DIŞARI

Hürriyet'in Washington temsilcisi olduktan sonra Türkiye'yi sarsması gereken ancak pek az insanın farkında göründüğü haberleri göndermeye devam eden Sedat Ergin'in en son haberlerinden birinin başlığında, "Türkiye'ye Sovyet saldırısı, nükleer karşılık görmez" ifadesi yer aldı. Sedat Ergin'in haberinin ilk paragrafını bu incelememin ilk paragrafına aktarıyorum: "ABD Başkanı Ronald Reagan'ın strateji alanındaki 'akıl hocası' olarak bilinen ve Avrupa'da büyük yankılara yol açan 'Ayrımcı Caydırıcılık' raporunu kaleme alan Prof. Albert Wohlstetter, Türkiye'ye bir Sovyet saldırısı halinde ABD Başkanı'nın, buna Avrupa ve ABD'nin tümden yıkımına yol açabilecek bir karşılık vermesinin beklenemeyeceğini bildirdi." Burada üzerinde çok durulması gereken görüşler var; birincisi, Sovyetler Birliği, Türkiye'ye neden saldırsın? İkincisi, Avrupa'da büyük yankılar uyandıran bir rapor, Türkiye'de neden hiç kimseyi ilgilendirmiyor? Üçüncüsü, Türkiye'de bir sosyalist devrim olduğu ve Türkiye'deki Amerikan kuvvetlerinin bu devrimi bastırmak için harekete

geçtiği, açık ve dolaylı Amerikan kuvvetlerine karşı bir savaşın sürdüğü düşünülebilir ve böyle bir durumda sosyalist yönetim, Sovyetler Birliği'nden, yardım isteyebilir; Sovyet askeri yardımına karşı Amerika'nın nükleer silahla karşılık vermeyeceğinin ortaya çıkması, Türkiye'nin stratejik öneminin ortadan kalkmaya başladığının işareti midir? Yoksa, Türkiye yeniden stratejik önem kazanabilmek için yeni rollere mi hazır olmalıdır? Bütün bunlar, Avrupa'yı sarsan bu "13'ler Raporu" çerçevesinde ön plana çıkıyor. Burada tartışmak istiyorum.

Kitaplarımı ve çalışmalarımı okuyanlar, yıllar yılı Türkiye'nin stratejik öneminin kalmadığını ve bunun bir On Dokuzuncu yüzyıl köhne düşüncesi olduğunu ileri sürdüğümü biliyorlar; Türkiye Üzerine Tezler'in üçüncü kitabında bunu daha çok geliştirmeye çalıştım. Tezler'in üçüncü kitabını hazırlarken, dış politikadaki gelişmeleri zaman zaman Sedat'la da tartıştım; kitabın başına tartışmalara olan teşekkürümü de kaydettim. Bu inceleme, bu tartışma çerçevesine giriyor.

Önce Sedat'ın yeni haberinden bir aktarma daha yapmam gerekiyor; "13'ler Komitesi" içinde Fred Iklé ile birlikte Komite başkanlığını yapan Prof. Wohlstetter, şunları da söylüyor: "Türkiye'ye ya da Norveç'e bir saldırı olduğunu ve bu ülkelerde askeri hedefler dışında çok az bir zarara yol açtığını, bize ise hiçbir şey olmadığını düşünelim, ABD'nin ya da ABD Başkanı'nın ABD ve Avrupa'nın yıkımına yol açacak bir nükleer karşılık vermesi gerektiğine veya verebileceğine kim inanır ki?" [1] Sedat Ergin'in Türkiye'ye aktardığı bu demecini Prof. Wohlstetter, Amerika Birleşik Devletleri'nde bir yerel radyo istasyonuna veriyor. Demek oluyor; Sovyetler'in Türkiye'ye girmesi halinde Amerika Birleşik Devletleri'nin bunu bir nükleer savaşa neden saymayacağı Birleşik Devletler'in en ücra köşelerinde bile tartışılıyor.

Türkiye Üzerine Tezler'in üçüncü kitabında aktardım; eylülist

darbenin ilk yıllarında Hükümet Sözcüsü İlhan Öztrak bir Amerikan yayın organına, "Türkiye'nin komünizmin kucağına düşmesi" halinde ABD'nin yardıma gelmeyeceğini düşündüklerini söylemişti. Prof. Wohlstetter'in açıklamasının bu çerçevede ele alınıp alınmayacağını da tartışmak istiyorum.

Ancak yine de ve tartışmaya başlamadan önce, Sedat Ergin'in geçen yılın sonbaharında Hürriyet'te yer alan bir diğer haberinden söz etmek zorundayım. "Org. Rogers acı konuştu" uyarısıyla başlayan ve "Türkiye, Sovyet saldırısına uğrarsa, NATO yardıma koşar mı, bilmiyorum" başlıklı haber, "Hürriyet" başlığının da üstünde yer alıyordu. "Sovyetler Birliği, Doğu Anadolu'ya girerse diğer 15 müttefik Türkiye'nin savunmasına destek olmak için ne yaparlar?" Bu soruyu Sedat değil, NATO Komutanlığı'ndan ayrılırken Orgeneral Rogers soruyor ve eylülist rejimin ilk günlerinde Ankara'ya gelerek Türkiye'den aldığı ödün Greklerin NATO'ya yeniden dönüşünü başlatma başarısını sağlayan Rogers, bu soruya "bilmiyorum" cevabını veriyor.[2] Rogers, "Ben Sovyetler'in yerinde olsaydım, bunu denerdim" diye ekliyor.

Rogers'ın bu açıklamasından sonra Türkiye'nin yönetici kadroları, bir sürpriz açıklama ile karşı karşıya geldikleri izlenimini vermeye çalışarak, bu sözlerin tevil edilmesini sağlamaya özen gösterdiler. Türkiye'de yönetici kadrolar, ayrıca, görevden ayrılan bir densiz ile karşı karşıya bulunduklarını ve daha sorumlu yerlerde olanların sorumlulukla konuşacaklarını göstermeye çalıştılar.

Normal; ancak Sedat Ergin'in son önemli haberinin sonu şöyle geliyor: "Prof. Wohlstetter'in Körfez'in savunmasına dönük senaryolarında, Körfez'e dönük bir Sovyet saldırısının önlenmesinde, Doğu Anadolu'ya 'kilit' bir rol yükleniyor. 'Ayrımcı Caydırıcılık' raporunda da, Doğu Anadolu'nun Sovyetler Birliği'nin

Körfez'e iniş yollarının hemen yanında yer aldığına dikkat çekilerek, bir Sovyet saldırısının önlenmesi açısından bu bölgenin taşıdığı öneme dikkat çekilmişti". Görülüyor; önem ve vurgu Batı'dan Doğu'ya ve Türkiye'nin Batı'sından Doğu Anadolu'ya kayıyor. General Rogers'ın vurgu noktaları ile "13'ler Komitesi" başkanının telaffuz ettiği bölgeler üstüste geliyor; çakışıyor.

Yeni Doktrin: "Seçmeli Caydırıcılık"

Artık bu rapor üzerinde durmak zorunluluktur* Sedat Ergin, "ayrımcı caydırıcılık" olarak Türkçe'ye çeviriyor. Yer yer "ayrımlı caydırıcılık" deniliyor; bu sonuncu Türkçe'ye ve aslına çok daha uygun görünüyor. Ancak ben yine de "seçmeli caydırıcılık" olarak çevirmeyi seçiyorum; aslına ters olmamasının yanında, yeni stratejiyi daha açık olarak anlatıyor. Yeni stratejide, bazı bölgeleri kayıran, bunları seçen ve bunlar üzerinde yoğunlaşan bir caydırıcılık ön plana çıkartılıyor. Avrupa'da sarsıntı yaratan ve Türkiye'de yönetici çevrelerde büyük korku doğuran, Amerika'da oluşturulan bu yeni doktrindeki seçmecilik oluyor; şimdi ve yine önce bu korkuyu sergilemem gerekiyor.

Şimdi 3 Mart 1988 tarihli gazetelere ve birinci sayfalarına bakıyorum; Mart başında Brüksel'de NATO Doruk toplantısı yapılıyor. NATO Doruğu, Garbaçov ile Reagan'ın orta menzilli silahlarla ilgili anlaşmayı imzalamasından ve belki de aynı ölçüde önemli "Seçmeli Caydırıcılık" doktrininin açıklanmasından sonra ilk buluşma oluyor. Hem Hürriyet ve hem Milliyet, 3 Mart 1988 tarihinde Özal, Thatcher ve Reagan'ı yanyana gösteren

* *Discriminate Deterrence, Report of the Commission on Integrated Long-Term Strategy, January 1988, Washington, D.C. F.C. Iklé and A.Wohlstetter, co+chairmen; A.L.Arm-strong, Z.Brezinski, W.P.Clark, W.G.Claytor, Jr., A.J.Goodpaster, J.L.Holloway, III, S.P. Huttington, H.A.Kisinger, J.Lederberg, B.A.Schriever, J.W.Vessey, members.*

resimler yayımladılar ve birisi resme "dorukta 3 lider" ve diğeri de "kurmaylar" alt yazısını koydu.

Burada bir parantez açmakta yarar buluyorum; şu Türkiye'nin orta zekalı gazetecilerinin büyük gazetecilik "numaraları" üzerinde durmak ve yine bir örnek vermek istiyorum. Gazeteler, büyük bir şovenizm ile, cahilleştirdikleri okuyucularına, Evren ile Rogers'ı veya Reagan ya da Thatcher ile Özal'ı "arkadaş" olarak göstermekten pek çok hoşlanırlar ve hoşlanıyorlar. Resimlerde bu üçünün yan yana gelmesi, arkadaşlıkla hiç ilgisi olmayan bir protokol zorunluluğudur; bu tür toplantılarda devlet temsilcileri, ülkelerin isimlerinin alfabe sırasına göre bir arada oturuyorlar ve ayakta duruyorlar. İngiltere'nin resmi adı Birleşik Krallık'tır ve İngilizce "United Kingdom" yazılıyor; Amerika Birleşik Devletleri'nin adı da "United States of America" oluyor. Türkiye ise "Turkey" olarak biliniyor; "t" ve "u" harflerinin arasında başka bir harf bulunmuyor. Resimlerde yan yana gelmeleri bir zorunluluktur; Özal'ın yüzünün gülmediği görülüyor. Dikkatli bakıldığında ne Thatcher'ın ne de Reagan'ın Özal'ın farkında olmadıkları anlaşılıyor; bu nedenle olabilir, "arkadaş" Özal somurtup duruyor.

Seçmeli Caydırıcılık Raporu veya doktrini bilinmediği takdirde 3 Mart 1988 tarihli Milliyet'in birinci sayfasındaki küçük başlığı anlamak mümkün değil; başlık şöyle: "Özal, NATO'dan güvence istedi." Hemen birinci sayfada özetlenen Hükümet Başkanı Özal'ın NATO Doruğu konuşmasında, NATO üyelerinin birine yapılacak saldırının, hepsine yapılmış sayılması" [3] istendiği yer alıyor; Özal, NATO'cu arkadaşlarından böyle bir ilkenin tekrarlanmasını istiyor. Aynı günkü Hürriyet, dış politika gelişmelerini daha iyi izlediğini göstererek "NATO Zirvesi'nde Başbakan 'Yalnız Kalma' endişesini dile getirdi" üst başlığından sonra, büyücek hurufatla "Özal: 'saldırıda korunmalıyız" sözleriyle Türkiye'deki yönetici kadroların korkusunu yansıtıyor.[4]

Başka türlü de söyleyebilirim; uzun bir zamandır Tezler'de ileri sürdüğüm Türkiye'nin stratejik önemi ile ilgili görüşlerimin doğrulandığını görüyorum.

Davos Ruhu ya da Türkiye'nin AT'a binişi türünden sansasyonel konular nedeni ile gölgelenen bu korkulu NATO Doruğunu, Milliyet'ten yılların dış politika gazetecisi sami kohen izliyor ve şunları yazıyor: "Başbakan'ın 'NATO üyelerinin birine karşı yapılacak bir saldırının hepsine yapılmış sayılmasının' yinelenmesini istemesi, bu konuda Türkiye'de duyulan endişeleri yansıtıyor. Bu kaygılar, geçmişte General Rogers dahil bazı NATO yetkililerinin Türkiye'nin Doğu Bölgesi'nin saldırıya uğraması halinde, müttefiklerin hemen harekete geçmeyeceğine ilişkin sözlerinden kaynaklanıyor." Sami Kohen'in, henüz Seçmeli Caydırıcılık Doktrini'nin etkisini duymamış olduğu anlaşılıyor.

Hürriyet'te yazan siyasi tarih profesörü Haluk Ülman, NATO Doruğu'nu "Türkiye'nin istediği; Açık Seçik Güvence" başlığı ile yorumladığı yazısını şöyle tamamlıyor: "İttifak'ın 'esnek karşılık' stratejisinin yürürlükte olduğunu yineleyen bir deyiş, Türkiye ile birlikte, Washington'da geçen yıl yayınlanan 'Ayrımlı Caydırıcılık' raporundan pirelenmiş olanların yüreğine su serpmeye yetecek midir?"* Gerçekten de Fransa'nın "sosyalist" Devlet Başkanı Mitterand'ın da yeni doktrinden rahatsız olduğu anlaşılıyor; Mitterand da NATO Doruğu'nda yaptığı konuşmada, aynı Özal türünden, NATO Antlaşmasının beşinci maddesinin, birine yapılan saldırının hepsine yapılmış sayılmasına işaret eden maddenin, yürürlükte olduğunun açıklanmasını istiyor.

Ancak Hürriyet'te yer alan haberde, haberi yazan eski Ay-

** Prof. Dr.Haluk Ülman, "Türkiye'nin İsteği: Açık-Seçik Güvence", Hürriyet, 3 Mart 1988. Siyasi tarih profesörü sevgili Haluk Ülman, raporun geçen yıl yayımlandığını sanıyor; üzerinde "January 1988" tarihi var. Öğrencilerine ders anlatırken düzeltmesi için tekrarlıyorum.*

dınlık'çı, eski Ben-i Sadr'cı, eski Humeyni'ci, eski Cumhuriyet'çi Cengiz Çandar'ın da "Seçmeli Caydırıcılık" stratejisinden haberi olmadığı anlaşılıyor; Cengiz Çandar'ın haberi ile Hürriyet, Özal'ın konuşmasında "güvenliğimiz ve savunmamız, bölünmez ve öyle kalmalıdır" dediğini bildiriyor. Özal'ın "ittifak içinde bölgesel çözümler düşünülemez" sözlerini, Hürriyet, "Türkiye'nin en hassas olduğu konuyu diye getirmek" olarak niteliyor. Türkiye'nin hassas olduğu konuların bulunduğu ortaya çıkıyor.

Şimdi bu yeni rapor ve yeni doktrin üzerinde durmam gerekiyor; Türkiye ile Grek ülkesini Amerika Birleşik Devletleri'nin nüfuz bölgesi içine alan Truman Doktrini, 1950 yıllarında ifadesini bulan ve "komünizm saldırısı" karşısında Amerika'nın her türlü yardım çağrısına cevap vereceğini cılız bir biçimde açıklayan Eisenhower Doktrini ile Reagan'ın Globalizm'den sonra "Seçmeli Caydırıcılık" düşüncesini yeni bir doktrinin habercisi saymanın doğru olacağını düşünüyorum. İçlerinde bakanlık, komutanlık yapmış sorumlu postlarda bulunmuş, akademik alanda kendisini göstermiş On Üç Seçkin Amerikalı tarafından gelecek yirmi yıl için Amerikan politikasını formüle etmek için yapılan çalışmanın, yeni sayılabilecek ve cüretkar önerilerle ortaya çıktığı görülüyor. Yayımladıktan sonra yarattığı tartışma da önemli olabileceğini, resmi politika haline gelebileceğini gösteriyor.

Yeni Doktrinin Özü

Özünü şöyle çıkarabiliyorum: "Nuclear weapons were inherently unsable."[5] Nükleer silahların, doğaları ve karakterleri icabı, kullanılamaz oldukları ileri sürülüyor. Bunun anlamı şudur: Nükleer caydırıcılık etkisizleşmiştir. Bu, bir önemli saptama oluyor ve bu saptama bir başkasıyla destekleniyor; nükleer caydırıcılığa gerek de kalmadığı anlaşılıyor. Hep Batı Avrupa'nın tehdit altında olduğu düşünülmüştü; yeni rapor bunu ileri sürüyor ve

bu tehdidin de sanıldığı kadar önemli olmadığının belirdiği yazılıyor.

Çok açık; yeni doktrinin ruhu, Avrupa'dan komünizm tehlikesinin uzaklaştığı inancına dayanıyor. Sistemler arasında mücadele, sosyalist dünyanın çevresindeki ülkelerde ve daha çok Üçüncü Dünya'da gerçekleşiyor. Rapor, çevre ülkelerde ve Üçüncü Dünya'da açıkça ortaya çıkan ve kapitalist sistemi tehdit eden tehlike ve hareketlere karşı nükleer silah kullanılamayacağını kabul ediyor ve kabul edilmesini istiyor.

Yeni Doktrin yeni bir kavramı, yeni bir ihtilafı ve yeni bir savaş türünü ön plana çıkarıyor ve "many of our problems in the Third World are centered on what is now called 'low intensity conflict'. The term refers to insurgencies, organized terrorizm, paramilitary crime, sabotage and other form of violance in a shadow area between peace and open warfare involving large units." İsteyen okuyucularımın mümkün olduğu kadar aslına yaklaşabilmeleri ve kendi yorumlarını yapabilmeleri için önemli ifadelerin aslını yazıyorum; Üçüncü Dünya'daki ihtilaflara, "Düşük Yoğunluklu İhtilaf" adını veriyorlar. Ayaklanmaların, örgütlü terör dedikleri olayların, paramiliter öldürmelerin, sabotajların ve diğer şiddet kullanımının, barış ile geniş sayıları içine alan savaş durumları arasındaki bu geçiş alanına girdiğini kaydediyorlar; Birleşik Devletler'in, Amerika'nın Üçüncü Dünya'daki çıkarlarını koruyabilmesi için Düşük Yoğunluklu Çatışmaları ciddiye alması gerektiğini ileri sürüyorlar.

Çok açık yazıyorlar; "We also need to think of low intensity conflict as a form warfare that is not a problem just for the Department of Defense." Şaşırtıcı ölçüde açık söylüyorlar; düşük yoğunluklu ihtilafları, bir savaş biçimi, "a form of warfare" olarak düşünmek gerektiğini ve bunun sadece Amerikan Savunma Bakanlığı'nın problemi olmadığını kaydediyorlar. [6] Bu savaşta kullanılması gereken uzmanlıklara ve personel türüne şu örnekleri

veriyorlar: Diplomatlar, enformasyon uzmanları, tarım kimyagerleri, bankacılar ve iktisatçılar,* sulama uzmanları, kriminolojistler, meteorolojistler ve diğer uzmanlar.

Düşük Yoğunluklu İhtilaflara karşı ve Amerika'daki bütün bakanlıkları, her yerdeki enformasyon uzmanlarını, bankacıları, diplomatları da içine alan bu yeni Amerikan Savaşı için, On Üç Seçkin Amerikan Yurttaşı, başlangıç olarak, yılda Savunma Bakanlığı'nın bütçesinin yüzde dördü ölçüsünde bir bütçe istiyor. Bu, başlangıç yılı için, 12 milyar Amerikan dolarına denk düşüyor.

Özünü böyle çıkarıyorum; ayrıntılarına geçiyorum. Ayrıntılarına geçildiğinde, bu yeni Amerikan Doktrini'nde Türkiye'nin adının önemle geçtiği görülüyor. Türkiye'nin adı, yeni doktrinin bir başka boyutu daha belirdiği zaman da görünmeye başlıyor; böyle bir doktrin, açık olması gerekiyor, İttifak içi ile dışı arasında önemli bir ayrımı da ortadan kaldırıyor. Yeni Doktrin, bundan sonra Amerikan savaşının daha çok NATO İttifak bölgesinin sınırlarının dışında verilmesi gerektiğine inanıyor ve bu nedenle de, Amerikan savaşının risklerini İttifak dışında da paylaşacak dostlar arıyor.

Ne Kadar Yeni ?

Devam etmeden önce bir teknik not gerekebilir; hiçbir yeni dok-trin tümüyle değildir. Burada yeniliği formülasyonun açıklığı, netliği ve yeni politikaların oluşmasına imkan verip vermediğinde aramak zorunluluğu var; Amerikan kullanımında doktrin, net bir biçimde formül edilmiş politika anlamına geliyor. Bu an-

** Hürriyet, son zamanlarda Turgut Özal ve oğlu Ahmet Özal tarafından kamu bankalarının başına getirilen beyinleri kendilerinden menkul birtakım Amerikan yetiştirmelerinin Amerikan pasaportu da taşıdıklarını ve Birleşik Devletler'e sadakat yemini ettiklerini ortaya çıkardı. Bunların gelişinin Yeni Amerikan Doktrini'ne uygun olduğu görülüyor.*

lamda bir yenilik var; fakat temel düşünce, Amerikan telaşını Üçüncü Dünya Ülkeleri ile sosyalist sistemi çevreleyen ülkelerde yoğunlaştırmak düşüncesi son zamanlarda pek çoklarınca ileri sürülüyordu. Şimdi kısaca, bunu, göstermek istiyorum.

Walter Laqueur'in bir CIA araştırıcısı olması ihtimalini yüksek görüyorum; Türkiye dahil dünyanın çok çeşitli ülkelerinde komünist hareketler üzerine uzman olmasının yanında Sovyetler Birliği ve dünya entelijans servisleri ile ilgili araştırmalarıyla da tanınıyor.

CIA araştırıcıları istihbarattan çok CIA dosyalarında toplanan bilgiler ve açık yayınlara dayanarak görüş oluşturuyor ve bunların bir bölümünü açık olarak yayımlıyorlar.* Laqueur, yakın zamanlarda yayımlanan çalışmaların birisinde, "The Soviet leadership truly wants détente with the industrialized countries of the west" diyor; Sovyet yöneticilerinin, Batı'nın sanayileşmiş ülkeleriyle detant'ı gerçekten istediğini ileri sürüyor. Bir Amerikan kaynağında böyle bir düşüncenin ileri sürülmesi, Sovyetler Birliği'nin gündeminde, söz konusu ülkelerde sosyalist düzenin kurulmasının bulunmadığı anlamına geliyor.

Laqueur, şunları yazıyor; "Sovyet yöneticilere göre detant, silahsızlanma üzerine görüşmeler, ticaret, yardım ve teknoloji transferidir; ancak aynı zamanda, NATO bölgesi dışında yerel ("kurtuluş") savaşları dıştalamayan Batı'ya karşı politik savaş durumu demek oluyor."[7] NATO bölgesi dışındaki liberasyon savaşlarını desteklemeyi, Sovyetler Birliği'nin, detant'a aykırı bulmadığı anlatılıyor.

** CIA'in asıl Türkiye araştırmaları uzmanı George Harris'tir; uzun yıllar Ankara'daki Amerikan Büyükelçiliği'nde üst düzeyde bir görevli olarak çalıştı ve bu sırada Türkiye'nin sol basını tarafından deşifre edilerek açıklandı. Harris'in de Türkiye'de komünizmin kaynakları üzerine kitabı var ve Türkçe'ye de çevrildi. Şu anda Washington'da Dışişleri Bakanlığı'nda çalışan Harris'in son kitabındaki ilginç saptamaları arka kapakta yer alıyor.*

Kanada'nın Moskova Büyükelçileri'nden Ford, dış politikanın önemli sorunlarının tartışıldığı Foreign Affairs Dergisi'nde, 1972 yılında Moskova'da Başkan Nixon ile Dışişleri Bakanı Kissenger'in, daha sonra detant'a resmiyet veren anlaşma olarak nitelenen, imzaları atmalarını şaşırtıcı ve yolu tıkayıcı bir gelişme olarak niteliyor, it is baffling that this was done, ve zamanın Kanada Başbakanı Pierre Trudeau'nun benzer bir anlaşma konusunda Sovyet önerisini reddettiğini açıklıyor.

Büyükelçi Ford şunları yazıyor: "Sovyetler'in Nixon'ın jestini yanlış anlamış olmaları ve Kremlin'de imzalanan anlaşmanın, Sovyetler'e Angola, Etiyopya ve Mozambik'te 'ulusal kurtuluş hareketlerini' destekleme yönünde eylem özgürlüğü tanıdığını düşünmeleri mümkündür."[8] Bir yanlış anlaşılmadan ve bu nedenle "Üçüncü Dünya" bölgelerinde Amerikan politikasının dışında yeni düzenlerin kurulmasından yakınıyor.

Devam ederek 1972 Anlaşması'nı imzalayan Nixon'ın yeni görüşlerini aktarmadan önce 1922 ve daha doğrusu 1921 yılına dönmek istiyorum; genç Sovyet Devleti'nin kendisini kabul ettiren anlaşmaları imzaladığı yıldır. Türkiye'de bu daha çok Mart 1921 tarihinde imzalanan Türk-Sovyet Antlaşması nedeniyle biliniyor; Türkiye Üzerine Tezler'in ikinci kitabında, aynı gün Londra'da imzalanan Sovyet-British Ticaret Antlaşması'nın dünyadaki ilk Sosyalist Devlet için bir tür "Lozan" önemine sahip olduğunu göstermeye çalıştım. Bunları bu ölçüde hatırlatmakla yetiniyorum.

Ancak Türk-Sovyet anlaşmasının zımni bir hükmü ile, Sovyetler Birliği'nin Türkiye'de sosyalist propagandadan vazgeçtiği hep ileri sürülüyor; antlaşmanın her iki dildeki metninden böyle bir anlam çıkarmıyorum. Fakat Türk-Sovyet ve Sovyet-British Antlaşmaları'nı hemen izleyen ve Afganistan ile İran'ı kapsayan ayrı ayrı antlaşmalarda değilse bile bunları izleyen dışişleri mek-

tuplarının Rusça metninden, özellikle Afganistan ile ilgili olarak böyle bir anlam çıkabiliyor. Afganistan Devrimi'ne gösterilen tepkilerde, uzun yıllar geriye giden böyle bir dolaylı yorumun bozulmuş olmasından duyulan şaşkınlığın da etkisi var. Batı'nın yumuşamayı, yalnızca Batı Avrupa'yı değil dünyanın her tarafını yeni sosyalist ya da sosyalizan düzenlemelerden koruma biçiminde anlamak istedikleri ortaya çıkıyor; şimdi mahmurluktan uyanış görünüyor.

Seçmeli Caydırıcılık Doktrini'nin temel felsefesi, Batı Avrupa'nın sosyalizmden masuniyetini tescil ile, Üçüncü Dünya ülkeleri ile sınır bölgelerini korumaya yönelik yeni ve sürekli bir savaş biçimini örgütlemek olarak formüle edilebiliyor. Bu yeni savaş biçiminin bazı özellikleri var.

Birincisi, İttifak ülkeleri, NATO Bölgesi anlamına geliyor, İttifak dışı bölgeler önem farkı geri plana itiliyor. İkincisi, bu kadar geniş bir alanda bazı noktalar sosyalist rejime kavuşabilirler. Bu, her türlü araçlarla önlenmelidir; ancak hiçbir bölge için büyük bir savaş ve nükleer müsademe göze alınmamalıdır. Üçüncüsü, yeni silahlar da bu anlayışa göre geliştirilmelidir; etkisi bir noktada kalabilecek nükleer silahlar ön plana çıkabiliyor. Dördüncüsü, böyle bir oyun'un, bu tür bir savaş kuralının, "karşı taraf", sosyalist sistem, için de uygun olabileceği düşünülüyor.

Devrim Jandarması ve Barışçıl Geçiş

Seçmeli Caydırıcılık Doktrini, Amerika Birleşik Devletleri'ni devrim jandarması konumuna getirmekle kalmıyor, sosyalizme barışçıl geçiş tartışmalarını köhne yöküniversitelerin dersanelerine havale ediyor. Bundan da öte, hiçbir "tehdit" noktası için nükleer savaşı göze almama, İttifak içinde veya dışında bir ülkenin sosyalizme düşmesi halinde, diğer noktalarda daha titiz davranmayı ve zamanla sosyalist ülkelerin tek tek tekrar kapita-

lizme kazanılması için uğraşmayı anlatıyor.* Burada da nükleer savaşı doğurabilecek yollardan kaçınılması öneriliyor.

Böyle bir doktrinin yaratacağı belirsizliği ve Türkiye türünden ülkelerin yönetici kadrolarında yol açacağı kaygı ve giderek korkuyu anlamanın kolay olduğunu sanıyorum.

Detant'a resmiyet kazandıran imzayı atan ABD eski Başkanı Nixon'ın yeni değerlendirmesine geçiyorum; İkinci soğuk savaş döneminden çıkış yollarını açmaya çalışan Garbaçov'un Reagan ile buluşma hazırlıklarından hemen önce yazıyor. Artık Avrupa'da bir komünist tehditi olmadığı açıklıkla kabul ediliyor ve dillendirilmesinden çekinilmiyor.

Batı Avrupa'da bir komünist tehlikesi görülmeyince de, iki sistemin bu nedenle bir konfrontasyonunu beklememek gerekiyor; eski başkan şunları ifade ediyor: "İki ulusu karşılaşmaya, confrontation, sürükleyen en güç ve gizil olarak en tehlikeli sorun, Üçüncü Dünya'da komünist olmayan rejimlere karşı revolüsyoner hareketleri destekleme yönünde Sovyet politikasıdır."[9] İki sistem, Nixon iki "ulus" demeyi seçiyor, arasındaki en tehlikeli sorun bölgesi, Batı Avrupa'dan başka coğrafyalara taşınıyor.

Nixon, yeni doktrinin öncül ve embriyonik formülasyonunu yapmayı deniyor ve şunları söylüyor:

"Sovyet yöneticilerinin, Birleşik Devletler ve Batı'nın, bizim tecavüze uğrayan müttefik ve dostlarımızı savunma ve Üçüncü

* *Seçmeli Caydırıcılık görüşünü oluşturan 13 kişi arasında yer alan Z.Brezezinski, 4 Şubat 1988 tarihli Independent'te yer alan yazısında açıkça bu görüşü savunuyor. Doğu Avrupa'da "devrimci patlama" istenmediğini kaydediyor. "Bölgede küresel bir devrimci patlama çıkarımıza uygun değildir. Böyle bir şey olursa, Sovyetler Birliği'nin müdahale etmek dışında bir alternatifi olamaz."" Dolayısıyla, bir patlamayı beslememeli, beklememeli ve sevinçle karşılamamalıyız. Öte yandan, tedrici bir değiştirme arzulanır bir şeydir. Bu kolaylaştırılmalıdır ve mümkündür." 2000'e Doğru, 12 Mart 1988, s.38*

Dünya'da Sovyet yanlısı rejimlere karşı gerçek liberasyon hareketlerini destekleme hakkımızda ısrar etmeksizin, Sovyetler Birliği'nin komünist olmayan dünyada kurtuluş savaşlarını destekleme hakkı olduğu doktrinini kabul etmesinin mantıksızlık ve ahlaksızlık olacağını anlamaları sağlanmalıdır." Eski Başkan Nixon, Sovyet Lideri ile görüşmesinden önce, görevdeki Başkan Reagan'a bu aklı veriyor.

Nixon, yeni bir doktrin formüle ettiğinin farkında görülüyor ve görevden uzaklaştırılmış bir başkanın zorunlu tevazuu ile buna "Reagan Doctrine" adını vermek istiyor; aktarıyorum: "Biz ayrıca, yalnızca savunmak değil komünizmi genişletmek olarak bilinen gözden geçirilmiş, revised, Brejniyef Doktrini'ne, özgürlüğün savunulacağı ve genişletileceği anlamına gelen Reagan Doktrini ile karşılık verileceğini açıklıkla ortaya koymalıyız.* Seçmeli Caydırıcılık görüşü, böylece ilk biçimiyleormüle edilmiş oluyor; Birleşik Devletler'de buna henüz doktrin denilip denilmediğini bilmiyorum, zamanla ve belki de yeni başkanın adına bağlanmasını ihtimal dahilinde görüyorum.

Eski başkandan son aktarmayı yapıyorum: "Our only common interest is to conduct ourselves in such a way that such conflicts do not escalate into nuclear confrontation." Son derece açık yazılıyor; yeni bir mücadele biçimi ve alanı tanımlanıyor; bu mücadelenin, confrontation, Sovyetler Birliği ile ABD arasında olduğu belirtiliyor. Ancak bu mücadelenin, karşılaşmanın, bir nükleer karşılaşmaya tırmanmasını önlemenin iki tarafın ortak, common, çıkarı olduğu açıklıkla ortaya konuyor.

Bu hazırlıklardan sonra Seçmeli Caydırıcılık Stratejisi'nin

** Nixon'ın ifadeleri arasında Sovyetler Birliği'ne yönelik bir açık tehdit de yer alıyor. Aktarmayı uygun buluyorum. " Sovyetler, sadece Sovyetler Birliği nüfusunun üçte biri müslüman olduğu için değil, Üçüncü Dünya ulusularında müslüman revolüsyonu Sovyet revolüsyonu ile halkın desteği için rekabet halinde olduğu için müslüman radikalizminin yükselmesinden özellikle kaygı duymalıdır." R.Nixon. "Super Power Summitry", Forgein Affeirs, Fall 1985, s.8"*

çözümlenmesine sıra geliyor; her strateji bir durum saptamasıyla başlıyor. Şimdiye kadar geçerli sayılan Amerikan stratejisi, Amerikan kuvvetlerinin "düşmana" yakın, ileri bölgelere yerleştirilmesi, amacın işgale gelen ordulara karşı koymak olması ve arkada güçlü bir rezerv ve nükleer kullanma imkanı ile desteklenmesi olarak tanımlanıyor. Strateji, demokratik ülkelerle ittifaka dayanarak, mütecavizin geçmeye cüret edemeyeceği bir çizgi çizmeyi hedef alıyor.

Kırk yıldır bu strateji yürürlüktedir; Amerikan kuvvetleri kırk yıldan beri Merkezi Avrupa'ya yerleştirilmiştir ve otuz beş yıldır Güney Kore'de bulunuyorlar, NATO, modern zamandaki bütün ittifaklardan daha uzun ömürlü oldu; bunlar da durum saptamasının içinde sayılıyorlar.

Durum saptamasını bir değerlendirme izliyor: "The strategy has had considerable success. All the Alliance members are still free countries. Soviet forces have not attackted Western Europe and North Korea forces have not again attacked South Korea."[10] Önemli başarılar sayılıyor; NATO üyelerinin hiçbirinin hala komünist olmamasının ve Kuzey Kore'nin Güney'e inmemesinin olumlu gelişmeler olduğu belirtiliyor.

Değerlendirmede olumsuz yanlar var ve az değil; aktarıyorum: "Fakat stratejide bazı ters gelişmeler de var. Sovyet kuvvetleri, çizdiğimiz çizgiyi aştılar ve Güney Asya, Orta Doğu, Karayipler ve Merkezi Amerika'ya girdiler. Eskisinden daha az iki-kutuplu, bipolar, olan bir dünyada, bu strateji, Sovyet bloğu dışında düşman ülkelerle, İran örneği, uğraşmada yardımcı olamadı. Avrupa'nın kendisinde de derin gerginlikler görülüyor. NATO İttifakı Kıta'daki Sovyet konvansiyonel silahlarına karşı eşitlik sağlamada başarılı olamadı ve ortaya çıkabilecek birçok durumda bizim nükleer silahlar kullanma tehdidimiz, Sovyet nükleer kuvvetlerinin büyümesi karşısında giderek daha az

inanılır olmaya başladı." Yeni bir durum ortaya çıkıyor; yeni politikalar gerekiyor.

Strateji gelecek yirmi yıl için geliştiriliyor; gelecek yirmi yılın dünyasının artık iki kutuplu bir dünya olmaktan çok uzaklaşacağı tahmin ediliyor. Üç veya dört büyük, global askeri güçten oluşan bir dünyanın Amerikan strateji planlamacılarını, Sovyet-Amerikan kutuplarından oluşan bir dünyaya göre, çok daha zor bir çevre ile karşı karşıya getireceğine inanılıyor; bilinmezlikler artıyor. Japonya ve Çin'in iki bin yılında büyük birer askeri güç olacağına kesin bir gözle bakılıyor. Peki Japonya'nın eylem opsiyonları ne olabilir? Sovyet teknolojisinin gelişimine yardım yönünde bir Japon kararı, Japanese decision to help in the development of Soviet technology, Sovyet askeri potansiyelini artırabilir. Bunun tersi de düşünülebilir: "On the other hand, additional Japanese economic assistance to US allies and friends (e.g. the Philippines, Turkey, Egypt) would benefit our security." Başka bir ihtimal daha düşünülebiliyor; ekonomik ve askeri açıdan güçlü Japonya'nın Amerika'nın müttefikleri Filipinler, Türkiye ve Mısır'a yardım yapmayı üstlenmesinin Amerikan güvenliğini artıracağı saptanıyor. Ancak hangisi? Strateji plancıları her iki ihtimali de hesaba katıyorlar.

Türkiye, Filipinler ve Mısır'la yan yana yer alıyor.

Yeni strateji, bir ülkede sosyalist ya da komünist bir düzen kurulmasıyla, "tecavüz" veya "Sovyet tehditi" sözcük ve kavramlarını aynı anlamda kullanıyor. Bunlar arasında hiçbir ayrım yok; barışçıl geçişi yök üniversitelerin köhne dersanelerine havale etme de, bu ayrımsızlıktan da, doğuyor.

"Ülke sınırlarına yakın ciddi bir güvenlik tehditinin olmaması, 1945 yılından beri Birleşik Devletler'in bir global askeri rolü özgürce oynamasına yardım etti. Eğer Amerikan yarıküresinde

yeni komünist yanlısı, procommunist, rejimler iktidara gelecek olursa bu durum değişebilir. Eğer Nikaragua'da Sandinista rejimi iktidarını sağlamlaştırır ve Sovyet yardımı almaya devam ederse, Merkezi Amerika'nın başka yerlerinde düşman komünist rejimler giderek artabilir; El Salvador, Honduras, Panama'da olabilir. Böylesi bir eğilimin Panama Kanalı'nın kontrolünü tehlikeye sokması ve Meksika'nın siyasal istikrarını tehdit etmesi beklenebilir. Bu tür gelişmeler, Birleşik Devletleri, dış politika kaynakları ile savunma imkanlarının daha büyük bir bölümünü Karayipler Bölgesi'ne ayırmaya zorlayacaktır; Amerika'nın NATO'daki rolünü küçültmesi sonucunu doğuracaktır." Bu paragraf, artık bir tek ülkede bile sosyalist rejim kurma bir yana, sosyalist sisteme dost bir yönetimin iş başına gelmesini büyük bir tecavüz ve tehlike olarak görüyor ve gösteriyor.

Peki yeni strateji hazırlayıcıları, tecavüz ve tehdit bölgelerini nasıl çiziyorlar; bu sorunun ihmal edilmesini mümkün görmüyorum. Şu cevabı çıkartıyorum: "Bütün bu tartışılmaz ihtimaller içinde bizim temel mesajımız, Birleşik Devletler'in savunma konumunda esneklik ihtiyacıdır. Biz, varsayabiliriz, Sovyet tehditiyle SSCB sınırında, periphery, çeşitli noktalarda karşılaşmaya devam edeceğiz; fakat Üçüncü Dünya'da çok daha geniş tehditler dizisi ile karşılaşmayı da beklemeliyiz."[11] Savunma konumunda esneklik daveti ve Amerika'nın kendisini tehdit altında gördüğü bölgeyi değiştirmesi, Batı Avrupa ve Türkiye yönetici kadrolarında büyük bir kaygıya kaynaklık ediyor.

ABD hem NATO İttifakı ile dışının önemlerindeki eski ve katı ayrılığı ortadan kaldırıyor ve hem de Türkiye, Sovyetler Birliği ile sınır bölgesinde yer alıyor. Her efektif "tehdit" için nükleer silah kullanılmayacağının açıklanması ve her "tehdit"in yeni bir büyük savaşın içinde bir "muharebe" olarak tanımlanması Türkiye'de yönetici sınıfları yeni bir korku döneminin içine itiyor.

Yeni strateji formülasyonu, diğer yandan, dünyanın her

yanındaki kapitalist sınıflar için, sosyalizmi önleme ile Amerika ile kenetlenmeyi üst üste getirip koyuyor. Çeşitli çalışmalarımda bir teorik zorunluluk olarak ortaya çıkarıp ileri sürdüğüm iç savaş ile dış savaş bağlantısını yeniden ve zorlayıcı bir biçimde kuruyor.

Müttefik Olmanın Yeni Koşulu

Devam etmeden önce Yeni Doktrinin bazı "talep" ve tespitlerinden söz etmek istiyorum. Birincisi, beklenebileceği türden, şu oluyor: "Allies that help us defend common interests beyond alliance boundaries." Bunlar, yeni savaşın araçları, "our means" olarak sayılıyor. İttifak sınırları dışında ortak çıkarların, common interests, savunulmasına katkıda bulunacak müttefik gerekiyor; arıyorlar.

"In the future, even more than in the last forty years, the United States will need its allies to share the risks and burdens of the common defense." Açıkça, müttefik tanımını da değiştiriyorlar; artık müttefiklerin eskisinden çok daha fazla riske ve yüke katılmaları isteniyor.

Bu nokta üzerinde açıklıkla ve ayrıntılarıyla durmak zorundayım; daha çok risk ve yükten ne anlaşıldığının ortaya çıkması gerekiyor. Yeni Doktrin, bir "Kooperatif Güçler", cooperative forces, tanımı yapıyor.

"Kooperatif Güçler" tanımına, "regrettably, we have a lot to learn from Soviet Union in this regard" yakınmasıyla başlanıyor; "ne yazık, bu bağlamda Sovyetler Birliği'nden öğreneceklerimiz pek çoktur" deniyor. Sovyetler Birliği'nin az gelişmiş denilen ülkelerde "kendi çıkarlarını geliştirme ve savunma" sırasında Küba'lı, Nikaragua'lı, Vietnam'lı, Kuzey Kore'li, Doğu Avrupa'lı kadro ve elemanlardan yararlandığı ileri sürülüyor. Sovyetler Birliği ile aynı kategoride olmamakla birlikte FKÖ ve Libya'nın da eleman ve benzeri imkanlarla Sovyetler Birliği'ne yardımcı ol-

dukları yazılıyor. Bu yöntemin, "batı ile konfrotasyon riskini azaltmada ve çevre ile kaynaşan birlikleri bulmada" büyük avantajlar getirdiği kabul ediliyor. "Kooperatif Güçler" çevre ile kolaylıkla harmanlanan, troops that blend readily into environment askeri ve "özel eylem" kuvvetleri oluşturmayı anlatıyor.

"Bazı müttefiklerin bir kooperatif güçler programına katılmak için temelli nedenleri olmalıdır. Bunlar, açık toplumlardaki karşılıklı çıkarlarımız ve Üçüncü Dünya'da Sovyet kazanımlarını sınırlama ve geriye püskürtme amaçlarımız olabilirler. Böyle müttefiklerimiz kendi askeri imkanlarını geliştirmeyi ve belki de, bu süreç içinde, bölgesel, siyasal ve ekonomik etkinliklerini iyileştirmeyi ummalıdırlar."[12] Vietnam'da Birleşik Devletler'in yanında yer alan Kore Birlikleri ve Filipin Görev Gücü, örnek ve model olarak gösteriliyor.

Artık durum açık; to be an ally or not to be an ally, ya müttefik olmak ya da müttefik olmamak, almaşıkları ortaya çıkıyor ve zorlaşıyor. "We could hope to develope some mobile forces available for duty in particular regions, even outside them", bölge içinde ve dışında görev için hazır bir "mobil güç" kurma planları formüle ediliyor.

Buna katılım isteniyor; müttefik olmanın koşulu buradan geçiyor. Devrimleri önleme ve bastırmak için kullanılabilecek bu hareketli "kooperatif güç", görev yaptığı yerdeki çevre ile kolaylıkla harmanlanabilmelidir; hem askerlerin tenleri, hem yaşayışları ve koşullara alışma dereceleri açısından çevreye kolaylıkla uyabilecek müttefikler aranıyor.

Bu müttefiklerin kazançları olacak; bölgedeki ekonomik ve politik etkinliklerini artırmaları bekleniyor. Açıkça devrimleri bastırmanın ganimet dağıtımında pay vaad ediliyor.

Kim olabilir? Türkler olabilir mi? Tenleri ve alışkanlıkları nasıldır? Eylül Dönemi'nde ve devamında bir deneyim kazandılar

mı? Devrim yapmak isteyen gerillalara karşı birlik oluşturmada Türkiye'den yararlanılabilir mi? Birleşik Devletler'in strateji plancıları acaba ne düşünüyorlar? Şimdilik bunları soru olarak bırakıyorum.

"Özel durumlarda, dışardan empoze edilen bir düşman rejime veya komşularını tehdit eden bir rejime karşı mukavemet eden anti-komünist isyancılara Birleşik Devletler yardımı"; bu da yeni politikanın açık araçları içinde yer alıyor. Önündeki opsiyonları hep yerinde sayıyor veya giriliyorsa "hür dünya hür kalmayacaktır" deniliyor. Hür dünyanın hür kalabilmesi için dünyanın her yerindeki anti-komünist isyancılara Amerikan yardımı esas sayılıyor; açık opsiyonlar bunlar oluyor.

"Konvansiyonel tecavüzü caydırmak veya karşılamak için düşman toprakların içlerine dalan konvansiyonel konter-ofansif operasyon kapasitesine ihtiyacımız var." Artık yeni bir savaş planı ortaya çıkmaya başlıyor ve bunun için de, Üçüncü Dünya'nın "dost" rejimlerine, "üst düzeyde ve etkinliğini önleyen mümkün olduğu kadar az yasama organı sınırlaması olan güvenlik yardımı" da bu savaşın açıkça formüle edilen araçları arasında yer alıyor.

Artık yeni stratejinin Üçüncü Dünya ile ilgili bölümüne gelme sırasıdır; stratejinin iki odak noktasından birisi oluyor. Her zaman olduğu türden bir saptama ile başlıyor: "Geçmiş kırk yılın silahlı çatışmalarının hemen hemen tümü, müphem bir biçimde Üçüncü Dünya denilen bölgede oldu; Asya'nın, Orta Doğu'nun, Afrika ve Latin Amerika'nın ve Doğu Karaipler'in çeşitli ülkelerinde ortaya çıktı."[13] Amerika Birleşik Devletleri'nin katıldığı savaşların tümü Üçüncü Dünya'da cereyan etti. Bunlar ilk saptamaları meydana getiriyor.

"Üçüncü Dünya çatışmaları bir Sovyet-Amerikan savaşına

göre, açıkça, daha az tehdit" ihtiva ediyor; yeni strateji önce bunu kabul ediyor. Ancak eğer kümülatif etkileri bakımından müttefikleri ve dostları arasında Amerikan güvenilirliği, American crdebility, üzerinde olumsuz etkilerinin kesin olacağı yazılıyor; önemi birdenbire artıyor.

Ayrıca buralarda da silahlı mücadele var; "right now something like 500,000 insurgents have taken up arms against Soviet-supported regimens", beş yüz bin çevresinde isyancının Sovyetler Birliği tarafından desteklenen rejimlere karşı silaha sarılmış olduğu, kuşkusuz hoşnutlukla ifade ediliyor.

Bir tanım daha ortaya çıkıyor; "low intensity conffict", düşük yoğunluklu ihtilaf veya çatışma, Üçüncü Dünya ülkelerinde devam eden mücadele için öneriliyor. Bir savaş biçimidir; açıklıkla belirtiliyor. "Bu, düşman'ın az veya çok her yerde hazır olduğu ve hiçbir zaman teslim olmasının beklenmediği bir savaş biçimidir." Tanım açık ve ciddiye alınması gerektiği vurgulanıyor.

Her yerde hazır ve nazır, teslim olması kesinlikle ihtimal dışı bir "düşman" ile savaş, beklenebileceği türden, sadece Savaş Bakanlığı'nın, imkanları içine sınırlandırılamaz; çok çeşitli kuvvetleri kapsaması gerektiği ileri sürülüyor. Daha önce de aktardım bankacılar, iktisatçılar, sulama uzmanları, tarımsal alanda uzman kimyacılar, diplomatlar, enformasyon spesiyalistleri, meteoroloji uzmanları, ilk planda ve önemli sayılan savaşçılar olarak belirtiliyor. Basını kontrol altına alabilmek için enformasyon uzmanlarına ihtiyaç duyulmasını anlıyorum; ancak meteorolojistlerin öncelikle sayılmasının nedenini tam çıkartamıyorum.

Birleşik Devletler'in Üçüncü Dünya'da Amerikan silahlı kuvvetlerinin doğrudan vurucu bir güç olarak kullanılmasını bir istisnai durum olarak kabul etmesi öneriliyor; Grenada 1983 ve

Libya 1986 saldırılarının her zaman tekrarlanmayacağına işaret ediliyor. Anti-komünist başkaldırılara Amerikan desteğinin "Special Activity", Özel Eylem birlikleriyle gerçekleştirilmesi isteniyor. "Örtülü Eylem", covert action da denilen bu eylemlerde CIA'in önemli rolü var; ancak hangi bakanlık ve dairelerin katılacağına, her özel durumda, Başkan'ın ayrıca karar vermesinin uygun olacağı belirtiliyor. Yeni strateji zaman zaman çok ayrıntılı eylem planını hatırlatıyor.

Fakat Üçüncü Dünya Ülkelerindeki Amerikan mücadelesinde ve devrimler jandarmacılığında ABD, kooperatif güçler oluşturulmasına daha büyük önem veriyor.

Buna daha önce değindim; Libya ve Grenada örnekleri türünden Amerikan Silahlı Kuvvetleri'nin masif bir biçimde ve vurucu güç olarak katıldıkları çatışmalar istisnai tutulunca, daha çok CIA yönetiminde Özel Eylem programları ile kooperatif güçler ön plana çıkıyor. Yeni Amerikan stratejisinde bu kooperatif güçlere katılacak ve Üçüncü Dünya çevresine uyan ülke insanlarını bulmak çok önemlidir; şimdiki sorunlarının bu olduğu anlaşılıyor.

Buradan çevre ülkelere geçmem gerekiyor; ancak bir paranteze gerek duyuyorum. Düşük Yoğunluklu Çatışma tanımı ve bunun bir savaş biçimi olduğu ortaya konulunca, bu savaşta bankacılar, meteoroloji uzmanları, enformasyon spesiyalistlerine gerek duyulduğu açıkça belirtilince, bu savaşın sürekli ve her imkan kullanılarak yapılacağı belli oluyor.

Bunun yapılmaya başladığını da söyleyebilirim; Türkiye'de çok yaşlı ve 1960 yılla-rında Amerika'da en gerici Başkan Adayları'ndan birisinin, Barry Goldwater'in kampanyasını yöneten bir kimsenin, R.Strauss Hupe'nin uzun süredir Büyükelçi olarak tutulmasını buna bağlaya-biliyorum. Kampanya yönetmiş Strauss

Hupe, azalan enerjisinin çoğunu, Türkiye basınını etkilemeye ve basın mensuplarını kollamaya ayırıyor.

Türkiye basını yalnızca MİT tarafından değil bir de yeni düşük yoğunluklu Amerikan savaşının kadroları tarafından da etkilenmeye çalışılıyor.

Bu etkilenmenin bir sonucuna burada işaret etmek durumundayım; Türkiye'de Amerikan tecavüzüne karşı en onurlu mücadele vermiş kimseler arasında yer alan Doğan Avcıoğlu'nun yetiştirmesi olan Hasan Cemal, Cumhuriyet Gazetesi'nin başyazarlığına geçtikten sonra, İlter Türkmen ve halefi Vahit Halefoğlu zamanında Türkiye'nin dış politikasının önceki dengesini koruduğunu yazabiliyor. Bu inanılmaz ve Hasan Cemal de arkadaşım olduğu için can sıkıcı yazıya bir kez değindim; önemli gördüğüm için tekrar değiniyorum.

Straus-Hupe'nin selefi, eylülist darbenin mimarlığı ile övünmeyi ihmal etmeyen Amerikan Büyükelçisi Spain, 12 Eylül sabahı Genel Sekreter İlter Türkmen'in kendisine telefon ederek bakan olacağını söylediğini de, anılarında yazıyor; Türkmen, Spain'e 12 Eylül 1980 günü işlerinin çok olacağını ancak Spain ile özel bir görüşme yapabileceğini de söylüyor. Bu, ne demek? Kim kimi görevlendiriyor; bunları sorup geçiyorum.

MİT eski müsteşarının oğlu olan İlter Türkmen, Türkiye'ye gelmiş en Amerikan yanlısı bir diplomattır; kendisine sunulan önerileri ilk önce Amerikan bakışı ile değerlendirdiğini biliyorum. Bunu pek çok hariciyecinin bildiğini de biliyorum. Hasan Cemal'in de, yanıltılmadığı zamanlar, bilebileceğini biliyorum.

Bu, bir. İkincisi, ortada CIA'in Türkiye uzmanı ve şu anda Birleşik Devletler Dışişleri Bakanlığı'nda Türkiye ile ilgili üst düzey görevlisi Harris'in yeni kitabı var. Türkiye dış politikasının bütün dengelerinin İlter Türkmen'in bakan olduğu eylül döneminde ve

devamında bozulduğunu yazıyor.* Cumhuriyet Başyazarı'nın bunun tersini yazabilmesini, düşük yoğunluklu savaşa bağlıyorum.

Çevre Ülkelere Bakış

Şimdi yeni strateji dökümanının "Sovyet periferisinde savaşlar" bölümüne geçiyorum. "Sovyet konvansiyonel kuvvetleri, nükleer kuvvetleri gibi, can sıkıcı bir gücü gösteriyor", bununla başlıyor. "SSCB veya uyduları, çevre üzerinde pek çok noktada, konvansiyonel savaşları kazanmayı ve diğer ülkelerin topraklarını işgal etmeyi, mantıklı olarak, ümit edebilirler." Böyle bir durumda sonuç ne olabilir? Daha önceki savunma hazırlığı, Birleşik Devletler'le ittifak bağı ve coğrafi farklılıklar sonucu belirleyecektir; rapor bu cevabı veriyor. Cevapta hem sopa ve hem de havuç havası var.

Kuşkusuz, bu raporu hazırlayanlar, Sovyetler Birliği'nin konvansiyonel silahlarının ve askerlerinin durup dururken bir çevre ülkesine girmeyeceğini kesinlikle biliyorlar; aksine bir tek örnek bile gösterilemiyor. Ancak bir ülkede gerici bir rejimi deviren bir devrim olması ve bu devrime karşı iç gericilikle emperyalizmin ortaklaşa silahlı isyanı örgütlemesi ve Sovyet yardımının istenmesi halinde, Sovyetler Birliği'nin yardım yapabileceğini görü-

* *Arkadaşım Hasan Cemal'in bu acı yanlışlığı beni çok üzüyor." "Relations with Moscow, in their turn, cooled considerably with the advent of military rule."*

"During the tricky period of diplomacy under the military regime, ties with the United States remained the heart of Turkey's foreign policy strucrute." George S.Harris, Turkey-Coping with Crisis, Westview Press, 1985, s.198

Arkadaşım Hasan Cemal'in buraya tekrar aldığım yanlış görüşlerini düzeltmesini bekliyorum. "Ancak tüm olumsuz koşullara karşın 12 Eylül döneminde de Türk dış politikasının geleneksel dengeleri, genel olarak, korunmuştu. Bu diplomatik başarıda ise aslan payı, Dışişleri'ne ve herhalde dönemin Dışişleri Bakanı İlter Türkmen'e aittir." Hasan Cemal, Cumhuriyet, 20 Aralık 1987.

yorlar. Rapor ve yeni strateji bu iki durum arasında hiçbir ayrım kabul etmemeye dayanıyor; bir ülkede bir devrim olmasını veya bu devrime karşı örgütlü program çerçevesinde Amerikan desteğiyle isyan çıkartılması üzerine meşru hükümetin çağrısıyla Sovyet askerlerinin gelmesini de "tecavüz" sayıyorlar.* Çevre topraklarda savaştan anladıkları bu oluyor.

Sosyalist dünya büyük bir dünyadır; sınırları geniş bir coğrafyaya yayılıyor. Yeni stratejiler, bu geniş coğrafyaya silahlar güç dengesi de hesaba katıldığında, Sovyet kuvvetlerinin Kuzey Çin'i işgal şanslarının yüksek olduğunu hesaplıyorlar. Batı Avrupa "çok problemli" more problematical, kabul ediliyor.

İran Kör-fezi'ne hücum ederlerse, kazanma şanslarının daha yüksek olduğunu yazıyorlar. Stratejiler, Sovyetler Birliği'nin uygun bir zamanda Körfez'e hücum etmeyeceği görüşlerini de, bir kalemde bir kenara atarak, "Sovyet liderlerinin, yeni bir devrimci rejimi destekleme 'çağrısı' örneğinde olduğu gibi, bir müdahale fırsatını yakalayarak kullanmalarını akla uygun" buluyorlar.

Körfez'e bir hücumu karşılama açısından Batı'nın imkanlarının 1950 yıllarından beri gerilediği kaydedilirken, Sovyetler Birliği'nin, kuvvetlerinin hareketliliğini artıracak altyapı yatırımlarını son derece artırmış olduğu ileri sürülüyor. Körfez'e inecek Sovyet kuvvetleri, en son olarak, Afganistan'da, İran'da veya Kafkasya'da mevzilenebilirler; her ihtimalde de NATO İttifakı'nın en doğusu olan Doğu Anadolu, böyle bir iniş açısından, önem kazanıyor. İşte bu nedenle NATO'nun bundan önceki Komutanı Rogers ile Yeni Strateji'yi hazırlayan komisyonun iki başkanından birisi olan Profesör Albert Wohlstetter, dönüp dolaşıp,

**Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çekilme programı netleşmeye başlayınca buradaki Amerikan parmağı, Türkiye basınında da açıkça kabul edilmeye başlıyor. Emekli Büyükelçi Coşkun Kırca şunları yazıyor:*
"Şimdi geriye, Afganlı mücahitlerin Batı'dan ve Batı'ya yakın bazı islam ülkelerinden aldıkları askeri yardımın ne zaman kesileceği meselesi kalmıştır".
Coşkun Kırca, "Sonun başlangıcı", Hürriyet, 7 Mart 1988

Doğu Anadolu'ya bir Sovyet inişi olduğu takdirde, nükleer karşılık beklenmemesi gerektiğini söyleyip duruyorlar.

Türkiye, topraklarını stratejik görmek ve göstermek istiyorsa, "kooperatif güçler" programında yerini almalıdır; yeni doktrinin Türkiye'ye biçtiği fiyat bu oluyor. Seçmeli Caydırıcılık Doktrini, Amerika'nın müttefiklerini aldıkları risk ve katlandıkları yük ölçüsünde müttefik yapıyor. Nükleer Caydırıcılık ve nükleer savaş tehdidi bir kenara; yeni savaşta yük ve risk almayanlar kendi yazgılarıyla başbaşa kalıyorlar. Seçme, buradadır ve Türkiye'de yönetici sınıf ve kadroların yeni korkularının kaynağı da burada yatıyor.

1854-1856 Kırım Savaşı'nda olumlu, 1877 ve 1914 Savaşları'nda olumsuz, 1939-1945 yıllarında kararsız örnekleriyle Türkiye'nin yüz yılı aşkın bir zamandır devam eden dış politika doktrini, Kuzey Komşusu'na karşı husumetinde hep arkasında Batı Kevvetleri'ni görmeyi garantileyebilmektir. Şimdi Amerika Birleşik Devletleri, yalnızca Türkiye'ye değil, belki en çok Türkiye'ye ve sonra diğer müttefiklerine, "take it or leave it" diyor.

Türkiye toprakları ne ölçüde stratejiktir? Yeni raporda şimdiki stratejide Amerikan hava kuvvetlerinin önemli bir yeri olduğu kabul ediliyor. Ancak hava kuvvetleri, çevre topraklarda veya yakınlarında hava üsleri istiyor. Şu anda kullanılabilir olanlar pek önemli sayılmıyor ve bir bunalım halinde de, mukabil hücumla karşılaşma tehditinin, hava üsleri bulma ihtimalini daha da azaltacağına işaret ediliyor. Şimdiki zorlayan görev, hava üssü bulmaktır; yeni döküman, bunu açıklıkla yazıyor.

Bu açık yazıştan hemen sonraki paragrafı aktarıyorum: "Turkey, a NATO member, adjoins the major Soviet military area threatening the region. Building up Turkey's defense capabilities, particulary those for air defense would cast a strong shadow

over any Soviet planning for operations in the Gulf region. The other NATO allies, by clearly demonstrating an ability and resolve to resist a Soviet attackt on Turkey, can futher intensify this Soviet dilemma." Özetle, bir NATO üyesi olan Türkiye'nin bölgeyi tehdit eden Sovyet askeri gücüne komşu olduğu ve başta hava savunması olmak üzere Türkiye'nin savunma imkanlarının artırılmasının Körfez'le ilgili Sovyet planlarına gölge düşüreceği kaydediliyor. Bundan sonra, diğer NATO müttefiklerinin Türkiye'ye yönelik bir Sovyet hücumuna karşı koyacaklarını çok açıkça belli etmelerinin, Sovyet ikilemini artıracağı tavsiye ediliyor.

Raporun en muğlak ve hiç bağlayıcı olmayan bölümleri Türkiye söz konusu olunca ortaya çıkıyor. Yeni stratejiler bunun da şimdiye kadar geçerli stratejinin doğal sonucu olduğuna inanıyorlar; nükleer savaş ve konfrontasyona dayalı strateji çalışmaları kanatların unutulmasına yol açıyor. Rapor bunu çok açık olarak kaydediyor: Eski strateji plancıları "nükleer silah kullanma tehditinin daha inandırıcı olabileceği Avrupa'nın merkezi cephelerinde savaş üzerinde aşırı ölçüde durdular ve kanatlarda, Norveç ve Türkiye'ye, Sovyet hücumu ihtimaline göre planlamayı ihmal ettiler." [14] Bütün stratejik hesaplar nükleer silah kullanmaya ve merkezi Avrupa'ya göre yapılırsa ve Avrupa merkezinde bir tehdit olmadığı ve nükleer silah kullanma ihtimalinin yok sayılabileceği kabul edilirse, Türkiye şemsiyesini kaybetmiş görünüyor.

Nükleer silahların kullanılamaz silahlar olduğunun anlaşılması değerlerini birdenbire düşürüveriyor; yeni strateji, the most extreme threats are also the least likely, uç tehditlerin ihtimalinin de son derece düşük olduğunu bir aksiyom olarak ortaya koyuyor.

Dahası da var; "daha akla uygun Sovyet hücumlarını cay-

dırmak için biz yalnızca seçmeli bir biçimde karşılık vermemeliyiz, aynı zamanda böyle bir savaşı, hızla bir kıyamete dönüşmesini önleyecek güvencelerle, belli sınırlar içinde tutabilme imkanına da sahip olmalıyız" deniliyor.

Bu aksiyomun bu kadar açıklıkla yazılmasının bir yenilik olduğunu kaydetmem gerekiyor; silah teknolojisini, kontrol sistemleri teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak, nükleer alanda yeni ve daha sınırlı etkinliklere çevirme öneriliyor.

Yeni stratejide Türkiye'nin konumunda hiçbir açıklık gözlenmiyor. Yazılı belgenin sonlarına doğru, "Birleşik Devletler'den, Türkiye'nin savunulmasına yardım edeceği bölgede can alıcı çıkarları olan diğer NATO üyeleri ve Japonya'dan, artan ölçüde güvenlik yardımıyla, Türkiye'nin kritik önemi tanınmalıdır" deniliyor. Kritik önemi tanımaya açık bir davet yapılıyor. Bundan hemen önce de, son üs görüşmelerinde İspanya ve Portekiz'in Türkiye'yi ve Körfez'deki müttefik kuvvetlerini destekleme konusundaki rollerine ilgisiz kaldıkları belirtiliyor. NATO'nun Kuzey Kanat Ülkeleri ise kendi kuvvetlerinin güçlendirilmesini bile, Sovyetler Birliği'ni provoke etmeme gerekçesiyle istemiyorlar; bütün bunlar seçmeli caydırıcılığı ön plana çıkarıyor.

Seçmeli Caydırıcılık Doktrini, aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri'nin dünyanın her yerinde devrim jandarmalığını üstlendiğini, gizlenemez bir açıklıkla sergiliyor. ABD artık yalnız askerlerle değil, meteoroloji uzmanlarına kadar yayılan bir kuvvet çeşitliliğiyle her türlü devrimci hazırlığa karşı koyacağını ve koyduğunu açıklıyor.

ABD Dışişleri Bakanı Shultz, yakın bir zamanda, 1987 yılında, ABD organlarının dünyanın her yerinde toplam iki bin "terör" girişimini önceden haber alarak etkisizleştirdiğini ilan etti; aslında düşük yoğunluklu savaş, son yıllardan beri sürdü-

rülüyor. Yalnızca Amerikan askerlerinin değil her türlü Amerikan etkinliklerinin kapı dışarı edilmesiyle devrimci süreçler birleşiyor. İç içedir; birini diğerinden ayırmak ve birisine öncelik tanımak mümkün olamıyor.

ABD, işçileri sömürdüğü için değil, toprakları işgal ettiği için değil, üniversite yaşamını kuruttuğu için değil, basının belli noktalarını rüşvete boğduğu için değil, açıkça ve gizlenemez bir biçimde devrim jandarmalığını üstlendiği için, öncelikle bunun için, kapı dışarı edilmelidir. Amerika'yı Türkiye'den kovmak için mücadele etmek, devrimci olmaya başlamak oluyor.

Böyle bir mücadeleye başlamak bir güç sorunu ve hesabı değildir; varlık nedenidir. Türkiye'deki büyük devrimci sürecin düğümlerinden birisi buradadır.

KAYNAKLAR

1) Hürriyet, 8 Mart 1988

2) Hürriyet, 25 Ekim 1987

3) Milliyet, 3 Mart 1988

4) Hürriyet, 3 Mart 1988

5) F.C.Ikle and A.Wohlstetter, et. al. Disciriminate Detterrence, Wash., D.C., January 1988, s.35

6) İbid., s.15

7) Walter Laqueur, America, Europe and the Soviet Union, N.J., 1983, s.15

8) Robert Ford, "The Soviet Union: Next Decade", Foreign Affairs,

Summer 1984, s.114

9) Richard Nixon; "Super Power Summitry", Foreign Affairs, Fall 1985, s.6

10) Discriminate Detterence, op.cit., s.5

11) İbid., s.11

12) İbid., s.21

13) İbid., s.13

14) İbid., s.34

İKİNCİ BÖLÜM

ALİ NESİN'E,

ÖDÜL VE RED ÜZERİNE

Sevgili Dr. Ali Nesin,

Paris'te evime parabolik anten koydurabildim, Türkiye kanallarının bazılarını izleyebiliyorum. Bugün, adını tam olarak öğrenemediğim bir ödül töreninde Aziz Nesin'e verilmek istenen bir ödülü, listede Madam Çiller ve bir diğer zalım olduğu için reddettiğinizi öğrendim. Size bunun için yazıyorum. Gözlerinizden öpüyorum.

Biz, Aziz Nesin'le birlikte, ülkemizin pek karanlık bir döneminde, eylülist rejimin sıcağında, bir aydın yükselişine koyulduk; çok tarafı ürküttük. Yalnızca zalımlar tarafı değil, başkaları da bu görkemli girişimimizden ürktüler, bu nedenledir, yükselişimizin yüksek bir zamanında, Sofya'da toplanan ve başını Tkp-Tip kliğinin çektiği sol birlik, bu aydın kalkışmamıza cephe aldı ve Aziz Nesin ile benim aramı açmayı başardı. Benim pek sevgili bir dostumdan uzaklaşmam bir yana, zalımlar bu işe çok se-

vindiler; bunun da hesabın içinde olduğundan kuşku duymuyorum.

Bunlar, benim matematik kabüllerim arasındadır; Aziz Nesin'in de çok kullandığı bir deyişle artık kitaplarımda yer alıyor ve daha da inandırnıcı bir biçimde almaya devam edeceğini biliyorum. Yine de burada, bunları, kaydetmek gereği buluyorum.

Gereği var; bir soysuz ödülü, tekelli ahtapotların bir rüşvetini suratlarına atmanızdan büyük bir sevinç duydum. Bu, hem Aziz Nesin'e ve hem de bizim aydın geleneğimize pek layık bir davranıştır. Reddinizin hem özü ve hem de biçemi güzeldir; kendimi paydar sayıyorum.

Ben Paris'te, Avrupa çoraklığında, son nadasımı geçiriyorum. Döndüğümde yükselişimizi, düştüğü noktadan sürdürmeyi planlıyorum. Bu kez daha yalnız olduğumu da biliyorum.

Size sevgiler. Eğer bir daha Aziz Bey'i rüyanızda görürseniz, hem bu notumdan söz edin ve hem de sevgilerimi söylemeyi ihmal etmeyin. Kutluyorum. Gözlerinizden öpüyorum.

Türkiye aydınının tükenmeyeceğine inanıyorum.

12 Nisan '96

YAŞAR KEMAL'E,

HALK SEVGİSİ ÜZENİE

Sevgili Yaşar Kemal,

Gözlerinden öpüyorum.

Sana uzun zamandır yazmak istiyordum; bir çocuk gününe rastladı. Seviniyorum. Çocuk, evren'in üç güzeli'nden birisidir. Diğeri çiçek ve kadın'dır.

Ne mi yazmak istiyordum? Aslında bu üçlüden daha önce de söz ettiğimi hatırlıyorum; "çiçek" ve "çocuk" hep var, ben bilincinde değildim, üçüncüsü değişiyormuş, bir kez hapisliğimde bana hatırlattılar. "Hocam, bu kadın nerden çıktı" dediler, "hep, devrim, diyordun" diye eklediler. Açıkladım; çocuk kadar gizemli, çiçek kadar ince, kadın kadar patlamalı, işte bu devrimdir, buna hala inanıyorum. Ama yazmak istediklerim, bunlar değil; aslında, insan yazmak istediklerinde de özgür olamıyor. Karşısındakine göre değişiyor. Karşımda şimdi Yaşar Kemal var.

İlk kez, Mübeccel Kıray'ın open house'nda karşılaştığımızı hatırlıyorum. Otuz yıl var; Ankara'da o zamanki vali konağı karşısındaki bu ev, cuma akşamları, sol entelijansiya'ya açıktı ve kimler yoktu? Şimdi aramızdan göçük Behice Hanım vardı, Kıray, Boran'ın asistanıydı ve bir Doğulu terbiyesiyle hala önünde sigara içemiyordu; Nermin Abadan vardı, bütün Tip aydınları vardı. Sudi, İlhan Tekeli başroldeydiler. Belki de bunun için yazıyorum; yazmak istememin nedeni belki de bu'dur. Birer "hiç" oldular.

Yaşamda hiç pişmanlığım olmadı, kendi kendime, "ama" diyorum, "neden Koca Yaşar'ı, tümden, Mübeccel'in, İlhan'ın etkisine bıraktın"; bu bir çıkmaz yoldur. Mübeccel'den hoşlandım, ama hiç önemsemedim. Sonra tiksindim; sana asıl neden tiksindiğimi yazmak istiyorum.

Bugün ödlekler partisini oluşturan kollardan birisi, Tkp, Disk'i, Ecevit eliyle sermayeye teslim edip kendisine bir yer açmak istiyordu; biz, Behice Hanım ile buna karşı çıkıyorduk. Bu karşı çıkışa Temren de katıldı, hiç aklında yoktu, sendikacı oldu ve turizm-iş'i sermayeye teslim etmemek için işçi temsilcisi olarak İstanbul'a geldi. Behice Hanım'ın evinde yemek yiyecektik; Tkp'nin hainleri turizm-iş'i Turgut'tan alıp Şaban'a vermek istiyordu. Sıtkı Coşkun ve Nabi Yağcı, bu teslimiyetin rejisörleri olarak arkada odadaydılar, biz de, başka bir yerde, Behice Hanım'la beraber yemek masasında Temren'i bekliyorduk. Masada bir de Nevzat Hakko vardı, var mıydı, söylemek zor, beyin felcindeydi, artık sadece bitkiydi ve biz arada sırada "insan" sayma gereğini duyuyorduk. Behice Hanım, artık insan saymamaya alışmıştı, ama ben bu yakışıklı Giritliyi hep sevdim, hala insan türünden davranıyordum, bitki türünden cevap alıyordum; mücadele uzun sürdü ve nerede ise sabaha kadar bekledik, söz Mübeccel'e geldi. Behice Hanım, asistanını çok seviyordu, on iki mart'ta hiç aramadığından yakınıyordu, kırılmıştı, "ama şu anda kapıdan

girse, boynuna sarılırım" diyordu; çok insanca'dır.

Haber gönderdim; aldığı kesindir. Hiç aramadı; şimdi tiksiniyorum, korkaklardan hep tiksindim. Amerikan sosyolojisine sığınarak solculuk yapmaya çalışıyordu. İlhan'ı ise artık daha kötü buluyorum; çünkü Mübeccel'e kıyaslanmayacak kadar yeteneklidir. Müthiş güzel ve sınıflandıran bir aklı var; ama sonunda bir "aparatçik" olmaya razı oldu. Bugün bu kokuşmuş düzenin profesör aparatçik'idir. Habitat türünden maskaralıklara sığınıp bundan solculuk çıkarıyor; bunları düşünerek sana yazıyorum.

Yalnızca bunlar için mi? Kesinlikle hayır, bu defteri kapatıyorum. Sana bu ikinci mektubumdur; birincisi, sen dışarda ve ben içerde iken yazdım, açık mektuptu, sonra yayınlandı; sana, "sen, Kürtlüğünü hiç unutmadın" diyordum, seni benim kardeşlerimin husumetinden korumak istiyordum. Buna inanıyorum; inanmayabilirsin, bana senin Kürtlüğünü hiç unutmadığını Aziz Nesin hep anlatıyordu. Şimdi aramızdan göçük Aziz Bey'den, Mitterand'ın cülus töreninde, Champs-Elysees'de, has Kürtlüğünü sergilediğini çok dinlediğimi hatırlıyorum. Daha önceki açık mektubumda değindiğim budur; seni, benim "gundi" kardeşlerimin kızgınlığından korumaya çalışıyordum.

Bu mektubum ise, bugünkü konumunu beğenmem üzerinedir. Kundera, bu benim tiksindiğim yazarlarından bir başkasıdır, yakın zamanda eski ülkesine yaptığı bir ziyarette, bir insanın iki ülkeli, iki halklı olamayacağını, bu nedenle de kendisinin artık Fransız olduğunu, ileri sürüyordu; yazdıklarının satırına katılmadım, bunlara da katılmıyorum. Senin iki halklı olman doğrudur; Kürtlüğe dönmen de imkansızdır, gereksizdir, yararsızdır.

Benimle Senin konumun arasında bir paralellik var. Sen, Kürt olarak doğdun ve pek duymana imkan olmayan acıları arkada bırakarak, "assimilasyon" budur, Türkleştin; iradenin dışındadır, sen seçmedin. Ben ise, Türk olarak doğdum, Kürt halkının acıl-

arı içinde yoğruldum, şimdi iki halklıyım. İrademin dışındadır, ben seçmedim; aydın olduğum için başka türlü davranmam söz konusu olamıyordu.

Halklı olmak, acısını duymak ve/veya dilini sevmek'tir. Ben Kürt halkının hem acısını duydum ve hem de şimdi dilini okuyorum. Ehmede Hani'yi, zorlanarak da olsa okuyorum, önemsiyorum; Erep Şemo'yu ise pek zorlanmadan anlıyorum. Bundan da memnunum. Hem Kırmanci ve hem de Sorani okuyorum; şimdi Farsçaya başladım. Sen, Cemal Süreya, bizim dilimize büyük katkılar yaptınız; ben sizin ana dilinizin kökenini ve yerini yazabilecek durumdayım.

Kuşkusuz, Senin, "Akdenizli" kavramını tutmuyorum; bana fazla turistik, ayrıca başında cazip ve sonunda kazip geliyor. Biz, Doğu'nun çocuklarıyız. Aslında çatal'ların ürünüyüz. Dicle ve Fırat'ın, Yeşil ve Kızıl suların arasının ve her zaman Nil çatalının ürünüyüz; insanlık burasıdır. Buradan bir siyasi birlik ve sosyal organizma çıkarmak durumundayız. Bu, Doğu Akdeniz'i içine almakla birlikte Akdeniz değildir; biz, ayrıyız.

Dinler tarihinden ve dinler sosyolojisinden öğreneceklerimiz çoktur. Bir: Her kurtarıcı, tüm insanlığı kurtarmak zorundadır. Sovyetler, egoist olmaya başladıkları an kendi yıkımlarını da hazırlamaya başladılar, bilmiyorlardı. Şimdi Kürtler de aynı gerekçelerle, yakaladıkları fırsatı yitirme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. İki: Cennet kavramı, insanlığın çok önemli bir buluşudur; Tanrı kavramı kadar önemli bir soyutlamasıdır. Cennet kavramının bize öğrettikleri ise ikidir; birincisi, ancak cennet'te tembelliğin keyfini çıkarabiliriz anlamına geliyor. İkincisi, cennet, ise ayrı bir dünya'dır; eğer bütün dünyayı cennet yapamıyorsak, cennet'i, diğer dünyalardan ayırmak zorundayız.

Sovyetler, buradan yıkıldılar, yıkıldıklarına üzüldüm; bir büyük üzüntü ile, daha önce desteklediğim Garbaçov'a yapılan darbeyi de destekledim. Dünyada belki bir de Mümtaz Soysal

bana katıldı; yaşamında yaptığı son iyi iş'tir. Şimdi ölü'dür. Ayrıca ben de, yıkılışa eskisi kadar üzülmüyorum. Çünkü ortalığın bize kaldığını düşünüyorum.

Yaşayan ölüler mi? Babam bana, "oğlum her hayırlı işte tuzun olsun" diyordu, ben, Med-Tv'yi hayırlı buluyordum. Kuruluşunda emeğim var, şimdi bana ihtiyaçları kalmadı, bundan pek çok memnunum, ben de Kürt kardeşlerime artık bana ihtiyaçlarını kalmadığını anlatmaya çalışıyorum, üç yıl oluyor, televizyondaki son canlı oturumumuzda, Mihri Belli'yi, yüzüne karşı "ölü" ilan ettim. Pek çokları, "yapma hocam" dedi, "adamı öldürecektin" diye ekledi, ben de korktum, çünkü ölür gibi oldu; ama şimdi iyicedir. Şimdiye kadar Med-Tv'ye çıkmazken artık, yaşadığını göstermek için olabilir, başroldedir, son olarak bir yayında Apo da, "iyi ki ölmedin Mihri" türünden bir edebiyat tutturuyordu. Sorun şudur: Bana pek devrimci görünüyordu. Benim, Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ne, TBKP "töbekar" dememi, bir deha ürünü sayıyordu; ama şimdiki ihanet girişimine "ödlekler partisi" demem karşısında, ne diyeceğini bilemiyordu. Kurucusuymuş; benim için ölü'dür. Bunlar, Damat Ferit'in soyundan geliyorlar. Başında üniversitede asistan olan, bir çocuk bulunan bu parti, şimdi Belli'ye çok uygundur; ödlekler'den hem Türkiye hem İsveç memnundur.

Sorunumuz şudur: Kürt Yükselişi, yükselişini durdurmuş görünüyor. Kürt Savaşı ile Türk yönetici kliğinin insanımızı değiştirme çabası, bir garip yaranma programı ile karşılık buluyor. Bu ise, hem bizim sorunumuzu ve hem de görevimizi ortaya çıkarıyor. Şimdi tekelli gericilik, bütün değerlerimize bir haçlı seferi açmış durumdadır. Nedir değerleri; bu ayrıdır. İslamcı gericilik, tekellere sığınarak, görünüşte kendi islami değerlerini ayakta tutmaya çalışıyor. Bize gelince, ne mevcut değerlerimize sahip çıkıyoruz, ne de yenilerini geliştiriyoruz. Sorun, budur. Sorunumuz şimdi budur. Sorun, bizim varlığımıza karşı saldırıdır.

Bu açıdan bakılırsa, benim, bu ödlekleri neden Damat Ferit ilan ettiğim kolaylıkla anlaşılıyor; değerlerimize saldıran tekelli polis düzeninin sadece çekingen alkışçısıdırlar. Bizim sosyalist geleneğimize, "eski sol" ya da "muhafazakarlar" diye saldırıyorlar, tekellere yaranıyorlar; özelleştirmeyi utanmazca savunuyorlar, tekellere yaranıyorlar. İradelerini ve kendilerine güvenlerini kaybetmişler; yaşamıyorlar.

Kötümser miyim? Kötümserlik şimdiye kadar bana hiç yaklaşamadı. Ben, Kürt kardeşlerimin öncülüğü yitirdiğini düşünüyorum; öncülük yine bizimdir. Burada senin ve benim türümden iki halklı olanların sorumluluğu ise daha büyüktür.

Bana göre çok iyi işler yapıyorsun. Yanındakileri beğenmiyorum; ama itirazım yok, ben bu mektubu, sana bir öneri için yazmıyorum. Ben, bir kopuş'u temsil ediyorum. Çok birleştirici oldum: Menderes istibdatına karşı, gençliği ben birleştirdim; Martçı darbede rezistansı ben yönettim, eylülist gericilikte aydını ayakta tuttum, ama şimdi, kopuşun gerekli olduğunu düşünüyorum. Mektubum belki de sadece haber içindir.

Yalnız, Türkiye'ye döndüğümde, arada sırada senin yanında gördüklerimi, bu ödlekleri, göreceğim diye ödüm kopuyor; buraya gelmeden önce de, onların olabileceği sokaklara gitmiyordum. Gitmem. Bunlardan bir iş çıkmaz; teorik olarak ölmüşlerdir. Ölü tırnak'tırlar. Yeni tırnaklar için koparılmaları zorunludur.

Bilim, geneldir.

Mübeccel ve İlhan'dan bilim olmayacağını yazıyorum. Ayrıca sadece İngilizce bilerek bilim ancak Madam Çiller ölçüsünde olabiliyor.

Bilim, soyutlamadır.

Ben, engin Ekim Devrimi deneyiminin sonunu, iki vektör ile soyutluyorum. Bir: Emperyalizm, sosyalizmi, sosyalizmin geçerli olduğu topraklarda yenemeyeceğini erken gördü. Kendisini ko-

rumak için, kendi insanını değiştirmeyi fonksiyon bildi. Hitler, McCharty'cilik, Reagan, Thatcher ve diğerleri aslında Batı insanını değiştirme ve bu arada insanlıktan çıkarma eylemiydi. Buna, "transformasyon" diyorum. İki: İkinci Dünya Savaşı ile birlikte Sovyetler aparatçiklerin eline geçti. Hepsinin çizgisi, Batı'yla anlaşmak ve Batı'ya kendisini beğendirmekti; ayrılıklar vardı, ama genel çizgi budur. Buna "yaranma" fonksiyonu adını veriyorum. "Transformasyon" ile "yaranma" Sovyet sistemini bitirdi. Brejniyef, özellikle ikinci döneminde bunu gördü ama, artık çok geç'tir.

Bilim, genel'dir. Bu çizdiğim çevre bir başka yere uymazsa, çerçeve değildir. Ben bir ara Kürt yükselişinden çok umutlandım; henüz umudumu yitirmedim ama önemli ölçüde az ümitliyim. Kürt yükselişini buraya çekmek istiyordum; bir ölçüde çekebildim, ama şimdi bir duraklama dönemindedir.

İnsanlığın bütününü hedef almayan hiçbir kurtarıcı, kurtarıcı değildir.

Bir: Türkiye yönetici kliği, Kürt Savaşı'ndan memnundur. Bununla, Türkiye insanını transforme etmek imkanını bulduğunu düşünüyor. Sizlerin "aptallık" dedikleri, bir anlamda akıllılık'tır. Türkiye, bir "düşmanlık" yaratmadan düzenini ayakta tutamıyor; bu düşmanlık masraflı olmakla birlikte pek işe yarıyor. İki: Kürt mücadelesi, yaranmacılığa dönüşmüştür. Türkiye düzenine yaranma, zamanla önemli çizgi oluyor. Yaranma mantığı da, "itirafçı" mantığı türündendir, bunu "Küfür Romanları" çalışmamda işledim, en geri noktalara yöneliyor. Şimdi Med-Tv'de Hasan Mezarcı, İsmail Nacar, Mahir Kaynak türünden ünlü gericilerin, Şanar türünden barış tüccarlarının boy göstermesi bu yüzdendir. Ben arada uyarıcı olmaya çalışıyorum; katıldığım bir canlı yayında, eski Mit'çi, bana gelen bilgilere göre, anılarında, benimle dost olmasıyla da övünen Mahir'in, bütün yanlışlarına "çok isabet ettiniz" diyen Yaşar Kaya'yı eleştirdim: "adam Anap-

Dyp hükümeti kurulmaz, diyor, kuruluyor, neresi doğru" dedim ama; ne çare! Siz Kürt olarak doğanlar, uzatmalı çavuşun her sözünde bir sır bulmaktan kurtulamıyorsunuz; köylülükte, her zaman, zıddına, bürokrasiye bir tapınma var. Aktüel bürokrasi bulunmayınca, tapınma eskilerine yöneliyor.

Benim sözüm bu kadar; şimdi yaptıklarını beğeniyorum. Çevreni hiç beğenmiyorum; ancak, senin çevrendir. Ayrıca önemsemiyorum. Birgün, Bilgesu ve diğer arkadaşlarla Beykoz'a çıkmak istedik, bir güzel kahvede oturduk, birisi bizi çağırdı, ben tanımıyordum. Nedim Gürsel'miş, bana, benim Fatih kitabımı romanlaştırdığını söyledi, pek güzel kelam etti; şimdi yapmış. Türkiye basınından anladığım kadarıyla başka birisinin kitabını temel aldığını söylüyor, bunlar beni hiç ilgilendirmiyor, önemli olan benim düşüncelerimin yayılmasıdır; yalnız burada, eski Parisli Türkiyeliler, adı geçtikçe "Yaşar Kemal'in hediyesi" diyorlar, pek bilmiyorum. Bildiğim Divaneli'nin senin icadın olduğudur; böyle bir insandan bir şarkıcı çıkarman karşısında hayranlığımı ifade ediyorum. İmkansız'ı yapıyorsun; ama, ben üç-dört senedir, "teneke sesli" diye yazmaya başladım, çok şükür, insanlar, bu senin yaratığın hakkında, benim türümden düşünmeye başladılar. Bunları şunun için söylüyorum; çevrendekileri beğenmiyorum; ancak, bir itirazım bulunmuyor. Döndüğümde, çevrende hala bunlar olursa, senin sokaklarından da uzak dururum, çok zor görünmüyor. Ayrıca ne yapılabilir ki? Artık kopamazsın.

Ama yine de kopabileceklerin var. Sevgili Yaşar, ben Ankaralı sayılıyorum, devlet'te çalıştım, başbakanlıkta daire başkanlığı yaptım. Ankara'da veya ülkemizde kim kiminle dost'tur veya dost olabilir; bunu biliyorum. Bildiğim, senin, Mesut Yılmaz ile hiçbir zaman dost olamayacağındır; teknik olarak mümkün görünmüyor. Bu nedenle senin Yılmaz'a "dostum" demen, Yılmaz'ın sana, "dostum" demesi, bir gerçeklik dünyasında imkan-

sızdır. Yılmaz, eninde sonunda hırsız olmayan bir Madam Çiller'dir; başkaları bir yana, senin tanıdığını söylediğin zamanki yerine, kültür bakanlığına getirdiği ise bir faşisttir. Ben Cebeci'de okurken, bu adam da oradaydı, ırkçı-faşist bir küçük grubu vardı, bize saldırmaya kalkardı, biz ve bu arada ben, arada sırada döverdik; Mesut, bu takımdandır. Adamlarının çoğu dayaklıktır.

Belki de sana bunun için yazıyorum; senin türünden hep büyük oynayan birisine bu tür küçük dostluklar yakışmıyor. Hele, rahşan-semra-çiller dizisine bir ek program olarak bulunan o karısıyla da dost görünmen çok ayıp oluyor; o kadın, oturmalı, kabul günlerinde hamsili pilav yapmayı düşünmelidir.

Bunlar, tekelli ahtapotların kollarıdırlar. İki halkımızın da kanına susamışlar. Senin, olmayan dostluğunu, bunlar için ilan etmen, bunların, daha acımasız olmasına katkıda bulunuyor. Karı-koca Mesut'lar, bir koluna seni alırken, diğer kollarına, faşistleri, gençlerimizin katillerini, halklarımızın kanını emenleri almayı daha rahat beceriyorlar. İhtiyacın yok; üstelik, aptaldırlar.

Kopmasını bilmek durumundayız. Sevgili ve Koca Yaşar, Hikmet benim en yakın arkadaşımdı ve dar arkadaşlarım da tükeniyordu. Bana otuz yıl, Lice'yi anlatıyordu ve Lice cayır cayır yanarken, Lice'ye uğrayamıyordu. Ben bu yüzden ve sadece bu nedenle, otuz beş yıllık bir yakın arkadaşımı "hain" ilan ettim ve bir ara Med-Tv'deki yorumlarımda da, "Hain-i Meşhur Hikmet" diyordum. Bilim, haine hain demektir. Ben bilirim, İstanbul'da oturan bir yazarla, Ankara'da zeki olmayan bir yeni yetme politikacının, zalimler tayfasından bir durgun adamın dost olmasına fiziksel olarak imkan göremiyorum. Bunları bırakmalısın; zayıflık oluyor. Bu zayıflık bize de bulaşıyor.

Benim uzaktan gördüğüm, aydınımızın sorumluğunu omuzlarında hissettiğindir; bu yerinde bir duygudur. Ben de şimdi Türkiye sosyalizminin tüm sorunlarını zayıf ve kimsesiz omuz-

larımda hissediyorum; belki de bunun için yazıyorum. Yalnız sadece sosyalizm değil; ben Kürt Cephesi'ne Türkiye aydınının keşif gücü olarak çıktım. Yaptıklarımın hepsini Türkiye aydını adına, yaptığımı düşünüyordum; amacım, yalnızca bir borç ödeme değil, aynı zamanda Türkiye aydınını yeniden canlandırmak ve Türkiye Sosyalizmini yeniden tanımlamaktı. Yapılmıştır ve Türkiye aydını adına yapılmıştır; bunun anlamı, artık kimsenin Türkiye aydınını bir eksiklikle eleştirmemesi gerektiğidir.

Aydınlık karpuzculuktan farklıdır; sayıyla ölçülmüyor. Aydın işi, bir nitelik işidir.

Aydın hareketi birbirine eklene eklene gidiyor.

Ben, şimdi kopuş zamanı olduğunu düşünüyorum. Senin, ekleme daha çok ağırlık vermen normaldir.

Bölgemizin engin geleceğinden hiç kuşku duymuyorum.

Vaktin olursa, Yunus, Orhan Veli, Sabahattin Ali, Nazım Hikmet, Ahmet Arif üzerine incelemelerime bir gözatmanı diliyorum. Arkadaşlarım, bunları ve benim telefon ve adresimi sana verirler; aslında bütün bu mektup bunun içindir.

Paris'e geldiğinde, bende de kalabilirsin. Şimdiki evimiz daha elverişli görünüyor, konuşuruz. Edebiyat üzerine konuşuruz. İnsanlarımız ve bölgemiz üzerine konuşuruz. Ben böylece otuz yıl önceye giden bir eksikliğimi giderme imkanını bulurum. Sen ne bulursun? Bilmiyorum.

Bitirmeden önce son bir noktayı unutmak istemiyorum, aldığın mahkumiyet kararıyla ilgili olabilir. Aynı davadan bir kez beraat edip sonra mahkum olmaya kızıyorsun, haklısın; ancak bizim başımıza çok geliyor. Yalnız benim yazmak istediğim bu nokta değil; artık, "yazık oldu kayhancık"a türünden kurtuluşları reddetmemiz gerektiğini düşünüyorum. Şadi Bey'in başına ge-

lenleri yakından biliyorsun. Cumhuriyet Gazetesi'ne gönderdiği küçük bir yazıdan, yazı işleri müdürü ve şimdi aramızdan göçük Kayhan Sağlamer ile birlikte mahkum olmuştu, altmışlı yıllardır, zamanın başbakanı İsmet Paşa ile adalet bakanı Yörükoğlu, "yazık oldu, kayhancık'a" kampanyasını başlattılar. Kayhan kurtuldu. Şadi Bey altı yıla yakın yattı. Ben bunları bildiğim için Mesut Yılmaz ve diğerlerinin senin davaların üzerine kelamlarından çok rahatsızlık duyuyorum. Bu traji-komik olayı tekrar yaşamamalıyız.

İstanbul Dgm aracılığıyla bir mahkumiyet kararını temyiz ediyordum; temyiz yazıları İstanbul Dgm'den geçmek durumundadır. Mahkemeler, beni mahkum ederler ama, benim "şeytana pabuç giydirecek kadar zeki" olduğumu karara da yazarlar: abartıyorlar, bununla birlikte, doğruyu söylediğimi ve artık hukukta piştiğimi kabul ediyorlar. Ben bu temyiz yazısında, senin ünlü yazını çok beğendiğimi belirttim; ancak eğer Türkiye'de bir insan bu yazıdan beraat ederse, hiç birimizin mahkum olmaması gerektiğini anlattım. Ben hiçbir zaman, Senin o yazındaki şiddete yaklaşmadım; suçu olmayan, güzel ve hoş bir yazıydı. Ama, hukuk eşitlik düzlemidir; böyle bir yazının beraat ettiği bir ülkede benim mahkumiyetimin imkansızlığını anlatabildiğimi sanıyorum. Senin, mahkumiyet kararın, benim bu yazımdan sonradır; etkilenmiş olmaları mümkündür.

Yalnız ben bu etkilenme ile seni de mahkum etmek yerine beni de beraat ettirmelerini tercih ediyorum; bazan beklediklerim olmuyor.

Ayrıca hiç birimizin tek tek aklanmasının bir anlam ifade etmediğini düşünüyorum. Beşikçi, bir kez seni eleştirdi ama, içerde yatmamalıdır. Hatip Dostumuz, Leyla Hanım ve diğer arkadaşlarımız artık çıkmalıdırlar. Hep birlikte özgür olmamız gerekiyor. Böyle düşündüğüm için sözkonusu temyiz yazısını kaleme aldım; ilgilenirsen arkadaşlarım iletirler. Aydınımızın ve iki

halkımızın sorumunu duyan Yaşar Kemal, öncelikle tüm aydınlarımızın özgürlüğünü ön plana çıkarmak durumundadır.

Sevgiler, gözlerinden öpüyorum. Tilda Hanım'a sevgilerimi yazıyorum.

Bütün değerlerimize kudurmuş bir saldırı var.

Şu andaki en önemli işimizin, bu saldırıyı püskürtmek olduğunu düşünüyorum.

Bu, bizim varlık savaşımızdır.

Bu not-mektubu elden gönderiyorum.

Hoşça kalın.

23 Nisan '96

NAİL GÜRELİ'YE,

BASINDA ÇÜRÜME ÜZERİNE

Sevgili Nail Güreli,

Sevgilerimi yazıyorum.

Bir süredir, ülkemizin çeşitli sorunlarıyla ilgili olarak, muhataplarıma, açıklama-mektuplar yazıyorum.

Basın ya da yeni söyleyişle "medya" beni öteden beri ilgilendiriyor; "Toplumsal Kurtuluş" Dergimiz'de bu yönde çok teorik ve çok politik yayınlar yaptık. Bunların bir bölümü yaygınlaştı; Türkiye'de basın dünyasına da, dünyanın başka bir yerinde bizim duyarlılığımızda, basının bozulup çevreyi bozmasına karşı savaş açan, N.Chomsky ile E.S.Herman'ı tanıttık. Bu ikisinin bir çalışmasını yine bizim "Dünya Solu" Dergimiz'de çevirdik; bir süre basın yayın okullarında okutulduğunu işitiyordum. Chomsky ile Herman'ın, "Manufacturig Consent" adlı ve bizimle aynı zamanda medyanın bozulmasının teorik çerçevesini kuran kitabına bir de çevirici aradık, şimdi aramızdan göçük Veli çevirdi, ama ne yazık çok kötü çevirdi; dile ve konuya daha egemen bir çeviriyi hala bekliyor. Bir lengist ve filozof olan Chomsky, şu anda bütün çabalarını, dünya medyasının disktorsiyonuna karşı savaşa ayırmış bulunuyor; kuşkusuz, daha önce kendisini göklere çıkaran medyanın şimdi bütün kapılarını yüzüne kapadığını söylememe gerek yoktur. Önemli mi; ben pek çok ilgili yayınımda ve bazı sempozyum konuşmalarımda Chomsky'i,

Lord Russel'dan sonra Batı dünyasının tek ve son aydını ilan ediyorum. Bana gelince, medyanın kokuşması ve bu kokuşmaların bütün özgürlük ve mutluluğumuzu tehdit eden bir boyuta ulaşması benim çeşitli savaş alanlarımdan sadece birisidir. Ayrıca ben kapı açmada da kendimi ustalaşmış görüyorum; yüzüme kapanan kapılardan bir fazlasını, her an, açabiliyorum.

Çok iyimser bir döneme giriyoruz. Buna inanmanızı istiyorum.

Cumartesi günü Paris'te bizler için karanlık, Kürt kardeşlerimiz için yalancı bir aydınlık ile özdeş bir banliyöde, Serves'te, uluslararası bir bilimsel toplantı yapılıyordu; "Kürtler ve Kentler" başlıklı bu çok başarılı toplantının bir arasında, daha önceden tanıdığım New York'lu tanınmış bir fotoğrafçı hanım, iki yıldır üzerinde çalıştığı, bölgemiz halk ve topraklarını içine alan bir fotoğraf albümünün son taslağını gösteriyor ve görüşümü almak istiyordu. Heyecan duydum; ayrılırken çok sevindiğini söyledi ve "bana cesaret verdin" dedi. Ben de kendiliğinden, "it's my profession" dedim, moral ve cesaret vermek, benim mesleğim'dir, mesleğimi sürdürüyorum.

Ancak inanmadan hiç yapmıyorum. İnanmanızı istiyorum, arada, bir açıklama yaparken Sizi, ülkemizin yüzkarası televizyonlarında gördüğümde, içime doğru bir sevinç ve güven yelinin estiğini duyuyorum. Aslına bakarsanız, bir yakın arkadaşlığımız olamadı, ama yıllarca tanışıyoruz ve yıllardır bana, basın alanında güven veriyorsunuz. Hatırlarsınız, basın alanında, daha 12 Mart Günleri'nde, şimdi aramızdan göçük İlhami Soysal'la bir basın açılımına çıkarken, gelip görüşlerinizi almıştık. Ülke-Gündem dizininin gelişmesi sırasında da, tavsiyelerinize başvurduğumu hatırlıyorum.

Ne yapabilirim? Herhalde "Basın Konseyi" adlı kuruluşu muhatap almam mümkün değildir. Başkanı Ekşi'nin Mit'te görev aldığını, hatta daire başkanı olabileceğini yazdım; Hürriyet'te baş-

yazısıyla bana cevap verirken sadece küfretti, olmadığı yönünde inandırıcı kalem oynatmadı. Şimdi sekreteri Nilüfer Yalçın'ı da, onurlu başlayan "Forum Dergisi" hareketinin başından itibaren, rezil ettiği ve Washington'a 'peşkeş' çektiği zamana kadar biliyorum. Dolayısıyla, bu mektup-açıklama'mı, Sevgili Nail Güreli, başında bulunduğunuz yere göndermeye mahkumdum; anlayışla karşılayacağınızı, umuyorum.

Genç arkadaşımız Metin Göktepe "Olayı" ya da genç gazetecilere polis saldırıları sırasındaki dürüst çıkışınızı biliyorum. Sevgiyle karşılıyorum; ancak bunları yaparken sorumluluğunuz tümünü yerine getirdiğinizi kesinlikle düşünmemek durumundasınız. Basında en önemli bölgede, kuruluşunun başında olduğunuz meslek büyük bir çürümenin içindedir ve bu çürümenin tabanında ülkemizdeki çürüme olmakla birlikte artık basındaki çürüme bizi tam bir pislik denizinde boğmak üzeredir. Bu çürümeye karşı çıkmak durumundasınız.

Nasıl mı? Önce bu açıklamamla ilgili olarak Siz'den beklediğimin çok sınırlı olduğunu yazmak zorundayım, sadece şudur: Bu açıklamamı, yönetim kurulunuz gündemine alınız ve inceleyiniz. Hepsi budur. Bunun dışında, açıklamalarımı, size ulaştıran arkadaşlarım, önce postayla dağıtıyorlar ve sonra da yayınlıyorlar. İlk tepkiler ve ilk etkiler, özendiricidir. Üstelik sol'dan daha çok sağ'ı etkilediğini ve zaman zaman harekete geçirdiğini görüyorum. Ayrıca, bu açıklamamı Siz'e gönderirken, sadece, bana düşen tarihsel bir görevi yaptığımı düşünüyorum.

Nerede? İzin verirseniz, çok kısa özet sunmak istiyorum. Harekete geçirmese bile rahatlatacaktır; ayrıca bir de harekete geçirirse, doğru yöne sevkedecektir, biliyorum.

Bir: Ülkemiz, tekelli bir polis devletidir. Bu, çok teorik bir önermedir; ancak ülkemizde çok pratik'tir. Basın ve televizyon, artık her ülke sorununda, sadece ve sadece, tekel kuruluşlarının temsilcilerinin ya da Koç ve Sabancı türünden oligarkların görüşünü

alıyor. Öte yandan, Kozakçıoğlu, Erkan, Ağar, Menzir; dört İstanbul polis müdürü, şimdi Meclis'te veya bakanlar kurulundadır. Yayınlarınız, en çok oligarkların ya da polis şefinin resmini basıyor. Ülkemiz, tekelli polis devletinin utancını yaşıyor.

Ülkemizde, teori, bilim ve halk sevgisine dayalı bir dönüşüm üzerimize yıkılıyor.

İki: Ülkemiz, bir sömürgedir. Başbakan Necmi Hoca, fındık fiyatlarını ya da asgari ücreti dolara açacak kadar sömürgeleşmiş bir kafayı omuzlarında taşımaktadır. Başbakan Yardımcısı Madam Çiller, emperyalizmin şefinin telefonlarını hayal ederek ayakta kalmaya çalışmaktadır. Sanki birisi Ağa Han'ın İslamiye tarikatının veznedar-rahiplerinden birisidir ve diğeri Hong Kong'da telefon başında bir dilber'dir. Ülkemiz, bunlarla, bir sömürge toplumunun aşağılık kompleksini teçessüm etmek üzeredir.

Üç: Biz sömürgeyiz. Kişilik ve kimlik'in onurunu unutmuş durumdayız. Kürtler kimlik ve onurlarını duymaya başladılar; kızıyoruz ve ne istedeğimizi bilmeden sadece ölüm ve hapis saçıyoruz.

Buralarda "güzel" bir halk olduğumuzu daha çok öğreniyorum. Kürtler, Ermeniler ve Yunaniler ile temas halindeyim; bizim yöneticilerimizin elleri mahsülü olan sayısız pogrom'a karşın, bu halkların biz Türkler'i ne kadar çok sevdiklerini görerek yeni sevinçler duyuyorum. Bizim sevgi kanalları dolarla tıkanmış yönetenlerimiz ise, onlara bir çıra olarak, sadece ölüm ve hapislik sunuyorlar. Herhalde sömürge olmamızla ilgilidir.

Dört: Kürt savaşı bir yana, ülkemizde bir iç savaş yaşanmaktadır. Son çıkarılan iller yasası, iç savaşı yasalaştırma yasasıdır. İç savaşta bir taraf, sömürgeci taraf, daima, seçme masumları katletmek üzeredir; bu yasa, hunhar polis örgütünün günlük katl'lerine bir yasal giysi içindir.

Aslında iç savaşı legalize etmek mümkün değildir; başta

İstanbul polisi, polis örgütü, halkımıza karşı hain ölüm mangalarından oluşan illegal iç savaş örgütüdür. Bunlar işgal kuvvetlerinin örgütüdür.

Sevgili Güreli, Menderes zamanında İstanbul polis müdürü, Menderes'in evlilik dışı kaçamaklarında, gözcülük yapıyordu. Şimdi, cumhurbaşkanları, İstanbul polis şefinin en son evliliğinde bulunmak için uçağa binip koşuyor; oligarklar; aptal suratlarıyla gülüş yarışına giriyorlar. Bundan önceki İstanbul polis şefi Taşanlar'ın, mafya bağlantısı üzerinde, medya sadece homurdanabiliyor. Ondan önceki polis şefi Menzir, üstü örtülmekle birlikte öğrenebildiğime göre, Amerika'da çocuk okutuyor; yakın bir zamanda İstanbul'a gelen metropol okulların kurduğu pazardan, metropol Amerika'da bir çocuk okutmanın yıllık giderinin üç milyar olduğunu öğreniyoruz. Bunlar bize, iç savaş manga başlarının mali durumları hakkında da bilgi veriyor. Ben bütün bunları, başta İstanbul polisinin, en azından Ağar ve Erkan'ın ustaları Şükrü Balcı'dan beri, birer eli kanlı, cebi ballı iç savaş örgütleri olduğuna Sizleri inandırmak için tekrarlıyorum.

İstanbul polis örgütü mü? Bunları, Müterake zamanında, bütün iplerini İngilizlerin tuttuğu polisten ayrı düşünmek çok yanıltıcıdır. İstanbul polisi mi? Bunları, Nazi işgalindeki Paris polisinden ayrı düşünmek tam bir gaflettir. "Eli kanlı, halkımızın kanına susamış, sömürge polisleri", eğer bu söz bir sözse, eğer burada resmedilen bir ruhsa, bu ölüm mangaları, bu resmin cisimleşmiş halleridir. Sevgili Nail, bunları düşündüğünüz ve doğruluğuna inandığınız an, anında, hemen değişeceksiniz. Bir anda, hepiniz, bambaşka insanlar olacaksınız. Kendinizi, bir legal dünyada değil, bir iç savaş toprağında, gözü kana doymayan cisimlerin polis memuru ve polis şefleri olarak dolaştıkları bir karanlıkta göreceksiniz. Türk ve Kürt gerillalar, İstanbul'da iki polisi öldürdükleri zaman, sizin arkadaşlarınıza yan bakıp, "bizi duyacaksınız" diyen insanın bir kamu görevlisi değil bir cisim, "iha"

kameraları eşliğinde iki masum insanımızın yaşamını tüketenlerin insan değil, benzin yerine kan kullanan robotlar olduğunu anlayacaksınız. Böyle görmek ve anlamak çok önemlidir; aynı zamanda kendinizi görüp anlamış olacaksınız. Kendimizin, böylece, iç savaş topraklarında çalışan talihsizler ya da talihliler olduğunu kabul edeceksiniz; açıklık buradadır.

Ben, Sizleri, iç savaş mevzilerinde görüyorum.

İç Savaş topraklarında çalışmak ne demektir? Şu demektir: Sizler için artık ya hain olmak vardır, ya reziztansın isimsiz kahramanlarından biri olmak vardır. Sizler için artık başkası yoktur. Hain olmamak ve kaybolmamak için, büyük bir yüreklilik, ülke ve halk sevgisinin yanında, üstün bir mücadele ahlakı ve becerisi geliştirmek durumundasınız.

Beş: Ülkemiz, artık bir demir perde ülkesidir. Bunun anlamı ikidir: Bütün kanallar, aslında tektir. İkincisi bütün kulaklar ancak sınırlı ve özel borulara açıktır.

Şimdi devam ediyorum; borular da giderek tekleşme yolundadır. Zamanla, haber kaynaklarının tümü polisleşmektedir.

Sevgili Nail Güreli,

Arkadaşlarımdan, daha önceki açıklamalarımın tümünü size ulaştırmalarını istedim. Bunlardan birisinde, artık resmi televizyonun, Trt'nin, Tgrt olduğunu ileri sürmüştüm. Devletin çekirdeği, artık bütünüyle geriye itilmesine karşın, kendileri çok daha geriledikleri için Trt'den bile rahatsız oluyordu ve bu nedenle, eskiden beri Mit'in denetiminde olan Işıkçı tarikatına, Türkiye gazetesinden sonra, bir de televizyon kurdurdular. Televizyonu eski genel müdürlerinden Prof. Yalçıntaş'ın fiili yönetiminde memrun yasasından ve iş denetimden bağımsız bir televizyonu yönetmeye başladılar. Bunu, önceki açıklamalarımın birisinde ele almıştım; tekrarlamak istemiyorum.

Şimdi, devletin çekirdiğinin, bunu "Genelkurmay-mit-polis partisi" anlamında kullanıyorum; burada, "parti" sözcüğü, "polis par-

tisi" tamlayanı'dır, bu iç savaş örgütü polisi, İkinci Mahmut'a kadar, şimdiki Asmalı Mescit Sokağı türü yerlerden "adam kaldırıp" öldürmeye başlayan, Yeniçeri Güruhu türünden ayrı bir fırka saymak durumundayız. "Polis Partisi", Mit ve Genelkurmay, şu anda, Türk Devleti'nin çekirdeği'dir. Bu çekirdeğin, bütün medyanın ve özellikle televizyonların, haber kaynağını teke indirmek ve polisleştirmek için "İhlas Ajansı" kurduklarını görüyoruz. "İhlas Ajansı", tümüyle bir polis kuruluşudur. Bütün filmleri, ordu-foto film merkezi ve polis-foto film merkezi ve bazan da Mit'in yurtdışı kameralarından gelmektedir. Bütün televizyonlar bunu bilmektedir; ancak öyle sanıyorum, sayılarının artması yüzünden, reklam kotasının azalması nedeniyle, harcamalarda kısıntı yapmak gerekçesiyle de, haber kaynaklarının polisleştirilmesinden hoşnut görünmektedirler. Çünkü bunlar için sözkonusu olan dürüstlük değil, önemli olan hep kar'dır.

Sevgili Güreli, "iyi" anlamda soyutlamaya çalışıyorum. "Kötü" anlamda soyutlama yapmıyorum. N › "polis partisi" ve ne de medya pisliği havadadır, dayanakları var. Henüz ülkemizden çıkmadan önce, "En" başlıklı bir yazı çıkardığımı hatırlıyorum; ülkemiz şimdi öküzün boynuzları üzerinde değil, "en" hoyrat, en ahlaksız, en agresif, en hunhar olarak gördüğüm üç sektörün üzerine oturtulmuştur. Bunlar, tekstil, turizm, inşaat'tır; ülkemizde bütün kokuşmanın, insan yiyiciliğinin temelinde bu üç sektör vardır. Politikayı ve medyayı da kirleten esas olarak bunların kirliliğidir. Çünkü bunlar, bu üç sektör, kirli kanlarını akıtmak için banka sektörüne ve kirlerini cilalayabilmek için medya'ya muhtaçtır.

a. Mil-tur'un da sahibi, süpürgeciler krallığından basın krallığına geçen Aydın Doğan'ın birkaç bankayı da eline geçirmesi rastlantı değildir. "D" adının, "Doğan" kadar inşaat sektöründe önemli bir isim olan "Doğuş" anlamına da gelmesi rastlantı değildir. b. Yeni yetme bankacı Erol Aksoy'un aynı zamanda te-

levizyon kanalları sahibi olması rastlantı değildir. c. Turizm ajentalarından zengin olan Net Holding sahibi Besim'in ülkemizdeki gerici partiler dizisini oluşturan "demokrat" zincirinden bir partiye sahip olması da rastlantı değildir. d. Yine bir "demokrat" parti kurmuş olan Cem Boyner'in de tekstilci olması da rastlantı değildir. e. Yine bir tekstilci olan Cavit Çağlar'ın Demirel'i uçurduktan sonra, şimdi polis şefleriyle birlikte yeni bir parti kurmaya çalışması rastlantı değildir. f. Shp'li ve Chp'li bayındırlık bakanı Kocaeli saylavı Onur Kumbaracıbaşı'nın patronu, Kocaeli inşaatları müteahhiti Veziroğlu'nun da yeni bir parti kurması rastlantı değildir. g. Bir zamanlar dışişleri bakanlığından gitmemeye direnen Hikmet Çetin'e, "kiş" deyenin, inşaat müteahhati ve Çetin'in potronu Ali olması da rastlantı değildir. h. Karayalçın'ın adının "yap-satçı" olarak çıkması ve şimdi de, bir süre önce göçen Yıldırım Çavlı'nın yolsuzluk iddialarını liste liste yazdığı inşaatçı Gündüz Çapan ile parti arayışı içinde olması da rastlantı değildir. i. Deniz Baykal'ın akıl hocası Erol Çevikçe'nin bir koltuğunun mecliste bir koltuğunun Bayındır Holding'te olması da rastlantı değildir. j. Bir ayağı Chp içinde iken yetmeyince bir ayağını Anap'a atan ve aklayacak parası çok Çarmıklı'ların bu kez, İstanbul'da iç savaş kabadayısı Yazıcıoğlu'nu damat seçmesi de rastlantı değildir. k. Star'ın inşaat işlerine girmesi ve birkaç bankaya sahip olması da rastlantı değildir.

Şimdi Türkiye'de ahlak ve politika, inşaat, tekstil ve turizm sektörü tarafından belirlemektedir. Bu, ahlaksızlık, fuhuş, rüşvet ve kan banyosu demektir. Bu üçlü çok agresiftir ve yerinde duramadığı için bankalara ve medyaya akmaktadır. Hem kendileri için ve hem de düzenleri gereği, Türk ve Kürt kanı dökmeye mahkumdur.

Raslantı değildir; aynı karından çıkma ve aynı yüze sahip iki kardeşten Turgut'un, Anap'ın başı Mesut'u daha yavaş bulması ve boş laf tutkunu medyaya ağabeyinin yerine geçeceği tü-

ründen bir çerez vermesi, Turgut'un tekstil işinde pişmesindendir. Ülkemizdeki tekstilci, turizmci ve inşaatçı, en agresif, en ahlaksız, en kan emici ve en sömürücüdür. Bankalar, artık bunların kirli paralarının lağamlarıdır. Medya, artık bunların pisliklerini terlerken gevezelik ettikleri göbek taşıdır.

İşte bilim, budur.

İşte iç savaş buradadır ve Sizler, ne yazık, iç savaşın mevzisindesiniz.

Bir: Paris'te, çalışma masamın karşısında, televizyon bulunmaktadır. Masamda çalışırken belli saatlerde televizyon açıyorum; birisinde, köprüdeki intihar törenlerinden birisini, Tgrt, İhlas Ajansı'nın filme aldığını, filmin hazırlandığını ilan etti. Akşam oldu, Bizans döneminde, Sultan Ahmet'te aslanlara insan atmayı hatırlatan bu oyunlardan birisini, bunu, bütün televizyonlar "polis kameralarının tespit ettiği görüntüler" olarak verdiler; öyle anlaşılıyor ve ben öyle anlıyorum, polis-foto film merkezi, bu aslan oyununu, son anda, polis ajansı "iha" olarak dağıtmaktan vazgeçmiştir ve televiyonlara, resmi adıyla dağıtmıştır.

İki: Beş Ağustos Akşam Haberi'nde, Star'da Feyman adındaki spiker Hanım, Van'da polisin başarılı bir eroin kaçakçılığı operasyonunu anlatıyordu, yakalamanın başından sonuna kadar polis tarafından saptandığını hikaye ediyordu; ancak haberin kenarında "iha" damgası vardı. Bunun polis-foto merkezi'nin dağıtımı "iha" üzerinden yapmak istediğini ve daha sonra bundan vazgeçtiğini, ancak "iha" işareti silmediği şeklinde anlıyorum.

Üç: "Biz" solculara karşı polisin, televizyon kameralarıyla da iyice donatıldığını biliyoruz. Her eyleme bir kamereyla gittiklerini görüyoruz; öyle görünüyor, "Polis Partisi" artık en küçük karakollara kadar, film kameralarıyla donatılmıştır. Bütün trafik kazalarına "iha" kameralarının yetişmesi bu yüzdendir.

"İha" kameraları her yerdedir. Demirel'e suikastı sadece

"iha" daha doğrusu polis kameraları verebilmiştir. 21 Eylül tarihli "Show" akşam bülteninde, kahraman polisin bir bomba imha törenini de "iha" kameraları çekmiştir. Aynı haber bülteninde, ülkemizin başka bir yerindeki trafik kazasınıda "iha" kamereleri filme almıştır. Bütün trafik kazaları, bütün televizyonlarda, sadece "iha" aynı anlama gelmek üzere polis kameraları tarafından çekilmiş filmlerle gösterilmektedir. Kesindir, polis kameraları, her trafik kazasına yetişmektedir; bunları, "iha" rumuzuyla dağıtmaktadır.

Dört: Genelkurmay'daki önemli toplantılar, bütün kanallara sadece "iha" tarafından çekilen filmlerle verilmektedir.

Beş: Son Irak Krizi nedeniyle, İncirlik Üssü ile ilgili bütün filmler, bütün kanallarda "iha" rumuzuyla verilmiştir. Bu, "iha" markasının, polis-foto film merkezi olduğu kadar ordu-foto film merkezi anlamına da geldiğini göstermktedir.

Altı: Bu kriz nedeniyle Kuzey Irak'ta çekilen pek çok film de, kanallarda "iha" damgasıyla gösterilmiştir. Bu, "iha" markasının aynı zamanda Mit'in film görüntü işlerini de kapsadığının kanıtıdır.

Yedi: PKK gerillaları tarafından öldürülen askerlerin Diyarbakır veya Van'da, kışlalarda yapılan cenaze törenleride sadece "iha" damgalı filmlerle bütün kanallara dağıtılmaktadır. Bu, Genelkurmay'ın, bu sözde kemalist yüksek bürokrat-askerlerin de, artık kurtuluş savaşı sırasında kurulan aa'ya da güvenmedikleri ve iha'yı, Işıkçı tarikatını, tercih ettiklerinin, tarikatlara daha çok güvendiklerinin kesin kanıtıdır. Bu durum, ülkemizin bu asker-bürokratların katkısıyla da ne kadar çürütüldüğünün ispatıdır.

Bunun nedeni şudur: Devlet, yine de memur olan ve kendisini gazeteci sayan aa çalışanlarına güvenmiyor. Cenazelerini, Işıkçı tarikatından oluşturduğu iç savaş örgütüne teslim ediyor; bu filmleri çekenler polistir. Polis oldukları için, ölen askerlerin

sayısı bilinmiyor, haftada bir tören yapılıyor ve arkasından pek çok kasaba ve il merkezinde sayısı bilinmeyen cenaze töreni yapılıyor. Böylece, Kürt Savaşı'nda ölen askerlerin sayısı, cenaze törenlerinin, Işıkçı tarikatından polis kameralarının tekeline verilmesi ve bütün kanalların bunu olduğu gibi yayınlaması nedeniyle gizli kalabiliyor; kentlerdeki ve kasabalardaki aile cenaze törenleri ise sayısız olarak verilebiliyor.

Nettir; ülkemizde, generaller, tarikat mensubu polislerin daha güvenilir yalancı olduklarını kabul ediyorlar.

Sekiz: Kürt Savaşı ile ilgili bütün haberler merkezileştirilmiş ve polisleştirilmiştir. Artık "iha" dışında, Kürt Savaşı ile ilgili sadece, atv'nin Murat Çelik'i ve Star'ın Adnan Gerger'i vardır. Adnan'ı tanıyordum; artık polise kaydolduğunu düşünmek zorundayız. Bu Murat Çelik'in ise, yaptığı haberlerden çıkarıyorum, bir komando astsubayı olması ihtimal dahilindedir. Filmlerine sızan görüntülerden, karavanayı da çok sevdiğini çıkarabiliyorum.

Sevgili Nail Güreli, hep kanıtlı ve somut konuşuyorum. Sizden istediğim, bu söylediklerimin doğru olup olmadığını incelemenizdir. Pisliğin tabanında üç "en" sektör vardır, patronlar vardır; ancak pisliğin ajanlarının çoğu Cemiyetinizin üyesidir. Komando Murat ile Gerger'in Ankara'da olmaları nedeniyle, üyeniz olmadağını biliyorum; aslında, televizyonların, bir yandan tasarruf politikasıyla diğer yandan gençlerin daha kolay yalan söylediklerini düşünerek, Ankara bürolarını ya polis çırakları ya da stajyer gazetecilerle doldurduklarını görüyoruz. Böylece, Cemiyetinizin üyesi olabilecek, Ali Kırca türü, komprador gazeteciler, bunları daha iyi kontrol edebiliyorlar. Bu, "kontrol" emperyalizmin, ekonomik maniplasyondan daha çok önem verdiği bir mekanizmadır.

Dokuz: "Genelkurmay-mit-polis Partisi" üçgeninin basını ve televizyonu kontrol altına almasının mekanizmaları bundan ibaret değildir. Son günlerde kontrolün iki yeni örneğini gördük; bun-

lardan birisi, Kanal D'nin "büyük televizyoncusu" Uğur Dündar'ın Ağca'nın İpekçi'yi polis tatbikat ve polis ifade filmlerini elde etme başarısıdır. Bu, polisin, bir hatır alma operasyonundan başka bir anlama gelmiyor; bunlar, polis arşivlerinde olan filmlerdir. Çoğumuz, adam öldürme tatbikatından geçmesek de, aynalı dolapta ifadeden geçmiş bulunuyoruz; "devlet" vermese, bu filmleri kimsenin elde etmesi mümkün değildir. Yapılan bir "gazetecilik başarısı" değil, insanlık ayıbıdır. Yapılan, Polis Partisi'nin bir sadakasını, büyük gazetecilik olarak satmaktır.

İç savaş'ta ya hayvanlık ya da kahramanlık vardır; işte dediğim budur.

On: Aynı zamanda, yeni mevsim açılırken, Show'un, Göknel'in cezaevi içi aşk serüvenini filme alması da, ülkemiz için ayrı bir ayıp'tır. Cezaevinde yatanlarımız bilirler; "idare", açıkçası "cezaevi savcısı" izin vermeden hiçbir hanımın bir hapishaneye girip, bir ağacın altında çay sefası yapması mümkün değildir. Bunları ise ancak bir polis kamerası filme alabilir; yapılan ayıptır. Öyle anlaşılıyor, yeni mevsim açılırken, Polis Partisi, televizyonlarına sadaka dağıtıyor ve televizyonları, kendilerine kemik atılmış aç köpekler gibi, bayram yapıyorlar.

Onbir: Umuyorum, bütün bunlara, benden önce, itiraz edenler olmuştur.

Oniki: Bir konu var, bunu başka bir açıklamamda ele alacağım; İstanbul Gazeteciler Cemiyeti'ni çok yakından ilgilendiriyor. İnsanlarımızın, hangi nedenle olursa olsun, usulüne uygun bir yargılamadan geçmeden, bir suçun faili olarak basının önüne çıkarılması, televizyonlarda teşhis edilmeleri, bir insanlık suçudur. Polis, bunu, yapmaktadır ve Bab-ı ali basını bunu yaymaktadır; ayıptır ve vicdanlarımızı sızlatması gerekiyor.

Burada bizim tarafın, solcu tarafımızın, teşhir edilmesini, önplana çıkarmıyorum. Bu da ayıptır; ancak hiç olmazsa bu ayıp sırasında, hangi gencimizin işgal kuvvetlerinin işken-

cehanelerine düştüğünü öğreniyoruz. Hiç olmazsa, bu ayıbın bizim için bir yararı çıkıyor. Ama ben asıl, giriş sınavı yolsuzluğu, fatura yolsuzluğu türünden "en adi" sayılan eylemlerden dolayı yurttaşlarımızın, yargılanmadan teşhir edilmesini, insanlık suçu buluyorum. Daha sonra bu konuya dönmek üzere, duyarlılığınızı şimdiden diliyorum.

İç savaşta insan olarak kalabilmek için insana her telde duyarlı olmak zorundayız. İç savaşta, insan duyarlığımızı bölemeyiz. Böldüğünüz zaman hain hayvanlar durumuna düşeriz; yazmak zorundayım.

Sevgili Nail Güreli,

Lütfen, doğruları ve onuru bütün çıplaklığıyla savunalım. Zor olabilir; ama başka yol yoktur. Bakın ben, Kürt halkının rönesansına omuz verirken, eğer omuz vermezsem, bir Türk aydını olarak ayakta kalamayacağımı düşünerek bu işe girdim. Tercih etmedim; kendi tanımımı koyabilmek için başka yol göremedim. Ayrıca bu büyük mücadelede Türk aydınını ve sosyalizmini yeniden tanımlamak istiyordum ve bu yolda ezilenlerimiz oldu, fakat, şimdi önümüzün çok daha açık olduğunu görüyorum. Bu açıklama ile ekliyorum; hiçbir basın kuruluşunun bir televizyonun kapatılmasından şehevi hazlar çıkarmasını beklememek durumundayız. Bir basın kuruluşu için bir başka basın kuruluşunun kapatılmasını alkışlamak veya onaylamak, alkışlayanları kınamamak büyük bir ayıptır. En büyük meslek ayıbıdır.

Türkiye basınını ve televizyonunu bu konuda uyarmak bir insanlık durumu'dur. Bizler, Türkler, ikide bir Med-Televizyonu'nun kapatılmasından kızılderili dansları çıkartamayız. Bizim ülkemizde, bu televizyonu izlediği için evine girilen, işkenceye götürülen, çanakları kırılan kardeşlerimizin acısı karşısında sessiz kalamayız; kalırsak, hem mesleğimiz açısından onurumuzu yitiririz ve hem de insanlık suçu işlemiş oluruz. Nasıl olur; bizde, "söylediklerinize katılmıyorum, söyleme hakkınızı sonuna kadar

savunurum" sözü ikide bir tekrarlanmıyor mu? Med-Televizyonu'na karşı yayın yapılabilir; bunu anlıyorum. Haberlerinin ve yorumlarının yanlış olduğu ısrarla söylenebilir; ama, bir yayın kuruluşunun kapatılmasını istemek mümkün değildir. Bunun, bize, büyük hasletleri olan halkımıza, layık bir durum olmadığını kabul etmenizi istiyorum.

Ayrıca, Sevgili Güreli, kapatmak mümkün değildir.

Dünyanın hiçbir yerinde devrimci kanalları kapatmak mümkün değildir. Bakın benim kanallarım kapatılamıyor.

Ayrıca haber veriyorum. Yeni kanallar peşindeyiz. Açıkça haber veriyorum: Biz Kürt değiliz, Türk'üz. Biz Türk değiliz, Kürt'üz. Bizim dünyamızda ayrım olmamalıdır. Bizim dünyamızda insanın ulasal rengi vardır, onuru vardır, kimliği vardır, bunda özgürdür. Bunları da "yeni kanallar peşindeyiz" sözünü açıklamak için ekliyorum.

Çok iyimser bir döneme giriyoruz.

Artık rüzgar arkamızdan esiyor.

Ben teori ile görüyorum. Benim gözüm teori'dir. Teorik olarak göremediklerimi hiç göremiyorum. Benim için teorik olmayan hiçbir somut'luk yoktur; bununla söylüyorum, bizim yolumuzun taşları, 1995 ve 1996 yılında serilmiştir.

1965-1995 yılları mı? O büyük bir kazı dönemidir. Çok görkemlidir. Tünel açma dönemimizdir.

Yeni dönem mi? Bu dönem bize ihanetle kahramanlık arasında hiçbir orta yol bırakmıyor. Bu, hem çok kötü'dür ve hem çok güzel'dir. Çünkü yaşam, eninde sonunda, mayın tarlasında bir dans'tır.

Size bütün güzellikleri diliyorum.

Sağolun.

26 Eylül '96

NUR VERGİN'E

'TARİKATÇI' AYDINLAR ÜZERİNE

Sevgili Nur,

Paris'te iki yılımı, Kırmanci, Sorani, Farsça türü Hint-Avrupa ailesinden Doğu dilleri aldı; lengistik ile devam ediyor, ancak rahatladım. Yeni evimde daha rahatım ve Türkiye televizyonlarını da izleyebiliyorum. Son uydu ayarlamasıyla, hemen hemen hepsi, çalışma masamın karşısından bana bakıyorlar. Seni daha çok tarikatçı televizyonlarda görüyorum; yakın zamanlara kadar, Işıkçı tarikatından kontr-gerilla'nın televizyonu tgrt'de çıkıyordun ve bir kez, "ilahi" kanal yedi'de rasladım, dün de, nurcu'ların zaman tünelinde, bir seyyar vaiz'e tapınma ayininde gördüm. Ayin'i, bir dönme-soytarı yönetiyordu; finasmanını, "eski" solcuların yönetimindeki Bayındır Holding'in yaptığını ve teşrifat işlerini de Penn Ajansı'nın üstlendiğini anlatıyordu. Cumhuriyet'in soytarısı, "Toktamış Ateş" imzasıyla yazan Albay Kemal Şişmantürk de oradaydı. Tiksindim; tiksintiyle, önünden ayrılamadım.

Bir başka kanalda, atv'de, Savaş Ay, cezaevlerini konu

alıyordu; arkadaşımız Eşber Yağmurdereli, Diyarbekir Cezaevi'nde, mapusçuların, başlarına çivili sopalarla vurularak öldürüldüklerini anlatıyordu, ölen yazgıdaşlarımızın yakınları, hiçbirinin yüzünün tam tanınmadığını, çoğunun kafasının patlatıldığını ağlıyorlardı, telefonla programa katılan nakşibendi tarikatından yılışık bakan Kazan, bütün bunları doğruluyordu. Sizler ise, İstanbul'da bir resmi ayinde, devleti kanat yaparak aşırı zenginleşmiş bir nurcu şeyhi'nin elini öpmek için birbirinizi kırıyordunuz. Ne demeli! Osmanlı Şair'i, "ne utanmaz köpekleriz, kimi görsek etekleriz" diyordu.

Ben ise ne diyeceğimi hep bildim; bu Türk aydınının çoğunu kendi haline bırakırsanız ya davulcuya gider ya zurnacıya, bu nedenle arkasından kırbacı eksik etmemek gerekiyor. Kabul ediyorum, "dil çalışmasıdır" dedim, "kendimi tazelemeliyim" dedim ve ihmal ettim. Bundan sonra kırbacımı eksik etmeyeceğim. Bu notu haber vermek için yazıyorum. 1993 Darbesi'nden önce olduğu türden, aydınımızın, ensesinde boza pişirmeye devam edeceğim.

Fransa'da sosyal bilimler çok zayıftır. Ne yazık, Nilifer Göle örneği, Fransa'da eğitim görenler, sosyal bilimin cahili olmalarının yanında düşünmeyi de bilmiyorlar. Bu kara cehaletin, Sizi de ilgilendiren, iki alanını yazmak istiyorum.

Bir: Yüzde yirmilerde oy alan Refah'ın hükümeti kurmasının demokrasi ile hiçbir ilgisi yoktur. a. 1974 yılında Chp yüzde kırkın üzerinde ve en çok oy aldı ve Demirel başkanlığında Necmi Hoca'nın ve Faşist Albay'ın katılımıyla Milliyetçi Cephe hükümeti kuruldu. Hepiniz, bunu "demokrasi" saydınız. b. İtalya'da yıllarca Komünist Partisi, en çok oy aldı ve küçük partiler, Komünist Partisi'ni hükümet dışı tutmak için birleştiler. Hepiniz ve Fransa sosyal bilimi, bunu "demokrasi" olarak alkışlıyordu.

İki: Sevgili Nur Vergin, laisizm'i, kavram olarak, hiç bilmiyorsunuz. Laisizmi, çeşitli dinlerin ve belki de tarikatların, bir arada

ve barış içinde yaşaması olarak anlıyorsunuz. Bu mümkün mü; belki "barışçıl bir savaş" içinde mümkündür. Çünkü bugün islam bir yana, katolizmin ve yahuduliğin de yayılma savaşı içinde olduğunu görmemek imkansızdır. Ancak bunu bırakıyorum; laisizmi, sadece, dinlerin saygılı konumu olarak almak, sadece Demirel türü cahillerin ve pek çok ikiyüzlünün işidir. Laisizmin özü, kamu işlerine, aklı egemen kılmak'tır. Laisizmin temeli, toplum yaşamını akıl ilkeleri üzerine kurmak'tır. Bu haliyle laisizm, hem felsefi ve hem de ekonomik bir akım'dır.

Bu haliyle Refah'ın laik bir düzende yeri yoktur. Refah'la sevişme, insanın aklını reddetmesidir. Bana aklını reddetmiş yaratıklar görünümü veriyorsunuz.

Mit'in Işıkçı tarikatı, seyyar vaiz Fethi'nin Nurcu tarikatı, Netanyahu Erbakan'ın Nakşibendi kolu, şöhreti eksik kalmış bütün "kemalist" yüzlü kadın ve erkekleri övgü rüşvetiyle ağına düşürüyor. Dün gece vaiz Fethi, kucaklarına ne kadar kolaylıkla oturduğunuzu, şaşkınlıkla anlatıyordu; "bir göz kırptık, hepsi bize koştu" diyordu. Hepiniz koşuyorsunuz, koştuğunuz yerin, devlet olduğunu da biliyorsunuz. Hiçbir tehlike görmüyorsunuz; hatırlatıyorum, vardır.

Siz de, ya bir tarikata girmiş ve ancak yüreksizliğiniz yüzünden bunu açıklayamıyorsunuz; ya da, bunun dışında, tam bir acz ve gaflet içindesiniz. Bir kayığa binmişsiniz, girdaba doğru yaklaşıyorsunuz.

Sevgili Nur, her çıkışınız, bizi ve bu arada beni, daha çok radikalleştiriyor. Kurtuluşunuz giderek, tümüyle, "tout d'un coup" bir işlem niteliği kazanıyor. Hergün kurtuluşunuz, daha çok elimize geçiyor.

Ne hoş, yıllar var, hep "kurtuluşunuz elinizdedir" diyorduk. Şimdi, "kurtuluşunuz elimizdedir" diyoruz.

Eğer faksını kaybetmemiş olsaydım, bunu, doğrudan

doğruya gönderecektim; şimdi arkadaşlarımdan, Refah'ın kapatılması için Adalet'e yaptığım başvuru ve basınla ilgili bir açıklama-mektubumu da, Size iletmelerini isteyeceğim, arkadaşlarım bunu Size ulaştıracaktır.

Ne diyebilirim? Çıktığınız tarikat kanallarının sözünü hatırlıyorum, "bizden ayrılmayın" diyorlar. Belki de böyle söylemek gerekiyor.

Sevgiler.

1 Ekim '96

İKİNCİ BÖLÜME BİRİNCİ EK:

REFAH DİLEKÇESİ

Cumhuriyet Savcılığı'na
Ankara

Değerli Ankara Savcısı,

Size, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin başkenti olan Ankara'nın Cumhuriyet Savcılık Dairesi'nin, görevini ihmal etmesi nedeniyle, başvuruyorum. Görevinizi ihmal ediyorsunuz.

Daireniz, yasaların Daireniz'e, zorunlu olarak yüklediği görevleri yapmamaktadır. Bunu duyurmak ve Ankara Savcılık Dairesi'ni, yasal görevlerini yapmak üzere uyarmak amacıyla, yazıyorum.

Aşağıda, hukuk dayanaklarını kısaca belirttiğim yasal görevleri, bu uyarımdan sonra da yapmamanız halinde, görevlerini yapmamış bir kamu görevlisi durumuna düşmeniz kaçınılmazdır. Bu ise, çok vahim bir durumdur. Önceden bunu da Daireniz'e bildirmek, gereğini duyuyorum.

Şimdi de, hangi sıfatla böyle bir uyarıyı yapma hak ve yetkisi-

ni kendimde gördüğümü belirtmek istiyorum; sorumluluk bilinci yüksek bir TC yurttaşı durumundayım. Hiçbir sabıkam bulunmuyor ve şu anda hakkımda açılmış davalar olmakla birlikte, Temyiz kapısı kapanmış hiçbir dava yoktur. Bu başvuru-uyarı dilekçesini yazmamı ilgilendirmediği kesindir; ancak, şu anda Temyiz'in son sözünü söylediği hiçbir mahkumiyetim bulunmadığını ayrıca belirtiyorum.

Hukuk'u ise hak arama sürecinin bir kanalı olarak görüyorum. Üniversite öğrenciliğimde sağlam bir hukuk eğitimi almaya önem verdim ve *mahalli idareler maliyesi dersi* hariç, bütün hukuk derslerinden hep tam numara aldım, tasmalardan veya bakkalların kapı önüne koyacakları oturaklardan alınacak harçların ezberine dayanan bu dersten ise ne yazık, dokuz buçuk aldığımı hatırlıyorum. Ek olarak, öğrenciliğimde pek çok öğrenci dernek, birlik ve federasyonu yönetiyordum; bu nedenle dernekler yasası ve kongrelerde usul kabul ettiğimiz millet meclisi iç tüzüğünü çok iyi biliyordum. Mezun olduğum fakülte benim zamanımda hukuk fakültesi eşdeğeri sayılıyordu; iki dersten ek sınav verdiğimizde hukuk mezunu olabiliyorduk, bütün bunları, bir savcının gerektirdiği hukuk bilgisini alarak üniversiteyi bitirdiğimi belirtmek için yazıyorum.

Yaşam ise beni, tam bir hukukçu yaptı; kendimi "alaydan yetişmiş" bir hukuk profesörü sayıyorum. Yaşam beni hep hukuk savunması yapmaya zorladı ve bu nedenle de, hukuk alanında, kendimi yetkinleştirme imkanı buldum. Ankara'daki Sevgili Avukatımdan bunun kanıtını da, Makamınıza sunmasını istemiş bulunuyorum. "Davalarım" başlığındaki kitabımı bütün hukukçuların okuması için yazmıştım; umuyorum, mevcudu kalmıştır. Ancak her halde Makamınıza bir adet takdim edilecektir; bu kitabım, benim mücadele yaşamımdan ve ülkemizin hukuk dünyasından bazı sayfaları anlatmaktadır.

Bir: Eylülist Darbe'den sonra, 1402 sayılı sıkıyönetim ya-

sasına göre üniversite öğretim üyelerinin tasfiyesi benimle başladı. Bizi tasfiye edenler, yasada yaptıkları bazı değişikliklerle, tasfiye edilenlerin, kamu görevlerine bir kez daha dönmelerini bütünüyle önlediklerini sağladıklarını düşünüyorlardı; ama bilmiyorlardı, benim öğrenciliğim, 1960 öncesinde, sıkıyönetim idarelerine karşı mücadele ile geçmişti. Sıkıyönetime karşı mücadelede de kendimi yetkinleştirmiştim; "sıkı yönetim biter bitmez dönerim" dedim. Bunun ayrıntısını, "Davalarım" kitabımda bulabilirsiniz. Çok toplantılar yaptık, aramızda Profesör Yahya Zabunoğlu türünden hukukçular da vardı, hukuk dönüşünü kapalı görüyorlardı. Genelkurmay'a gidip yalvarmamızı öneriyorlardı, reddettim, hukuk kapısını açarak döneceğimizi biliyordum. Danıştay'da dava açtım. Gidişi-gelişi oldu; ancak ülkemden hiçbir zaman umutsuz olmadım. Danıştay Beşinci Dairesi'nin ben davayı açtığımda azınlıkta olan yurtsever üyeleri, sadece hukukçu olarak değil, mahir taktisyenler olarak da hareket etmesini bildiler, zamanı yetkinlikle kullandılar ve kapıyı açtılar. Hepimiz, yerlerimize döndük. Lütfediniz, bu dönüşün ibretlerle dolu öyküsünü "Davalarım" kitabından okumak zahmetini gösteriniz.

İki: Haberim yoktu, seksenli yıllardı, artık ülkemizde mahalle bebelerinin bile tanıdığı PKK lideri Öcalan ile Kyp lideri Talabani bir ittifak kurarak bir açılımı başlatmaya karar veriyorlar. Ankara'da yönetenler ürkmüş, yolu kesmek istemişler, ancak ne yapacaklarını da pek bilememişler, bir gece ansızın beni ve arkadaşlarımı aldılar, hücrelere kapattılar ve sonra tutukladılar. Ben ne için tutuklandığımı bilmiyordum ve bir süre sonra, Ulucanlar Cezaevi'ne iddianame geldi. Bir tutarsızlık vardı, şaşırdım, güldüm, hazırlığımı yaptım ve ilk duruşmada, Ankara Dgm'de, Dgm'nin bir yanlışlık yaptığımı beni Aziz Nesin yerine tutukladıklarını ileri sürdüm, kanıtladım ve ilk duruşmada tahliye oldum. Şükrediyorum, tam "Aziz Nesin'lik" bir olay, bu kez benim başıma geliyordu; aceleyle, ben Aziz Nesin'in bir yazısından do-

layı, Ankara'dan müderris Hafızoğulları'nın ekspres bilirkişi raporuyla tutuklanıyordum; ilk duruşmada beni bıraktılar ve şimdi aramızdan göçük Aziz Bey'i de, tutuklamadılar.

Üç: Eylülist darbenin ilk ağır rüzgarlarından sonra, İstanbul Sultanahmet Cezaevi'nden çıkınca, Aziz Bey ile buluştuk ve cuntaya bir aydın rezistansı hazırladık; Türkiye aydınının efsanevi "Aydın Belgesi" çıkışından söz ediyorum. Kuşkusuz zamanın cunta lideri General Evren bizi "vatan hainliği" ile itham etti ve Ankara Dgm hakkımızda dava açtı. Sanık olarak çıktık; iddianameyi sevimli savcı Ahmet Tercümanoğlu hazırlamıştı; sıra bana geldi, isnat maddesinin yanlış olduğunu ileri sürdüm, doğru maddeyi söyledim, heyet gülüştü ve bir celse sonra, isnat maddesi, benim söylediğim biçimde düzeltiliyordu. Benim hukuk saygım, bana uygulanacak maddenin düzeltilmesine kadar varıyordu. Değerli Savcı, iddialarımı ciddiye almadan önce, lütfen zahmet ediniz, bunları, "Davalarım" kitabımda, dayanakları ve hukuk maddeleriyle birlikte, bulup okuyunuz.

Özetle, Değerli Başkent Savcısı, Makamınıza, hukuku seven, hukuku sindirmiş ve kendisini, yargılana yargılana "alaylı hukuk profesörü" ilan eden, ayrıca profesör olan bir yurttaş olarak başvuruyorum: Vahim bir biçimde görevinizi ihmal ediyorsunuz. Görevinizi ihmale devam etmeniz halinde büyük bir sorumluluğun altına gireceksiniz ve bu sorumluluk, kesinlikle cezai'dir.

Bizim yasalarımıza göre Ankara'nın başkent olması, Ankara'nın bütün siyasal partilere ve Anayasa Mahkemesi'ne de hukuki adres olması sonucunu doğurmaktadır. Partiler ile ilgili olanlar ve Anayasa Mahkemesi'nde açılacak davalar, Ankara'da ikame edilmek durumundadır. Ankara Savcılık Makamı bu nedenle çok ayrı bir konuma ve göreve sahip olmaktadır.

Ankara Savcılık Makamı'na,

Ankara'da kurulu, başkanlığını Necmi Erbakan'ın yaptığı, Refah Partisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükteki yasalarını

Refah Partisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükteki yasalarını açıkça çiğnemektedir. En kısa bir zamanda kapatılması için, Anayasa Mahkemesi'nde dava açılması gerekmektedir. Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın Refah Partisi için gerekli dosyayı hızla tamamlayarak, Anayasa Mahkemesi'nde kapatılma istemiyle dava açılması için harekete geçmesi gerekmektedir.

Bu gereği yerine getirmeyen Ankara Savcılık Dairesi, açıkça ve ağır bir biçimde görevini ihmal etmiş olacaktır. Kamu görevlilerinin görevlerini ihmal etmelerinin sonuçları için ilgili maddeler yasalarda mevcuttur.

Bir: Necmettin Erbakan, seçim kampanyası sırasında sık sık, kendilerine oy vermeyenleri "evliyaların çarpacağını" ileri sürmüştür. Bu açık bir biçimde, siyasal yarışı, din esasına dayandırmak ve kamplarına ayırma demektir. Siyasal bir ahlakı bozmasının yanında, pek açık bir suçtur.

İki: Yakın zamanda, Türkiye cezaevlerinde görkemli bir ölüm orucu çıkışı başlatılmıştır. Gençlerimiz, onurlu bir yaşam için, dünyada benim bildiğim en üst teori olan, kendi canlarını reddetme pratiğini gerçekleştirmişler, inanmanızı diliyorum, Paris'ten bütün dünya radyo ve televizyonlarını izleyebiliyorum, ülkemizin gençliği bu pek teorik eylemleriyle, bütün dünyayı sallamışlardır. Bu durumda, başında Profesör Necmi Erbakan'ın bulunduğu Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bu görkemli gençlerin isteklerinin bir bölümünü kabul etme gereği duymuştur ve iyi duymuştur.

Ancak Necmi Hoca Hükümeti'nin Adalet Bakanı ve Refah Partisi yöneticisi Kazan, bu anlaşma kararını, anlaşma gününün, Peygamberimiz Muhammed'in doğum günü olması esasına bağlamıştır. Bakan Kazan, akıl esasına göre yönetilen hiçbir toplumda görülmemiş bir küstahlıkla, ülkemizin o günlerde pek önemli bir kamusal sorununu karara bağlamanın dayanağı olarak, sözkonusu günün Kadir Günü olmasını göstermiştir. Bu ise, bir kamu kararını, dini esaslara bağlamaktır. Bu ise, kanun-

larımıza göre, kesinlikle suçtur ve bunu telaffuz eden Parti'nin derhal kapatılması kaçınılmazdır.

Yasaların açık ihlali ve ülkemizi dini akidelerle yönetme konusundaki bu pek açık kanıt karşısında, Refah Partisi'nin kapatılması için Ankara Cumhuriyet Savcılık Dairesi'nin harekete geçmemesi, açık ve vahim bir görev ihmalidir.

Öte yandan, Daireniz'in görevlerini bu denli açık bir biçimde savsaklaması karşısında, hukukçular tarafından, hukuk kuruluş ve kurumları tarafından uyarılmamanız, eğer böyle bir durum sözkonusuysa, tüm hukuk toplumumuz açısından büyük bir ayıptır.

Üç: Refah Partili Adalet Bakanı Kazan'ın, Bağdat dönüşünde, Kur'an'ı ezberleme ölçüsüne göre, ceza indirimi projesini incelenmek üzere Adalet Bakanlığı'nda dosyaya alındığını söylemesi, devletin dini esaslara göre yönetilmesi yönünde fütursuz ve küstah bir adımdır. İpokrit Bakan'ın, hem bunu açıklaması ve hem de "şimdilik uygulamayacağını" söylemesi, hukuk düzleminde sorumluluktan kurtulmak için yeterli olmaktan çok uzaktır. Böyle bir akıl dışı pratiği, incelemek üzere Adalet Bakanlığı dosyalarına almak, bunu dosyalamak veya incelemek için herhangi bir kamu ajanını görevlendirmek, ülkemizin dini esaslara göre yönetilmesi yönünde küstah bir yönelmedir ve bu partinin kapatılması için yetenlidir.

Değerli Ankara Savcısı,

İyi bir hukuk mantığına sahip misiniz, bilmiyorum. Hukuk mantığı, düzlem mantığı'dır. Bu, kapatılma gerekçelerinde önemli bir anlayış'tır.

Dini esas bir düzlemdir ve akli esas ayrı bir düzlemdir. Hatırlanmalıdır. Anayasa Mahkemesi, "bütünlük" ve "bölme" kavramlarını da birer düzlem saymaktadır. Ankara Savcılık Dairesi, 1970 yılında, "Kürt halkı vardır" sözünü "bölme" düzlemi içinde

bölme sonucuna yol açıp açmadığına bakmaksızın, bu parti hakkında kapatma davası açmış ve Anayasa Mahkemesi bu yönde karar vermiştir. Aradan geçen zamanda Ankara Savcılık Dairesi, pek çok sol partiyi, "bütünlük" düzlemine aykırı düştükleri gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne götürmüş ve bu yönde bir refleks edinmiştir. Ankara Savcılığı'nın bu eylemleri hukuk düzleminde pek çok tartışmayı beraberinde getirmektedir, ancak, Refah Partisi, sözcülerinin bu açıklamalarının, bir devlet kararının, bir cezaevinin açılıp kapatılması ya da yönetilmesi türünden tümüyle çağdaş kamu işlemlerinin, Peygamber Muhammed'in o günde doğmasına bağlanmasının veya Kur'an ezberleme derecesinin bir kamu kararına temel olmak üzere dosyaya konmasının, akıl düzlemine tam bir tecavüz ve kamu yönetimini şeriata dayandırma demek olduğunda hiçbir tartışma bulunmamaktadır. Bu nedenle, Refah Partisi'nin kapatılması hukuk açısından kaçınılmaz olmaktadır.

Dört: Benim bu başvurum, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Profesör Eralp Özgen'in, Adalet Yılı'nın açılışındaki konuşması ile ilgili değildir. Ben uzun zamandır böyle bir başvuru için hazırlanıyordum; Profesör Özgen'in açıklaması zamanlı gelmiştir ve ayrıca bir başka açıdan beni sevindirmiştir. Sevincim, hukuk düşüncesinin yeniden canlanmaya başlaması ile ilgilidir. Bir uyanışın ipuçları ortaya çıkmaktadır.

Profesör Özgen'i asistanlığından hatırlıyorum, tanıdığım bir insandır, dostluğum olmamıştır ve aydınlık kafalı biliyordum. Ancak ceza hukuku profesörü olarak, Ankara Dgm'de bir davama bilirkişi olduğunda ve benim sadece "Kürdistan" sözcüğünü kullandığım için suçlu olduğumu rapor ettiğini görünce, çok üzüldüm. Belki de bu bilirkişi raporu ile mahkum oldum, dava temyiz aşamasındadır; ancak, mahkum olmaktan daha çok, ülkemizin son yıllarda içine düştüğü cadı kazanı'nın tahribatının ölçüsünü görmekten derin üzüntü duydum.

Halbuki, çok şükür, ülkemizde, "Kürdistan" sözcüğünü telaffuz etmek suç değildir; örnek olsun, ünlü Kürdolog, dostumuz, Martin van Bruinnessen'in "Kürdistan Üzerine Yazılar" kitabı, İstanbul, İletişim Yayınları ve birinci baskı tarihi 1992, hala piyasadadır. Ne yazık, bu davam daha yakın tarihli olduğu için ayrıntısı "davalarım" kitabımda yer almıyor; halbuki, Profesör Özgen, sadece, başka hiçbir iddiada bulunmadan, hiçbir mantık ve hukuk dayanağına başvurmadan, benim "Kürdistan" sözünü telaffuz etmemi suç nedeni buluyordu. Şimdi konuşmasını okuyunca, sevindim, sevgi duydum, kıvançla doldum, ülkemizdeki cadı kazanı'nın altındaki ateşin sönmeye başladığını hissettim. Profesör Eralp Özgen'e kızgınlığım kalmadı. Çünkü tam olmasa da akıl düzlemini savunuyordu. Çünkü önemli olan uyanmaktır.

Adalet Yılı'nın açılışında, belki Ankara Savcısı da törendeydi, Baro Başkanı Profesör Özgen, şunları söylüyordu: "Ülkemiz trafik kazalarını yasal ve teknik önlemler almak yerine mevlüt okutarak ve kurban keserek önlemek isteyen, yağmur yağmasının çaresini duada bulan, bütçe açığına karşı da Allah'ın nimetlerini kaynak gösteren ve dini politikaya alet eden bir zihniyetle idare edilmektedir." Doğrudur, ancak eksiktir. Sözkonusu olan dinin politikaya alet edilmesi değil, kamu düzeninin dini esaslara oturtulmasıdır.

Değerli Savcılık Makamı, görevinizi artık savsaklamamak durumundasınız. Makamanız'ı derhal Anayasa Mahkemesi'nde kapatma için dava dosyasını tamamlamaya davet ediyorum.

Ben Türkiye üniversitelerinde yıllarca iktisat, planlama ve maliye dersleri okuttum; peki, bütçe açığını Allah'ın nimetleri ile karşılamak esas ise, bizler, nasıl iktisat, maliye ve planlama okutabiliriz? Derslerimizde, vergi esnekliğini, bütçe denkliğini, harcama çoğaltanını, bütçe açıklarının enflasyonist baskı yaratmasını nasıl anlatabiliriz? Öğrencilerimiz, "hoca, uzattın, yorma kafanı, Allah'ın nimetleri var, kapatırız" derse, biz ne diyebiliriz?

kafanı, Allah'ın nimetleri var, kapatırız" derse, biz ne diyebiliriz? Görülüyor, burada sözkonusu olan sadece dini politikaya alet etmek değildir; akıl ve bilim düzenini atıp şeriat mantığını temel almaktır. Vahimdir.

Değerli Savcı, kuşku duymadığınızı tahmin ediyorum, cevabımız vardır: "Sevgili öğrencilerimiz, bunu söyleyenler, yobaz'dır" deriz. Devam ederiz, "Sevgili öğrencilerimiz, bu yobazların babası şu anda Çankaya'da oturan zattır" deriz; Erbakan'ı politikaya sokanın Demirel olduğunu anlatırız. On iki Mart'tan sonra Necmi Hoca'yı parti kurmak üzere göreve davet edenlerin muvazzaf generaller olduğunu söyleriz. Bugünkü generallerin, yobazlara hiçbir itirazı olmadığını da anlatırız.

Kimsenin kuşkusu olmamalıdır, her yerde aklı savunmak zorundasınız. Sizler de Savcılık Makamı, hukuk içinde kalmak zorundadır. Çünkü, asıl akıl, bir düzlemdir. Akıl düzleminin bir noktasındaki gedik, bütünüyle düzlemin yamuk olması demektir. Bu nedenle, lütfen, görevinizi ihmal etmemenizi istemek zorundayım.

Size, görevlerinizi hatırlatıyorum. İhmal ettiğiniz görevleriniz çoktur.

Bunların bir bölümü de, başında sınıf arkadaşım Vecdi Gönül'ün olduğu Sayıştay'ı ilgilendiriyor. Gönül'e görevlerini hatırlatacağım, ancak buradaki ihmal, bir yanıyla Ankara Savcılık Makamı'nın sorumluluk alanına da girmektedir.

Bir: Türk mali-hukuk sisteminde, "temsil" hakkına sahip olan sadece cumhurbaşkanı'dır. Bunun anlamı şudur: Türk hukuk sisteminde yalnızca cumhurbaşkanlarının bütün hareketleri devlet işi sayılmaktadır. Başbakanların ve bakanların ise, böyle bir temsil durumları yoktur. Bunun anlamı da şudur: Başbakanlar kamu harcamaları düzleminde, birer kamu görevlisidir. Bunun anlamı da şudur: Hiçbir başbakan, hafta sonu tatiline gitmek için, eğer bir biçimde bir kamu görevi ile bağlantı kuru-

lamıyorsa, kamu aracını kullanamaz, bu, kesindir.

Şimdiye kadar başbakanlar ve bakanlar, özel eğlencelerini kamu işleri ile gizlemeyi başarmışlardır. Nitekim, yakın zamanda, bir bakan, bir eğlenceye devlet helikopteri ile gidince itirazlar olmuş ve bunun üzerine, "hayır, ben bakanım, giderim" diyememiştir ve bunun yerine, "orada bir teftiş yapacaktım" yalanını uydurmuştur. Yalanı kabul görmüştür.

Ancak politikada yalanı pek sevdiği artık kesinlik kazanan Başbakan Necmi Erbakan'ın hafta tatilleri için kamu araçlarını kullanırken kendisine bir kamu görevi nazereti bulma zahmetine katlanmadığı görülmektedir. Bu nedenle kamu aracını kullanması kanun dışıdır. Ankara Savcılık Makamı'na bu kullanım için yasal takibat yapmak ve Sayıştay'a da bu parayı Necmi Hoca'dan almak düşmektedir. Çünkü nasıl bir kamu görevlisi şoför, kamu otomobilini, hafta sonunda yakınlarını, Kızılcahamam'a pikniğe götürmek için kullanamazsa, Başbakan Erbakan'ın da, kamu uçağını, Altınoluk'ta karısını görmek için kullanması mümkün olmamaktadır. Hem ayıp ve hem de kanunsuzdur.

İki: Aynı durum sabık başbakan Mesut Yılmaz için de geçerlidir. Yılmaz, kısa başbakanlığının ilk günlerinde, bir toplantı için kamu uçağıyla Paris'e gelmiş ve uçağı, Viyana'da kartopu oynayan yavrusunu almak için Viyana'ya çevirtmiştir. Bunlar, görgüsüzlük olduğu kadar da kanunsuzluktur.

Başbakanlar Necmi Hoca ile Mesut Yılmaz'ın yaptıkları kamu malını çalmaktır. Hırsızlıktır. Haklarında hırsızlara yapılan tatbikatın yapılması zorunludur.

Üç: Ankara Savcılık Dairesi alanındaki bir büyük kanunsuzluk da, cuma namazlarıdır.

Yasalarımızda başbakan veya devlet başkanının cuma namazına gitmesini engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır. İsteyen kamu görevlisi camiye, isteyen kiliseye gitme özgürlüğüne

sahiptir ve bu, bir gösteriş haline getirilmediği sürece, saygındır.

Ancak yasalarımızda bir başbakan veya cumhurbaşkanına, cuma namazı için koruma vermeye imkan sağlayan hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Cuma namazı bir kamu görevi değildir, ayrıca islama göre, farz olmaktan da uzaktır. Bu nedenle Başbakan Erbakan ile Cumhurbaşkanı Demirel'in, cuma namazları için koruma tahsisi, açıkça, Cumhuriyet yasalarına aykırıdır. Bunu bir gösteriş haline getirmeleri de, islami ilkelere ters düşmektedir. İslamda, bir tabur korumayla cuma namazına gitmek yoktur; gidenleri, insafsız saymak gereği vardır.

Öte yandan, Necmi Hoca'nın, cuma namazları için, özel korumalarını kullanmasında hiçbir sakınca bulunmamaktadır. Ülkesini seven, tutumlu ve dini bütün bir cumhurbaşkanının da, benzer bir tutum izlemesi zorunludur.

Diğer yandan, Demirel'in, cuma namazı için Necmettin Erbakan'dan özel koruma istemesi veya telefonla anlaşarak aynı korumaların korumasında cuma namazına gitmeleri daha uygundur.

Bunun dışında, artık Abdülhamit'in cuma törenlerinden de daha gösterişli bir hal alan bu cuma namazları için, birer kamu ajanı olan ve kamudan maaş ve ödenek alan polis memurlarının kullanılması mümkün değildir. Cezai müeyyidesi vardır ve bunu izlemeyen Savcılar da görevlerini savsaklamak iddiasıyla karşı karşıyadır.

Değerli Savcılık Makamı,

Hukuki dayanaklarını açıklıkla yazmış bulunuyorum.

En kısa zamanda, ülkemizi dini esaslara göre yönetme yönünde eylem halinde bulunan Refah Partisi'nin kapatılması ve kamu araç ve ajanlarının özel çıkarlar için kullanılmasını önleyici yönde harekete geçmenizi bekliyorum.

Geçmemeniz mümkündür.

Ancak bu bizim harekete geçmeyeceğimiz anlamına gelmemektedir.

Makamınız'a derin saygılarımı sunuyorum.

16 Eylül '96

Kürt yurtseveri olalım , Türk yurtseveri sayılalım, Türk devrimcisi, Türk sosyalisti olalım, Kürt sosyalisti, Kürt devrimcisi sayılalım, tarihin tek tek her birimize biçtiği roller, hepimizin boyunu aşıyor. Tarih, bizi müthiş zorluyor; rolümüzü oynayabilmek için, hepimizin çok ama çok büyümemiz lazım; üstelik zamanımız da yok, sıçramalarla büyümek zorundayız. Hemen bugünden yarına büyümeye mecburuz. Çünkü kaçındığımız sorumluluklar üzerimize geliyor. Çünkü Ankara, Vietnam'ı üzerimize yıkıyor.

Çünkü Vietnam, bize doğru geliyor.

Vietnam'ı karşılamak durumundayız.

"Hoşgeldin, Vietnam!"